

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov
prijatelj
DOLENJSKI LIST

Podvig - belokranjski vodovod

Šest ministrstev je podprlo projekt regionalnega belokranjskega vodovoda, vrednega 40 milijonov DEM, ki naj bi ga začeli graditi prihodnje leto - Kmalu pismo o nameri

LJUBLJANA - V Beli krajini je brez vodovoda 14 odst. ljudi, samo v semiški občini pa 26 odst. Pomanjkanje pitne vode iz vodovoda je za Belokranjce eden največjih problemov, zato so v vseh treh občinah prišli na idejo o gradnji regionalnega vodovoda, ki je hkrati prvi tovrstni projekt v Sloveniji.

Črnomaljski župan Andrej Fabjan omenjeni projekt imenuje "6 + 3", saj bo poleg črnomaljske, metliške in semiške občine v njem sodelovalo šest ministrstev. Pre-

tekli teden so se v Ljubljani poleg treh belokranjskih županov Andreja Fabjana, Branka Matkoviča in Janka Bukovca, prvič sestali predstavniki ministrstev za kmetijstvo in gozdarstvo, za okolje in prostor, za znanost in tehnologijo ter za ekonomske odnose in razvoj in se seznanili s projektom regionalnega belokranjskega vodovoda. Trije župani se bodo šli kmalu na ministrstva dogovarjat o

vsoti, ki naj bi jo v državnem proračunu za leto 1998 namenili za belokranjski vodovod. Fabjan je dejal, da bodo v prvih mesecih prihodnjega leta šest ministrstev in trije župani podpisali pismo o nameri. Ker je projektna dokumentacija že v izdelavi, bodo lahko kmalu začeli tudi z deli, in sicer najprej z gradnjo vodohrama in čistilne naprave v Dobljčah. Vodovod naj bi bil zgrajen v osmih letih, veljal pa bo 40 milijonov DEM. Od tega bodo 35 odst. prispevale belokranjske občine, ostalo pa država.

M. B.-J.

Tone Hrovat je predsednik Državnega sveta

LJUBLJANA - Za novega predsednika Državnega sveta za dveinpolletnim mandatom je bil izvoljen Tone Hrovat iz Novega mesta, za katerega je to drugi mandat v Državnem svetu. Tone Hrovat, dipl. inž. agronomije, je dolgoletni ravnatelj Srednje kmetijske šole Grm, sicer pa kmečki otrok iz Brezovice pri Šentjerneju, ki se s kmetijstvom, njegovimi težavami, problemi pa tudi uspehi z veseljem in radostjo kmečkega življenja srečuje in spopada od malega. Najprej kot kmečki fant, nato kot kmetijski pospeševalec, prvi svetovalec Kmetijskega zavoda za 7 občin Dolenjske, Bele krajine in Posavja, kot ravnatelj grmske kmetijske šole in zadnjih 5 let kot član Državnega sveta, v katerem je vodil kmetijsko komisijo. Poleg kmetijstva se je v delu v Državnem zboru osredotočil še na šolstvo in socialo.

OBČINSKE NAGRADE IN PRIZNANJA - Na slavnostni seji novomeškega občinskega sveta v petek, 19. decembra, so podelili letošnje občinske nagrade in priznanja. Občinsko nagrado so prejeli: **Jože Colarič** (na fotografiji), namestnik generalnega direktorja Krke, in mag. **Milena Kramar - Žnidar**, direktorica Novoteksa Tkanine, za dosežke na gospodarskem področju ter **Janez Pavlin** za dosežke na področju dela z mladimi. Vsi trije so denarno nagrado v višini 200.000 tolarjev namenili za razvojno ambulanto v novomeškem zdravstvenem domu. Trdinovo nagrado je prejel slikar **Jože Kotar**, ki je denarno nagrado prav tako namenil razvojni ambulanti, plaketo Novega mesta pa so dobili mag. **Franci Bačar**, dr. **Janez Kramar** in humanitarno društvo **M & V Novina**. (Foto: A. B.)

Krki polovica vsega dobička

Kako je šlo letos gospodarstvu dolenjske regije - Izguba v denarnih tokovih in podpopovprečne plače - Silovito naraščanje nezaposlenosti je, kot kaže, le zaustavljeno

NOVO MESTO - Območna gospodarska zbornica je obravnavala pregled gospodarskega poslovanja regije v prvih desetih mesecih, ki ga je pripravila novomeška podružnica Agencije za plačilni promet.

Dobro za regijo je, da je njeno gospodarstvo v tem času povečalo obseg poslovanja in ustvarilo večje prihodke, da je še povečalo že tako velik delež v izvozu na 15,5 odstotkov, oživilo naložbene dejavnosti (27 odstotno povečanje) in uspelo zajeziti pred časom silovito naraščanje brezposelnosti. Razmere so težke, vendar za spoznanje boljše od državnega povprečja. Morda je že prišel čas, ko lahko rečemo, da so družbe s trhlimi temelji propadle ali se preoblikovale, ostala pa so predvsem zdrava jedra. Pomembnejših vzrokov za pretiran optimizem kljub temu ni. Regijsko gospodarstvo je namreč ustvarilo izgubo v skupnih denarnih tokovih, čeprav je s poslovno dejavnostjo

beležilo 18,7-milijardni dobiček, ki ga je usmerilo v naložbe in vračanje kreditov. Sorazmerno dobro stanje v gospodarstvu zbledi ob podatku, da je polovico omenjenega dobička ustvarila ena sama družba. Tudi plače v regiji so pod republiškim povprečjem, kar

600 od 1535 družb sploh nima izdatkov za plače, okrog 400 jih ne deluje.

B. D. G.

Vesel božič
in srečno
1998. leto
vam želi
DOLENJSKI LIST

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o.
PE NOVO MESTO

BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija)
Tel.: 068/342-410

Želi vsem svojim strankam veliko poslovnih in osebnih uspehov v letu 1998 ter vesel božič in srečno novo leto!

Čestitamo
ob dnevu
samostojnosti!!

Uredništvo Dolenjskega lista

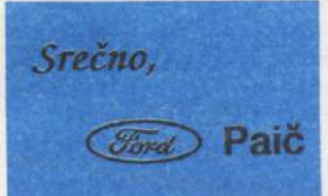
ZIMA NA GORJANCIH - Gorjanci v vseh letnih časih privabljajo številne obiskovalce. Najlepše se je tja odpraviti peš iz doline, tako kot se je do Gospodične podala družinica zadnje dni jeseni, ki pa so bili bolj zimski kot prvi koledarski zimski dnevi. Žal nam napovedi prave bele zime ne obetajo niti za konec leta, ko se na Gorjance odpravijo številni ljubitelji narave in te naše čarobne gore. (Foto: A. Bartelj)

Sporočilo bralcem

Naslednja številka Dolenjskega lista bo izšla v četrtek, 8. januarja 1998.

Jutri in v petek bo jasno vreme z meglo po dolinah, v soboto bo deževalo, v nedeljo pa bo spet lepše.

UMRL ZARADI MAMIL?

BREŽICE - Delavci kriminalistične službe UNZ Krško so konec novembra obravnavali sumljivo smrt 23-letnega Brežičana Igorja T. Po dosedanjih ugotovitvah je Igor umrl zaradi predoziranja s heroinom. Kriminalisti še vedno zbirajo obvestila o tem, kje je pokojni nabavil mamilo in s kom se je družil kritičnega dne.

Berite danes

- stran 3:
• **Petsto družin na robu revščine**
- stran 4:
• **Sok staršev ob prejemu položnic**
- stran 5:
• **Prva šola z drenažo za radon**
- stran 10:
• **Matičkov odrski krst pred 150 leti**
- stran 11:
• **Za obrekovanje konkurence pogojno**
- stran 20:
• **Zakotne vasi, obsojene na smrt?**
- stran 23:
• **Mirko Štajner, ven iz Hrvaške!**

Socialdemokratska stranka Slovenije

Vsem občankam in občanom čestitam ob dnevu samostojnosti ter vam želim vesele božične praznike in srečno ter uspešno novo leto 1998.

Občinski odbor SDS Novo mesto
Predsednik: Miloš Dular

MIHA JAZBINŠEK IN NJEGOVE LEGENDE

NOVO MESTO - V lokalu Pri slonu bo v soboto, 27. decembra, ob 20. uri prednovoletni jazzovski koncert skupine Miha Jazbinšek in njegove legende. V kvintetu, ki ga vodi pevec in trombonist ter eksminister Miha Jazbinšek, igrajo še Vasko Repinc (klavir), Matevž Smrkol (bas), Tomaž Grintal (trobenta) in Marjan Loborec (bobni).

Slovenci tam in tukaj

V času po osamosvojitvi je slovenska stran vsaj napovedala hrvaški neizprosni boj - na nogometnem polju. Vojaki so pomerili moči, po koncu tekme pa si čestitali za dober nogomet. Ta je zblizal slovenske in hrvaške mladeniče, ki stražijo Trdinov vrh, žal pa ni ugodno vplival na dogajanje na diplomatskem parketu. Hrvaški politiki so v času omenjene nogometne tekme, pred njo in po njej odklanjali vsako tvorno sodelovanje s Slovenijo in pred dnevi vso svojo dosedanje politično kuho zabelili s saborskim sklepom o izbrisu slovenske manjšine iz hrvaške ustave.

Tudman ni rekel javno ničesar o novi hrvaški manjšinski politiki v luči ustavnih sprememb. Slovenija se zgraža nad hrvaško nepredvidljivostjo in neiskrenostjo in si tako liže nacionalno rano, vendar zaradi tega ni slovenske manjšine na Hrvaškem nič več kot v trenutku, npr. v Slovenski vasi v brežiški občini ali pa v Kolpski dolini, lahko pripeljejo iz Slovenije domov v Slovenijo samo po hrvaškem ozemlju. Mogoče je za slovensko samobitnost slovenska cesta manj pomembna kot npr. slovenski jezik. Ampak za slovensko vlado ne, saj trpi na svojem ozemlju nevzdržno stanje, na primer, da obmejne vasi lahko sprejemajo le hrvaški televizijski signal. Tako so nekateri Slovenci v posameznih odmaknjenih slovenskih vaseh za konec slovenske manjšine v Hrvaški lahko izvedeli le iz hrvaške nacionalne televizije, ker slovenske ne vidijo, kar imamo lahko za vrhunec cinizma.

MARTIN LUZAR

zavarovalnica triglav, d.d.
OE NOVO MESTO

želi vsem zavarovancem
VESEL BOŽIČ IN SREČNO '98

Sredstva, namenjena voščilnicam, bomo darovali bolnišnici Novo mesto

Slovinci na Hrvaškem

Tokrat ste v anketi odgovarjali na vprašanje o položaju Slovincov v Hrvaški in luči najnovejše ukinitve slovenske manjšine v hrvaški ustavi. Odnosu sosednje države do tamkaj živečih Slovincov so nekateri v Sloveniji v zadnjem obdobju pripisovali velik pomen. Tako so bili zaskrbljeni med drugimi tudi predstavniki brežiške občine vsakič, ko so se v zadnjem času srečali s predstavniki slovenskega društva iz Zagreba. Zagrebški Slovenci ob tem niso ugovarjali Brežičanom in niso niti z besedo namignili, da se počutijo izvrstno pod Tuđmanovo oblastjo. Tokratna odločitev uradnega Zagreba je samo potrdila, da je bila upravičena slovenska zaskrbljenost za rojake onstran Sotle in Kolpe. Čeprav je bilo znano, da Slovincem na Hrvaškem ni poslano z rožicami, smo ob odločitvi Hrvaške lahko presenečeni. Razumljivo je, da od vojne izčrpana Hrvaška mora vzpostaviti oblast na vsem priznanem ji ozemlju, vendar je čudno, da čisti svoj nacionalni prostor tudi z nepriznavanjem narodnostnih manjšin.

Kako bo po vašem mnenju vplivala sprememba hrvaške ustave na prihodnje meddržavne odnose? Ali naj Slovenija odgovori na ukrep uradnega Zagreba z enakimi prijemi, ali naj počaka z zaostrovanjem odnosov? Ali menite, da slovenska diplomacija na Hrvaškem ubira prava pota in ali na Hrvaškem živeči Slovenci lahko pričakujejo od nje rešitev?

SONJA GOLE, direktorica novomeške Adrie mobil: "S tem ko je Hrvaška iz svoje ustave zbrisala slovensko manjšino, je še poslabšala že tako slabe medosedske odnose. Glede na to, kako se Hrvaška do nas obnaša, pa to ne bi smelo presenetiti naših politikov, ki bi lahko s pravočasnim reagiranjem to preprečili. Ta ukrep pa verjetno tudi njim ne bo koristil, če hočejo v Evropo."

ADOLF PLANINC, upokojenec z Rožič Vrh pri Črnomlju: "Čudno je izvenelo, da je hrvaški sabor izglasoval črtanje slovenske manjšine iz ustave isti dan, ko se je naša delegacija z dr. Drnovškom na Hrvaškem dogovarjala o reševanju skupnih problemov. Hrvati pravijo, da bodo imeli Slovenci na Hrvaškem iste pravice kot doslej. Upam, da bo to res, čeprav se s črtanjem ne strinjam."

PETRA KAMBIČ, ekonomistka z Lokvice pri Metliki: "Za sosedske odnose med dvema državama je takšna poteza Hrvatov vse prej kot dobra. Zlasti pa ni prav, da dr. Drnovšku ob obisku niso povedali, kakšne namene imajo. Menim, da bi se morala naša država bolj zavzeti za Slovence na Hrvaškem, čeprav lahko preburna reakcija sproži še kakšno podobno ali celo hujšo potezo Hrvatov."

VINKO CIZERLE, samostojni podjetnik v Sevnici: "Črtanje Slovincov iz hrvaške ustave je posledica naše premehke zunanje politike, kar si hrvaški oblastniki očitno razlagajo kot našo šibkost in nemoč. Zato se tako stvari odvijajo tudi pri določanju naše skupne meje na morju, ko si sosedje lastijo domala cel Piranski zaliv, podobna zgodba je Razkrižje, Trdinov vrh..."

PETER GERLICA, doma iz Dečje vasi: "Nič se ne smeje naši politiki čuditi in sedaj hliniti ogorčenje, ker so v hrvaškem saboru vrgli slovensko manjšino iz ustave. Kajti predolgo že popuščamo naši južni sosedji, ki nas je doslej že dostikrat prinesla okoli s čisto balkanskimi fintami. Tuđmanu bi morali odločno povedati, da je postavljanje pred izvršeno dejstvo dosti!"

ROMAN MATJAŠIČ, višji referent za kmetijstvo v občini Brežice, doma iz Sromelj: "Mislim, da bo slovenska vlada počakala s protiučrepanjem, in verjetno je to boljše, kot se prenašati. Slovenija bo verjetno skušala doseči razveljavitev Hrvatov se borijo za svoje državljanke v drugih državah, zato bi morali enako ravnati s tujci v svoji državi."

PETER STAMPFEL, dijak iz Krškega: "Hrvaška odločitev se mi zdi nepotrebna, nepoštena. Sicer pa je Hrvaška v preteklosti že ovirala slovenske lastnike počitniških hišic. Dobil sem vtis, da ko gredo naši državljani na Hrvaško, se Hrvati delajo prijazne, potem pa za hrbtom sprejmejo slab ukrep. Kot študentu nuklearke se mi ne zdi prav, da Hrvaška neredno plačuje elektriko nuklearki."

DRAGO MOHAR, fotograf iz Ribnice: "Politični odnosi med državami so pogosto kost, ki jo politiki vržejo ljudem, da se obdržijo na oblasti. To velja tudi in še zlasti za Tuđmana. Gre za politične igre, ki z življenjem navadnih ljudi - na naši in na njihovi strani - nimajo nobene zveze. Res pa je, da zaradi tega med ljudmi nastajajo konflikti."

VILJEM NOVAK, inženir strojništva iz Kočevja: "Zakaj Hrvati tega niso naredili že prej? Očitno je, da gre za posledico pomanjkanja dogovaranja med državama. Pametnega dialoga naša država ni vodila niti z drugimi sosedami, zato imamo sedaj težave tudi z Italijo in Avstrijo. Politika dela mimo interesov gospodarstva, za katero je pomembno, da bi se dnosi uredili."

SREČANJE DOLENJSKIH IN POSAVSKIH INŠTALATERJEV

NOVO MESTO - V petek, 19. decembra, je novomeška Termotehnika pripravila tradicionalno prednovoletno srečanje za dolejnjske in posavske inštalaterje. V delovnem delu srečanja so jih seznanili z novostmi firm Danfoss, Endosan, Ambi, Kolpa, zavarovalnice Tilia in revije Eges. Beseda je stekla tudi o težavah, s katerimi se srečujejo pri svojem delu, med katerimi sta največji plačilna nedisciplina in neljalna konkurenca. V Termotehniki, ki svetuje in z materialom oskrbuje 150 dolejnjskih in posavskih monterjev, so trdo odločeni, da se bodo še naprej trdo spopadali s temi problemi, in to s kakovostnim delom in izobraževanjem vseh, ki delajo na področju cevni inštalacij, in osveščanjem uporabnikov.

IZGNANCI Z MINISTROM ROPOM

V prostorih GO RKS se je 16. decembra vodstvo Društva izgnancev Slovenije 1941-45 sestalo z ministrom za delo, družino in socialne zadeve Antonom Ropom. Skupaj so razpravljali o odprtih vprašanjih v zvezi z uresničevanjem Zakona o žrtvah vojnega nasilja. V društvu so podprli ministrov predlog, da bo imenoval posebno komisijo, ki bo pomagala, da bodo zlasti bolni, invalidi, starejši in tisti, ki se želijo upokojiti, čimprej dobili odločbe tudi iz revizije. Ministra so prosili, naj se zavzame za čimprejše reševanje tudi drugih popolnih vlog, ter se kasneje pogovarja o predlogu Zakona o skladu za poplačilo vojne oškodovane, ki je pripravljen za drugo obravnavo v vladnih organih in Državnem zboru. Izrazili so pripombe, ki so jih posredovali tudi Medresorski komisiji za obravnavo vprašanj vojne škode.

G. KAPLAN

ZVEZA BORCEV PRED VOLITVAMI

NOVO MESTO - Predsedniki krajevnih združenj ZB NOV občin Novo mesto, Sentejnerje in Škocjan so se 19. decembra udeležili posveta na območnem odboru ZB v Novem mestu. Pogovorili so se o programskih usmeritvah dejavnosti organizacije v prihodnjem letu. Združenje ZB NOB delujejo kot domoljubne organizacije v javnem interesu na vrednotah NOB ter upora proti fašizmu in nacizmu. V njihove vrste se lahko vključujejo tudi osebe, ki se čustveno in miselno opredeljujejo in zavzemajo za osvobodilna izročila slovenskega naroda in nastopajo proti oživljanju nacifašizma in njemu sorodnih idej ter gibanj. Območni odbor ZB NOV je 22.12. razpravljal o predlogih in pobudah krajevnih združenj ZB v treh občinah za bodoče delo ter sklepal o sklicu letne konference. Organizacije bodo pripravile volilne konference krajev in združenj kot območnega vodstva, ki bodo v prihodnjih mesecih.

PRISPEVKI ZA OBDARITEV OTROK

NOVO MESTO - V času od 16. decembra do 22. decembra so na račun Občinske zveze prijateljev mladine Novo mesto št. 52100-678-80209 za Veseli december prispevali: KS Mirna Peč 50.000 tolarjev, KS Dvor 20.000; KS Žužemberk 20.000; Trac, o.o., Sentejnerje, 10.000; Nataša Sluga, Rozmanova 15, NM, 10.000; OŠ Stopiče 20.000; Policijski sindikat Sl.-OSO Dol. 30.000; Mak Florjančič, NM, 5.000; Kovačič, COŽ 48 b, Sentejnerje, 10.000; Klobučar, s.p., Ključavničar, Straža, 20.000; PCK, d.o.o., 10.000; Remos, d.o.o., 15.000; ZSSS-Območna organizacija za Dolenjsko 10.000; Avtomehanika Podražaj, s.p., Straža 10.000; Lidija Jenškovc, Sentejnerje, 5.000; Lekarna Novak 10.000; Komunalna, d.o.o., 40.000; Opekarna Zalag, p.o., 30.000; Center za socialno delo, NM, 20.000; Društvo pedagoških delavcev, NM, 30.000; Martin Stanič, s.p., Sentejnerje, 10.000; Revoz, d.d., 1.088.000; Mira Kump, NM, 3.000; Dekoplast, d.o.o., Sentejnerje 10.000; Elektromehanika, d.o.o., Sentejnerje, 10.000; Intel servis, d.o.o., 50.000; Dolenjska banka, d.d., 50.000; Zavarovalnica Triglav, d.d., 80.000; Leska, d.o.o., 3.000. Doslej je zbrano 5.561.000 tolarjev.

V delu in materialu nam je pomagal Labod, Novo mesto. HVALA VSEM!

Dolge čakalne dobe ogrožajo bolne

Novomeška območna enota ZZSS se pripravlja na uvedbo zdravstvene kartice

NOVO MESTO - Novomeški območni enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZSS) je od julija pa do srede decembra uspelo na področju prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja zavarovati že 80 odst. vseh zavarovancev za doplačila do polne vrednosti storitev. To pa ni potrebno storiti upokojencem in vojaškim invalidom, ker imajo sklenjeno polico za neomejeno obdobje in se jim zavarovanje samo podaljša.

Vse pogosteje se ljudje odločajo tudi za dodatna prostovoljna zdravstvena zavarovanja, npr. za nadstandardne nastavitve v slovenskih naravnih zdraviliščih ali v bolnišnicah. Novost je dodatno zdravstveno zavarovanje "tujina z zdravstveno asistenco". "Zavarovanje bo zavarovancem omogočalo, da bodo v primeru bolezni ali nesreče v tujini poklicali na telefonsko številko tuje zavarovalnice, ki jim bo pomagala in plačala

stroške, nastale kjerkoli na svetu," je povedala direktorica novomeške območne enote ZZSS Suzana Jarc. Na novomeški enoti zavoda se pripravljajo tudi na uvedbo kartice zdravstvenega zavarovanja, ki bo najprej poskusno uvedena v Posavju. Za hitrejšo uvedbo že sedaj urejajo podatke o zavarovancih in njihovih izbranih osebnih zdravnikih ter urejajo zavarovanja za številne ljudi, ki si še do danes niso uredili

zdravstvenega zavarovanja. Za zavarovance so poenostavili postopek za zamenjavo osebnega zdravnika. Sedaj lahko vse potrebno opravijo pri novoizbranim zdravniku, nič več jim ni potrebno hoditi k zdravniku, ki ga želijo zamenjati. Zavod ima sklenjene tudi pogodbe za dobavo tehničnih pripomočkov. Vsak dobavitelj (Dolenjske lekarne, Lekarna Novak, Argus, Medis in Roj) ima svoj pogodbeni seznam pripomočkov, ki jih lahko izda zavarovancem in nato zaračuna zavodu. "Zavarovanci imajo pravico do brezplačnega standardnega pripomočka, dobavitelj lahko ponudi tudi nadstandardnega, vendar le, če v to privoli zavarovavec in podpiše izjavo, da se strinja z doplačilom," opozarja direktorica.

Čakalne dobe so vseslovenski problem. Kolikšna je čakalna doba pri posameznem zdravniku, lahko zavarovanci zvedo na zavodu ali pa pri zdravniku, kjer jim morajo na zahtevo pokazati tudi čakalno knjigo. Na zavodu ugotavljajo, da se povečuje število pregledov na račun teženj po podaljševanju bolniškega staleža, zahtevah po invalidskih postopkih, uveljavljanju zavarovalniških povračil ipd. Zato predvidevajo spremembe, saj sedanje stanje z dolgimi čakalnimi dobami že ogroža tiste, ki so resno bolni.

J. DORNJŽ

VPRAŠANJA KOT IZTOČNICE ZA NAPREJ - Ravnatelji so v pisnih prispevkih in na posvetu, ki so se ga udeležili tudi (od leve proti desni) Ivan Lorenčič, Milena Jesenko in Jože Škufca, nakazali mnogo problemov in rešitev, ki so lahko iztočnice in izziv za nove korake do čim boljše šole. (Foto: L. M.)

Šole se bodo za otroke še borile

"Le kvalitetna šola bo pritegnila uporabnike," je na posvetu ravnateljev osnovnih in srednjih šol v OE Novo mesto poudaril direktor Zavoda RS za šolstvo Ivan Lorenčič

NOVO MESTO - "Kakovost dela v šoli kot rezultat uspešnega pedagoškega dela" je bila vodilna misel posveta, ki ga je letos spomlad za ravnatelje osnovnega in srednjega šolstva razpisal Zavod RS za šolstvo, nanj pa se jih je v novomeški enoti z dvanajstimi prispevki odzvalo deset. Enodneveni posvet, ki se ga je udeležil tudi direktor Zavoda Ivan Lorenčič, je potekal v sredo, 17. decembra, v prostorih Šolskega centra Novo mesto. Dober odziv s strani ravnateljev je znak, da želijo čim boljše šole.

Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti šol je pri nas vse bolj zanimiva tema tudi zato, ker se bo Slovenija v prihodnjih desetletjih v svetu najbolj uspešno potrjevala prav z znanjem, vrednotami in kulturo, kot je uvodoma poudaril vodja OE Novo mesto Jože Škufca. "Nobena pot ne vodi k uspehu, če se zanjo z znanjem in obilico energije v prvi vrsti ne zavze-

majo vodilni delavci šol, torej ravnatelji. Odgovornost je še večja ob bližajoči se prenovi.

Sicer pa Slovenija v primerjavi z nekaterimi drugimi evropskimi državami še nima izdelanega celotnega sistema za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti šol, čeprav to potrebuje. "Razlogi so različni: tako strokovni, družbeni,

tekmovalni kot samo preživetje šol. Tudi na področju šolstva namreč vlada tržna ekonomija in šole bodo verjetno prisiljene v bitko za otroke. Med sabo bodo tekmovali, starši in otroci pa se bodo odločali za kvalitetnejše," je menil Ivan Lorenčič.

Eden izmed pomembnejših namenov ugotavljanja kvalitete šol je uvajanje samoovrednotenja, in kot je zatrdil direktor zavoda, bodo to na nekaterih šolah poizkusili že v prihodnjem letu. "Kvaliteta pa se doseže, ko se zaposleni odločijo, da bodo prisluhli svojim uporabnikom. To velja tudi za šole," je dejal Lorenčič.

L. MURN

Odločba potovala sedemnajst let?

ŠENTJANŽ - Zvone Livk iz Sentejanže nam je poslal odločbo oddelka za okolje in prostor ter promet in zveze trebanjske Upravne enote kot primer nenavadne ekspeditivnosti in ažurnosti uradnikov. Livk je hotel pred dvema desetletjema zgraditi hišo v Jesenicah na Dolenjskem, v k.o. Bistrica. Z odločbo z dne 18.8.1980 so mu na trebanjski občini zavrnila zahtevek za izdajo lokacijskega dovoljenja. Livk pravi, da se je enkrat pritožil, potem pa je opustil tovnostne želje in načrte in se odločil za gradnjo hiše v Sentejanžu. Na zadevo je že skoraj pozabil, ko je 25.11.1997 iz Trebnjega prejel odločbo, s katero so mu ponovno zavrnila zahtevek za izdajo lokacijskega dovoljenja za gradnjo nove stanovanjske hiše na parcelah št. 1778 in 1780 (sedaj 2372) na Dol. Jesenicah na Dolenjskem. Livka je ta dokument neznansko razveselil, saj mu ni jasno, kako je listina lahko potovala do njega skoraj dve desetletji in ali so še živi uradniki, ki so se z njo začeli ukvarjati...

Mariborsko pismo

Pošta Slovenije najbolj uspešno podjetje v mestu

MARIBOR - Mariborčani poslovanje Pošte Slovenije še posebej pozorno spremljajo, saj se je s preselitvijo njenega sedeža iz Ljubljane v štajersko metropolo v Sloveniji tudi v praksi začela uresničevati politika policentričnega razvoja. Tri leta za preselitvijo sedeža Pošte Slovenije se je iz slovenske v štajersko metropolo preselil tudi sedež Ministrstva za malo gospodarstvo in turizem. Do novih državnozbornih volitev pa naj bi glede na predvolilne obljube vlada v Maribor preselila še eno pomembno državno ustanovo. Katero, ta čas še ni znano. Samo upamo lahko, da si bodo po zgledu Maribora v naslednjih letih priborila sedež kakšne republiške ustanove tudi druga regionalna središča v Sloveniji: Celje, Koper, Novo mesto, Kranj, Murska Sobota in druga mesta. Potem bo v Slo-

veniji policentričen, na katerega prisegajo domala vsi politiki, zaživel tudi v praksi.

In kako posluje Pošta Slovenije, odkar ima sedež v Mariboru? Naravnost odlično! Pošta Slovenije, ki ima skupno okoli 5500 zaposlenih (po številu zaposlenih je tretje največje podjetje v državi) in 550 poštnih enot, je letos obnovila 24 poštnih objektov in zgradila 21 novih. V modernizacijo poštnega omrežja je vložila 6,4 milijarde tolarjev. Poleg tega je posodobila obstoječe storitve in uvedla vrsto novih. Med drugim je razširila in izboljšala EMS storitve, uvedla elektronsko pošto, razširila asortiment dodatkov k LX telegramom, začela uvajati trgovine na poštah, izboljšala pa je še celo vrsto drugih storitev. Tudi zato se je v letošnjem letu obseg poštnih storitev povečal za 7 odstotkov, število zaposlenih pa za 1 odstotek oziroma za 54 delavcev. Oba podatka kažeta, da se je znatno povečala tudi produktivnost dela. Sicer pa bodo prihodki Pošte Slovenije znašali letos 20,4 milijarde tolarjev, dobiček pa 300 milijonov tolarjev. Potemtakem je najbolj uspešno podjetje v mestu.

TOMAŽ KŠELA

NADZOR - Zadnja leta vodi investicijska dela v občinskih družbenih dejavnostih firma invalidskega upokojenca; ob tem pa ta firma dveh ljudi v glavnem opravlja tudi nadzor pri teh investicijskih gradnjah. Očitno gre za neverjetno obsežna in zahtevna dela, saj občina (in s tem seveda občani) za to plačuje tej firmi po 900.000 tolarjev na mesec. Pri tem pa skoraj ni investicije, pri kateri končni račun ne bi presegal pogodbene vrednosti za 30 do 40 odst. Res hudi časi, invalidski upokojenec se mora danes raztrgati, da preživi. Nič novega pod soncem, pravi latinski izrek, star 2.000 let in več. Prav toliko je staro tudi vedno aktualno vprašanje: Kdo bo nadziral nadzornike?

GIMNAZIJA - Na osrednjem slovenskem radiu so ob izvolitvi Toneta Hrovata za predsednika Državnega sveta povedali, da je novi predsednik ravnatelj "gimnazije Grm iz Novega mesta". Hrovata je sicer res ravnatelj, a ne gimnazije, pač pa Srednje kmetijske šole Grm. No, sedaj, ko je Hrovata na tako visokem položaju, bi bilo to nedvomno dobro za ubogo novomeško gimnazijo, katere obnova se vleče kot ponedeljek po prekrokanem vikendu. Upajmo, da bo Tone tudi sicer odprl kakšna vrata in rekel kakšno dobro besedo tudi za gimnazijo. Svojo kmetijsko šolo je kot uspešen ravnatelj kar dobro "poglaštal".

SVETOST - V poplavi prednovoletnih znižanj cen so v eni od novomeških trgovin po tako imenovanih akcijskih cenah prodajali tudi krače. Pred božičem se očitno ne spodobijo, da bi prodajali navadne svinjske proizvode, ampak so jih vrle trgovke ponujale kot "sv. krače". Če ta sv. pomeni svinjski, kaj pa potem pomeni ta okrajšava pred imeni svetnikov?

TELEGRAF - Praznik novomeške občine je 28. oktober. Nova oblast ga sicer ne praznuje, čeprav ga ni nihče uradno ukinil, slavnostno sejo pa so samovoljno premaknili v prednovoletni oz. predbožični čas z izgovorom, da gre za praznovanje dneva samostojnosti. Ob zadnjem ilegalnem praznovanju je bil županov govor v "telegrafskem stilu", kot je sam dejal. V tem slogu je dolgovestno nizal zanj pomembne dogodke, kot so obiski raznih tujih diplomatov v naši mili občini, in to od januarja do decembra. Še dobro, da je ta "telegram" kar sam povedal. Če bi ga poslal po pošti, bi morali za plačilo računa sprejeti re-balans občinskega proračuna. Sicer pa na občini niso prav "aklihi" pri stroških. Glej prvo notico.

Ena gospa je rekla, da med 421 podpisanimi obiskovalci 4. Bienala slovenske grafike ni niti enega občinskega svetnika, ki so se na prejšnji seji sveta tako goreče zavzemali za obstoj te prireditve.

Suhokranjski drobiž

IZŠLA NOVA FUŽINA - Pred božičnimi in novoletnimi prazniki je išla nova številka krajevne časopisa Fužina. Je zanimiva, bogata in pestra, dogodkov v minevačem letu ni manjkalo.

PREDMETE NA PLAN - So predmeti nekdanje železolarne na Dvoru, ki čakajo na restavriranje in so shranjeni v prostorih Novolesa, so pa tudi takšni, ki jih imajo ljudje še po domovih. Ob obisku muzealcev iz Ljubljane je Ivan Murn postavil ob bok predmetov pokojnega Marjana Marince tudi nekaj svojih predmetov, ki jih hranj doma.

SREČNO ŠE NA MNOGA LETA... - Leto 1997 se počasi izteka. Hvala vsem Suhokranjcem za sodelovanje, za vse prireditve in nastope, ki so jih izvedli in o katerih smo tudi mi poročali. Viktor Hočevar z Jame pri Dvoru je vrsto let pomagal vaščanom pa tudi v sosednjih vaseh. Bil je zidar, belil stanovanja, polagal ploščice, pozimi pa je zamenjal orodje v svoji torbi in nabrusil mesarske nože. Čez tisoč prašičev je spravil v klobase. Ker dela zaradi bolezni ne more več opravljati, mu želimo še mnogo let. Vam, bralci drobiža, pa vselej praznike in veliko uspehov, predvsem pa zdravja v letu 1998! (Slavko Mirtič)

Viktor Hočevar

DEDEK MRIZ V ADRII MOBIL - V 32-letni zgodovini proizvodnje prikolic v Novem mestu je letos prvič Adrio mobil obiskal dedek Mriz in v tovarni obdaril vse otroke do 15. leta starosti tamkaj zaposlenih delavcev. V petek popoldan so si starši skupaj z otroki najprej ogledali proizvodnjo, potem pa so počakali na dedka Mriza. V kulturnem programu so nastopili otroci njihovih delavcev, potem pa je bila na vrsti težko pričakovana obdaritev. Ker so mlad kolektiv, imajo veliko majhnih otrok. Zanje so pripravili 200 paketov. Prispevali pa so tudi za obdaritev otrok preko OZPM Mojca, za čas Veselega decembra so jim na Glavnem trgu dali v uporabo njihovo prikolico. (Foto: J. Dornič)

20 LET VRTCA NA MALEM SLATNIKU - Vrtec Najdihojca že od vsega začetka deluje v tamkajšnji osnovni šoli. V prenovljenih šolskih prostorih so ga odprli v začetku novembra leta 1977. Vseskozi delujeta v njem dva oddelka, trenutno pa je vanj vključenih 36 otrok. V vrtec prihajajo otroci iz bližnjih vasi in že od vsega začetka ne more zagotoviti varstva vsem, ki si to želijo, zato se nekateri otroci vozijo v Novo mesto. Minuli četrtek so za starše in goste v vrtcu pripravili kulturni program, v katerem so poleg otrok nastopili lutkarji iz stopiške osnovne šole. Pripravili so tudi bogat srečelov in pogostitev. (Foto: J. Dornič)

SREČANJE REJNIC - Na že tradicionalnem 20. prednovoletnem srečanju rejnic, ki ga je tudi tokrat organiziral novomeški Center za socialno delo, se je minuli četrtek v Novem mestu zbralo 10 rejnic iz vseh treh občin. To srečanje je le majhna zahvala za trud in toplino, ki jo dajejo kot nadomestne družine otrokom brez pravega doma, je pa tudi priložnost, da poklepetajo in si izmenjajo izkušnje. Nekateri med njimi so rejnice že 20 in celo 30 let. Žal se zadnje čase mlade družine vse težje odločajo za rejništvo, tako so rejniške družine v glavnem le še na podeželju. Na fotografijo so rejnice skupaj s predstavniki Centra za socialno delo. (Foto: J. Dornič)

Vsi bi imeli radi spluženo do vrat

V KS Bučna vas zadnja leta porabijo za pluzenje cest več kot milijon tolarjev - Letos največ denarja namenili za ceste - V Potočni vasi še brez varnostne signalizacije

DOLENJE KAMENCE - V krajevni skupnosti Bučna vas so v letošnjem letu vložili v obnovo in gradnjo infrastrukture 15 milijonov tolarjev, vsa opravljena dela pa so ocenjena celo na 20 milijonov. Največ denarja so namenili za ceste in za gradnjo javne razsvetljave.

Javno razsvetljavo bodo zgradili v ulicah nekdanjega naselja Potočna vas in Muhabera. Izdelane imajo že projekte in izbranega izvajalca. "Zataknilo pa se je pri pridobivanju gradbenega dovoljenja, ker nam zaradi neurejenega lastništva parcel ni uspelo pridobiti vseh soglasij," je povedal predsednik krajevne skupnosti Bučna vas Jože Florjančič. Zaradi tega so morali traso prestaviti na drugo stran ceste.

Izdelan imajo že tudi projekt in pridobljeno gradbeno dovoljenje za gradnjo kanalizacije za del nekdanjega naselja Dolenje Kamence in za nekdanje naselje Dolenje Bučna vas. Gradbeno dovoljenje za primarni vod so še zadnji trenutek dopolnili s projektom odvajanja meteornih vod. Naročen pa imajo tudi projekt za sekundarno kanalizacijsko omrežje.

Ob gradnji kanalizacije bodo obnovili tudi primarno vodovodno omrežje, ki je že precej dotrajano. V bučenski krajevni skupnosti imajo 3 pokopališča in eno bolj skromno mrliško vežico v Dolenjih Kamencih. Gradbeno dovoljenje za novo mrliško vežico v Gorenjih Kamencih je v pripravi, načrtujejo pa tudi ograditev pokopališča v Dolenjih Kamencih. V Gorenjem Karteljevem pa bi radi pokopališče razširili in zgradili mrliško vežico.

Letos so pokrpali precej zdela- no cesto v Gorenjem in Dolenjem Kamenju in delno v Gorenjem Karteljevem, preplaščena je bila tudi lokalna cesta čez Gorenje Kamence, nekaj sanacijskih del pa je bilo opravljenih tudi na lokalni cesti v Dolenjih Kamencih in v Potočni vasi. "V ceste bi morali več vlagati, saj bi jih bilo po-

Petsto družin na robu revščine

Novomeška OORK pred kratkim razdelila več sto prehrabnih in higienskih paketov ter krompir - Potrebovali bi jih najmanj 500 na mesec - Obdaritev starih in bolnih

NOVO MESTO - Območna organizacija Rdečega križa je pred kratkim razdelila 1600 prehrabnih in 422 higienskih paketov ter 4 tone krompirja socialno najbolj ogroženim družinam in posameznikom na območju novomeške, šentjernejske in škocjanske občine, ki jih je zbrala s pomočjo humanitarne akcije Nikoli sami. Pakete so dobili le tisti v najhujši stiski; če bi jih hoteli dati vsem pomoči potrebnim, bi jih potrebovali precej več.

Nekaj paketov s hrano so najbolj ogroženim razdelili že spomladi ob Tednu Rdečega križa, živeli pa so zbirali po trgovinah pod imenom Košarica RK. Pred kratkim so razdelili še 1600 prehrabnih paketov z osnovnimi živili, vrednih 2 milijona 130 tisoč tolarjev. Nekaj denarja so za pakete zbrali sami, nekaj je prispevala kartuzija Pleterje, ki je dala tudi 4 tone krompirja, 500 tisoč tolarjev pa je poslala partnerska občina Villa Franca iz Španije. "Čeprav smo razdelili veliko paketov, jih je bilo premalo. Vsak mesec bi jih potrebovali vsaj 500, toliko je pri nas družin, ki živijo na robu revščine," je povedala sekretarka novomeške OORK Barbara Ozimek. Ljudje zelo veliko povprašujejo tudi po oblačilih in obutvi, ki pa jih zadnje čase, odkar ni več pomoči iz tujine, večkrat zmanjka. Zato so veseli rabljenih, a še uporabnih oblačil in obutve.

Vsako leto namenijo denar tudi za konkretne socialne pomoči. Tako so v letošnjem letu pomagali neki družini, da je prišla do vodo-

voda, drugi družini so pomagali pri dograditvi hiše oz. kopalnice,

Barbara Ozimek

več staršem so pomagali pri nabavi šolskih potrebščin in oblačil za otroke, pomagali so tudi pri plačilu letovanj šol v naravi, skozi celo leto pa so 7 otrokom v šoli plačevali malico in kosilo. "Vsako leto pa vse več otrokom iz socialno ogroženih družin omogočimo med poletnimi počitnicami 10-dnevno letovanje v Fazanu in na Debelem Rtiču. Letos je letovalo 400 otrok, kar je kar 50 več kot lani," je povedala sekretarka.

SAŠO HRIBAR V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE - V soboto, 27. decembra, ob 20. uri bo v zdraviliški restavraciji v Dolenjskih Toplicah žrebanje nagradne igre Krkinih Zdravilišč za goste, ki so od junija do decembra sodelovali v veliki nagradni igri. Žrebanje bo vodil priljubljeni Sašo Hribar. Seveda bo poskrbljeno tudi za ples, igral bo ansambel Petra Finka.

Zabvaljujem se za podporo vsem, ki ste mi kakorkoli pomagali pri izvolitvi za člana in predsednika Državnega sveta Republike Slovenije. Vsem želim srečne božične praznike ter zdravja in uspehov v novem letu 1998. Tone Hrovata

SLS
SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA
KOORDINACIJSKI ODBOR
NOVO MESTO

Članom in simpatizerjem Slovenske ljudske stranke in vsem občankam in občanom Mestne občine Novo mesto želimo vesel božič in miru polno, srečno novo leto 1998

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA
NOVO MESTO

Pet let Casinoja Otočec

Bolj zabava kot hazard - Največji dobiček 36.000 mark

OTOČEC - Zadnji petek zvečer so v Hotelu šport na Otočcu proslavili 5-letnico delovanja Casinoja Otočec. Slovesnosti sta se poleg številnih drugih gostov udeležila tudi generalna direktorja novomeške Krke Miloš Kovačič in novogoriškega Hita Silvan Križman. Hit in Krka sta namreč pri otoški igralnici enakovredna partnerja.

Casino Otočec je ena od petih Hitovih igralnic, ki jih ima ta firma v Novi Gorici, v Kranjski Gori, Rogški Slatini in na Otočcu. Otoška je najmlajša v verigi teh igralnic, vodi jo Bruno Fabris, ki je tudi edini "tutej" med 20 zaposlenimi; le Fabris je iz Nove Gorice, vsi ostali pa so domačini.

"V našo igralnico zahajajo v glavnem ljudje iz Novega mesta in okoliških krajev, nadalje hotelski gostje, skupine italijanskih gostov, ki jih za konec tedna pripeljemo sem na izlet, vse več je spet tudi hrvaških gostov. V igralnico, ki je odprta vsak dan od 19. do 3. ure zjutraj, prihajajo v prvi vrsti zaradi zabave in ne zaradi velikega hazardiranja," pravi Bruno Fabris. V igralnici imajo 4 ameriške rulete, 2 karibska pokra, black jack in 30 igralnih avtomatov. Največji dobiček do sedaj je znašal 36.000 mark, dobil pa ga je njihov redni gost letos avgu-

Denar za letovanje prispevajo občine, ZZZS, nekaj pa tudi starši.

V jesenskem času so v 31 od 35 KO Rdečega križa organizirali vsakoletno srečanje za skoraj 4.280, starih nad 70 let, in 300 invalidov in bolnih. Pripravili so jim kulturni program in jih skromno pogostili. Še posebno pozornost pa posvečajo najstarejšim. Konec leta bodo stare, bolne in invalide še obdarili. Nekaj denarja za obdaritev namenijo občine, večina pa gre iz članarine. Letos so s članarino zbrali 6 milijonov 600 tisoč tolarjev. Občine pa so za stare, bolne in invalide prispevale 4,5 milijonov tolarjev.

J. DORNIŽ

ARHIV SE JE PRESELIL

NOVO MESTO - Zgodovinski arhiv Ljubljana - Enota za Dolenjsko in Belo krajino se je konec prejšnjega tedna preselil z dosedanje lokacije v Glasbeni šoli Marjana Kozine na grad Grm, kjer je dobil nove adaptirane prostore. Tu je že nekaj časa imel shranjen del arhivskega gradiva, zdaj pa je na grmskem gradu še sedež enote. Delovne razmere so se tako izboljšale za delavce arhiva, čeprav prostorski problemi s tem niso v celoti rešeni, saj ima arhiv del gradiva še vedno hranjenega v neprimernih prostorih v Drašičih in Trebnjem. Pridobitev novih prostorov je zagotovilo ministrstvo za kulturo, pri adaptaciji pa je pomagal tudi novomeški župan Franci Koncilija.

PARTNERJA - Na proslavi 5-letnice Casinoja Otočec sta se srečala tudi generalna direktorja novomeške Krke Miloš Kovačič (desni) in novogoriškega Hita Silvan Križman, firm, ki sta v tem poslu enakovredna partnerja. (Foto: A. B.)

večja poskusa goljufije, v katero so bili vpleteni po 2 igralca iz Grčije in iz Avstrije. Goljufe so prijeli in jih predali policiji. Sicer pa v igralnici ni bilo nobenih incidentov.

A. B.

Policisti kot pešci

Kdo bo stopil na prste tistim, ki delajo v Metliki nered?

METLIKA - Po metliškem Mestnem trgu ponoči ne smejo voziti avtomobili, a to očitno ne velja za policiste, ki se prevažajo s službenimi vozili in celo "maricami" sem in tja in po zagotovilih nekaterih vzemirjajo predvsem starejše ljudi. Zato je eden od svetnikov predlagal, naj policisti avtomobile parkirajo na Dragah in peš nadzorujejo stari del mesta.

Sam komandir policije je županu zagotovil, da bodo policisti odslej po treh metliških trgih pešočili, razen če ne bo šlo za hitro intervencijo. Vendar pa bo morala policija - bodisi peš ali z avtomobili - narediti red okrog metliškega gradu. Kar se zlasti ob koncu tedna dogaja okrog te starodavne stavbe, bi gotovo moralo vznemiriti še koga, ne le komunalcev in uslužbencev Belokranjskega muzeja, ki domuje v gradu.

Nič več miru ni ob koncu tedna v novem naselju Borisa Kidriča, zlasti pa okrog diskoteke Ghetto. Policija zagotavlja, da "tam ne beleži problemov". Pa se zato Metličani toliko bolj čudijo, ali so policisti slepi, da ne opazijo vsaj "Petrov Klepcev", ki so sposobni prav pred omenjeno diskoteko potegniti iz zemlje štiriletno lipo in jo zopet zapičiti nazaj, kjer je rasla...

M. BEZEK-JAKŠE

Belokranjci imajo svoj časopis

Mesečnik Belokranjec o dogajanjih v treh belokranjskih občinah

GRADAC - Te dni je v Beli krajini zagledal luč sveta nov časopis Belokranjec. Na 20 straneh formata A4 - od tega je polovica informativnih - prinaša novice iz vseh treh belokranjskih občin, izhajal pa naj bi, 15. v mesecu. Njegova naklada je 9.000 izvodov, v vsako gospodinjstvo pa so ga prinesli poštarji zastopni.

"Ker Belokranjci vse večkrat nastopamo skupaj, se je rodila ideja o skupnem glasilu. Od leta 1909, ko je v Beli krajini izšla zadnja številka

Andreja Milavec

Belokranjca, namreč nimamo lastnega skupnega vira informacij, ampak novice o nas dobivamo iz dolenskih in ljubljanskih medijev", pravi Andreja Milavec, lastnica reklamne agencije Omega iz Gradca, ki je izdajateljica in založnica novega časopisa.

Za izdajo prve številke je imela Milavec zelo mala časa, saj so se občine šele sredi novembra dokončno dogovorile o skupnem časopisu. To se pozna tudi na časniku, čeprav se Andreja zaveda, da bi morala biti prva številka najboljša. Vendar je zadržala, da ima za prihodnje še veliko idej, predvsem pa namerava širiti dopisniško mrežo. Zato je že v uvodniku pozvala ljudi, naj se ji pridružijo pri nastajanju Belokranjca. Sicer pa je trdno prepričana, da Belokranjca ne bo doletela usoda nekaterih drugih občinskih glasil, ki so bila precej kratke sape. "Moja osnovna dejavnost je posredovanje oglasnega prostora, zato bom pazila, da bodo poleg 10 odst. vseh stroškov, ki jih plačajo občine, vsi ostali stroški kriti z reklamami," pravi Milavec.

M. B.-J.

Šok staršev ob prejemu položnic

Ko so starši otrok, ki obiskujejo metliški otroški vrtec, prejeli zadnje položnice, so zahtevali sklic izredne seje sveta zavoda in nižje cene, ki pa jih svetniki niso sprejeli

METLIKA - Ko so starši otrok, ki obiskujejo metliški vrtec, nedavno dobili položnice z novimi cenami storitev, ki so jih občinski svetniki sprejeli konec novembra, so mnogi doživeli šok. Poleg tega, da so se cene v jaslih glede na ceno, ki je veljala od 1. januarja 1996, povišale za 23,2 odst., v vrtcu za 55,6 odst. ter v poldnevni mali šoli za 11,3 odst., je bila zaračunana še razlika v plačilu od letošnjega 1. oktobra.

Kljub temu da je pozneje župan Branko Matkovič ravnateljici vrtca Frančiški Hauptman naročil, naj izračun popravi, saj cene ne morejo veljati za nazaj, torej za oktober, se starši z višjim plačilom še vedno niso strinjali. Zato so prejšnji teden sklicali izredno razširjeno sejo sveta vrtca, katerega sklep je bil, naj od 1. novembra veljajo cene, ki so bile predlagane že s 1. marcem (v jaslih za 15 odst., v vrtcu za 31 odst. in v mali šoli za 11 odst. višje cene), a jih svetniki takrat niso sprejeli. Župan pa je bil za kompromis: da cene, ki jih je predlagal svet vrtca, veljajo za letošnji november in december, občina pa bo zagotovila po 1,3 milijona tolarjev primanjkljaja na mesec, medtem ko bi januarja začele veljati cene, sprejete na novembrski seji, ki pred-

stavljajo dejanske stroške v vrtcu. Več kot 80 odst. v strukturi cene gre namreč za plače, ki pa jih določa ministrstvo za šolstvo in šport.

O tej problematiki je prejšnji teden razpravljala tudi občinski svet. Svetnik Jože Nemanič, ki je v vrtcu tudi član sveta staršev, je dejal, da probleme v vrtcu rešujejo na napačni strani, saj si Metlika ne more privoščiti tako dragega vrtca, ter da so nekateri starši že izpisali svoje otroke. Predsednik občinskega sveta Juš Mihelčič je menil, da so dobili iz vrtca nepopolno gradivo, iz katerega se ni dalo razbrati, kakšne so obveznosti občine in staršev. Sedaj pa je po njegovem očitno, da so se v vrtcu odločili za visok standard, kakršnega imajo v Ljubljani, plače pa so v Metliki znatno

manjše. Svetnik Milan Vajda pa je predlagal, da ostanejo pri cenah, sprejetih na novembrski seji,

• Svetniki so se morali pri glasovanju odločiti bodisi za predlog, da so od 1. novembra ekonomske cene v jaslih 44.600 tolarjev, v vrtcu 33.000 tolarjev ter v mali šoli 12.600, od januarja prihodnjega leta pa začnejo veljati cene, sprejete na novembrski seji, torej 47.700 tolarjev za jasli, 40.000 tolarjev za vrtce in 12.600 tolarjev za malo šolo. Ta predlog ni bil sprejet, kakor tudi ne predlog, da tudi v prihodnjem letu veljajo prej omenjene nižje cene. To pa je pomenilo, da v vrtcu še naprej ostajajo cene, ki so jih svetniki potrdili konec preteklega meseca in ki so povzročile toliko hude krvi.

začnejo pa z zmanjševanjem zaposlovanja v vrtcu.

M. BEZEK-JAKŠE

Pričakovano negotovanje obrtnikov

Načelnik UE Črnomelj Anton Horvat o njihovem uspešnem delu - Pri vračanju premoženja le še težji primeri - Obrtniki nezadovoljni zaradi pridobivanja uporabnih dovoljenj

ČRNOMELJ - Nečelnik Uprave enote (UE) Črnomelj Anton Horvat je s sodelavci pretekli teden na prednovoletnem srečanju novinarje seznanil z njihovim delom, uspehi in težavami. Poudaril je, da so imeli od januarja do novembra letos po zakonu o upravnem postopku v reševanju 15.269 zadev, rešili pa so jih 94 odst.

Na UE so prepričani, da so bili uspešni pri denacionalizaciji, saj je bilo od 291 zadev uspešno rešenih 181 spisov, delno 40, 70 pa jih je v reševanju. Rešili so vse, kar je bilo moč vrniti in naravi, ostali pa so še težji primeri, med njimi Belt. Od okrog 300 zahtevkov žrtv vojnega nasilja so zadeve v glavnem že rešene, so v reviziji in bodo žrtvam kmalu začeli izplačevati odškodnine. Prav tako

so v glavnem rešeni vsi od 951 zahtevkov veteranov za priznanje statusa. Horvat je opozoril na zahtevo, da si morajo obrtniki pridobiti uporabna dovoljenja za delavnice, v katerih delajo že desetletja, a takrat tega dovoljenja niso potrebovali. Sedaj pa ga marsikdo

• Pri denacionalizaciji Belta so upravičenci, ki so se s tem strinjali, dobili odškodnino od Dolenjske banke, vračanje lastnine trem manjšim bivšim lastnikom pa še rešujejo. Proti koncu gre tudi denacionalizacija Liča, največji upravičenci za vračanje premoženja Liča pa so tudi največji upravičenci pri gradu. Nekaj spisov je pod moratorijem o vračanju, a ne gre za cerkveno zemljo, ampak predvsem za gozdove posameznikov. Primer hotela Lahinja je še v pritožbi, ker se sedanji uporabniki ne strinjajo z denacionalizacijskimi odločitvami, medtem ko je primer Dergančeve hiše v Semiču prevzela država.

po današnjih zahtevah ne bi dobil. To bo pri obrtnikih zagotovo povzročalo veliko slabše volje, zlasti tam, kjer gre za prenos dejavnosti s staršev na otroke.

Na UE Črnomelj je redno zaposlenih 36 ljudi, 3 za določen čas in en pripravnik, torej toliko, kot 1. januarja 1995, ko je bila UE ustanovljena. Vsi imajo ustrezno izobrazbo. Sistematiziranih pa imajo 47 delovnih mest, a zaposlovanje že eno leto ni dovoljeno, čeprav bi v Črnomlju želeli zaposliti še kakšnega svetovalca.

M. BEZEK-JAKŠE

KOJOTI V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - Mladinski kulturni klub iz Črnomlja zaključuje uspešno koncertno leto z velikim prednovoletnim rajanjem, ki bo v soboto, 27. decembra, s pričetkom ob 22. uri. Za zabavo bo poskrbela zagrebška rock skupina Kojot.

VEČERA PEVCEV, GLASBENIKOV, FOLKLORISTOV

ČRNOMELJ - V Črnomlju zaključujejo bogat program Novoletnega direndaja konec tega tedna. V petek, 26. decembra, bo ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu novoletni koncert črnomaljskih pevcev in glasbenikov. Naslednji dan pa bo prav tam ob isti uri praznični večer ob 40-letnici folklorne skupine Dragatuš.

SLS

Slovenska ljudska stranka Podružnica METLIKA želi vsem svojim članom in simpatizerjem, občankam in občanom občine METLIKA srečne božične praznike ter zdravja, uspeha in zadovoljstva v novem letu 1998.

VESELI DECEMBER SE ZAKLJUČUJE

METLIKA - Tik pred zaključkom letošnjega leta se bodo vrstile še zadnje prireditve v okviru metliškega Veselega decembra. V petek, 26. decembra, bo ob 16. uri v gradaškem kulturnem domu veseli živžav z ansambлом Hop, Cefizelj. V soboto, 27. decembra, se bodo otroci s svojimi starši odpeljali v ljubljansko lutkovno gledališče na ogled predstave Žogica marogica. Naslednji dan pa bo predšolske otroke iz Metlike in okolice obiskal in obdaril dedek Mraz.

DOLENJSKI LIST vaš četrtkov prijatelj

ZA TRETJINO VEČ ROMOV

METLIKA - Čeprav morajo v Centru za socialno delo Rome obravnavati tako kot ostale občane, pa v Metliki za svoje lastne potrebe vodijo evidenco, po kateri živi danes v občini v šestih naseljih v 48 družinah 183 Romov. Od leta 1987, ko jih je bilo 139, se je njihovo število povečalo za 32 odst., in sicer predvsem zaradi porok in rojstev otrok. Sicer pa v zadnjem času v Centru za socialno delo opažajo, da se Romi v glavnem odseljujejo, medtem ko je bilo za prejšnja leta značilnih več priselitev, bodisi iz drugih občin ali iz Hrvaške.

RDEČI KRIŽ SE JE PRESELIL

ČRNOMELJ - Območno združenje Rdečega križa Črnomelj se je v začetku decembra preselilo iz Ulice Mirana Jarca na Kolodvorsko cesto 34 (zraven "bele hiše"). Telefonska številka je ostala nespremenjena.

Podjetnik s certifikatom ISO 9001

Anton Malenšek iz Semiča je prvi zasebni belokranjski podjetnik, ki je uspešno prestopil preprosto za certifikat kakovosti ISO 9001 - 27 zaposlenih, a se že napoveduje stiska

SEMIČ - Semiško zasebno podjetje Tomal, v katerem izdelujejo kabelsko konfekcijo, je bilo ustanovljeno leta 1990. Proizvodnja je najprej stekla na Bizeljskem, kjer so odkupili program in nekaj opreme od Iskre Tenela, najeli prostore in prevzeli delavce. Leta 1992 pa so proizvodnjo preselili v Semič.

"Takrat hrvaškega in srbskega trga, za katera smo delali, za nas ni bilo več. Preusmerjati smo se morali na Zahod, toliko bolj, ker sta se ustavila tudi Tam in Tomos," pravi direktor in lastnik Tomala dipl. inž. strojništva Anton Malenšek. Tako danes delajo pretežno le še za italijanske in nemške proizvajalce bele tehnike, avtomobilsko industrijo ter ostalo elektomehansko industrijo. V Sloveniji pa v glavnem za podjetja, ki so v lasti tujcev, s katerimi so sodelovali že prej.

Pred nekaj leti so z izdelki, kakršne izdelujejo v Tomalu, na zahodni trg precej pritiskali iz vzhodnoevropskih držav, a ta pritisk že popušča, saj so kupci spoznali, da najcenejše ni tudi najboljše. V Tomalu pa so, kljub temu da so vedno spoštovali roke

dobave in veliko pozornost namenjali kvaliteti, pri iskanju novih kupcev naleteli na vprašanja o

Anton Malenšek

kakovosti. "Tu so danes zelo velike zahteve, saj je pri milijonu kosov lahko največ 30 napak. Zato smo se odločili za pripravo sistema ISO 9001 in pred kratkim smo uspešno prestali pregled komisije. Med zasebnimi podjetji smo prvi v Beli krajini s certifikatom kakovosti," prvi zadovoljno Malenšek. Potarna pa, da tuji kupci za njihove izdelke še vedno zahtevajo garancijo za kvaliteto in zanesljivo dobavo, žal pa država ne predvideva, da bi podjetnikom pri tem priskočila na pomoč.

Skupaj z Antonom in njegovo ženo Nado je v Tomalu 27 zaposlenih, ki delajo na 1000 kvadratnih metrih pokritih površin. Če bodo napredovali kot doslej, bo že čez leto ali dve prostorska stiska, že sedaj pa bi jim nabava samo enega novega stroja povzročila težave. Zavedajo se, da bodo tovarno morali razširiti, vendar na drugi lokaciji.

M. BEZEK-JAKŠE

SKUPNO OBDAROVANJE STAREJŠIH - Letos so pred božično-novoletnimi prazniki območno združenje Rdečega križa Črnomelj, Zveza borcev Črnomelj in Društvo upokojevcv Črnomelj prvič skupaj obiskali stanovalce črnomaljskega Doma starejših občanov. Učenci osnovne šole Loka so jim pripravili priručni program, potem pa so pomagali pri razdeljevanju daril vsem 214 stanovalcem (na fotografiji). Krajevne organizacije RK Heroja Starihe, Loka in Griček pa so sredi decembra pripravile sprejem za krajane, starejše od 75 let, ki se ga je udeležilo okrog sto občanov. (Foto: M. B.-J.)

Črnomaljski drobir

DRŽAVLJANSTVO - V črnomaljski občini je še okrog 70 nerešenih primerov za pridobitev slovenskega državljanstva, od tega se nekateri postopki za pridobitev državljanstva vlečejo že nekaj let. Nekaj primerov pa je celo takšnih, da ljudi, ki sicer ostajajo in živijo, po dokumentih ni. Prav zanimivo je potem - tudi to se namreč dogaja - da policisti ustavijo avtomobil, ki vozi, kot bi bil na daljnjsko upravljanje. V njem sicer sedi voznik, ki pa ga uradno in, po vseh dokumentih sodeč, preprosto ni. Kako lahko policisti ukrepajo proti nekemu, ki ga ni, pa je znano.

BIROKRACIJA - Na Upravni enoti Črnomelj se pritožujejo, da jih nihče vnaprej ne obvešča o novih zakonih, ki jih pripravljajo v Ljubljani, ampak šele v Uradnem listu preberejo, da morajo začeti zakon uresničevati v osmih dneh po objavi. Tako se je zgodilo tudi z dovolilnicami za avtoprevoznike, ki bi jih že morali začeti izdajati, a če bi jih prišli ljudje iskat na Upravno enoto, bi jim državni uslužbenci lahko le prizgano pojasnili, da jih še nimajo...

VREME - Črnomaljec je že pošteno strah pripravljati veliko folklorno prireditev jurjevanje s kresovanjem, saj je navadno skoraj vedno, kadar jo pripravijo, dež, pa naj bo v začetku, v sredini ali proti koncu junija. Znani črnomaljski magik in iluzionist Karlo Sajovic pa pravi, da bi Črnomaljecem za jurjevanje lahko naredil lepo vreme. Razlog za to, da doslej tega še ni storil, pa po njegovem tiči le v tem, da ga za to ni nihče poprosil.

Semiške tropine

PREDOR - Če je še pred letom ali dvema kdo omenil gradnjo predora, ki bi pod Gorjanci povezoval Dolenjsko z Belo krajino, so se ljudje zgolj nasmihali, kaj pa so si mislili o tistem, ki je trosil takšne ideje, so raje zadržali zase. Ko pa je nedavno predsednik semiškega občinskega sveta Anton Malenšek dejal, kako nujno bi bilo glede na prometni infarkt, ki se napoveduje čez Gorjance, razmišljati o tunelu, se je to vsem zdelo samo po sebi umevno. Zato kaj lahko pričakujemo, da bo, ko bodo Semičani končno dokončali asfaltiranje jugorske ceste, njihov naslednji korak, da bodo začeli bitko za gorjanski predor.

KMETOVANJE - Romi, ki živijo pri Štirih rokah, so pred leti začeli obdelovati zemljo. A čeprav so vzgojili debel krompir, je naslednje leto na prej obdelani zemlji rastle kopinje. Veliko hitreje kot kmetje so prišli do spoznanja, da se kmetovanje ne spleča.

ŠTEFANJE V SEMIČU

SEMIČ - V petek, 26. decembra, bodo v Semiču pripravili tradicionalno štefanje. Ob 9.30 bo pred gostilno Pezdirc zbor konj in njihovih lastnikov, potem pa bo povorka krenila proti farni cerkvi sv. Štefana, kjer bo blagoslov in podelitev priznanj lastnikom konj. Hkrati bo tudi župan Janko Bukovec voščil za praznike. Napovedani nedeljski koncert moškega pevskega zbora sv. Štefana v farni cerkvi pa bo zaradi boleznih odpadel.

Za prednostno investicijo niti tolarja

Prekinili razpravo

KOČEVJE - Na zadnji letošnji seji kočevskega občinskega sveta minuli četrtek so svetniki prekinili razpravo o-občinskem proračunu za prihodnje leto. Prvo obravnavo proračuna bodo nadaljevali na seji 8. januarja, do tedaj pa bodo morali svetniki dobro razmisliti, ali lahko ob že junija letos sprejeti odločitvi, da je izgradnja nove šole v kočevski občini prednostna investicija, da za prihodnje leto sprejmejo proračun, v katerem ni za izgradnjo šole namenjen niti tolar proračunskega denarja.

Prva obravnavna proračuna za prihodnje leto se je zapletla že kmalu po izglasovanju odločitvi svetnikov, da bodo proračun obravnavali po posameznih postavkah. Neenotna mnenja svetnikov, ki so botrovala prehodu na splošno obravnavno proračuna, so se pokazala že pri prvi obravnavni proračunski postavki - požarni varnosti. Odbor za finance je v skladu z dogovorjenim načinom dela, da morajo biti na vseh področjih skrajno racionalni, predlagal svetnikom, naj gasilec odzamejo 3 milijone tolarjev in jih namenijo za sofinanciranje požarne varnosti na obbeh osnovnih šolah. Njihov predlog je naletel na oster protest občinske gasilske zveze; da bi lahko s tem več izgubili, kot bi šole pridobile, pa je bil med drugimi mnenja tudi svetnik in ravnatelj OŠ Zbora odposlanec Franc Gornik.

Ob opozorilu nekaterih svetnikov, da indeksi nič ne pomenijo in da se, če se varčuje, mora varčevati povsod in pri vseh, na eni strani, ter prepričanju drugih, da o zagotovljenih sredstvih sploh ne bi smeli razpravljati, na drugi strani, je na bisto problema predloga proračuna za prihodnje leto opozoril Alojz Ivančič. Poudaril je, da ne verjeme več, da je šola najpomembnejša investicija, saj če bi bila, bi predlagatelj proračuna za njeno izgradnjo zagotovil realne virov, ne pa da je edini občinski vir financiranja izgradnje šole zadolževanje občine. Po predlogu proračuna naj bi se namreč občina zadolžila za okoli 70 milijonov tolarjev, ki bi jih namenili za izgradnjo šole, pri čemer pa je samo eden izmed problemov, kot je poudaril Ivančič, da občina ne bo mogla najeti kredita, dokler ne bo končana delitvena bilanca med novonastalimi občinami na območju nekdanje kočevske občine. M. L.-S.

PODVIG MORISA

KOČEVSKA REKA - V 6. krogu 1. državne lige v streljanju s standardno zračno pištolo so strelci Morisa iz Kočevske Reke že petič zaporedoma zmagali. Tokrat jim je uspel res veliki met, saj so v negotovi in razburilji tekmi v gosteh premagali ekipi Dušana Poženela iz Rečice, sicer večletne državne prvake, s 1658:1650. Najboljše je izkazal Cvetko Zorko. Moris je po tem uspehu na 2. mestu. Uspešni so bili tudi strelci v streljanju z zračno puško. V 6. krogu 3. državne lige so v gosteh premagali Trnovo Slogoid s 1677:1659. (M.G.)

Prva šola z drenažo za radon

Radon, ki naj bi povzročal raka, pogost na kraškem terenu, tudi v Dobropolju

DOBREPOLJE - Radon je radioaktivni plin, katerega vdihavanje po nekaterih ugotovitvah povzroča raka. Radon namreč v pljučih razpada in povzroča ravnice, draži pljuča in tako ustvarja ugodne možnosti za razvoj pljučnega raka. Tega plina je več na kraškem zemljišču kot na ilovnatih tleh in več v starih hišah kot v novih.

Ministrstvo za zdravstvo je zato opravilo načrtne meritve po šolah, kjer je več možnosti za preveliko količino radona. V dobrepoljski občini so ugotovili, da je v šoli na Ponikvah več radona ob ponedeljkih kot ob petkih, ker je šola preko vikenda zaprta. Zato to šolo vsako jutro, posebno pa ob ponedeljkih, prezračijo. V šoli v Kampiljah pa ni bilo preseženo še dovoljeno onesnaženje z radonom.

Meritve so bile opravljene tudi pri šoli na Vidmu, kjer dozidujejo nove prostore tudi za potrebe vrta. Zato so še posebno previdni in so pri tej šoli začeli vgrajevati drenažne cevi za odvajanje radona, po potrebi pa bodo vgradili še ventilacijo. Tako bo šola na Vidmu prva v Sloveniji, ki bo imela že od gradnji vgrajene prezračevalne naprave za radon. Seve-

Najprej za svoje, potem še za druge

V ribniški občini bo prihodnje leto začelo delovati invalidsko podjetje, ki bo imelo zaposlenih preko 100 invalidov - Začetek z obstoječimi programi na različnih lokacijah

RIBNICA - Na pobudo treh največjih ribniških podjetij, ki s preko 100 invalidi zaposlujejo največje število invalidov v ribniški občini, bodo prihodnje leto v Ribnici ustanovili invalidsko podjetje, katerega ustanovitveni kapital znaša 1,5 milijona tolarjev. Z njim bodo ustanoviteljska podjetja najprej poskrbela za svoje, kasneje pa tudi za druge delovne invalide.

V preteklosti so problematiko zaposlovanja invalidov zadovoljivo reševali le v Riku in Evrotransu. Vendar sta s stečajem obeh podjetij prenehali delovati tudi Riko Ind in invalidsko podjetje, organizirano v sklopu Evrotransa. Inles, ki je po podatkih s konca prejšnjega leta zaposloval 76 invalidov, 16 oseb pa je bilo v invalidskem postopku, si je sicer že leta 1994 pridobil soglasje Vlade RS, da lahko ustanovi tako podjetje, vendar zaradi različnih problemov invalidskega podjetja niso registrirali.

V letošnjem letu so prizadevanja za sistematično rešitev te problematike ponovno oživela. Na pobudo Inlesa, Itpj-ja in sodra-

škega Donita so pričeli pogovore, da bi bilo smiselno izkoristiti Inlesovo že pridobljeni status za invalidsko podjetje in ustanoviti podjetje na širši, občinski ravni. Pri tem jim je za primer uspešnega delovanja takšnega podjetja služilo podjetje Recinko iz sosednje kočevske občine. Ribniška občina je njihovo pobudo podprla in v začetku tega meseca pristopila k ustanovitvi invalidskega podjetja z 10-odstotnim ustanovitvenim deležem. Inlesu kot podjetju z največ zaposlenimi invalidi je po dogovoru, naj ne bi nihče imel večinskega deleža, pripadel 45-odstotni delež, in sicer po 10 odstotkov Inlesu Trgovini in Inlesu Sodražica ter 25 odst. Inlesu

Ribnica, Donit in Itpj pa sta pristopila s po 22,5 odstotka ustanovitvenega kapitala. M. LESKOVŠEK-SVETE

DEDEK MRAZ VSE REVNEJŠI

LOŠKI POTOK - Kar nekaj let že ni več nekdanjih razgibanih zadnjih dni v letu, ko se je zvrstil niz prireditev, med drugim tudi obisk dedka Mraza, ki je razveseljeval štaro in mlado. Očitno je zmanjkalo denarja ali pa za to ni več prave volje. Letos bo dedek Mraz obiskal le najmlajše iz obeh vrtev večja prireditev pa bo v podružnični šoli v Podpreski v krajevni skupnosti Draga. Tam učenci pripravljajo novoletni program, ki se ga bodo udeležili tudi starši otrok in drugi krajanje. Za darila - denar je nekoč prispevala KS - bodo poskrbeli straši otrok.

PAP TELEMATIKA OPOZARJA

LOŠKI POTOK - PAP Telematika, izvajalec in vzdrževalec letos zgrajenega sistema kableske televizije, opozarja naročnike, ki ne izpolnjujejo pogodbenih obveznosti, to je plačevanja naročnine in obrokov obveznega prispevka za priključek, da bodo uvedli sankcije. Nekateri namreč, ki že gledajo KTV, še niso podpisali sistem vsem, ki ne plačujejo ali nimajo sklenjenih pogodb. Opozarjajo tudi, da bo potrebno priključek plačati na novo tudi tistim, ki ga že imajo plačanega. A. K.

Obnova zadruga

Vsako soboto pokašnje

VELIKE LAŠČE - Ivan Levstik, predsednik Kmetijske zadruge Velike Lašče, nam je o delu zadruge in njenih načrtih povedal:

Pred kratkim smo obnovili in povečali našo trgovino v Laščah, ki ima zdaj kar 60 odstotkov več prodajnega prostora. Širitev z opremo vred je veljala 40 milijonov tolarjev. Ze v prvem mesecu po obnovi je promet porastel za okoli 30 odstotkov. Vsako soboto imamo poizkušanje raznih proizvodov. Nekatero blago smo pocenili, kupce za nad 2.000 ali 4.000 tolarjev pa nagradimo.

Načrtujemo kar za trikrat povečati prodajne prostore za repromaterial. Temeljito bomo preuredili tudi trgovino na Robu in jo iz klasične spremenili v samopostrežno.

V naši mesnici prodajamo le domače meso. Posebno želim opozoriti, da bomo v soboto, 27. decembra, prodajali govedino po akcijskih cenah. Govedorejski odbor naše zadruge se bo ta dan vključil tudi v praznovanje dedka Mraza. Na trgu pred Levstikovim domom bo imel ta odbor posebno stojnico, kjer bodo goste postregli s kuhanim vinom, čajem, klobasami in drugim. J. P.

Ivan Levstik, predsednik KZ Velike Lašče.

Željko Bistrovic, vodja policijskega okoliša ob naši južni meji.

Obmejne težave

OSILNICA - Željko Bistrovic je vodja policijskega okoliša pri policijski postaji Kočevje in skrbi za red ob južni meji na območju občin Osilnica in Kočevje.

Pozimi je zaradi snega in ledu največja težava na obkoljski cesti na strmini pri Sveti Ani. Takrat je cesta zaprta, dokler pa ni splužena posipana in spet odprta, morajo avtomobilisti iz Osilnice in do Osilnice potovati po vzporedni cesti po hrvaškem ozemlju. Hrvaški obmejni organi pa naše vozniške včasih zavračajo, češ da imamo Slovenci svojo cesto. Zdaj bo potreben sestanek s Hrvati, da bomo še pred zimo uredili te in še nekatere zadeve.

Naslednja težava je na območju vasi Papeži, do katere se ne vodi cesta samo po slovenski obali Čabranke, zato morajo do domov po hrvaški cesti. Zaplet nastane pri prevažanju slovenskega blaga in živali iz Slovenije preko Hrvaške spet v Slovenijo. Če kdo kupi prašička in si ga hoče zrediti, ga namreč ne sme prepeljati iz Slovenije pri mejnem prehodu Zamost (Hrvaška) in nato spet v Slovenijo pri Papežih. Podobno velja tudi za prevoz krmil in drugega, saj hrvaški obmejni organi te prevoze zavračajo. J. P.

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT - V okviru prireditev, ki so jih v kočevski občini pripravili v predprazničnih in prazničnih dneh iztekajočega se leta, je bil v soboto v Šeškovem domu v Kočevju tudi že tradicionalni božično-novoletni koncert pihalnega orkestra Delavske godbe Kočevje. Pod vodstvom dirigenta Matevca Novaka so zaigrali 9 skladb, v zadnji pa spremljali solo nastop Petra Movrina iz Kočevja, ki je zapel pesem Silvestrski poljub. Na željo številnega občinstva so nato odigrali še Radetzkyjev marš, s katerim so že lani poslušalce navdušili, ter skladbo Argentina iz znanega filma Evita. (M. L.-S.)

OBNOVILI VLEČNICO

TRAVNA GORA - Na Travnih gori in v okolici je v teh dneh že dovolj snega za solidno smuko. Direktor Ivan Klančar pravi, da so obnovili vlečnico, ki že deluje, in pripeljali teptalec snega. Vse kaže, da bodo božični in novoletni prazniki, če ne bo zagodlo drugačno vreme, v znamenju smuke. Sicer pa v domu za zadnji dan leta pripravljajo nadvse slovesno silvestrovanje. Zlasti za tiste, ki bodo na Travnih gori ostali več dni, pa so potrebne rezervacije.

OBDAROVALI BODO STAROSTNIKE

LOŠKI POTOK - Društvo upokojencev iz Loškega Potoka bo po sklepu upravnega odbora za noveletne praznike obdarovalo vse svoje člane, ki so letos dopolnili 80 let, in seveda starejše. Ker je te ljudi zaradi raznih vzrokov težko dobiti skupaj, bo za to določena skupina starostnike obiskala in obdarovala v njihovih bivališčih. Obdarovali bodo tudi člane, ki so po domovih, tudi tiste, ki še niso dosegli te starostne meje. A. K.

LEPO, A SLABO

DOBREPOLJE - Na zadnji seji občinskega sveta v Dobropolju so razpravljali in sklepali o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča. Doslej so ta davek plačevali le v naseljih Videm in Predstruge, po novem predlogu pa naj bi ga plačevali v vseh krajih v občini. Vendar svetniki niso le zavrnili predlagani odlok, ampak so razveljavili tudi sedanji odlok, kar pomeni, da tudi na Vidmu in v Predstrugah ne bodo več plačevali tega nadomestila za stavbno zemljišče.

Zupan Anton Jakopič pravi, da imajo tak odlok vse občine v Sloveniji, le v dobrepoljski ga zdaj ni. Lepo se sicer sliši, da je Dobrepolje edina občina v Sloveniji brez tega "davka", je pa po drugi strani slabo, ker ne bo denarja za urejanje nujnih komunalnih zadev.

NOVOLETNI KONCERT

LOŠKI POTOK - V nedeljo, 28. decembra, bo ob 18. uri v telovadnici osnovne šole dr. Antona Debeljaka na Hribu koncert ribniške pihalne godbe. Koncert poklanja občanom občina Loški Potok.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

"Zakaj si odlonil koncert tiste srbskega pičca pevca v svojem lovskem revirju?"

"Ker ne prenesem, da me zmerja z dunajskim konjušnikom, italijanskim podrepnikom ter evropskim in navotiskim klečeplaznikom pa čeprav so njegovi očitki povsem upravičeni."

Ribniški zobotrebc

STRANKA IMA VEDNO PRAV - Na prednovoletnem srečanju, ki ga je pripravil ribniški župan Jože Tanko za zunanje sodelavce občine, delavce javnih zavodov in ustanov, ribniške upravne enote, inšpekcijskih služb, novinarje in še nekatere druge, si župan ni mogel kaj, da ne bi ob zahvali vsem za dobro sodelovanje vsaj malo zbedel delavce upravne enote. Po načelu dela upravne enote, da ima stranka vedno prav, je načelnik Janez Henigman njegove besede pospremil s tihim komentarjem, da imajo ljudje pač vedno prav!

ODOJEK - V Ribnici včasih niso imeli knjigarne, vendar očitno nekateri še danes ne vedo, da so ti revni časi za knjige v kulturno sicer bogati Ribnici minili že pred časom. Če bi to vedeli, bi si lahko v prodajalni knjig v Ideal centru kupili Slovenski pravopis, iz katerega bi med drugim lahko tudi zvedeli, kako se reče mlademu prašičku. Kljub obilici d-jev v glagolu oddojiti, samostalniku oddojence in pridevniku oddojen je mlad prašiček ali podsvinče samo odojek in ne oddojek, kot je bilo to pred dnevi zapisano k napisu "Danes za malico..." v eni izmed ribniških gostiln.

Laški sel

ŠE DVE PRIREDITVI - V okviru "Veselega decembra" je bilo doslej v občini Velike Lašče kar preko deset prireditev za otroke. Na programu pa sta še dve. Za odrasle bo 26. decembra, na štefanovo, ko praznujemo tudi dan samostojnosti, ob 14. uri na Veliki Slevici maša in blagoslovitev konj. Naslednji dan, 27. decembra, pa bo poskrbljeno za otroke in odrasle. Najprej bo ob 10.30 v Levstikovem domu lutkovna predstava, za jedajočo in pijačo za vse pa bo poskrbljeno na trgu.

OBNOVA TRUBARJEVE DOMAČIJE - Na Trubarjevi domačiji predvidena še večja obnovitvena dela. Center za uravnotežen razvoj Vitra iz Cerknice pa v okviru projekta Dežela suhe robe, ki ga izvaja že več let, pripravlja na Rašiči mednarodni delovni tabor, ki bo namenjen predvsem obnovitvenim in vzdrževalnim delom na potoku Rašica in ob njem.

Decembra obvadujejo svet poštarji

Ivanški sli veselja kupe novoletnih voščil in želja raznašajo tudi z novim cliom

IVANČNA GORICA - Med vsemi tujci, ki pridejo decembra trkat na vrata, so poštarji gotovo najljubši znanci. Kdo bi sicer v prednovoletnem času raznesel vsa voščila z lepimi željami, ko med nas prihaja "neznanez novo leto, ki ga bo treba spoznati, mu zaupati, pa vendar ne preveč pričakovati...", kot pravi v eni svojih novoletnic Svetlana Makarovič?

Koliko ljudi svojih najbližjih ne more obiskati in jih obdarovati niti jim voščila ne more zaželeli po telefonu. Darila in lepe želje tako v paketih in pismih zapuajo poštarjem. Zaradi njih otroci tudi verjamejo v decembrske prijazne stričke z darovi, kajti kdo drug, če ne poštar, bi lahko odnesel njihova pisma z novoletnimi željami. Decembra oživi še najbolj zakonna, odročna in samotna pošta v najbolj skriteh kotičku sveta.

Tudi ivanški štirje poštarji so zdaj v središču pozornosti. Kot je povedal eden izmed njih, Zvone Zagorc iz Ivančne Gorice, ki na pošti dela že enajsto leto, niso presenečeni nad decembrskimi kupi sporočil. "Vedno je tako. Decembra je največ dela, zato smo veseli, če se ljudje spravijo k pisanju ne le zadnje dni, pač pa že

VESELI NOVEGA CLIA - Pred fotografiranjem ob novem cliu je moral poštar Zvone Zagorc z metlo očistiti avto, ki so ga ponoči prekriale snežinke. Njemu in vsem drugim poštarjem pa želimo v prihodnjem letu čim manj nepriveznih psov in praznih značnic ter seveda čim več kupov pošte.

prej. Vsi štirje pridemo že ob šestih zjutraj in do osmih, preden se odpravimo na teren, sortiramo pošto, je povedal in veselo dodal, da je od pred kratkim dostava na domove mnogo lažja, ker jim je pošta kupila nov clio. "To sicer ni njihov prvi avto, saj "petico" že imajo, vendar je enega izmed treh mopedov zamenjal clio. "Tega smo res veseli. Zdaj kombiniramo dostavo, en teden dva z avtomobiloma, drugi teden z mopedoma. Smo ena večjih pošt, in čeprav avto pride še kako prav pri obiskovanju oddaljenih vasi in predvsem v mrazu, pa brez motorjev ne bo šlo. V centru Ivančne Gorice in v Stični se da pošta najlažje raznesti prav z njim," je razložil Zvone Zagorc.

Sicer pa poštarjev ni težko razveseliti - radi imajo privezane pse, želijo pa tudi, da bi vsaka hiša imela poštni nabiralnik, da jim včasih zajetne poštne pošiljke ne bi bilo treba tlačiti za kljuko vhodnih vrat ali celo kam drugam. Še posebej decembra, ko prav oni držijo svet pokonci. L. MURN

"PRAZNIČNA PRAVLJICA" - V sredo, 17. decembra, so mladi igralci Vrtca Ivančna Gorica-enota Marjetica z glasbeno igrico Praznična pravljica veselo presenetili številne obiskovalce ivanškega kulturnega doma. V igrici, ki jo je posebej za to priložnost napisala dolgoletna profesorica na srednji in višji vzgojiteljski šoli Mira Voglar, so otroci s pomočjo vzgojiteljic in ob klavirski spremljavi igrali, peli, plesali in uživali skupaj z gledalci. Odlična je bila scena in kostumi, ki sta jih sešili Jožica Koželj in Marinka Oven. Sicer pa po besedah ravnateljice ivanškega vrtca Branke Kovaček letos v vrtcu poteka projekt z naslovom "Rože sreče moraš saditi mlad", katerega namen je pri najmlajših razvijati medsebojno povezanost in spoštovanje različnih generacij, predvsem pa spodbuditi dober odnos do starejših. (Foto: L. Murn)

ANICA KASTELJIC, NAJSTAREJŠA KRAJANKA KS DOBRNIČ - Krajevna organizacija Rdečega križa v Dobrniču se spomni starejših Suhokrajincev vsako leto in jih, tudi s pomočjo krajevnih skupnosti skromno obdari ob iztekajočem se letu. Najstarejša krajanka, 95-letna Anica Kasteljic iz Preske 25, je razveselil z darilom sam predsednik sveta KS Dobrnič Silvo Prpar (na posnetku). Anica je bila rojena v kmečki družini Barletovih sredi vasi kot druga med šestereh otrok. V zakonu z možem Jožetom, veseljkom, ki je bil spreten kot mesar, zidar ali pri kateremkoli drugem delu, se jima je rodilo 5 otrok. Hči Joža Kastigar si je postavila hišo nasproti domačije in je najpogostejši obiskovalec matere, ki je pred 13 leti izgubila moža. Rad je pel, plesal in bral, se spominja Anica, ki že komaj čaka, da bo zginil sneg, kajti takrat bo spet zanesljivo prišla naokoli prešerna 86-letna sosedka Čehova Francka, po domače Cimermanova. "Korajžna je, tako zauka, da je veselje! Potem pa zapojeva kakšno staro pesem. Francka jih zna res veliko," pravi Anica. (Foto: P. Perc)

Trebnje dobi nov prodajni center

Mercator Dolenjska, d.d., PC Gradišče Trebnje povsem prenovilo samopostrežnici v Dobrniču in Dolenji Nemški vasi - V Trebnjem bodo zgradili velik prodajni center

TREBNJE - Mercator Dolenjske, Profitni center Gradišče Trebnje, ki s svojo trgovsko mrežo pokriva celotno občino, je te dni končal prenovilo samopostrežnih prodajal v Dobrniču in v Dolenji Nemški vasi. Vsaka od teh naložb je, po besedah direktorja Franca Jevnikarja, veljala okrog 200.000 mark, v Dobrniču pa so imeli opraviti celo s spomeniško zavarovano stavbo, ki ima na portalu letnico 1886. Prodajne površine so tako povečali za približno 50 odstotkov.

S temi posodobitvami ne bodo povečali zaposlenosti niti spremenili odpiralnega časa, pač pa ga bodo podaljšali v poletnih mesecih. Ob sodobni prodajalni imata dovolj zaledja, zato sta bili naložbi toliko bolj upravičeni, kljub temu da še ne občutijo resnejše konkurence. Poprejšnji samopostrežni prodajalni sta bili zastareli, zlati je bila pomanjkljiva hladilna oprema oz. tehnika. V vsaki je okrog 4000 različnih artiklov, prevladujejo seveda živila, nekaj pa je tudi tekstila in galanterije.

95-članski kolektiv PC Gradišče naj bi v prihodnjem letu pričel večjo naložbo v Trebnjem, kjer iščejo primerno lokacijo za večji

prodajni center. Kot najprimernejša se kaže sedanja tehnična baza trebanjske Komunalne v bližini železniške postaje, kajti ta naj bi se preselila na komunalno de-

ponijo Globoko, kamor ne le po mnenju trgovcev, ampak tudi drugih Trebanjcev najbolj spada. Ker gre za veliko naložbo, bodo zgradili nov prodajni center v mestu v fazah, saj naj bi bil večji od tistega, ki ga sedaj premore Dolenjka. S tem naj bi zmanjšali odliv trebanjske kupne moči v nekatere sosednje občine, predvsem pa v Ljubljano.

P. P.

GLAVNI TRG DOBIVA LEPŠO PODOBO

SEVNICA - Sevnški Glavni trg so tik pred zimo ozaljšali z novimi granitnimi robniki, pločniki pa so dobili novo asfaltno prevleko. Staremu mestnemu jedru dajejo prijaznejšo, bolj starinsko podobo še nove ulične svetilke, stilizirani kandelabri in lampijončki. Poseg je občinski oddelek za okolje in prostor opravil ob soglasju Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine iz Celja. Prihodnje leto bo sledila še ureditev zelenice s spomenikom sredi Glavnega trga.

Franc Jevnikar, direktor MD PC Gradišče Trebnje

BOŽIČNA KONCERTA

BOŠTANJ, SEVNICA - MePZ župnije Boštanj priredi v četrtek, 25. decembra, ob 19. uri v župnijski cerkvi sv. Križa koncert božičnih pesmi. V soboto, 27. decembra, pa ZKD Sevnica organizira ob 18. uri v kulturni dvorani v Sevnici tradicionalni božično-novoletni koncert sevnške godbe na pihala s tradicionalno novoletno napitnico.

BOŽIČNI KONCERT OKTETA JURIJ DALMATIN

SEVNICA - V petek, 26. decembra, ob 19. uri bo v župnijski cerkvi sv. Miklavža v Sevnici koncert okteta Jurij Dalmatin. Sodeloval bo tudi trio flavtistov Amadeus. Koncert priredi sevnška zveza kulturnih društev.

"Stillesovo pohištvo je brezčasno"

Novi direktor sevnškega Stillesa, Aleksander Hatlak o velikem povečanju števila kupcev - Za oglaševanje mesečno okrog 35.000 mark - Uspešna prisilna poravnava

SEVNICA - "Naše pohištvo je dejansko brezčasno! Druge moda in čas povozita, naše pa ostaja vedno mlado oz. s patino časa. Kot kažejo odmevi na našo predstavitev na zadnjem mednarodnem ljubljanskem pohištvenem sejmu, smo na pravi poti, saj se je močno povečalo število, predvsem individualnih kupcev. Dela imamo dovolj tudi za prihodnje leto," je povedal novi direktor sevnškega Stillesa, 30-letni diplomirani strojni inženir, tik pred zaključkom magistrskega študija iz ekonomije, Aleksander Hatlak, ki je bil poprej v ekipi Slovenske razvojne družbe (SRD). SRD ga je 1. novembra imenovala za direktorja Stillesa.

Hatlak pravi, da je bil Stilles umetno razdeljen v tri firme in da je dejansko deloval kot ena družba. (Mimogrede: to je ugotovila že tudi ekipa menedžerjev, v kateri se je kot direktor Stillesa pojavil Vojko Rovere.) Investiranje v reklamo se spleča, poudarja Hatlak, in tako pobija mnenje starokopitnih direktorjev, ki še vedno prisegajo na 'štacunarsko prodajo', zrelo za 'kamenno dobo.'

V Imeldi 8000 so izdelali Stillesovo generalno marketinško podobo za leto 1998, akcija pa so začeli že v decembru, ker se po dognanjih v svetu nakupi povečujejo že v tem mesecu. Iztočnica je predvsem geslo 'Ustvarjeno v znamenju prestiža.' Modro rumena kombinacija barv bo v oglaševanju v večjih slovenskih medijih in na 180 jumbo plakatih po Sloveniji prisotna v zimskih mesecih, v poletnih pa rdeče rumena. V zadnjih štirih mesecih beleži Stilles okrog 950.000 mark realizacije mesečno, kar je mnogo več kot na začetku leta 1997. Za rek-

lamo bodo porabili okrog 3 odstotke realizacije, toliko kot še nikoli v zgodovini tega sevnškega podjetja, ki je izdelalo pohištvo že za številne znane svetovne osebnosti, od ruskega predsednika Borisa Jelcina pa do Luciana Pavarotija.

Aleksander Hatlak, direktor Stillesa

• V letu 1998 načrtujejo v Stillesu približno 40-odstotno rast realizacije (to je 14 milijonov mark glede na letošnje, ki naj bi dosegla 10,5 milijona mark), predvidevajo pa še za okrog 3 milijone mark naložb, predvsem v osnovna sredstva, saj zdaj nekaterih strojev manjka, nekateri pa so že preveč zastareli. Obnovili bodo tudi lakirnico ter z računalniško strojno in programsko opremo posodobili informacijski sistem oz. obdelavo podatkov v podjetju. Po notranji lastniški strukturi ima SRD nekaj manj kot 50 odstotkov Stillesa, drugi največji upnik, ki je pristal na prisilno poravnavo - Zavarovalnica Triglav je lastnik približno četrtine, bivši in sedanji delavci Stillesa pa prav tolikšnega deleža.

skem razstavišču, kjer bo Stilles odprl svoj salon 1. marca 1998. V času sejmov se tam naokoli zvrsti kar okrog pol milijona ljudi! PAVEL PERC

Območno združenje Rdečega križa Sevnica

se zahvaljuje vsem donatorjem in občanom, ki so s finančnimi in materialnimi prispevki omogočili, da smo z zbranimi sredstvi lahko obdarili bolne, invalidne in socialno ogrožene občane. Zahvala velja tudi vsem, ki so vplačali znesek po položnici Rdečemu križu Slovenije za akcijo "NIKOLI SAMI", iz katere so socialno ogroženi in starejši občani že prejeli materialno pomoč. Vsem dobrim ljudem, krvodajalcem in članom Rdečega križa se najlepše zahvaljujemo in želimo veselo praznovanje božičnih praznikov ter mnogo sreče in zdravja v prihajajočem letu 1998.

OBVESTILO

Komunala Trebnje obvešča krajane, da v času božičnih in novoletnih praznikov, dne 25. in 26. decembra ter 1. in 2. januarja, ne bo organiziran odvoz odpadkov. Za gospodinjstva, od katerih odpadkov navedene dneve ne bomo odpeljali, bomo to storili v soboto, 27.12.1997, in 3.1.1998.

Sevnški paberki

BOŽIČKA PA NI - Novinar Niko Robavs iz dnevnopolitične redakcije slovenskega radia, se je tudi ob sobotnem koncertu vokalne skupine Corona izkazal kot spreten voditelj. Niko in njegova Mici (Marija Gregorc) sta duhovito in zabavno povezovala koncert predvsem z raznimi geci. Med temi se je poslušalcem v nabito polni kulturni dvorani sevnškega gasilskega doma zdel najbolj všečna točka z medsebojno konkurenčnima Miklavžem in dedkom Mrazem, boja celo agentu KGB, ki vse bolj izgublja na veljavni, kot bivša Sovjetska zveza, kjer so ga tudi sprodirali. Milavž in dedek Mraz sta na koncu družno ugotovila, da sta oba prava reveža v primerjavi z Božičkom onkraj Luže, zato bodo otroci, kot so bili tisti v dvorani, gotovo veseli, če jim bodo izvorno izvorni in nekoliko zapozneli in posiljeni liki še naprej izpolnjevali njihovo otroško domišljijo in želje...

STREHA - Na nedeljskem ustanovnem občnem zboru društva vinogradnikov Šentjanž v tamkajšnji kulturni dvorani so bili zasedeni vsi sedeži, le v 4. vrsti smo sedeli samo trije. Ob kolegu iz Kmečkega glasa se je odločil za to lokacijo le še enolog Zdravko Mastnak. Kaplje, ki so polzele s stropa dvorane, so kmalu pojasnile, zakaj takšen izbor.

Denar skozi okno Cesta proti Dobovi

DOBOVA - Preplastitev regionalne ceste Brežice-Dobova-Rigonca med tamkajšnjim prebivalstvom ni bila sprejeta s posebnim navdušenjem, saj je bilo na prvi pogled očitno, da je vrhna plast že tako preozko cesto še nekoliko bolj zožila, poleg tega bankine niso bile zadosti utrjene, na kar pa ne opozarja noben prometni znak. Zato se ni čuditi, da vedno več vozil konča v občestnem jarku. Zadnji primer se je zgodil preteklo soboto zjutraj v naselju Trnje, ko je bil ob srečevanju z drugim tovornim vozilom zasebni voznik tovornega vozila s priklopnikom A. B. iz okolice Brežic prisiljen zapeljati na bankino, ki ni vzdržala, in težko vozilo je končalo na travniku ob cesti. S pomočjo dvigala je lastnik svoje vozilo le spravil nazaj na cesto, a je pri tem povzročil polurni zastoj in resno oviro v prometu, česar pa brežiška policija sploh ni opazila. Kakih 40 voznikov iz nastalih kolon se je morala kar samo dogovoriti za izhod iz zagate in določiti, katera kolona bo smela prva obvoziti oviro na cesti.

Podobno se dogaja tudi drugod ob omenjeni cesti. Na nastali problem so na sejah brežiškega občinskega sveta večkrat opozarjali tudi svetniki iz dobovske krajevnosti. Ti so mnenja, da je preplastitev v obliki, v kakršni je bila izvedena, metanje denarja skozi okno. Kajti dejstvo je, da je v zadnjem času na cesti, ki se čez meddržavni mejni prehod v Rigoncah nadaljuje v smeri proti hrvaški prestolnici, promet tovornih vozil močno povečan, kar ogroža varnost drugih udeležencev v prometu. Po tej poti se namreč mnogi vozniki želijo izogniti večurnemu čakanju na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje.

Razširitev dobovske ceste bi bila smotrna tudi zaradi načrtovane skorajšnje gradnje avtoceste Obrežje-Krška vas, saj je pričakovati, da se bo takrat promet v smeri Rigonc in obratno najmanj podvojl.

E. SEČEN

PROSLAVA ZA DAN SAMOSTOJNOSTI

KRŠKO - V petek, 26. decembra, ob 18 uri bodo v kulturnem domu Krško praznovali dan samostojnosti. Na prireditvi, na katero vabi predsednik občinskega sveta Krško Franci Bogovič, bo slavnostni govornik krški župan Danilo Siter, v kulturnem programu bosta nastopila MPZ DKD Svoboda iz Brestanice in Glasbena šola Krško.

• V ugodnih razmerah se pokažejo človekove napake, v negotovih razmerah pa njegove vrline. (Bacon)

• Kar nam je vsiljeno, nam ni nikoli sveto. (Francoski pregovor)

STAROSTNIKI SO SE POVESELILI - Brežiška organizacija Rdečega križa je skupaj s tamkajšnjim Društvom invalidov pripravila v restavraciji Blagovnice 2. srečanje starostnikov, starejših od 75 let, in invalidov, ki se ga je udeležilo 120 krajanov treh mestnih krajevnih skupnosti: Brežic, Šentlenarta in Zakota-Bukoška. Ob kulturnem programu, ki so ga prispevali učenci OŠ Brežice, ter ob jedachi, pijači in spominih je bilo kljub bremenu let veselo in nekateri so predlagali, da bi morala biti tovrstna srečanja večkrat na leto. (Foto: E. Sečen)

POJEJO - Na hriboviti in odmaknjeni Planini v Podbočju je življenje precej trdo, zato včasih pride prav pesem, ki razvedri. Zapojejo ne le v domači izbi ali pred hišo, ampak tudi drugače. Med tistimi, ki jim pesem ni tuja, so tudi pevci na fotografiji. Z leve: Angela Stipič, Franci Stipič, Terezija Kodrič in Jože Stipič. Javno so zapeli tudi pred kratkim na proslavi na Planini. (Foto: L. M.)

Iskrica v očeh je velika stvar

Zveza prijateljev mladine Krško mesec dni razvedrila z Veselim decembrom - Letos manj negotovosti - Vsem otrokom od 1. do 6. leta darila - 29. decembra zaključna prireditev Krškem

KRŠKO - Domala ves ta mesec je v znamenju prireditev pod skupnim imenom Veseli december. Zveza prijateljev mladine Krško z vrsto dogodkov ponuja razvedrilo in zabavo otrokom in mladini, pri čemer po krški občini, podobno kot v nekaterih sosednjih, potuje dedek Mraz. V programu Veselega decembra sta tudi Miklavž in Božiček.

Dušan Vodlan, predsednik odbora za organizacijo Veselega decembra in počitniške programe pri ZPM Krško, je povedal, da je bilo pripravljavcem letošnjih decembrskih prireditev lažje kot lani. Tokrat so vedeli, da bo na voljo denar za decembrske vesele dogodke, medtem ko so bili lani še 6. decembra brez zagotovil, da bodo imeli s čim plačati. Letos so

se po Vodlanovih besedah z Veselim decembrom oprli samo na denar iz občinskega proračuna. V prihodnje bodo pritegnili k sodelovanju sponzorje, ker bodo decembrski praznični program obogatili.

"V letošnjem programu sodeluje v različnih nastopih okrog 70 otrok, ki z avtobusom Veselega decembra potujejo po občini Krško. Vsi otroci od 1. do 6. leta ne glede na to, ali so v vrtcu ali ne, dobijo darila; tako obdaritev je ZPM Krško organizirala že lani. Pri snovanju letošnjega decembrskega programa so se zelo potrudile Nanika in Anika, Tatjana Škafar in Anica Antolič," je povedal Dušan Vodlan.

Veselemu decembru veliko pomagajo proti srečnemu zaključku društva prijateljev mladine po posameznih krajih in osnovne šole. Vodlan opaža, da organizatorjem tudi drugje ne zapirajo

Dušan Vodlan

• Veseli december, v katerem se bo v mesecu dni zvrstilo 38 prireditev, od katerih jih bo 23 obiskal dedek Mraz, bodo zaokrožili z največjim dogodkom 29. decembra med 15. in 23. uro v diskoteki Pacific v Krškem.

vrat. "Delamo ne za organizacijo, ampak za otroke," poudarja Vodlan, "iskrice zadovoljstva v otroških očeh so velika stvar in mi veliko pomenijo." L. M.

Novo v Brežicah

NAKUPOVALNA MRZLICA MAŠI PROMETNE ŽILE - Sobote so že tako ali tako občinski nakupovalni dnevi. Če pa so bližje praznični dnevi in če se nahajate v obsejnih nakupovalnem eldoradu Brežicah, se nakupovanje predvsem za obiskovalce z levega brega Sotle prične skoraj brezupnim iskanjem parkirnega prostora, ki ga ni najti niti pred Intermarketom, konča pa se z nekajurnim čakanjem na mejnih prehodih. To soboto je po 13. uri pred meddržavnim mejnim prehodom v Rigoncah nastala poldrugi kilometer dolga kolona osebnih vozil in za prehod meje je bilo treba čakati do tri ure! Še dobro, da so si krajani te obmejne vasi letos uredili cesto ob južni strani železniškega nasipa, sicer bi postali ujetniki lastne vasi. Le kaj bo, ko bodo to cesto odkrili tudi hrvaški kupci!?

NA PRAVO STRUNO - Ravno ob zaključevanju prispevkov za božično število Dolenskega lista se je v znamenitem brežiškem "balonu", kot imenujejo nekaj, kar naj bi bila športna dvorana ob osnovni šoli, pričel koncert še bolj znamenitega beograjskega rokerja Momčila Bajagića-Bajage. Ta za razliko od Bore Đorđevića, svojega nekdanjega tovariša iz skupine Riblja čorba, v kateri je tudi sam nekaj let igral kitaro, z nastopanjem v Sloveniji nima težav. Bajaga pač ve, na katero struno mora igrati.

KULTURNI DAN V LJUBLJANI

Prvi kulturni dan za osmošolce je bil kulturni dan v Ljubljani. Nismo vedeli, kaj nas čaka, saj je Ljubljana središče z veliko zgodovinskimi zanimivostmi. Naša vodička Majda nas je vodila po ljubljanskih ulicah, ustavljali smo se pri spomenikih znanih slovenskih piscev, ki so v svojem času živeli v Ljubljani. Prečkali smo znano Tromostovje, se nekateri odšli na stolp ljubljanskega gradu, nato pa smo odšli domov. Ta prvi kulturni dan je bil zelo zanimiv in upam, da bodo naslednji tudi. Vsem učencem bi priporočal, naj se v osmem razredu udeležijo.

MARKO ABRAM, 8. OŠ 14. divizije, Senovo

DRUŠTVENA RAZSTAVA

BREŽICE - Društvo likovnikov Oko je v kavarni Amarcord ob koncu leta pripravilo božično-novoletno likovno razstavo, na kateri so svoja dela razstavili člani društva Taja Albolena, Simona Dular, Slavica Jesenko, Blandina Markovič, Jožica Petrišič in Marinka Zorko ter gostja Cvetka Miloš. Razstava bo odprta do 22. januarja 1998.

KONCERT OB 20-LETNICI MPZ SROMLJE

SROMLJE - V petek, 26. decembra, ob 16. uri bo moški pevski zbor Sromlje proslavil 20-letnico delovanja.

Mnogim izgnancem še ne dajo rente

Iznanci v brežiški občini pohvalijo upravno enoto Brežice in grajajo ljubljanske ustanove - Za izgnanske zahtevke več kot 600 nadur - Prosilci le v skrajni sili mimo vrste

BREŽICE - Krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije v brežiški občini pohvalijo upravno enoto Brežice za hitro obravnavanje zahtevkov za priznanje statusa žrtve vojnega nasilja. Hkrati zamerejo državnim ustanovam v Ljubljani, češ da izgnanske zahtevke rešujejo veliko prepočasi. V večini omenjenih zahtevkov izgnanci zahtevajo rento in izplačevanje rent izgnancem je odvisno od ljubljanskih uradov.

Upravna enota Brežice, ki poleg izgnanskih zahtevkov obravnava tudi druge vloge iz sklopa t.i. vojne zakonodaje, je po besedah načelnika Darka Bukovinskega v slovenskem vrhu po številu prejetih in obdelanih vlog. Do 16. decembra je upravna enota Brežice prejela skupno 5.882 zahtevkov, od katerih je bilo 5.025 zahtevkov za priznanje statusa žrtve vojnega nasilja, 264 dodatnih zahtevkov za uskladiitev rente in 593 zahtevkov za priznanje statusa vojnega veterana. Upravna enota je izdala 4.048 odločb o priznanju statusa in drugih pravic žrtve vojnega nasilja in poslala v revizijo v Ljubljano skupno 3.648 odločb. Od revizijske komisije je prejela 2.083 odločb, izmed katerih sta bili po presoji revizorjev samo dve nepopolni, kar govori o

natančnem in obsejnim delu brežiške upravne enote. Slednja je ob rednem delovnem času opravila za obdelavo prejetih zahtevkov kar 600 nadur.

Brežiška upravna enota se je doslej posvečala pretežno vlogam, ki se nanašajo na priznanje statusa žrtve vojnega nasilja, torej povečini izgnancem, zato je nekoliko odložila obravnavo vlog za priznanje statusa veterana.

Iznanci iz brežiške občine so na nedavnem sestanku upravne enote Brežice opozorili na p.njihovem mnenju nevdržno prakso, da nekateri izgnanci že dobivajo rente, medtem ko bodo drugi očitno še dolgo čakali na ta upravičeni denar, če ga bodo sploh dočakali. To jih skrbi zlasti zaradi starosti izgnancev.

Upravna enota se odziva na

• Po navedbah Staneta Ilca je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve prejelo 54.000 vlog za priznanje statusa žrtve vojnega nasilja. Doslej je rešilo 13.000 vlog.

tovrstne kritike, ki jih izgnanci izrekajo domala ob vsaki priložnosti, in skrbno tehta prejete prošnje za predčasno rešitev zahtevka. Izmed 267 takih prošenj jih je 150 rešila ugodno. "Kot gre za tako izredno reševanje vlog, premislimo temeljito, tako da nam zaradi svoje končne odločitve ni treba imeti slabe vesti," je zavrnil možne pomisleke načelnik Bukovinski.

Veliko tistih, ki uveljavljajo pravice po t.i. vojni zakonodaji, prosi tudi za zdraviliško klimatsko zdravljenje. To storitev iz sklopa dodatnega zdravstvenega zavarovanja upravna enota odobri skoraj vsem prosilcem. Tovrstno 10-dnevno zdravljenje stane 130.000 tolarjev za osebo.

M. LUZAR

HVALA ZA POŠTENJE IN UKREPANJE

29. novembra smo imeli sladkorni bolniki srečanje v Termah Čatež. Sevnici smo potovali z vlakom v Brežice, od tam pa z avtobusom v Terme. Pridemo v Terme, pa neki naš "sladkorček" opazi, da nima usnjene torbice, ki jo vedno nosi čez ramo. Hitro poprosimo g. Marjan Rožmana za pomoč. Ker ima avto, je takoj pripravljen odpeljati za avtobusom po torbico. Šofer avtobusa pove, da ni ničesar našel v avtobusu. Takoj naprej na železniško postajo Brežice! Tu pa že zvemo, da je torbico pozabil na vlaku. Sprevednik je to opazil in jo takoj oddal policiji v Dobovi. Policija je obvestila svojce in srečni S. N. je torbico dobil nazaj.

Vsa pohvala sprevedniku vlaka Slovenskih železnic in Policiji v Dobovi. V imenu Društva sladkornih bolnikov Sevnica se najlepše zahvaljujemo zaposlenim pri Slovenskih železnicah kakor tudi slovenski Policiji ter jim želimo veliko sreče ter uspehov v letu 1998.

Za Društvo sladkornih bolnikov Posavje - Sevnica: SIMONA JAKŠ

LEPO JE IMETI PRIJATELJA

Marsikdaj bi bil rad ti. Ti se lahko pogovarjaš s starši, jaz se ne morem. Marsikdaj si ne rečemo niti dober dan niti dober večer. Edini, ki mi lahko zaupam, je dnevnik. Lahko mu tožim, on nima sestankov, vedno ima čas in nikdar me ne bo izdal. Imel sem prijatelja, a ga nimam več, ker je šel in si z drugimi deli prijateljstvo, z drugimi se smeje, mene pa je pustil samega. Upam, da si bom našel prijatelja za vse čase.

MARIJANCA VRETIČ
OŠ Adama Bohoriča,
Brestanica

NAPADEL LASTNIKA GOSTILNE

KRŠKO - 46-letni R. H. je prišel v sredo, 17. decembra, zvečer v gostinski lokal Besa v Krškem. Najprej je popival, okoli 20. ure pa je začel groziti lastniku lokala, da ga bo ubil, pri tem je iz žepa potegnil manjši žepni nož. Lastnik je kršitelja opozoril, vendar se ta ni pomiril, zato je lastnik poklical policiste. A kršitelj se ni zmenil niti za opozorila policistov. Še naprej je grozil, nato pa tudi fizično napadel lastnika lokala. Policista sta napad prekinila z uporabo fizične sile in kršitelja odpeljala na policijsko postajo, kjer je bilo odrejeno pridržanje.

Večina odličij ostala doma

Državni turnir v ju-jitsu

GLOBOKO - Delavci ju-jitsu sekcije športnega društva Policist Krško so v telovadnici OŠ Globoko pripravili državni turnir v duo sistemu, ki se ga jelečilo 12 parov iz štirih slovenskih klubov. Največ zmag so dosegli tekmovalci iz vrst prireditelja, kar samo potrjuje dobro delo domačih trenerjev in nadarjenost mladih posavskih športnikov.

Izidi: kategorija do 15 let, moški pari: 2. Zupančič - Šikonja (Ninja Črnomelj), 5. Hotko - Prah (Policist Krško); ženski pari: 1. Preskar - Ferencak (Policist Krško); mešani pari: 1. Preskar - Hotko (Policist Krško), 2. Nemanic - Šikonja (Ninja Črnomelj); - nad 15 let, ženski pari: 1. Strgar - Škof (Policist Krško), 2. Ivanušič - Pavšič (Ninja Črnomelj); mešani pari: Preskar - Jeftič (Policist Krško)

E. S.

OSVETLILI STOLP - Častiljivi brežiški vodovodni stolp ima ta čas svečan videz. Streha je okrašena s številnimi lučkami. Zahtevno delo so opravili z avtodvigalom z 42 metrov dolgo ročico in pomočjo spretnega alpinista Boruta Nagliča iz Ljubljane. Na streho je moral namestiti blizu 200 metrov gibljivih svetlobnih cevi. Okrasitev stolpa je omogočilo Elektro Štefanič iz Skopca z avtodvigalom je sodelovalo družinsko podjetje Komočar iz Krške vasi, akciji pa sta se pridružila tudi gostilna Pri vodnjaku in Guma bar Štingel iz Brežic. (Foto: M. Vesel)

Teško, toda bolje od Slovenije

Dolenjska vse večji izvoznik - Povečan obseg poslovanja, prihodki in naložbe - Obrzdana rast brezposelnosti - Temna plat: izguba v denarnih tokovih in podpoprečne plače

NOVO MESTO - Kolikor lahko sklepamo iz analize novomeške podružnice Agencije za plačilni promet, je najbolj svetla točka dolenjskega gospodarstva še vedno iz leta v leto večji delež v slovenskem izvozu, zdaj že 15,5-odstotni. V prvih devetih mesecih je regija izvozila za 946 milijonov dolarjev blaga in tako dosegla skoraj 18-odstoten presežek izvoza nad uvozom.

Boljšo prihodnost nakazuje tudi za dobro četrtino povečan obseg naložb. Pri teh se je kar za tretjino povečal že tako visok delež lastnih sredstev, medtem ko se je delež bančnih posojil zmanjšal za skoraj 15 odstotkov. To je bilo mogoče zato, ker so družbe s poslovno dejavnostjo ustvarile več prejemkov kot izdatkov in dobiček v višini 18,6 milijard dolarjev (polovico ga je ustvarila ena družba) usmerile predvsem v

jem in še upada. Predstavniki gospodarstva ugotavljajo, da ni kritična ter da je v resnici vsaj polovico manjša, saj pri zaposlitvah ne

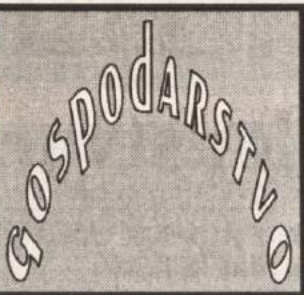
tišočakov prihodkov. Zgovoren je tudi podatek, da več kot 600 pravnih oseb sploh ni imelo izdatkov za plače, pa tudi, da je regres izplačalo 299 družb, in to 12.752 zaposlenim. V času, ko so torej aktualne razprave o trinajstih plačah, je komaj dobra četrtina zaposlenih prejela regres!
B. DUŠIČ GORNIK

KDAJ BOLJ UREJENI IN RAZUMNI ZAKOLI? - Škoda je, da preveč telet pokončamo pri majhni teži, tudi pod 100 kilogrami. Zakol telet je po novem sproščen, saj prepoved ni bila učinkovita. Dogajalo se je, da so veterinarji izdajali tudi do 50 listin o neprimernosti za nadaljnjo rejo na dan, polega tega pa so se razmahnil črni zakoli. (Foto: B. D. G.)

dobijo delavcev. "Pridejo s papirjem, naj podpišemo, da se je oglašil na razpis, ali pa se prej napijejo, da jih ja ne zaposlimo, saj delajo na črno," je slišati iz podjetij. Marsikdaj se jim to pošteno splača, saj so šibka točka dolenjskega gospodarstva ravno plače. V prvih desetih mesecih letos so se izdatki za čiste plače v primerjavi z lani realno celo za 1,5 odstotka znižali.

V obravnavanem obdobju je več družb zaprlo dejavnost, kot jo začelo. Med 1535 gospodarskimi družbami jih kar 400 sploh ni delovalo ali pa je imelo manj kot 100

RIBNICA PODPIRA MALO GOSPODARSTVO

RIBNICA - Na tradicionalnem srečanju članov Območne obrtne zbornice in njihovih delavcev so nanizali uspehe obrtništvu ter opozorili na težave, s katerimi se soočajo. Ribniški župan je občinsko pospeševanje malega gospodarstva ocenil za uspešno ter še posebej pozdravil regijski turistični projekt, ki je izživljuje tudi za obrtnike. Občina načrtuje obrtne cone v Ribnici in Sodražici, hkrati pa vsako leto povečuje sredstva, namenjena podjetništvu. V letu 1997 je drobnemu gospodarstvu namenila 157 milijonov tolarjev. Srečanja se je udeležil tudi predsednik OZS Miha Grah.

A. KOŠMERL

TURISTIČNI RADIO

BREŽICE - Pred kratkim smo slišali zanimivo idejo novega ministra za malo gospodarstvo in turizem Janka Razgorška. Zavzema se za ustanovitev turističnega radia, na katerega bi opozarjale table ob slovenskih cestah in s katerim naj bi zadržali več turistov v Sloveniji. Koncesije za to dejavnost bi po ministrovem mnenju lahko podelili kar obstoječim lokalnim radijskim postajam, ki bi oddajale posebne programe v treh jezikih.

Informatika še španska vas

Poznavalci ocenjujejo, da Slovenija bistveno premalo vlaga v informacijsko tehnologijo, kar se bo v prihodnjem razvoju zelo poznalo. Velja pravilo, da bo uspel tisti, ki bo šel v korak z razvojem na področju informatike in ki bo maksimalno izkoristil informacijsko tehnologijo.

"Pogled direktorjev in vodilnih delavcev na informatiko v podjetjih je porazen. Vedno nekaj prosjačijo in sitarijo, pa kljub temu niso zadovoljni z njimi, saj ne dohajajo nove tehnologije," je nedavno v Novem mestu dejal Janez Benčina, prvi človek v IBM Slovenija. Danes postaja vse bolj jasno, da bodo v organizacijah po letu 2000 informatiki poleg tistih, ki delajo s človeškimi viri, daleč najpomembnejši člen. V večjih in informacijsko bolj razvitih podjetjih je tako že zdaj.

V Sloveniji se projektov na področju informatike lotevamo po "salama pristopu", kot se je slikovito izrazil Benčina. Čeprav vemo, da se je treba takih stvari lotiti celostno, rešimo koščke. Podjetja izberejo mnogokrat celo vprašljive dobavitelje računalniške opreme, ki zdaj so, zdaj niso. Poleg tega kupujejo nenačrtno, namesto da bi se odločila za enega izvajalca, ki bi bil odgovoren za cel projekt in bi nosil posledice, če vse skupaj ne bi delovalo.

Slovenija še vedno kupuje veliko osebnih računalnikov in programske opreme zanje, kar je tipično za informacijsko manj razvite države. Podjetja varčujejo pri informatiki in si s tem zapirajo vrata v prihodnost. Kaj lahko naredimo, da bo na tem področju kaj bolje? Če bi naša država znala kaj prihraniti pri sebi, bi lahko več denarja namenila razvoju gospodarstva, oziroma bi ga več pustila gospodarstvu za njegov razvoj. Za razmah prave informacijske družbe bi morala nujno sprejeti tudi ustrezno zakonodajo in poskrbeti za izobraževanje. Korak naprej v miselnosti in obnašanju na ne bi škodil niti marsikateri gospodarski družbi.

B. D. G.

Vizija združila oba pida

Priljubljeni za vknjižbo v KDD - Čakajo še zakon, ki bo omogočil porabo preostalih certifikatov

NOVO MESTO - Preko 19.000 delničarjev pooblaščenih investicijskih družb DPB Vizija in DPB Vizija 1 bo prav gotovo zanimalo, da sta obe družbi od 1. decembra letos združeni in registrirani kot DPB Vizija, PID. Z njo kot doslej z obema upravlja Družba za upravljanje investicijskih skladov Vizija. Združitve je bila nujna zaradi racionalizacije poslovanja in po drugi strani predvsem zaradi zagotovitve enakopravnega položaja vseh delničarjev. Vsi delničarji Vizije 1 bodo zato v januarju prejeli potrdila o zamenjavi dose-danjih delnic za delnice DPB Vizija v razmerju 1:1.

V Viziji bodo do konca tega leta končali aktivnosti za vknjižbo delnic svojega pida (DPB Vizije) v Klirinško depotno družbo, kar je prvi korak na poti k uvrstitvi delnic v kotacijo na Ljubljanski borzi. Do nje bi moralo priti že do izteka tega leta, vendar bo s kotacijo treba počakati do sprejema zakona o končanju lastniškega preoblikovanja, ki bo zagotovil dodatno premoženje, za katero bodo investicijski skladi lahko porabili preostale zbrane certifikate. Ker je zakon v tretjem branju, lahko sprejem pričakujemo v prvih mesecih naslednjega leta.

Za vse, ki imajo pravnomočne sklepe o dedovanju delnic, bo prenos na dediče še pred vpisom v KDD opravila Vizija (sklepe o lastništvu bodo prejeli v januarju), po vpisu v KDD pa bodo spremembe lastništva potekale izključno preko KDD. Delničarji se zelo zanimajo za trgovanje z delnicami Vizije, vendar v družbi opozarjajo, da bo po njihovem mnenju tržna cena vsekakor višja od cen, ki jih sedaj delničarji lahko iztr-

žijo s prodajo pravic iz delnic. "Vizija ni nikoli kupovala svojih delnic in še manj na teren pošiljala svojih predstavnikov, ki bi kupovali delnice. Je pa taka dejavnost na terenu vseeno dokaz, da so delnice Vizije zanimive," pravi direktor Vizije Bojan Stih.

V prihodnjem letu bodo v Viziji poskušali karseda ugod-

• Družba Vizija upravlja s skupnim kapitalom 4,2 milijarde tolarjev. Največ zbrane kapitala je Vizija namenila nakupu podjetij iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja, poleg tega pa še nekaterih uspešnih podjetij iz drugih koncev Slovenije. Do zdaj ji je uspelo zamenjati za delnice oziroma poslovne deleže podjetij 60 odstotkov vseh certifikatov. V letošnjem letu sta bila le dva javna razpisa razvojnega sklada. Na prvem je Vizija zamenjala 183 milijonov certifikatskih sredstev za delnice Hotelov Palace Portorož in Gorenja Velenje. Pred dnevi pa je na drugem razpisu vnovčila 237 milijonov certifikatskih tolarjev. 65 odstotkov jih je porabila za nakup delnic Cestnega podjetja Novo mesto, preostala pa za delnice Intertrada ITS Ljubljana, Iskre Holding Ljubljana, KG Rakičan iz Murske Sobote, Žita Ljubljana, Invest biroja Koper in Trelesa Trebnje (tu ima pid že 20-odstotni lastniški delež, ki ga s tem nakupom povečuje).

no zamenjati še preostanek certifikatov, napovedujejo tudi pričetek trgovanja na borzi in predvsem tako poslovanje, ki bo omogočalo izplačilo prvih dividend.

B. DUŠIČ GORNIK

BORZNI KOMENTAR

Bodo banke manj vredne?

Krka in Lek se dogovarjata s Kitajci - Napovedi o zmanjšanju vrednosti bank - Živahno z Lisco

Za nekatere nepričakovana in za druge pričakovana rast tečajev je značilnost trgovanja v zadnjem tednu. Dnevni borzni promet so bili sicer kar visoki (presegli so tudi 400 milijonov tolarjev), vendar v veliki meri zaradi aplikativnih in blok poslov. Z nekaterimi delnicami se je tudi resno trgovalo, največ z delnicami Krke, katerih tečaj je ves teden naraščal, nato pa v petek zanihal in padel za okrog 10 odstotkov. Tako je znašal njen najnižji tečaj 22.100 tolarjev. Nekoliko manjši je bil promet z delnico Leka, ki je dosegla ceno 32.000 tolarjev, zadnji dan trgovanja pa tudi padla. Obe farmaceutski podjetji se pospešeno dogovarjata za poslovnotehnično sodelovanje s predstavnikoma kitajskega ministrstva za zdravstvo.

Nekateri slovenski ekonomisti napovedujejo, da bodo naše banke dolgoročno manj vredne, k čemur naj bi prispevala uvedba davka na bilančno vsoto bank in prihod tujih bank, ki ponujajo ugodnejše kredite. Z bančnimi delnicami se je trgovalo le malo, še največ z delnico SKB banke. Nekaj poslov z delnicami Dolenjske banke je bilo sklenjenih po

tečaju malo pod 14.000 tolarjev za redne in okoli 12.500 tolarjev za prednostne delnice.

Veliko manjših poslov je bilo sklenjenih z delnicami Lisco po ceni okoli 560 tolarjev, z delnicami Kolinske pa nekaj pod 2.000 tolarji. Nekoliko večjo aktivnost je čutili pri državnih obveznicah, ki so še vedno zanimive za davčne zavezanca zaradi olajšav, nekatere pa tudi zaradi donosov, ki so višji od tistih pri bančni vezavi sredstev.

Ker je to letošnji zadnji komentar borznih dogajanj, vsem priporočam, da z nakupi ali prodajami pohitite, saj plačilni tokovi niso izvedeni isti dan, še posebej če imate račun banke izven Novega mesta. Pri nas boste lahko poslovali le do 30. decembra. V prihodnjem letu vam želim, da bi prodajali delnice po najvišjih cenah, jih kupovali po najnižjih ter vlagali v naložbe, ki bodo dajale najvišje donose.

LJUDMILA BAJEČ,
Dolenjska borzposredniška družba, d.o.o.
Novo mesto
Tel. 068/3718-221, 3718-222
Fax.: 068/323-552

Zlato zrno za slovensko meso

Uvajanje blagovne in zaščitne znamke za slovensko teletino posebne kakovosti uspešno teče - Zdjaj še znamka za mlado pitano govedo? - "Kako naprej?" so se spraševali na Otočcu

OTOČEC - Ob obletnici delovanja so se na Otočcu minuli teden sestali člani Poslovne skupnosti Zlato zrno. Pregledali so prve rezultate uvajanja blagovne znamke Zlato zrno za slovensko teletino, vzrejeno po posebni, teletom prijazni tehnologiji. Predstavili so prvi strokovno poslovni krog Zlato zrno na Dolenjskem, v katerega se vključuje mesna predelava in prodaja KZ Krka, restavracije Zdravilišča Krka in edini zasebni pridelovalec telet z licenco Zlato zrno na tem koncu - kmetija Judež. Poleg tega so največ pozornosti tokrat namenili uvajanju blagovne in zaščitne znamke tudi za mlado pitano govedo.

Teletino znamke Zlato zrno dobimo s pitanjem na pitališčih z licenco, ki jo je moč dobiti le ob primernih hlevih in predpisani tehnologiji reje. Odstavljena teleta pitajo s suhim koncentratom, ki je primeren za prežvekovalce, brez vsakršne kostne moke, hormonov ali antibiotikov. Zakol je pri teži od 200 do 250 kg, kar je bolj racionalno in omogoča ohranjanje večjega staleža telet za nadaljnjo rejo. Meso takih živali

sicer res v prvi vrsti, da animirajo udeležence krogov Zlato zrno, da zagotovijo uresničevanje zastavljene tehnologije in procesov ter izredno natančno in zanesljivo kontrolo. Najpomembnejše delo

Največji padec plač ravno v dolenjski regiji

Metličani še zadnji

NOVO MESTO - Povprečne bruto plače so se po statističnih podatkih v avgustu zmanjšale v vseh slovenskih regijah razen v Pomurju. Še največje zmanjšanje pa so v primerjavi z julijem občutili delavci dolenjske regije, v kateri so se povprečne bruto plače znižale kar za 2,5 odst. Najbolj so se plače povečale v javnih, skupnih in osebnih storitvah (za 6 odst.), medtem ko so se najbolj zmanjšale v gostinstvu (kar za 6,5 odst.). Edino v tej dejavnosti se sploh niso povečale bruto plače za plačano uro.

Najvišje povprečje bruto plač imajo, po pričakovanju, v osrednjeslovenski regiji (avgusta 162.290 tolarjev), še višje povprečje je, če gledamo samo upravno enoto Ljubljana Center (188.569 tolarjev). Najnižje povprečje so imeli na Koroškem (122.642 tolarjev), sploh najmanjše povprečje bruto plač na Slovenskem sploh pa v upravni enoti Metlika (108.809 sit).

Če obravnavamo samo plače po posameznih občinah, je bila najvišja povprečna bruto plača na zaposleno osebo v avgustu izplačana v občini Cerklje na Gorenjskem (kar 213.858 sit) in najnižja v občini Turnišče (samo 79.840 sit)!

SPET ZLATA ROKA

NOVO MESTO - Območna gospodarska zbornica Novo mesto bo v kratkem spet objavila razpis za podelitev Zlate roke, najvišjega priznanja te zbornice. Ob zadnjem razpisu pred dvema letoma je Zlato roko prejel direktor Krke Miloš Kovačič.

• Slovenska lustracija je dobra ilustracija našega značaja. (Jurij)

• Zakonov ni treba spoštovati, treba jih je izvajati. (Jurij)

• Navada doseže več kot zakon. (Herder)

poslovne skupnosti ta hip pa je prav gotovo uveljavitev znamke Zlato zrno. Potrošnike (za začetek domače) je treba opozoriti na teletino in v bodoče morda tudi mlado govedino z znanim slovenskim poreklom. Prepričati jih je treba o kakovosti in zanesljivosti (varno pred boleznijo norih krav), da se o nakupu ne bo odločalo le oko, ampak tudi razum.

Doslej je projekt že tako daleč, da omogoča letno rejo in prodajo najmanj 2.000 telet. To je meja, ki prinaša 2-odstotne stroške zaradi blagovne znamke, stroški pa se bodo za pol zmanjšali, če bo doseženo število 10.000 telet. Če bo projekt tekel tako, kot so si ga zastavili, potem bosta imeli slovenska prireja in prodaja telečje-ga in govejega mesa precej svetlejšo prihodnost.

B. DUŠIČ GORNIK

Svetuje vam Urad za varstvo potrošnikov

Pri nakupu rabljenega avtomobila moramo biti tudi pozorni na število prevoženih kilometrov na števcu. Če je prodajalec spremeni dejansko stanje, je skupaj s tistim, ki je to opravil, ravnal načrtno in s tem napravil kaznivo dejanje. Kako preverjamo število prevoženih kilometrov? Primerjamo podatek iz obvezne servisne knjžice s stanjem na števcu. Večina proizvajalcev oz. prodajalcev zahteva obvezni pregled do 100.000 prevoženih km ali za obdobje 5 let. Če servis ni več obvezen in prodajalec nima več servisne knjžice oz. je noče pokazati, se nad nakupom lahko zamislimo. O številu prevoženih kilometrov lahko sklepamo tudi po obrablenosti gum, prej pa vprašamo prodajalca, ali ima letne ali zimske ali kombinirane gume, saj se različno izrabijo. Kadar kupec dvomi o številu opravljenih kilometrov, naj vtraja pri pregledu za napravo za boroskopijo in z napravo za čiščenje sistemov za vbrizg goriva. Pregledi so mogoči le v tehničnih bazah AMZS v Mariboru in Ljubljani.

Hlebčevi sušijo koruzo kar doma

Hlebčevi iz Kapljišč so se pred časom usmerili v poljedelstvo in živinorejo, saj tako lažje opremijo kmetijo s specialnimi stroji - Prvi z domačo sušilnico zrnja

KAPLJIŠČE - Kmetijska svetovalna služba Metlika se je letošnjo zimo odločila za nov način izobraževanja kmetov. Do novega leta je pripravila dneve krompirja, vinogradnikov, poljedelcev in govedorejcev, ki so bili zelo dobro obiskani, udeleženci pa so vedno obiskali tudi eno od kmetij v metliški občini.

Ob dnevu poljedelcev so si pretekli teden ogledali Hlebčev kmetijo v Kapljiščih, ki ima 4,5 hektarja obdelovalne zemlje, še približno toliko pa v najemu. Vsa polja so v ravnini okrog vasi. Hlebčevi so se že pred časom usmerili v poljedelstvo, skoraj vse pridelke pa porabijo doma, saj imajo sedaj v hlevu 15 pitancev, 7

krav, 3 telice ter 10 prašičev. Lani so se prvi med metliški kmeti odločili, da doma uredijo sušilnico, v kateri spomladi z ogrevanim zrakom najprej dosušujejo seno, pozneje pa ječmen in koruzo. "Turbinam sem imel že doma, načrt pa sem naredil sam, saj sem po poklicu zidar. Za ta korak sem se odločil zato, ker sem izračunal, da

me sušenje koruze v skoraj 10 kilometrov oddaljeni zadrugi sušilnici v Metliki stane približno petkrat več, kot če jo sušim sam. Poleg tega pa tam nikoli ne vem, kaj bom dobil nazaj," pravi gospodar Janez.

Na Hlebčevi kmetiji delata poleg Janeza še njegova žena in

• Kmetijska svetovalna služba Metlika bo po novem letu pripravila še več izobraževalnih dni. Tako bodo na svoj račun prišli sadjarji, živinorejci, orači, predstavila pa bo tudi možnost pridelave sladkorne pese.

tašča. Poleg taščine skromne pokojnine jim daje kmetija edini dohodek. Janez pravi, da nekako že preživijo, ni pa nevarnosti, da bi obogateli. Če pa se odločijo za naložbo, morajo tudi po kakšno smreko v gozd.

M. BEZEK-JAKŠE

SAD ŠT. 12

KRŠKO - V decembrski številki revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo piše dr. Franci Štampar o gojitveni obliki jablan, po imenu solaxe, dr. Stanislav Tojniko in sodelavci o optimalni obremenitvi mladih jablan, mag. Anton Vodovnik o težavah pri kletarjenju, mag. Zdenko Rajher o zaščitni znamki slovenskih vin, inž. Jurij Mamilovič pa o dogajanju v preteklem obdobju. V reviji je objavljena tudi utemeljitev priznanj Franca Pirca, ki sta ju, kot smo že poročali, prejela inž. Jurij Mamilovič in inž. Alojz Pirc.

NOVA SLOVENSKA KUNKA BO SIKA

RODICA - Slovenija je doslej večino plemenskih kunccev uvažala iz Italije in Francije, kjer je reja bolj razvita. Da bi pospešili lastno vzrejo so na oddelku za zootehniko v Rodicah pri Domžalah začeli z načrtno selekcijo. Slovensko materno linijo so osnovali na belem novozelandsku z nekaj kalifornijske krvi, delno pa tudi na panonskem belem kuncu iz Madžarske, ki ima izvrstne rastne lastnosti. Tako selekcionirana slovenska kunka se bo imenovala sika, imela pa bo, kot napovedujejo zlahkarnitelji, nekaj zelo dobrih rejskih lastnosti.

KMETOVALEC ŠT. 12

SLOVENJ GRADEC - Zadnja letošnja številka glasila slovenskih kmetijskih svetovalcev je spet polna zanimivih poljudno napisanih strokovnih člankov in poročil, od poročil o ekskurziji v Toskano in razstavi govedu mlečnih pasem v Cremoni do prispevkov o reji brez hleva, mizi za obrezovanje parkljev, krmilnem vozu, hidravliki na traktorju in o pripravah na bližnje praznike. S to številko Kmetovalec se izteka četrti povojni oz. skupno 65. letnik revije, ki je v prejšnji obliki prenehala izhajati leta 1944.

PROJEKTI CRPOV POMAGALI PRI RAZVOJU

ČRNOMELJ - Na demografsko ogroženih območjih v črnomeljski občini so v iztekaletu se letu namenili denar za pospeševanje kmetijstva s subvencijami, regisi, sofinanciranjem agromelioracij in malih melioracij ter projekti Celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV). V zadnjih letih so skoraj v celoti uresničili projekt CRPOV v krajinskem parku Lahinja, izdelali projekt CRPOV Griblje, sedaj pa pripravljajo še projekt za namakanje gribeljskih polj. Izdelali so tudi projekt CRPOV za krajevno skupnost Sinji Vrh, ki ga že uresničujejo, medtem ko je za izdelavo tovrstnega projekta za krajevno skupnost Talčji Vrh že odobren denar. Prav projekti CRPOV so pomagali k hitrejšemu reševanju prošelj za posojila pod ugodnejšimi pogoji, saj so bile vloge pozitivno rešene.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Vino in zdravje

Iz najnovejše knjige s tem naslovom izpod peresa dr. Petra Kapša

5. Omejiti reklamiranje alkoholnih pijač, tako da se v državah, kjer že imajo določene prepovedi, zakonodaja strogo in dosledno upošteva. V ostalih državah je treba uvesti strogo nadzor nad neposrednim in posrednim reklamiranjem alkoholnih pijač.

6. Zagotoviti je treba, da ne bo nobena vrsta reklame namenjena mladim ljudem; še posebej ne dovoljevati povezav med alkoholnimi pijačami in športnimi dejavnostmi.

7. Zagotoviti dosegljivost učinkovitih služb za zdravljenje in rehabilitacijo vsem tistim, ki uživajo alkohol na tvegan in škodljiv način.

8. Poskrbeti, da se bodo tisti, ki izdelujejo in prodajajo alkoholne pijače, zavedali svoje etične in zakonske odgovornosti na tak način, da bodo zagotovili neoporečnost izdelkov in podvzeli ustrezne ukrepe proti nezakoniti proizvodnji in prodaji alkoholnih pijač.

9. Povečati sposobnost družbe, da se spoprime z alkoholom. To je moč doseči z izobraževanjem strokovnjakov s področja zdravstva, socialnega

skrbstva, izobraževanja in zakonodaje ob sočasni podpori lokalnim skupnostim.

10. Podpirati tiste nevladne organizacije in gibanja za samopomoč, ki priporočajo zdrav način življenja, še posebej tiste, ki se trudijo zmanjšati z alkoholom povezano zlo. Države članice naj sestavijo programe, ki bodo upoštevali to Evropsko listino o alkoholu. Programi naj imajo jasne cilje, poleg njih pa opisane metode za vrednotenje doseženih sprememb. Te naj omogočajo spremljanje napredka ter zagotavljajo redne dopolnilne programe na podlagi izsledkov evalvacije.

Cabašek - Travnik: Slovenci smo, upoštevajoč kazalce WHO, med tistimi narodi v Evropi, ki so najbolj izpostavljeni škodljivim učinkom rabe alkohola. Opažamo, da se vsaj delno izboljšuje zaščitenost pred škodljivimi vplivi alkohola v delovnem okolju (problematični pivci so med prvimi na spiskih kandidatov za izgubo službe), vendar epidemioloških podatkov o tem nimamo... Slovenija ima tradicionalno in močno kulturo pitja alkoholnih pijač in spada med tako imenovane "moke kulture", zato večina poskusov, da bi spremenili prepričanja o pitju alkohola, ne dobi niti politične niti medijske podpore. Podobno se dogaja tudi drugje v Evropi... (Nadaljevanje prihodnjic)

NAJSLABŠE V ZADNJIH ŠESTIH LETIH

LJUBLJANA - Donosnost pitanja goveda je zdaj v Sloveniji najslabša v zadnjih šestih letih, ugotavlja mag. Tina Volk s Kmetijskega inštituta Slovenije na osnovi modelnih kalkulacij. Stroški pitanja govedi na kmetijah so bili v oktobru 276 tolarjev za kilogram žive teže, to pa je precej več od odkupne tržne cene, kar pomeni, da kmetje delajo z izgubo. Ta je v resnici še večja, kot jo kaže modelna kalkulacija, ki predpostavlja 29-glavo čredo in povprečni dnevni prirast 0,90 kg. Na kmetijskem inštitutu so tudi izračunali, da je oktobrska lastna cena mleka znašala 55,75 tolarja, pri tem pa upoštevali modelno kmetijo s 22-glavo čredo goveda in povprečno mlečnostjo 4.500 l mleka na kravo. Lastna cena mleka je bila v oktobru za 13,3 odst. večja kot leto poprej.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Na predpraznični ponedeljek so branjevkje ponujale korenje, kolerabo in črno rdekev po 150 do 200 tolarjev kilogram, rdečo peso po 200, krompir po 50, česen po 400 do 450, šalotko po 300, kostanj po 200, fižol po 350 do 500, kisló zelje in repo po 200, zelje po 100 do 150, hren po 400, radič po 300, brstični ohrovit po 400, merico motovilca po 200, 1,5 jabolčnega kisa po 200, ajdovo moko po 200, zavitke raznih čajev po 200, sadjevec po 800 liter, jabolčne krahle po 600 kilogram, hruške po 150, jabolka po 60 do 90, grozdje po 250 do 280, suhe slive po 500, rozine po 450, suhe marelice po 1000, orehe po 800 do 1000 in jaja po 25.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 95 prašičev, starih do 3 mesece, 30 v starosti 3 do 5 mesecev in 45 starejših. Prvih so prodali 60 po 380 do 400, drugih 15 po 270 do 280, tretjih pa 20 po 240 do 250 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Razkuževanje z granulatom

Razkuževanje tal v normalnih klimatskih razmerah in ob običajni kmetijski pridelavi ter pravilnem kolobarjenju ponavadi ni potrebno, saj se pravilno ravnovesje med koristnimi in škodljivimi organizmi (edafon) v tleh kar samo vzpostavi. Se pa zgodi, da je včasih nujno potrebno, to velja zlasti za rastlinjake, kadišnice, razsadilnice, trsnice in drevesnice, kjer se lahko namnožijo škodljivi mikroorganizmi in ogrozijo pridelovanje.

Znanih je več načinov razkuževanja, od nekdanj toliko uporabljane razkuževanja s paro do sodobnejšega razkuževanja s kemičnimi sredstvi, kot na primer basamid-granulatom, ki ima zelo široko polje delovanja, saj zatira bakterije, glive, ogorčice (nematode) in druge talne drobne živalce ter celo plevelce. Vendar je ta način priporočljiv le v večjih vrtnarskih in drugih kmetijskih obratih, na manjših pa naj bi se ga (vrtničarji) kar se da ogibali in uporabljali le v skrajni sili. Basamid-granulat vsebuje aktivno snov dazomet, ki se pri stiku z vlago pretvori v razkužilno snov, smrtno za vse mikroorganizme, žal tudi koristne.

Kako učinkovit bo, je odvisno od več dejavnikov. V drobno-grudičasti zemlji, ki je znak njene dobre strukture, se bo plin lažje gibal in bo učinkovitejši. Zato težke zemlje potrebuje večje količine granulata, nekako 10 g/m² več kot lahke. Nadalje je količina potrebnega pripravka odvisna od vrste škodljivih organizmov, ki prevladujejo v tleh. Za talne glive zadošča že 30 g/m², za cistosporne nematode pa mora biti količina dvakrat večja itd. Če želimo razkužiti globlje plasti tal, je treba količino granulata povečati še za dodatnih 15 do 30 g/m² za vsakih 10 cm dodatne globine.

Basamid-granulat dobro deluje le ob primerni vlagi. Velja pravilo, da morajo biti tla toliko vlažna kot taktat, ko so primerna za obdelovanje. Najprimernejša temperatura za hitro učinkovanje granulata znaša od 10 do 25° C. Uporabimo ga tako, da ga posujemo po površini zemlje in potem ročno ali strojno zadelamo v tla.

DAMJAN FINŠGAR

Izbirajmo traktor leta!

Sodelujte pri izbiri dolenskega in hkrati slovenskega traktorja leta - Nagrade za sodelovanje

Kmetovalec, revija kmetijske svetovalne službe Slovenije, spet organizira izbiranje za kmetja po ceni in uporabnosti najprimernejšega traktorja, tokrat že četrtič. K izbiranju traktorja leta 1997 je revija pritegnila tudi uredništvo Dolenskega lista, s pomočjo katerega naj bi izbrali tudi traktor leta na Dolenskem. V ta namen danes objavljamo glasovnico, ki jo je skrbno izpolnjeno potrebno poslati na naslov: Kmetovalec, Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec, do vključno četrtka, 15. januarja 1998. Kot vsako leto bodo tudi tokrat organizatorji ob zaključku glasovanja med glasovalce razdelili lepe nagrade.

Za traktor leta predlagam: .....

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glavna usmeritev kmetije: .....

Velikost kmetije: .....

Sedaj uporabljam naslednje traktorje: .....

Ali nameravate v naslednjem letu kupiti novega? .....

• Zadrugam danes kmetje ne verjamejo več. (Vrisk)
• Devet desetih članov upravnih odborov po zadrugah ne pozna zakona o zadrugah. (Zagožen)

Ljutomerska klet - vinar leta 1997

Ocenjevali 221 vin

LJUTOMER - V četrtek, 18. decembra, je Slovenska vinarska akademija Veritas v Ljutomerski kleti razglasila vinarja za leto 1997. Ljutomerska klet je ta naziv dobila kot najuspešnejša vinska klet na ocenjevanjih vin za Veritasov vinski nakupovalni vodnik. Priznanje je ljutomerskim vinarjem v spremstvu Katarine Jenžur, slovenske vinske kraljice, podelil direktor slovenske vinske akademije Veritas Branko Vodusek.

Ocenjevanje vin za Veritasov vinski nakupovalni vodnik velja v Sloveniji za edinstveno ocenjevanje vin, vzeti iz prodajne mreže. V letu 1997 je bilo ocenjenih 221 vzorcev vin iz vseh treh vinorodnih dežel iz 68 klet, od tega 32 iz Primorske, 30 iz Podravja in 6 iz Posavja. Na osnovi najugodnejšega razmerja med ceno in kakovostjo vina je slovenska vinska akademija Veritas po vsakem ocenjevanju razglasila vno meseca. Zmagovalna klet leta je dobila naziv vno meseca štirikrat, zato ji je pripadel naslov Vinarja leta. Lani je tak naziv dobila ormoška klet.

DRUŠTVO VINOGRADNIKOV ŠENTJANŽ IMA 30 ČLANOV - Na nedeljskem ustanovnem občnem zboru Društva vinogradnikov (DV) Šentjanž je predsednik Zvone Livk povedal, da računata na okrog 35 članov, ki se bodo v društvu strokovno usposabljali in izmenjevali izkušnje. Za častnega člana društva so razglasili znanega športnika na invalidskem vozičku, Mirka Lebarja (prvi z desne), ki naj bi prispeval k promociji "Šentjanževca". Zbor so pozdravili tudi predsednik ZDV Dolenske in hkrati sevniški župan Jože Peterel, predsednik sveta KS Šentjanž Milan Jamšek in predsednik DV Šentrupert Ivan Vovk. Enolog krške kleti inž. Zdravko Mastnak ter dolgoletni vinogradnik in vinar Jože Frelih sta pozvala k večjemu povezanju zadrugo oz. večjo kletjo, saj ob zdajšnji majhnosti le količikaj enotni nastop lahko omogoči preživetje v EU.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Malica za praznični izlet

Hamburgerji so danes priljubljeni po vsem svetu. Tudi tisti, ki jih odklanja kot fast food, se bo navdušil nad doma pripravljeno dobroto. Prednost je v tem, da lahko mesni del obogatimo s različnimi dodatki. Domača priprava hamburgerja je enostavna in lahko zelo zanimiva, saj vključimo živila in začimbe, ki najbolj ustrezajo okusu posameznika.

Za štiri osebe potrebujemo 600 g grobo zmlete mlade govedine. Mesu primešamo drobno sesekljano zelišča, čebulo in začimbe. Meso z vsemi dodatki dobro prenetemo, oblikujemo v večje kroglice in jih potem med dlanmi sploščimo v 3 cm debele hamburgerje. Potreujemo jih s soljo in poprom in do dvanajst minut pečemo v ponvi ali na žaru. Poln okus pa dobi hamburger šele ob koncu, ko mu dodamo rezine različne zelenjave in liste zelene solate. Energijsko ga obogatimo z rezino slanine in rezino polnomastnega natopljenega sira ter povečamo pikanten okus z gorčico, ketchu-

pom, majonezo in drugimi začimbniimi dodatki. Tudi zemljice za hamburgerje lahko spečemo sami iz polnovredne moke in jih potresemo s sezamom, makom, sesekljanimi bučnimi semeni in podobnim. Ko jih prerežemo, jih po notranji strani rahlo opečemo in nato obložimo z navedenimi sestavinami.

Za popotnico so primerne tudi NADEVANE TELEČJE PRSI, ker jih lahko jemo hladne. Za štiri osebe potrebujemo 1 kg telečjih prsi, 2 trdo kuhani jajci, zrezani na rezine, 50 g gnjati, žlico olja, 50 g surovega masla, pol sesekljane čebule in 1 liter kostne telečje juhe. Za nadev: sesekljana čebula, 30 g masla, 400 g puste teletine, 50 g svežih belih drobtin, 2 stroka česna, peteršilj, sol, poper in 2 razžvrkljani jajci. Sestavine za nadev dobro zmešamo in obložimo telečje meso. Obložimo še s sesekljano gnatjo, jajci in tesno zvijemo ter povežemo z nitjo. Najprej jed opečemo in nato dušimo v pokriti posodi do dve uri.

Matičkov odrski krst pred 150 leti

Počastitev 150-letnice krstne uprizoritve Linhartove komedije Ta veseli dan ali Matiček se ženi v Novem mestu - Odkritje obnovljene spominske plošče

NOVO MESTO - V torek, 6. januarja, bo minilo natanko 150 let od pomembnega kulturnega dogodka, s katerim se je Novo mesto trajno vpisalo v slovensko kulturno zgodovino. Tega dne je bila namreč v dvorani nemškega Kazina v gostilni Pri solncu slovenska krstna uprizoritev Linhartove igre Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Pomen novomeške uprizoritve Matička leta 1848 je predvsem v manifestaciji slovenstva: tisti čas je bilo namreč igranje v slovenščini izrecno prepovedano, šlo pa je tudi za odrsko delo z revolucionarno vsebino.

Krstno predstavo Linhartove igre, ki je na uprizoritev čakala skoraj 58 let po svojem nastanku in knjižni izdaji, je na dan svetih treh kraljev pripravila skupina novomeških zagnancev, ki sta jih vodila narodno zavedna odvetnik dr. Jože Rosina in II. aktuar okrajnega komisariata Franc Polak. Vsi nastopajoči so bili iz vrst nižjih uradnikov in navadnih meščanov, med njimi pa je bilo celo nekaj uradnikov Nemcev, ki so slovenščino komaj obvladali. Igra je doživela lep uspeh in so jo ponovili, vendar pa so kasneje pobudnika uprizoritve in nekatere igralce preganjali.

V počastitev tega dogodka izpred 150 let se bo v sredo, 7. januarja 1998, zvrstilo več prireditev. V avli Kulturnega centra Janeza

Trdine bo Knjižnica Mirana Jarca odprla razstavo knjižnih izdaj Matička in ilustracij Linhartovih del Melite Vovk, Zgodovinski arhiv Ljubljana - enota za Dolenjsko in Belo krajino bo pripravil razstavo Matiček in leto 1848 v arhivskih dokumentih, Muzeji radovljiške občine pa razstavo oblačil in predmetov iz Linhartovih časov. V slavnostnem kulturnem programu ob 18. uri bo Damjan Ristič ob klavirski spremljavi Aleksandre Vremšak zapel Linhartova samospjeva, slavnost-

na govora pa bosta imela minister za kulturo Jožef Školjč in novomeški župan Franci Koncilija. Dr. Stane Granda bo govoril o zgodovinskem letu 1848. Ob 19.30 bo Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane uprizorilo Linhartovega Matička. Izšla bo tudi brošura Miloša Jakopca, enega od pobudnikov praznovanja 150 letnice, o odmevih na Matička v Novem mestu.

Na stavbi Kmetijske zadruge Krka v Novem mestu, nasproti prostora, kjer so leta 1848 uprizorili Matička, bodo dopolnili ob 11. uri odkrili obnovljeno spominsko ploščo, v kulturnem programu bo nastopil komorni zbor, člani Literarnega kluba Dragotina Ketteja pa bodo položili spominski venec.

MiM

Bogata koncertna niza

NOVO MESTO - S koncertom božičnih pesmi v soboto, 20. decembra, zvečer v Domu glasbene dediščine v Globodolu in koncertom v nedeljo, 21. decembra, zvečer v frančiškanski cerkvi v Novem mestu se je zaključila letošnja sezona Koncertov ob svečah v Globodolu in Novomeškega glasbenega festivala, ki ju je vsebinsko in organizacijsko pripravil glasbenik Milko Bizjak pod pokroviteljstvom Mestne občine Novo mesto in ob sponzorski udeležbi Krke, tovarne zdravil. Na zaključnem koncertu v Globodolu so nastopili sopranistka Olga Gracelj, tenorist Zravko Perger in organist Milko Bizjak z izborom božičnih arij in pastoral, v frančiškanski cerkvi pa sta nastopila samo Graceljeva in Bizjak.

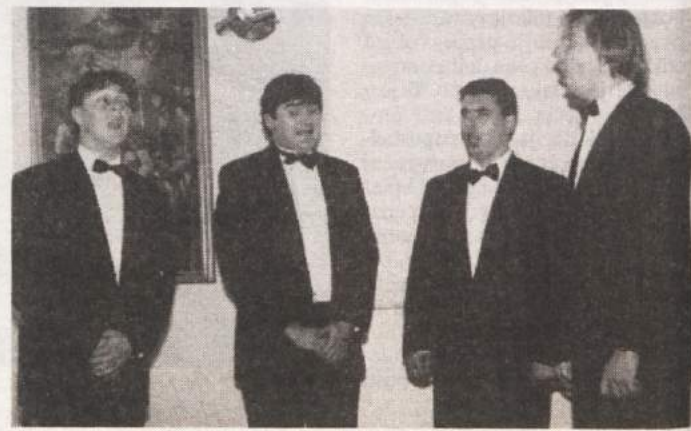
Oba festivala sta pomembno popestrila in obogatila koncertno glasbeno dogajanje v novomeški občini s kakovostno vsebinsko in izvajalsko ponudbo. Značilnost prireditev je bila obujanje starejše glasbene dediščine, predvsem baročne glasbe tujih in domačih mojstrov. Izrazita posebnost nekaterih koncertov so bile izvedbe pozabljenih in neznanih skladb, ki so jih odkrili v arhivih novomeškega frančiškanskega samostana in kapitlja, in pa odpiranje novih prostorov za komorne koncerte, kot je Mordaxova kapela v Novem mestu, cerkev v Brusnicah, Straži, Mirni Peči in Dolenjskih Toplicah. V celoti se je zvrstilo 23 koncertov, od tega 12 v Globodolu, 11 pa v okviru Novomeškega glasbenega festivala. Odziv občinstva je bil dober in je od koncerta do koncerta naraščal.

Lahko bi torej z zadovoljstvom potegnili črto pod oba koncertna cikla, če ne bi zadovoljstva skalilo dogajanje proti koncu, ko je bil zaradi izpada četrte sicer objavljenih sredstev od novomeške občine odpovedan en koncert Novomeškega glasbenega festivala, pa tudi težave z republiškim proračunom so kalile vode. Milko Bizjak, ki je prepričan, da gre za posledice političnih igracij, zato s previdnostno načrtno prihodnja cikla Koncertov ob svečah in Novomeškega glasbenega festivala. Preprosto povedano, kolikor bo denarja, toliko bo muzike. Če mu bo uspelo dobiti podpornike za Koncerte ob svečah, jih bo prihodnje leto pripravil 12 do 13, oplenitil pa jih bo tudi s priložnostnimi likovnimi razstavami in literarnimi večeri, v okviru Novomeškega glasbenega festivala pa naj bi se zvrstilo 18 koncertov, na katerih bi nastopile tudi večje zborovske in orkestralne zasedbe, prav tako pa bi koncertni potekali v več različnih krajih.

M. MARKELJ

VEČER Z NOVOMEŠKIM GODALNIM ORKESTROM - Petkov večer 19. decembra je v župnijski cerkvi sv. Petra na Otočcu izzvenel v znamenju godal. Novomeški godalni orkester od vodstvom Zdravka Hribarja je pripravil koncert, na katerem so v prvem delu odigrali skladbe Z. Fibicha, J. S. Bacha, E. Griega in B. Ipavca, v drugem pa božične pesmi L. Belarja, V. Štöckerja, M. Tomca, E. Hudovernika, I. Zupana in najbolj znano božično pesem Sveto noč F. Gruberja. (Foto: MiM)

BIG BEN V NOVEM MESTU - V dvorani novomeške prošnje je minuli petek, 19. decembra, zvečer nastopil odlični slovenski vokalni kvartet Big Ben. Njegovi pevci Vladimir Čatež, Rudovan Kokošar Janez Rijavec, in Matej Voje so bolj maloštevilne poslušalce popeljali v svet črnske duhovne glasbe in božičnih pesmi, kot jih pojo v različnih krajih sveta. (Foto: MiM)

TRETI RUDIJEV VEČER - Prijetno okolje vhodne avle nove zgradbe Uprave poslovne enote BTC Novo mesto v Čečih vasi so prejšnjo sredo, 17. decembra, zvečer oplemenitili s prvo kulturno prireditvijo v tem prostoru. Novomeški kulturni animator Rudi Škof je tu pripravil tretjega od letošnjih Rudijevih večerov. Nastopila sta oktet Adoramus in citrar Rudi Mlinarič, gost večera pa je bil pesnik Smiljan Trobiš. Pozdravni nagovor je imel direktor poslovne enote Ivo Longar. (Foto: MiM)

PREDNOVOLETNI KONCERT GODBENIKOV

NOVO MESTO - V petek, 26. decembra, bo ob 19.30 v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine koncert pihalnega orkestra Krka Zdravilišča iz Straže pod vodstvom Mira Sajeta.

LITERARNI VEČER MARJETKE JERŠEK

TREBNJE - V čitalnici Knjižnice Pavla Golie je v petek, 19. decembra, zvečer Marjetka Jeršek, ena vodilnih osebnosti slovenskega novodobnega gibanja (new age) in avtorica knjig Akvamarinski prehod, Svet čarovnije besed in V etru sprememb pripravila literarni večer.

Na zaključnem koncertu v Globodolu sta ob orgelski spremljavi Milka Bizjaka nastopila vokalna solista Olga Gracelj in Zravko Perger.

Josip Jurčič še kako živ

Muljasko kulturno društvo že 34 let vodi Danica Kastelic - Gledališče, pevska zbor in od letos še Kresnička

MULJAVA - Če kje, potem je gotovo na Muljavi kulturno življenje zelo pestro, saj že od leta 1984 vsako poletje na prostem okrog petdeset domačih ljubiteljskih igralcev zaigra eno izmed del Josipa Jurčiča. Domače kulturno društvo, ki je leta 1950 nastalo kot izobraževalno umetniško društvo - sedaj se imenuje Kulturno društvo Josip Jurčič Muljava - pa ne vključuje le najbolj znano gledališko dejavnost, ampak tudi moški in mešani pevski zbor, ki ju vodi Majda Adamič ter od letošnjega leta likovno skupino Kresnička s predsednico Darjo Kovačič.

Gledališka dejavnost je bila tu živa že pred prvo svetovno vojno. Jurčičevega Desetega brata so leta 1911 prvič zaigrali ljubljanski študentje, domačini pa so se ga lotili 1924. Kako so nastajale predstave, samo društvo, kulturni dom in podobno, je lepo zabeleženo v kroniki, ki jo vseskozi vodi in piše upokojena učiteljica Danica Kastelic z Muljave, ki je predsednica društva že od leta 1963 in želi to nalogo prepustiti kakšnemu mlajšemu. "Domačini živijo z gledališčem in jih ni težko privabiti k sodelovanju, ampak vseeno mora biti tudi vodja," meni Kasteliceva. Ni ji tuje igranje na odru - z možem je igrala v prvi predstavi na prostem leta 1964 - skupaj z Danetom Zupančičem in Janezom Erzenom pa je ena od najpogostejših režiserk. Poleg predstave na prostem sta v muljavski dvorani vsako leto pripravili nekaj iger otroška in odrasla skupina, s predstavami pa so gostovali tudi druge: v Ivančini Gorici, Žužemberku, Višnji Gori, na Dvoru in še kje.

Kasteliceva je morala kar nekajkrat poskrbeti tudi za dramatiza-

Danica Kastelic

cijo del in najbolj ji je ostala v spominu dramatizacija Jurčičevega Cveta in sada. "Naredila sem prvo dramatizacijo tega dela sploh in to dvakrat: leta 1994 za v dvorano in dve leti pozneje za igranje na prostem. To je zelo zahtevno, saj je treba vse prirediti, skicirati, kakšna bo scena, kje bo kdo stal, skratka prilagoditi razmeram. Štiriurna predstava je, kljub temu da gre za bolj neznan Jurčičevo delo, uspela in mi je iz vseh teh razlogov še posebej ljubša," je povedala.

Josip Jurčič je na Muljavi torej še kako živ: do zdaj so se lotili njegovih del, kot so Deseti brat, Sedem sin, Jurij Kozjak, Domen, Rokovnjači, Tihotapec, Cvet in sad (mnoge so uprizorili večkrat), kot je povedala predsednica društva pa že razmišljajo tudi o delih Dr. Zober in Hči mestnega sodnika. Kaj si bodo ljubitelji muljavskega gledališča, ki jih je vedno več, saj po eno predstavo obišče več kot tisoč ljudi, lahko ogledali prihodnje poletje, ostaja še skrivnost.

L. MURN

ARS RAMOVŠ

Vsem bralcem Dolenjskega lista želimo lepe božične praznike, v novem letu pa obilo zdravja, sreče in uspešnih poti!

(061) 125 33 66

II. Festival Brežice '98 18.7.-1.8.

Praznični jezikovni golaž

Lepo je, da za praznike vsem tistim, ki so nam blizu v življenju ali pri delu, z voščilnico zaželimo veselja in dobrega upanja za božič ter veliko osebne sreče, delovnih in življenjskih uspehov za novo leto. Pri iskanju prazničnih voščilnic ne moremo biti v zadregi, saj jih je prava poplava, tako da si res ni težko izbrati kaj svojim željam in okusu primerne. Res je v pisani ponudbi za marsikoga tudi veliko kiča, a to niti ne moti, okusi so pač različni. Moti nekaj drugega, kar pa ni več stvar osebne okusa ali svobodne izbire. To je jezikovna podoba voščilnic. Tistih nekaj besed, ki so običajno natisnjene na voščilnicah, so žalosten dokaz, kako nemarno ravnamo pri nas z materinščino in kako klavrna je naša jezikovna kultura pa tudi, kako se država nič ne zmejni za to, kaj se počne z državnim jezikom.

Ko sem enega teh predprazničnih dni potrpežljivo stal v vrsti na pošti (kasneje sem pogledal še v nekaj trgovin, a je bilo povsod podobno stanje), sem si krajšal čas s prebiranjem voščilnic. Nisem vedel, ali naj se pri tem smejem ali jezim. Tistih nekaj borih besed, veseli božič in srečno novo leto, je bilo napisanih, kakor je komu padlo na pamet. Pravopisno neoporečne voščilnice so bile prej izjema kot pravilo. Po slovenskem pravopisu (starem in novem) se namreč imena praznikov pišejo z malo začetnico, a s tem se večina izdelovalcev voščilnic očitno nikakor ne strinja. Veselih Božičev, Božičnih praznikov, srečnih Novih let in Novoletnih praznikov kar mrgoli. Nekaterim se je od daleč najbrž bliskalo, da morda ni tako, ali pa so bili diskriminatorsko razpoloženi in so se odločili, da z malo začetnico napišejo božič, novo leto pa z veliko, in obratno. Pravi praznični jezikovni golaž!

Tisti, ki tiskajo javnosti namenjena gradiva, bi morali poskrbeti, da so jezikovno neoporečna. Ne čudi, da so ob takih zgledih tudi bolj izobraženi ljudje v dvomih, kako naj napišejo vesel božič in srečno novo leto. Božiček ali dedek Mrz, bi torej lahko med darila odgovornim podtaknila tudi slovenski pravopis, da ne bo ne njih ne nas sram jezikovnega golaža, ki ga ponujajo. MILAN MARKELJ

VARUH INTERPRETACIJE

NOVO MESTO - Inscenator Matjaž Berger je pod pokroviteljstvom Radia Krka v ponedeljek, 22. decembra, ob 20. uri izvedel umetniško akcijo Varuh interpretacije, ki jo je opredelil kot himno paradoksu. Dogodila se je na prostoru pri spomeniku pred Knjižnico Mirana Jarca, v spominski veži herojev in na bližnjem žerjavu, z njo pa se nadaljuje razvijanje koncepta, ki bo do preloma tisočletja izpeljan na Kitajskem zidu in razgrinja artikulacijo futurističnih artističnih sistemov, kot jih je zastavil Marinetti na začetku tega stoletja. Akcijo so izvedli Dragan Živadinov, Mare Mlačnik, Matjaž Rebolj, Robert Prebil, Sandi Pavlin, Romana Šalehar, Matjaž Tribušon in Alenka Avbar.

Decembrska Rast

Izšla je zadnja letošnja dvojna številka

Decembrska številka Rasti, revije za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja, prihaja med naročnike in bralce tik pred prazniki in jim za dneve sprostitve prinaša poln pehar zanimivega branja. K bolj prazničnemu videzu zadnje letošnje številke pripomore likovna oprema, ki je tokrat zasnovana na reprodukcijah stvaritev poznobaročnega dolenjskega slikarja Antona Postla, čigar življenje in delo je letos v okviru praznovanja petstoletnice dograditve cerkve v Šentruperju raziskal Ferdinand Šerbelj. V Rasti je seveda tudi njegov prispevek o Postlu.

Literatom je v tej številki namenjena nekaj več prostora, med pesniki in pisatelji pa najdemo že znana imena in nekaj novih: pesmi objavljajo Janez Kolenc, Vlado Garantini, Rudi Robič, Smiljan Trobiš, Ladislav Lesar, Magda Hočevar in Stanka Hrastelj, proza pa Barica Smole in Stane Peček. V zakladnico svetovne literature

je posegel Janez Kolenc in prevedel štiri pesmi francoskih pesnikov Alfreda de Musseta in Jeana de Berangera.

V razdelku, namenjenem kulturi, arheolog Borut Križ piše o cvetočem dolenjskem halštatu, kot nam ga razkrivajo izkopavanja na zdaj že svetovno znani Kapiteljski njivi v Novem mestu in velika razstava v Dolenjskem muzeju, Tone Gošnik pa je prispeval osebno naglasen zapis o umetniku Miroslavu Kuglerju. Gost revije je ugledni umetnostni zgodovinar Marijan Zadnikar, Novomešan po rodu, ki je v pogovoru z Marinko Družmerič razkril zanimiva pota svojega življenja in široka obzorja svojega dela, povezanega tudi z umetnostnimi spomeniki na območju širše Dolenjske.

V Družbenih vprašanjih Marjan Ravbar piše o vprašanjih skladnejšega regionalnega razvoja Posavja, Tomaž Levčar pa razmišlja o možnih vplivih interneta na podoben utrip mesta. Franc Bučar v svojem obsežnejšem prispevku o reki Krki ponuja premislek možnost, da bi Krko razglasili za naravno in zgodovinsko znamenitost.

Rubrika Odmevi in odzivi

MiM

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

POSEKAL BUKVE - V začetku decembra je nekdo v gozdu Jakovec pri Tanči Gori posekal tri bukova drevesa in s tem lastnika A. F. iz Tanče Gore oškodoval za 50 tisoč tolarjev.

VOZIL KLJUB PREPOVEDI - V torek, 16. decembra, nekaj pred polnočjo so policisti pridržali 28-letnega J. B. Ustavili so ga, ko se je s katrcem peljal od Drnovega proti Brestanici, čeprav je imel prepoved vožnje vozil B-kategorije in je kazal znake vinjenosti. Preizkus s alkokotom je odklonil. Čeprav so mu policisti prepovedali nadaljnjo vožnjo, se je odpeljal proti Brestanici, a ko so ga policisti ustavili drugič, so ga odpeljali s seboj na policijsko postajo.

po dolenjski deželi

• *Novo leto je vse bližje, zato ni čudno, da so imeli policisti minule dni polne roke dela prav z vinjenimi. V Brežicah, na primer, jih je policist od razgretega dobil celo s pestjo po glavi.*

• *Tako so v četrtek nekaj pred polnočjo uspeli obvladati in dati na hladno 53-letnega P. M. iz Brežic. Tega so možje v modrem prvič srečali nekaj čez pol polnoči, ko je vozil z dolgimi lučmi po sredi ceste, za njim po sredi ceste pa še en avto, tako da je moral policist, da se je izognil trčenju, zapeljati na desno. Policisti so uspeli obe vozili ustaviti. Do policistov je pristopil P. B. in povedal, da je voznik pred njim ustavil avto in ga fizično napadel. Ko je P. M., voznik prvega avta, opazil policiste, je stekel do svoje avta, za njim pa je šel tudi policist P. M. se je obrnil in s pestjo udaril policista po obrazu. A policista sta bila spretnostna in sta razgretega šoferja obvladala.*

• *V Krškem so se policisti ukvarjali z 33-letnim H. M. s Straže pri Raki. Najprej so ga srečali na magistrali. Ker je bilo očito, da je pregloboko pogledal v kozarec, je moral pihati. Napihal je 1,58 promila alkohola, povrhu vsega pa sploh še ni opravil vozniškega izpita. Kljub temu da so mu nadaljnjo vožnjo prepovedali, je čez dve uri ponovno padel v njihove mreže. Pospremili so ga na policijsko postajo na treznjenje.*

Vlomilci so postali neusmiljeni

Na trebanjskem koncu vlovov v hiše, avtomobile in vikende vse več - Vlomilci prihajajo tudi od drugod - Ne spuščajte v hišo raznih sumljivih prodajalcev

TREBNJE - V občini Trebnje, ki jo pokriva policijska postaja Trebnje, v letošnjem letu pri večini kaznivih dejanj ni bilo posebnih odstopanj, precej je le poraslo število vlovov in velikih tatvin. Tarče tatov so vozila, hiše, trgovine in podobno, nepridipravi pa ponavadi odnesejo vrednejše predmete, predvsem zlatino in denar - prav slednjega pa imajo ljudje še vedno radi spravljene v "nogavici", saj so vlomilci naenkrat odnesli tudi 10 tisoč nemških mark.

Tako je bilo letos vlovljeno v 20 avtomobilov, 10 hiš, 7 trgovin in kioskov, 5 vikendov. Policisti so obravnavali tudi 3 drzne tatvine

Janez Kukec

ter vlov v žago. Zato previdnost ne bo odveč. Izkušnje namreč kažejo, da si vlomilci najprej ogledajo teren. Včasih tudi tako, da grejo kot prodajalci raznih krpic, posode in podobnega od hiše do hiše, in če jih prijazni krajan povabi noter, obisk izkoristijo za ogled prostorov, tako da je drugič delo lažje. Nekateri se kak dan ali dlje vozijo okoli in opazujejo, kdaj običajno ljudje zapuščajo hiše, in čakajo na ugoden čas. V Trebnjem se je na primer kar dvakrat zgodilo, da je bilo vlovljeno v hišo prav v enourni odsotnosti lastnika. Če se

• **Kot pravi komandir policijske postaje Trebnje Janez Kukec, jim je uspelo raziskati dobro tretjino vlovov, kmalu pa bo razjasnjenih še več primerov. In postaja jasno, da storilci in osumljenci - večinoma gre za mlade, celo mladoletne in tudi takšne, ki so pod vplivom mamil - niso le domačini, pač pa si prihajajo v te kraje polnit žepi tudi iz Posavja, Zasavja, Štajerske in od drugod.**

odpravljate od doma za več dni, ne pustite hiše v temi in poskrbite, da ostali znaki (pošta in podobno) ne bodo kazali, da ni nikogar doma! Če opazite kakšen sumljiv avto, si zapišite registrsko tablico, morda bo kasneje prišla prav. Da je prav trebanjski konec vse

Znak reagira na prehitro vožnjo

Kot radar

NOVO MESTO - UNZ Novo mesto je lani na magistralni cesti št. 1 na odseku Bič - Grmovlje in na odseku Bela cerkev - Dobruška vas obravnavala več hujših prometnih nesreč, zato je Cestnemu podjetju poslala pobudo, da bi spremenili signalizacijo.

Odsek so označili z neprekinjeno črto po sredini vozoka, saj sta bila najpogostejša vzroka nepravilno prehitovanje in pa neprimerna hitrost, na odseku Bela Cerkev -

ŠE NE DELUJE VEDNO - Znak na dolenjski je še v testiranju, po novem letu pa naj bi bile ovire odpravljene. Znak se bo vključil, ko se mu bo približeval avto s 120 km/h ali več. (Foto: T. G.)

Dobruška vas pa so jeseni postavili spremenljivi znak, ki opozarja na omejitve hitrosti 100 km/h in na prepovedano prehitovanje. Znak deluje s pomočjo energije sončnega napajanja akumulatorja brez dodatnega električnega vira, zato pride v primeru daljšega slabega vremena - oblačnosti, do prekinitve delovanja znaka. Spremenljivi znak se vključi s pomočjo sonde, podobne radarski kontroli hitrosti, ki na razdalji okoli 200 metrov zazna avto, ki je prekoračil dovoljeno hitrost in s tem sproži prikaz prepovedi. Od zaznave vozila in sprožitve delovanja znaka do vožnje mimo znaka naj bi se na znaku izmenjali trije intervali prepovedi. Znak se vključi le v primeru zaznave hitrosti, ki je večja od 120 km/h.

Zaradi učinkovitosti spremenljive signalizacije na kršitelje je UNZ predlagala, da bi znak postavili še na cesti M4 v Novem mestu na odseku Revov - Gotna vas in na cesti R 333 v Novem mestu pri križišču z ulico Slavka Gruma. Oba znaka bi opozarjala na omejitve 50 km/h in na otroke na cesti.

Spremenljivi znak je trenutno v testiranju in še ne deluje povsem dobro, po novem letu pa naj bi bile ovire odpravljene. Na območju UNZ Krško pa imajo štiri takšne znake, ki delujejo kombinirano: eni na prekoračitve hitrosti, drugi pa utripajo ves čas.

pogostejša tarča tatov, ni nič nenavadnega. Promet je namreč povečan tako zaradi magistralke, razvijajočega se gospodarstva, popularne diskoteke, svoj vpliv pa ima tudi KPD Dob. saj zaporniki takrat dobro spoznajo teren.

T. GAZVODA

OSTAL BREZ AUDIJA

BREŽICE - 26-letni Hrvat je prejšnji teden na policijski postaji Brežice prijavil krajo avtomobila Audi A6 2,4 Tronic Karavan, letnik 1997, kovinsko sive barve, registrskih števil DU 451-AR, ki ga je parkirjal na parkirišču hotela Terme Čatež. Policisti naprošajo vse, ki bi mogoče opazili vozilo, da to sporočijo na telefon 113.

"IZNAJDLJIVI" PRODAJALEC AVTOV

BREŽICE - Pred dnevi je urad kriminalistične službe UNZ Krško pri okrožnem državnem tožilstvu podal ovadbo zoper Vlada F., direktorja podjetja Adriatik, d.o.o. Dobova, zaradi suma kaznivega dejanja goljufije. Osumljeni naj bi namreč prodajal osebna vozila znamke Rover tako, da je kupcu prodal avto, katerega je imel sam v uporabi po leasing pogodbi in še ni bil odplačan. Ko je kupec avto vsaj delno plačal Adriatiku ter ga prevzel, je Vlado prenehal plačevati obroke leasingodajalcu, ki je oškodovancu avto odvzel. Tako sta bila oškodovana dva kupca - eden za milijon, drugi pa za dva milijona tolarjev.

ČELNO V DRUG AVTO

ČRMOŠNJICE - V ponedeljek, 15. decembra, nekaj pred 9. uro dopoldne je 31-letni Reuf Halilović iz Črnomlja vozil od Soteske proti Črnomlju. Pri Črmošnjicah je začel prehitovati tovornjak s priklopnikom, takrat pa je nasproti pripeljal voznik osebnega avta 42-letni Fadil Dizdarevič iz Črnomlja, ki se je umikal in zaviral, a trčenja ni mogel preprečiti. V nesreči sta se poškodovala sopotnika v Reufovem avtu.

Na Senovem prijet pri prodaji heroina

Že na prostosti

KRŠKO - Z operativnim delom ter uporabo posebnih metod in sredstev so delavci kriminalistične službe UNZ Krško dalj časa spremljali dejavnost 28-letnega Draga J.. Sumili so namreč, da preprodaja mamila. Sum je bil pravljen, saj so ga 12. decembra nekaj čez pol eno popoldne prijeli na Senovem pred stanovanjskim blokom na Titovi cesti, ko je prodajal 150 gramov zelo kvalitetnega heroina. Koliko mamila mu je uspelo prodati pred aretacijo, kriminalistom še ni uspelo ugotoviti, prodajal pa ga je odjemalcem na območju Posavja.

Vse sledi kažejo, da je mamilo Drago sam ilegalno pripeljal iz Hrvaške. Kasneje so kriminalisti opravili hišne preiskave, Dragu pa so zasegli več pripomočkov, ki so povezani z omenjenim kaznivim dejanjem: precizno tehtnico, kavni mlinček za redčenje mamila heroin, PVC - vrečke za pakiranje manjših odmerkov, lepilni trak, potne liste, osebne izkaznice in izpolnjene čeke, ki so po do zdaj zbranih podatkih last odjemalcev heroina.

Zoper Draga je bila podana kazenska ovadba, osumljencu pa je bila odvzeta prostost. Po zaslišanju je preiskovalni sodnik zoper njega odredil pripor, ker pa se je osumljeni zaradi tega pritožil, ga je senat istega dne izpustil.

T. G.

ZIMA POKAZALA ZOBE

NOVO MESTO - Zima je najhujša preizkušnja za šoferje in to so mnogi spoznali tudi pred dnevi, ko se je zaradi snega in ledu na cestah na območju UNZ Novo mesto od 14. do 18. decembra zgodilo kar 46 prometnih nesreč, v katerih na srečo ni bil nihče poškodovan, prizadeta pa je bila pločevina. Zato uprava za notranje zadeve Novo mesto opozarja voznike na previdno vožnjo zaradi slabih voznih razmer. Vozniki naj vozijo počasi, previdno reagirajo, vozijo na večjih varnostnih razdaljah, uporabljajo varnostne pasove in imajo zimsko opremo.

Zlorabljen deklica ostaja doma

Ustanavljajo društvo

NOVO MESTO - Primer spolne zlorabe deklice na osnovni šoli Šmihel in predvsem počasno reševanje tega problema, ki je hkrati pokazal, da ta spolna zloraba ni osamljen primer, je ob pomoči ženskega foruma ZLSD in njegove predsednice Sonje Lokar spodbudil starše tamkajšnjih osnovnošolcev, da so prejšnji teden sklicali sestanek predstavnikov vseh strank, da ustanovijo nadstrankarsko skupino.

Udeležili se ga kljub obljubam niso le predstavniki LDS in Desusa. Sklenili so, da bodo ustanovili društvo Življenje brez nasilja, ki bo nadstrankarsko, delovalo pa bo v korist otrok in žensk (pa tudi moških), žrtev nasilja. Pomoč pri ustanavljanju društva bo prišla tudi iz Francije, kjer imajo najbolj razvito mrežo tovrstne pomoči, društvo pa bo združevalo strokovnjake različnih področij.

Kljub številnim pritiskom staršev otrok iz OS Šmihel zaradi spolne zlorabe deklice, dogodka, ki je pretresel Slovenijo že pred desetimi meseci, pa to tragično dejanje še vedno ni dobilo ustrezne rešitve. Domnevni storilec, sicer otrok, ki zaradi manj kot 14-ih let ni kazensko odgovoren, še vedno hodi v isto šolo kot posiljena deklica. Ker je početje države pod vsako kritiko - deklinim staršem so namreč psihologi iz ministrstva za šolstvo in šport, ki rešuje primer, predlagali, naj raje prešolajo žrtev, storilec, sedaj osmošollec, pa bo še naprej guli iste klopi - so se starši odločili, da bo deklica s tem tednom ostala doma, o tem pa so obvestili tudi ministrstvo za šolstvo in šport. Deklice tako od tega ponedeljka ni več pri pouku.

NE BO GA ZEBLO

ČRNOMELJ - Pred dnevi je nekdo na deponiji lesa, ki je na železniški postaji v Črnomlju, neznan kam odpeljal okoli 15 hrastovih debel. S tem je GG Novo mesto, poslovno enoto Črnomelj, oškodoval za 140 tisočakov. Policisti neznanca še iščejo.

Za obrekovanje konkurence pogojno

Sodišče je Mirka Pera pogojno obsodilo na mesec zapora zaradi obrekovanja Sonje Novak - Mirko obtožbe zanikal - Ponovno vložena tožba

NOVO MESTO - V tržnem gospodarstvu lahko kupci oziroma uporabniki storitev izbiramo. Ob dilemi, koga izbrati, je običajno velikega pomena to, kaj o nekom govorijo drugi. Govorice so namreč lahko najboljše reklama, ali pa tudi ne, posebno če je negativna in neresnična. In zaradi takšnih zadev se lahko tisti, ki jo širi, znajde tudi pred sodiščem.

Tako se je zgodilo tudi v Novem mestu, kjer delujejo tri podjetja, ki se ukvarjajo s pogrebno dejavnostjo. Takšno podjetje ima tudi Sonja Novak, o kateri pa so se že leta 1995 začele širiti neprijetne trditve, med drugimi tudi ta, da je za 40 odstotkov dražja od konkurenta Oklešna, pri katerem lahko svojci pokojnih dobijo tudi denar nazaj, in da podjetje Novakove opravlja storitve manj kakovostno. Zadeva je toliko hujša, ker naj bi izjave prišle iz ust Mirka Pera, ki je zaposlen na patološkem oddelku bolnice v Novem mestu in se torej vsakodnevno srečuje s svojci pokojnih, včasih pa pomaga pri pogrebnih storitvah Oklešen.

Mirko Per je na glavni obravnavi očitke zanikal, pričam pa naj bi le razložil, komu naj plačajo za preoblačenje pokojnega, torej za storitev, ki jo opravijo v bolnišnici. O tem, kdo je dražji, kot je zatrdil pred sodiščem, v bolnišnici sorodni-

kom pokojnih ni govoril. Zaradi očitnega dogodka v bolnici zoper Pera kazenski postopek ni bil uveden.

Sodišče je zaslišalo obtoženega, zasebno tožilko Novakovo in tri priče ter zaključilo, da je obdolženec očitano kaznivo dejanje dokazano. Ena od prič je v zagovoru med drugim po-

Sonja Novak

vedala, da je ravno zaradi ravnanja obdolženca imela občutek, da trguje s truplom njene mame, zato se je obrnila tudi na direktorja bolnišnice.

Kot je ocenilo sodišče, je Per obrekoval z direktnim naklepom, čeprav se je zavedal neresničnosti o dražjih uslugah, saj v konkurenčnosti, ki vlada na trgu, niti niso možne. Motiv je po mnenju sodišča mogoče najti v obdolženčevem honorarnem delu pri konkurenčni firmi in "neurejenih poslovnih odnosih" s pogrebno službo Sonje Novak. Ker so bile trditve takšne, da lahko škodijo časti in dobremu imenu zasebne tožilke in njeni dejavnosti, mu

• **Ker Mirko Per, kot pravi Sonja Novak, še vedno širi neresnice, je oškodovanka za isto kaznivo dejanje ponovno vložila tožbo.**

je izreklo pogojno obsodbo enega meseca zapora za preizkusno dobo enega leta. Kazenski zakonik za obrekovanje predvideva denarno kazen ali zapor do 6 mesecev. Sodba je pravomočna.

T. GAZVODA

Prometni klicaj!

KAJ PEŠCI, DA JE LE ZA AVTOMOBILE PROSTOR! - V Novem mestu morajo pešci predvsem ob ponedeljkih in petkih iskati prostor za hojo med številnimi avtomobili in tovornjaki. Ne le med tistimi, ki parkirajo, da bi zložili blago, pač pa tudi med tistimi, ki pač preprosto parkirajo na površinah za pešce. Najbolj kritično je okoli tržnice, zato bi moral biti pajek tam gotovo bolj delaven. (Foto: T. G.)

Izbrali posavske športnike leta

Jure Rovnan, Nika Jevnik, šahisti Triglava in mladi rokometarji Sevnice najboljši v Posavju - Od letošnjega januarja do decembra 880 glasov in 143 znanih športnih imen

BREŽICE - Šport v Posavju je že lep čas najopaznejši ambasador nastajajoče regije in prav je, da se najboljši športniki različnih panog vsaj enkrat letno srečajo. Takšna priložnost se jim je ponudila v petek v prostorih Posavskega muzeja v Brežicah na prireditvi "Športnik Posavja", ki jo je ob pomoči podjetij AFP Adidas Dobova, Vino Brežice in Denis, d.o.o., Brežice ter vseh treh posavskih občin priredil Radio Posavje, Studio Brežice. Njihov športni urednik Renato Zorko je skupaj z "računalničarjem" Tadejem Avsцем že v začetku leta pri-

pravil računalniški program, ki je ob upoštevanju vseh najvidnejših dosežkov posavskih športnikov ter glasov radijskih poslušalcev, ki so se po etru od januarja do decembra oglašili več kot 880-krat, na koncu med 143 v glasovanju zajetimi športniki izbral najboljše. Med moškimi je laskavi naslov po pričakovanju pripadel Juriju Rovnanu, skakalcu ob palici in članu atletskega kluba FIT Brežice, ki je vrsti uspehov letos dodal še državna rekorda v dvorani (538 cm) in na prostem (552 cm). Veliko tesnejša je bila odločitev med pripadnicami nežnega spola, naslov

najboljše v regiji pa je na koncu pripadel komaj 11-letni Niki Jevnik, plavalki krškega Celulozarja, ki ji ni bilo "nerodno" zmagovati niti na tujem, da o številnih zmagah v svoji konkurenci na domačih tleh niti ne govorimo. Med kolektivnimi športi so največ točk zbrali letošnji polfinalisti državnega kadetskoga prvenstva, mladi rokometarji Sevnice, med klubi, ki gojijo t.i. individualne športne discipline pa so bili za najboljše proglašeni letošnji državni in pokalni prvaki šahisti krškega Triglava.

Na letošnji prireditvi so posebna priznanja prejeli tudi najboljši iz posameznih najbolj razvitih športnih disciplin v Posavju. Dobitniki so: Jurij Rovnan (AK FIT Brežice - atletika), Anita Strgar (ŠD Policist Krško - ju-jitsu), Denis Orač (KK Sevnica - karate), Primož Četrtrič (KK Savaprojekt Krško - kolesarstvo), Franc Cetin (PKK Posavje Krško - konjenstvo), Antonija Erjavšek (LK Čatež ob Savi - lokostrelstvo), Andrej Čuden (AMD Brežice - motokros), Nika Jevnik (PK Celulozar Krško - plavanje), Tina Grabnar (SD HM Sevnica - strelstvo), Gerhard Lekše (AMD Krško - speedway), Vesna Vučajnk (PPK Lukec Krško - športni ples), Drago Žerjav (TD Sokol Brežice - športna gimnastika), Terezija Mavsar (Radioklub Krško - radioamaterstvo) ter predstavnik športnikov invalidov Rok Vegelj (PK Celulozar Krško - plavanje).

E. SEČEN

POSAVCI IZGUBLJAJO

Za strelci v prvi državni ligi v streljanju z zračno pištolo je že šesti krog, ki pa ni posavskima kluboma prinesel nič dobrega. Oba sta gladko izgubila, kar pa je bilo pričakovati. Sevnčanom ne gre in ne gre, proti velenjskemu Mrožu so dosegli celo svoj letos najslabši rezultat in tako še naprej ostajajo prikovanji na zadnje mesto. Izida: Ptuj - Krno Brežice 1674:1624 (Ferenčak in Krošelj po 550, Pavlovič 524), Heroj Marok (Sevnica) - Mrož (Velenje) 1588:1677 (Tomše 557, Ajster 543, Ognjenovič 488) E. S.

POPRAVEK

V zapisu v spomin na pokojnega Francija Moljka, objavljenega na športni strani 50. številke Dolenjskega lista smo pomotoma zapisali, da je ima precej zaslug, da so v mlino uredili prostore ribiške družine in ribarnice ter zgradili trim stezo. Do napake je prišlo nenamerno, v prvotnem zapisu Ivana Zuniča pa je pravilno zapisano, da je bila preureditev mlina za prostore ribiške družine in ribarnice ter trim steze njegova neuresničena želja. Za napako se prizadetim opravičujemo.

ŠPORTNIKI LETA - Najboljši posavski športniki v letu 1997 (na sliki z leve): Božo Senica, trener sevnških mladih rokometarjev, plavalka Nika Jevnik in atlet Jurij Rovnan. (Foto: E. S.)

Kočevje in Komac za prvo zmago

Namiznoteniška reprezentanca Slovenije je premagala špansko ekipo s 4:3 - Za uvrstitev v finale potrebna še zmaga na povratni tekmi - Naš najboljši igralec Komac

KOČEVJE - V Kočevju, ki ima že dolgo in bogato namiznoteniško tradicijo, je v soboto potekala polfinalna tekma II. evropske namiznoteniške lige med reprezentancama Slovenije in Španije. Za trenerja reprezentance Marjana Oražma in igralca Gregorja Komaca, ki sta oba doma iz Kočevja, je bila igra pred domačim občinstvom dodatna obremenitev.

Po prvih dveh igrah slovenskih ekipi, ki je igrala v postavi Robert Smrekar, Sašo Ignjatovič in Gregor Komac (rezerva Gregor Škafar), ni kazalo dobro. Španska ekipa, za katero so pod vodstvom trenerja Steena Krista Hansena igrali Daniel Torres, He Shi Wen in Roberto Casares (rezerva Victor Sanchez) je vodila z 2:0. Smrekar v soboto ni imel svojega dne: po porazu v prvem nizu prve igre proti Torressu z 19:21 je drugi niz dobil z 21:14, vendar pa s precej smole tretjega izgubil s tesnim izidom 21:23. V drugi igri, v kateri sta se pomerila Ignjatovič in He Shi Wen, je bil igralec španske reprezentance za Ignjatoviča premočan nasprotnik.

Prvo zmago slovenski ekipi je prigrabil domačin Gregor Komac v dvoboju s Casaresom. Prvi niz je sicer le tesno zmagal s 23:21, drugega izgubil s 13:21, nato pa seje očitno znebil tudi treme, ki jo je imel pred domačim občinstvom,

zaigral bolje in tretji niz dobil z 21:15. Dobro je nato igral tudi v igri dvojice, v kateri sta s Smrekarjem gladko premagala par He Shi Wen - Casares z 21:14 in 21:18 in tako v četrti igri Sloveniji prinesla drugo

Generalni pokrovitelj tekme je bila kočevska občina, podprli pa so jo še: Melamin, domača športna zveza, M-KG, Elektro Zupančič, Nova LB, Kočevski tisk, Pivovarna Union in Univox. Kot je po tekmi povedal naš najboljši igralec na tekmi Gregor Komac, je prve zmage naše reprezentance doma še posebej vesel, ker so jo dosegli prav v njegovem domačem kraju. Za kočevski namizni tenis, ki je letos sicer izpadel iz prve lige, naj bi bila zato vzpodbuda za delo vnaprej.

zmago in izenačenje rezultata na 2:2. Smrekar je imel nato manj sreče in je izgubil tudi svojo drugo igro

proti He Shi Wenu (19:21 in 12:21), Komac pa je s svojo drugo posamično zmago v šesti igri nad Torressom z 21:19 in 21:17 Sloveniji prinesel pomembno točko in z njo ponovno izenačenje v igrah na 3:3. O zmagovalcu srečanja sta tako odločala Ignjatovič in Casares, ki sta imela v dotedanjih medsebojnih spopadih neodločen rezultat. Na enakovredna igralca je kazal tudi sam potek sedme, odločilne igre, ki se je končala šele po tretjem nizu: prvega je dobil Ignjatovič z 21:16, drugega Casares z 21:13, v tretjem pa je imel nekaj več sreče Ignjatovič, ki je z zmago 21:17 dosegel tudi končno zmago za slovensko ekipo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

NAJBOLJŠI V KOČEVJU - Gregor Komac je v svoje domačem kraju slovenski reprezentanci v boju s Španci prabil tri točke. Zmagal je tako obe posamični tekmi kot tudi skupaj s Robertom Smrekarjem v igri parov. (Foto: I. V.)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

1. A-moški, 15. kolo - MARIBOR BRANIK : KRŠKO 79:57 (39:33); PIVAVARNA LAŠKO : KRKA 91:81 (42:45); OSTALI IZIDI: Helios: Kovinotehna Savinjska 79:77 (47:49), Union Olimpija: Slovenija 84:47 (45:15), Kraški zidar: Idrija 81:64 (37:31), Postojna: ZM Maribor Ovni 75:69 (26:29); LESTVICA: 1. Union Olimpija 28, 2. Pivovarna Laško 28, 3. Kovinotehna Savinjska 25, 4. Helios 23, 5. Postojna 23, 6. Slovan 23, 7. Krka 22, 8. ZM Maribor Ovni 21, 9. Maribor Branik 21, 10. Idrija 20, 11. Kraški Zidar 20, 12. Krško 16.

Kako je Tomič zamenjal klub

Atlet novomeške Krke Aleš Tomič in njegov trener Borut Retelj sta se odločila za svoj klub Portovald

NOVO MESTO - Na državnem prvenstvu v krosu mladi novomeški srednjeprogaš, državni mladinski rekorder na 1.500 m Aleš Tomič, ni nastopil za svoj dosedanji klub, ampak za tekaški klub Portovald, kar je presenetilo marsikatero poznavalca slovenske atletike in novomeškega kluba, ki svojim najboljšim tekmovalcem Igorju Primcu, Tomažu Božiču pa tudi Tomiču zagotavlja kar precej denarja, potrebnega za pripravo vrhunškega tekmovalca na tekmovalni na najvišji ravni. Tomiču je vodstvo atletskega kluba Krka ponudilo v podpis pogodbo, po kateri naj bi mu za to sezono pripadalo 570 tisoč tolarjev.

Tomič pogodbe ni podpisal, pač pa sta se z njegovim trenerjem odločila, da bo v novi sezoni tekmoval za pred leti ustanovljeni tekaški klub Portovald, ki so ga ustanovili nekateri tekači atletskega kluba Krka, a do sedaj tako rekoč ni deloval. Po odločitvi, da bo Tomič prestopil v Portovald, vodstvo Krke Retlja ni več uvrstilo med klubske trenerje za sezono 1998.

Po besedah Boruta Retlja, ki poleg Tomiča trenira še osem tekačev, ki so ostali v Krki, poleg

Aleš Tomič

tega pa se je v zadnjem letu posvečal tudi dirkališnim kolesarjem, se je za prestop v Portovald odločil Aleš sam. O prestopu njegovega varovanca je Retelj povedal: "Kot trener ne morem odločiti o prestopih svojih tekmovalcev, lahko pa jim kaj takega predlagam, če mislim, da je tako zanje bolje. Aleš tako ostaja zvest tistim, ki so mu pomagali v najtežjih trenutkih. Preizkusni kamen za njegov bivši klub je bilo

Borut Retelj

mladinsko svetovno prvenstvo prvenstvo v Sydneyju in letošnja univerziada v Palreanu, ko smo morali sami zbrati denar za nastop. Po lanskem nastopu na mladinskem svetovnem prvenstvu je Krka sklicala samo novinarsko konferenco, letos pa še to ne. Poleg tega so nam za lanske stroške povrnili 100 tisoč tolarjev oziroma 20 odst. vseh stroškov. Vemo da denar ne bo naredil rezultata; zanj bo odločilna volja, predanost delu in znanje. Če smo se odločili prav, bo pokazal čas. Da pokrijemo stroške priprav in nastopov potrebujemo poldrugi milijon tolarjev, ki jih bo sedaj morali v celoti zbrati sami."

I. V.

BOŽIČNO NOVOLETNI TURNIR V KOŠARKI

DIAŠKI DOM NOVO MESTO: V počastitev 50-letnice delovanja Dijaškega doma Novo mesto je bil v ponedeljek, 22. 12. 1997 ob 16. uri v Osnovni šoli Dragotin Kette organiziran turnir v košarki, na katerem so ob domači ekipi sodelovale še ekipe KK Šentupert, »Drim tima« in Dijaškega doma SKŠ GRM.

Žužemberčani v prvi, kaj pa Krka?

Žužemberški odbojkarji so z uvrstitvijo v prvo ligo dosegli prvi cilj - Sledi uveljavitev mladih igralcev - Novomeščani obdržali oba Latvijca in se kanijo vrniti

ŽUŽEMBERK, NOVO MESTO - Odbojka je bila v Žužemberku že od nekdaj prvi šport, v zadnjih letih pa je doživela pravi preporod. V odbojkarškem klubu Žužemberk, ki je pred leti prevzel mesto v drugi ligi od novomeške druge ekipe, so svoj prvi cilj že dosegli, saj so se iz druge lige lani uvrstili v I. B-ligo, sredi letošnje sezone pa jim je z drugim mestom po prvem delu sezone uspelo uvrstiti se v I. A-ligo, kjer kanijo ostati tudi po koncu sezone. Žal so iz I. A-lige izpadli Novomeščani, ki pa kljub temu niso obupali, tako da se nam v naslednji sezoni morda le obetajo toliko pričakovani dolenjski derbiji.

Žužemberčani so z uvrstitvijo med osem najboljših slovenskih odbojkarških moštev izpolnili prvi del svojega načrta. Ta uspeh je namreč doseglo moštvo, čigar prva postava je bila sestavljena predvsem iz starejših odbojkarjev, povečini Žužemberčanov, ki so svoje moštvo popeljali do zmag predvsem z izrednimi izkušnjami, saj so z izjemo Gregorja Novaka vsi po vrsti dolga leta zastopali barve novomeškega Pionirja, ki se je leta 1990 uvrstil med osem najboljših moštev v Jugoslaviji. Kaj to pomeni, pove dejstvo, da je izbrana vrsta sedanje Jugoslavije osvojila naslov evropskega prvaka.

Novomeščani so ob polovici sezone na precej slumljiv način žal izpadli iz družbe najboljših, tako da letošnjo zimo in pomlad še ne bo

dolenjskega derbija, ta pa se glede na načrte vodstva novomeškega odbojkarškega kluba Krka obeta jeseni. Novomeščani se po besedah predsednika kluba Janka Goleša ne mislijo vdati. Obdržali bodo oba tujca, Šemetovsa in Balodisa, ki sta skupaj z vse bolj uigranimi Babnikom, Krevsom, Mohoričcem, Žuničcem, Šmalcem in drugimi dovolj, da si bodo Novomeščani ob ligaški reorganizaciji ob koncu sezone izborili mesto med desetimi najboljšimi moštvi enotne prve lige. Tudi trener novomeške Krke Bojan Jaklič meni, da jim prva liga ne bi smela uiti, pomebno pa je, da bodo po končanem rednem delu prvenstva na prvem ali drugem mestu I. B-lige, kar jim bo prineslo prednost domačega igrišča v kvalifikacijah, na katerih se bodo na koncu sezone za tri

POVŠIČ - Na zadnji tekmi pred domačim igrišču, ko so se Žužemberčani pomerili s škofjeloškimi Tekmom Lubnikom, je pomemben delež k zmagi 3:2 prispeval tudi ljubljancan Jože Povšič (na sliki med udarcem), dolgoletni igralec novomeške Krke, ki se je Žužemberčanom skupaj z Novomeščanom Vlatkom Petkovičem pridružil letos. (Foto: I. V.)

Dejstvo je, da je odbojka med kolektivnimi športnimi panogami Sloveniji precej siromašna in da v njej ne vrtijo veliki denarji, večina prvoliških igralcev pa je še vedno na pravih amaterjev. To je srečna nesreča, saj gospodarsko preobubožana Suha krajina ne bi bila sposobna preživeti na primer košarkarskega, rokometnega ali nogometnega prvoliška, za odbojkarje pa bo neutrudnemu organizatorju Daretu Pucelj ob pomoči številnih zanesenjakov le uspel zbrati dovolj denarja, že sedaj pa v imenu kluba zahvaljuje vsem pokroviteljem, navijačem pa tudi novinarjem, ki so jim pomagali v poti do uspeha.

mesta v desetletski prvi ligi enokrožnem sistemu borili zadnje uvrčeni iz I. A-lige, tri prvouvrščena moštva I. B-lige in dve prvouvrščena moštvi 2. lige.

I. VIDMAR

PRVOLIGAŠI - Moštvo odbojkarjev Žužemberka po drugoligaški tekmi na domačem igrišču. Kosmina, Brulec, Črnač, Smrke in Gotenc, ki sta se jim letos pridružila še Povšič in Petkovič, so svojo glavno nalogo opravili. Ker večina izmed njih ne trenira redno, prihaja čas, ko bodo njihova mesta v moštvo zasedli mladi, doma vzgojeni igralci Novak, Pucelj, Lazič, Rifelj, Obstar, Repar, Perko, Slak in drugi, ki pod taktirko prof. Bojana Brulca lepo napredujejo. (Foto: I. V.)

Novomeški škorpion so uspešno nastopili v Splitu

Na turnirju v najtrši borilni veščini

NOVO MESTO - Člani Kick - thai boxing kluba Scorpion iz Novega mesta so nastopili na mednarodnem turnirju v najtrši kontaktni borilni veščini thai boxing in low kick v Splitu, na katerem so nastopili tekmovalci iz Slovenije, Hrvaške in Bosne. V low cicku je v kategoriji do 86 kg Sašo Hajnšek zasedel drugo mesto, prav tako drugi je bil Simon Vovko v kategoriji do 60 kg, medtem ko je David Župevec v kategoriji do 75 kg s prekinitvijo boja v drugi rundi zmagal. Cainer Gašper je nastopil v thai boxingu in se v finalu kategorije do 75 kg pomeril z evropskim prvakom Emilom Zorajem. Dvoboj je sicer izgubil po odločitvi sodnikov z 1:2, kar dokazuje, da je že povsem blizu vrhunskim evropskim tekmovalcem v tej borilni veščini. Kick thai boxing klub Scorpion od nedavnega deluje tudi v Krškem, kjer imajo treninge v telovadnici Srednje šole Krško ob torkih od 19. do 21. ure in ob petkih od 19. do 20. ure. V načrtih, ki si jih je trener Iztok Vorkapič s svojimi varovanci zastavil za naslednje leto, velja omeniti nastop na evropskem prvenstvu, ki bo marca v Španiji, in na svetovnem prvenstvu novembra na Tajskem.

ZMAGALI DOMAČINI

ČRNOMELJ - Na tretjem memorialnem veteranskem rokometnem turnirju v spomin na Bojana Novaka je zmagalo moštvo Črnomelja, drugi je bil Svišč iz Ivančne Gorice, tretji Hvar, četrti Semič, čista krka in sedma Sodražica. Ob tej priložnosti so položili cvetje na grob Bojana Novaka in drugih že preminulih članov črnomeljskega rokometnega kluba.

Posavci uspešni tudi v plezanju

V Posavskem alpinističnem klubu že štiri leta načrtno delajo z mladimi športnimi plezalci - Nejc Pozvek drugi v državi - Alpinisti uspešno doma in v tujih gorah

SENOVO - V Posavskem alpinističnem klubu se delu z mladimi športnimi plezalci posvečajo že četrto leto in ves čas se njihovi dosežki izboljšujejo. Čeprav v Posavju plezanje in alpinizem nimata tradicije, se posavski tekmovalci letos na tekmovanjih uvrščajo že med najboljše. Na tekmi za državno prvenstvo v športnem plezanju za mlajše kategorije, ki je bila 16. novembra v Ajdovščini, so mladi tekmovalci Posavskega alpinističnega kluba dosegli več uvrstitev med prvo deseterico. V kategoriji mlajših deklic sta Tjaša Zakšek in Nina Zajc osvojili peto oziroma sedmo mesto, pri cicibankah je bila Samantha Hrušovar šesta, Urša in Špela Vlahušič pa sta se uvrstili na 13. in 14. mesto.

Največji uspeh na državnem prvenstvu je dosegel Nejc Pozvek, ki je nastopil med cicibani, ki se jih je pod umetno steno v Ajdovščini zbralo največ. Nejc je prvo smer prvi preplezal do zadnjega oprimka, kar je za njim uspelo le še enemu tekmovalcu. Za zmago sta se pomerila v finalu, kjer je Nejc tokrat moral priznati premoč tekmeča.

Tudi za starejšimi člani Posavskega alpinističnega kluba je nadvse uspešna sezona, saj so v domačih in tujih gorah preplezali nekaj zelo zahtevnih smeri. Naj omejimo le najzahtevnejše: Matej Zorko in

Arno Koštomaj sta v Paklenici preplezala smer Forma viva, ki je znana predvsem po ne preveč dobrem varovanju. V južni steni Kogla sta Alenka Krejan in Peter Sotelšek prsto preplezala rumano zajedo, Peter Sotelšek pa je z Matejem Zorkom ponovil tudi smer Cazzolini v Malem Koritniškem Mangrtu (ocena VI+, 800 m, 14 ur). Celotna smer je zelo zahtevna in ker sta vanjo vstopila precej pozno, ju je štiri raztežaje pred vrhom ujela noč, tako da sta zadevo dokončala šele ob desetih zvečer in nato sestopala do bivaka še nadaljnjih pet ur.

DAMJAN ŠKAPER ŠPORTNIK LETA V RIBNICI - Športna zveza Ribnica in zasebna televizija R-kanal sta na zaključni prireditvi izmed osmih kandidatov izbrali ribniškega športnika leta 1997. Mesečni zmagovalci so bili Miha Trdan (kegljanje), Tomi Lukič (športno plezanje), Damjan Kromar (triatlon), Mitja Ilc (mali nogomet), Tadeja Lovšin (dresura), Dejan Šenk (motociklizem), Klemen Ivanec (šah), in Damjan Kromar (rokomet). Največ glasov predstavnikov 14 klubov in društev je dobil Damjan Škaper, za njim sta se uvrstila Tomi Lukič in Damjan Kromar. Ob tej priložnosti so pripravili zanimiv program, katerega so se udeležili znani slovenski športniki; na posnetku je Damjan (v sredini) in družbi rokometarja Urbana Šilca in Andreja Kastelca. (Foto: M. Glavonjič)

Nekaj članov kluba je letos plezalo v francoskih Alpah, kjer sta Matej Zorko in Andrej Sotelšek v Aig. du Peigne preplezala smer Le Maillon Manquart (VII+/VI, 400 m, 10 ur). V Druju sta navezi M. Zorko - Aleksandra Voglar in Andrej Sotelšek - Mateja Pate (AD Rašica) preplezali znano smer Ameriška direktna (VII/VI, 400 m, 8 ur). V italijanskih Dolomitih - Tofana-sta P. Sotelšek in A. Krejan preplezala smer Constantini Apolino.

ODPOVED TEČAJEV

NOVO MESTO - Smučarsko društvo Krka Rog je moralo smučarske tečaje, napovedane za božične praznike, odpovedati, saj zaradi pomanjkanja snega vlečnice na Gačah ne vozijo. Tečaje namerava Rogova šola smučanja pripraviti ob vikendih, ko bo sneg. Odpovedan je tudi tečaj za učitelje smučanja 1. stopnje, ki naj bi ga izpeljali od 19. do 23. januarja.

ČETRTI PORAZ INLESA

RIBNICA - V 11. krogu 1. B rokometne lige so igralci Inlesa še četrto izgubili v gosteh. Radeče so bile zanj pretrd zalogaj, čeprav so Ribničani obljubljali zmago. Lesarji so se ves čas dobro upirali, gostitelji so vodili največ z dvema zadetkoma razlike. V odločilnih trenutkih pa Ribničanom ni uspelo izenačiti, čeprav so imeli priložnost. V 24. minuti je moral z igrišča zaradi tretje izključitve Peter Mohorčič, a se to ni preveč poznalo. Najboljši strelec Inlesa Damjan Škaper je dejal, da bi lahko iztržili vsaj točko, a je obramba v odločilnih trenutkih klonila, kar so zelo dobri gostitelji kaznovali. Inles je na četrtem mestu s 13 točkami. Igralci bodo z lažjimi treningi nadaljevali do novega leta, v začetku januarja pa bo šlo zares z novim trenerjem. Čeprav ime še ni znano, ima največ možnosti, da se po nekaj letih na kloj zopet vsede Nikola Radič, ki zdaj trenira mladinsko vrsto Grosuplja. M. G.

SLOVENIJA - FRANCIJA 0:3 - V soboto so se pred kamerami slovenske televizije, ki je dogodek prenašala neposredno, v novomeški športni dvorani na prvi tekmi evropske odbojarske lige pomerile Slovenke in Francozinje. Po pričakovanju so s 3:0 zmagale gostje, a tudi slovenske reprezentantke, med katerimi sta bili tudi članici novomeškega TPV-ja Jana Vernig in Špela Petrač, se niso povsem predale. Potem ko so prva dva niza izgubile s 6:15, so v četrtem po vodstvu Francozinj z 11:4 izid izenačile, kaj več pa jim ni uspelo. Vernigova (na sliki med udarcem) je igrala celo srečanje in je bila, potem ko so Francozinje zaustavile Majo Vahen in Tamaro Dobrinja, edina, ki je še lahko premagala njihov blok. (Foto: I. V.)

RIBNIČANI DRŽAVNI PRVAKI - Na svečani skupščini ob 35-letnici Rugby zveze Sloveije so se spomnili začetka te igre pri nas in podelili priznanja zaslužnim posameznikom. Hkrati so prejeli pokale letošnji državni prvaki v mladinskih skupinah. Trener igralcev RFC Ribnica Mičo Pejčkovič (desno) je prejel prehodni pokal za prvo mesto v skupini do 17 let. Ribničani so bili razglašeni kot najbolj obetavna ekipa med mladimi slovenskimi igralci rugbyja. (Foto: M. Glavonjič)

ZGODBA O PROF. JOŽETU GLONARJU

Živa legenda novomeškega športa

Časi, ko je telesna kultura veljala za zares postransko stvar, ko so v njej delali le pravi zanesenjaki, seveda zastoj, so mimo. Zdaj je telesna kultura šport postala in denar je pokvaril vso romantiko iz Coubertinovih časov, ko je bilo še pomembno tudi le sodelovati in ne le zmagati. Ko so pred časom ljubljanski novinarji obiskali upokojenega novomeškega profesorja telesne vzgoje Jožeta Glonarja, niso mogli verjeti, da je več kot 30 let delal v športu zastoj. Še več. Če je hotel, da bodo imeli on in njegovi varovanci kje vaditi in nastopati, je moral vzeti v roke kramp in lopato in zgraditi stadion. Priznanje za dolgoletno delo kot nekdanji reprezentant, organizator, trener in mednarodni sodnik, ki ga je pred kratkim dobil ob razglasitvi najboljših slovenskih atletov, je prišlo v prave roke.

Ko je Jože Glonar jeseni leta 1945 prišel v Novo mesto, kjer je nastopil mesto gimnazijskega profesorja telesne vzgoje, se je moral znajti, kot je vedel in znal. Dijake je odpeljal v Ragov log, kjer je skupaj z njimi tekkel, delal

dihalne vaje in vaje oblikovanja. Mnogim se je tek sprva upiral, a ko so toliko napredovali, da so lahko brez večjega napora pretekli nekoliko daljšo razdaljo, so ga mnogi vzljubili. Prof. Jože Glonar ne pravi zaman, da je za tek treba zboleli. Ker je bil sam izvrsten tekač - nastopil je tudi na balkanskem krosu v Carigradu v Turčiji, kjer je z jugoslovansko izbrano vrsto osvojil ekipno zlato - je tudi pri svojih urah dajal velik poudarek teku. Ker ni bilo stadiona, je z dijaki tekkel v naravi. Ob obletnicah mature, mu še sedaj marsikateri že nekoliko ostareli nekdanji učenec seže v roko in se predstavi z "jaz sem pa ta in ta, peti v krosu".

Kot rečeno, po vojni v Novem mestu ustrezne krožne tekaške steze, na kateri bi se dalo vaditi ali tekmovali, ni bilo. Loka, kjer je bilo takrat sejmišče, se je zdela prof. Jožetu Glonarju prezahtevna. Zanimiv se mu je zdel prostor v Kandiji nad križiščem ob sedanji Trdinovi ulici, kjer je bilo nogometno igrišče s pokrito tribuno. Dela so se lotili kar z motikami in

grabljami ter okoli nogometnega igrišča uredili 222,6 m dolg tekaški krog s štirimi progami ter počez speljali še stezo za tek na 100 m s šestimi progami. Že leta 1947 so na novem štadionu pripravili najprej otvoritveni miting, kasneje pa mednarodno tekmovalje, na katerem so nastopili tudi atleti iz takratne cone B.

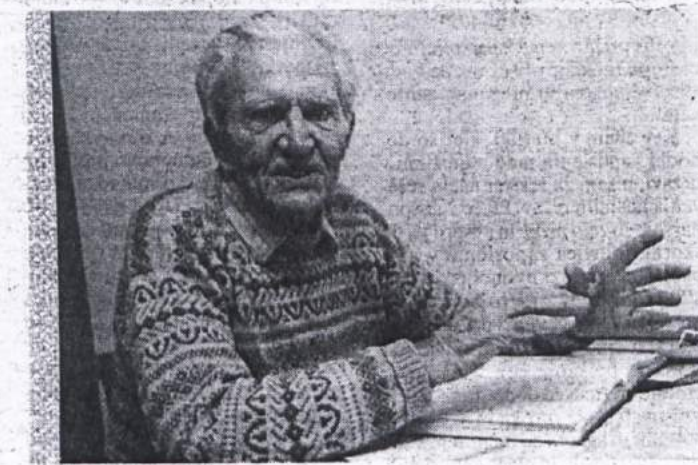
Zamisel, da bi Loka postala novomeški športni park in obenem telovadišče za novomeške šolarje, je hitro dozorela in leta 1953 so po načrtih prof. Jožeta Glonarja začeli graditi. Veliko je postoril sam in in s pomočjo svojih dijakov, le za težja dela so morali najeti delavce. Loka je dejansko otrok prof. Glonarja, ki je za štadion naredil načrte in narisal skice; 283,3-metrski runda z zeleno površino na sredini in s 100-metrsko stezo ob Krki je bila velika pridobitev za Novo mesto, predvsem za osnovnošolce, srednješolce, atlete in druge športnike. Tudi odbojka, ki je bila takrat prvi novomeški šport, je na Loki dobila primeren prostor z že znamenito betonsko tribuno, ob kate-

ri je sedaj namesto odbojarskega košarskega igrišča, in tudi gimnastično orodje so postavili.

Premogove ugaske, s katerimi so prekrili stezo in igrišča, so dijaki s samokolnicami zvozili od železniške postaje. Seveda se niso vsi lotili dela z enako vnemo, a večino je prof. Glonar le prepričal, da si morajo, če hočejo imeti kje telovaditi, pomagati sami. Žal pa njihovo delo ni bilo omenjeno v zborniku ob 250-letnici novomeške gimnazije. V nekaj letih je na Loki zrasel objekt, ki je bil med najlepšimi tovrstnimi v Sloveniji. Štadion si je ogledal tudi prof. Kabaj iz Maribora, ki je prof. Glonarja prosil, da bi mu dal načrte in bi v Mariboru postavili enakega.

Kasneje so travno površino sredi stadiona asfaltirali, del, kjer bila steza za tek na 100 m, pa so zožili in odrezali, da so speljali cesto do nekdanjega doma Partizana oziroma kasneje doma športov. Tega jim prof. Glonar ni nikoli oprostil.

Kmalu po njegovem prihodu so prof. Glonarja za polovični čas zaposlili na okrožju, kjer je bil do leta 1958 inšpektor za gimnazije in učiteljišča, kasneje pa nadzornik na okraju in medobčinskem zavodu za pedagoško službo, zadnjih 11 let pred upokojitvijo pa je bil predstojnik enote zavoda za šolstvo. Pri svojem delu je pogosto obiskoval šole na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju. Žal mu je bilo, ker so v povojnem obdobju gradili šole brez telovadnic, zgodilo pa se je, da je prostor, ki je bil prej namenjen za telovadbo, zasedla kmetijska zadruha in v njem uredila skladišče. Ko je obiskoval šole, je vedno oprezal, kje učenci telovadijo in kje bi se dalo urediti zeleno površino za telovadbo, kje bi se dalo izkopati jamo za skok v daljino in višino. Prepričeval je učitelje, naj grejo z otroki ven, v

Prof. Jože Glonar

športa, predan, z dušo in telesom. Vse popoldneve je preživel na športnih terenih. Vzgojil je številne rodove atletov, bil mednarodni atletski sodnik pa tudi prvi smučarski učitelj na Dolenjskem. Rad je predaval na seminarjih in med prvimi poudarjal pomen zgodnjega začetka v športu. Njegovo predavanje o telovadbi dojenčkov in malčkov v novomeškem Domu kulture je imelo izjemen odziv. Ko so ga leta 1958 zaposlili na okraju, je šel na štirimesečni tečaj za atletske trenerje v Celju in Beogradu, kjer je poslušal predavanja največjih evropskih atletskih strokovnjakov. Se istega leta je na Bledu vodil prvi atletske seminar v Sloveniji.

Svoje atlete je vodil na številna tekmovanja v tujino. Kaj je to honorar, kaj so dnevnice in kaj je kilometrini, ni vedel. Marsikdaj je svoje varovance peljal na tekmovanja s svojim fičkom na lastne stroške. Ničkolikokrat je moral iti na dom nadarjenega športnika in starše prepričevati, naj otroku dovolijo obiskovati treninge in hoditi na tekmovanja. Prednaravo, naj se ne ustrašijo zime in mraza.

Meje med službo in prostim časom prof. Glonar ni nikoli poznal, saj je bil telesni kulturi, kot sam z danes skorajda bogokletnim izrazom še vedno rad poime- nuje širše pojmovano področje

vsem pri starih deklet je bilo včasih zelo težko. Ko se je po kongresu v Portorožu leta 1974 uredilo sistemsko financiranje področja telesne kulture, so prof. Glonarju prvokrat ponudili delo z mladimi za honorar, ki pa ga je skoraj užaljen zavrnil. Do zadnjega je delal zastoj, a zagnano bolj kot marsikateri dobro plačani poklicni trener.

Kljub devetemu križu, ki si ga je pred kratkim naprtil na pleča, se prof. Jože Glonar športu ni odpovedal. Vsak dan si privoščil daljši sprehod, ponavadi po Portovalu. Rad postoji ob stadionu in opazuje športnike med vadbo. Srce ga zaboli, ko vidi atletske steze zapuščene. Mislil je, da bo novomeški štadion, ko je dobilo tekaški tartansko prevleko, bolj zaživel. Tudi v časnikih, po radiu in na televiziji redno spremlja vse športne dogodke. Dokler se ni preselil na Drsko, je bil zagotovo najbolj zvest obiskovalec športnih prireditelj v novomeški športni dvorani. Če je bil na tribuni en sam gledalec, je bil to prof. Glonar. Morda ga večina novomeških športnikov najmlajšega rodu ne pozna, vendar, ko boste, mladi športniki, ob tekaški stezi ali ob igrišču videli vitkega sivolasega moža prožnega koraka in iskrih se oči, ustavite se in ga pozdravite. To je prof. Jože Glonar, živa legenda novomeškega športa.

IGOR VIDMAR

Na zaslitno urejenem stadionu v Kandiji je na otvoritvenem mitingu nastopil tudi njegov graditelj prof. Jože Glonar (na sliki v vodstvu). Na tem tekašišču so Novomeščani pripravili tudi mednarodno tekmovalje.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka za objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Četrtille sprejeli višje cene

Dol. list št. 50, 18. decembra

Nemalo razjarjenih mladih staršev se je v minulih dnevih obračalo tudi name! Kdo je kriv za drastično povišanje cen vzgojno-varstvenih programov v Otroškem vrtcu Metlika?

Na 30. seji občinskega sveta občine Metlika, ki je bila 27. novembra, je bil sprejet sklep o povišanju cen v omenjenem zavodu (oddelek 1-3 let: 47.726 tolarjev, oddelek 3-7 let: 39.977 tolarjev, poldnevni program male šole 12.636 tolarjev), kajti v prvih devetih mesecih poslovanja se je izkazala izguba v višini 9.100.778,88 tolarjev. Kasneje, 18. decembra, na 31. seji občinskega sveta pa kljub negodovanjem ljudi iz naše občine ni bilo dovolj glasov (volje), da bi dani sklep s prejšnje seje spremenili.

In naša občinska oblast se je zopet lotila sizifovskega dela pri reševanju teh vrst problemov. Najlažje je zadeve urejati s povišanjem cen, pri tem pa zatajiti, da predpostavljeni zavestno pljuva po svojih. Prepričan sem, da izvoljeni ob nastopu funkcije prisežejo, da bodo služili ljudstvu in njegovim zahtevam!

Ker živim v Metliki, kjer so dohodki zaposlenih med najnižjimi v državi, nisem za takšen način reševanja nastalih težav. Plače v gospodarstvu so zelo nizke in absurd, da skoraj polovica zaposlenih v naši občini ne zasluži ekonomskih cen VV-programov v Otroškem vrtcu Metlika. Zato se vprašam, ali bodo ti starši sploh sposobni plačevati takšno povišanje cen. Kaj se bo zgodilo v vrtcu, če bodo starši začeli izpovedovati svoje otroke in si varstvo poiskali drugje? Kaj bo potem s socialno varnostjo in plačo zaposlenih v vrtcu?

Menim, da bi morale biti cene v VVZ čim primernejše realnemu stanju naših občanov. Občina kot ustanovitelj je dolžna, da organizira takšno varstvo svojih otrok, ki je sprejemljivo za čimveč naših občanov. Ob zgoraj naštetem in ob lastnem prepričanju, da še zdaleč niso izkoriščeni vsi potenciali in rezerve tako na občini kot v VVZ, sem venomer glasoval proti povišanju cen in se nisem podrejal mnenjem in zahtevam pristojnih, ki so zagovarjali in tudi speljali podražitev.

Če sem malce pošten, pa vendar stvarim, bomo v Metliki skoraj preprečili: "Pri nas ne bo pšenička ratala, pa midva tud' ne bova sinka zibala." In spet se bomo spraševali: "Biti - ne biti." To je vprašanje.

JOZE NEMANIC, dipl. inž.

Čas bistri kalnost novejšeg zgodovine

Dol. list št. 48, 4. decembra

Ne samo čas, tudi zgodovinarji naj bi bistrili kalnost novejšeg zgodovine. Prispevek sicer spoštovanega zgodovinarja Zdravka Trohe v Dolenjskem listu št. 44, z dne 6. novembra pa žal ne potrjuje čiščenja kalnosti zgodovinske resnice. Tudi kratki izseki iz zgodovine, kot jih navaja, običajno ne dajejo popolne slike, kajti v marsičem je določeno poglavje posledica razmer in dogodkov iz prejšnjih obdobj.

Kot pripadnika Kočevarjev je žal tudi mene dolga leta zavajalo zaradi dogodkov, ki so se začeli že leta 1936 in nato kulminirali z masovno, več ali manj prostovoljno preselitvijo Kočevarjev. Ni mi nerodno na tem mestu priznati, da me je skozi življenje spremljala temna senca krivic, ki so se zgodile slovenskim družinam, ko so bile prisilno izseljene iz Posavja in pegnane v neznan, internirane ali tudi drugače maltretirane. Kot kmečki fant, navezan na rodno grudo in kmetijo svojega očeta, sem še toliko bolj čutil bolečino, ki so jo morali doživljati ljudje ob dejstvu, da so morali zapuščati svoje domove, stoletne domove svojih prednikov. Tudi nimam prijetnih spominov na odnose, ki so se tiste čase rojevali med Kočevarji, ki se niso odločili za preselitev, in tistimi, ki so se žal takrat za to odločili, predvsem zapeljani od propagande.

Šele slučajna prisotnost na nekem srečanju Kočevarjev mi je odprla oči. Takrat so namreč preseljeni Kočevarji očitali vodstvu Kulturbunda, zakaj leta 1941 svojim ljudem niso pošteno povedali, kam bodo naseljeni. Ob tej priložnosti so tudi odgovorili: "Če bi vam povedali, bi se večina Kočevarjev preselila odpovedala, uprla." Glede na to sem tudi sam začel iskati zgodovinsko resnico in naj mi bo dovoljeno, da svoje ugotovitve navedem v naslednjih odstavkih.

Če Troha govori o pomnečevanju, Schulzeinu itd., potem vse to morda velja za Štajersko, Ljubljano itd. - v to se ne bi spuščal - prav gotovo pa ne za Kočevsko, ki je bila jezikovni otok z malo Slovenci v osrednjem otoku. Tam ni bilo kaj pomnečevati. Res je, da so ob koncu 1. svetovne vojne Kočevarji poskušali dobiti poseben status, ker so brzkone slutili, kaj jih čaka. Ukrepji, ki naj bi zagotavljali slovenski značaj deželi, so bili v narodnostno sklenjeni stari nemški poselitvi več kot šikaniranje. Koroška vlada je od leta 1919 naprej sistematično odstavila vse nemške župane, odpustila nemške šolske inšpektorje in nadučitelje, prepovedala nemško poveljevanje v gasilskih društvih (tudi tam, kjer ni bilo zraven nobenega Slovenca), ukinila nemško gimnazijo v Kočevju (in izdala dijakom vizum za nadaljevanje šolanja v Avstriji samo tako, da se niso več mogli vrniti), zaplenila dijaški dom v Kočevju, ki so ga bili zgradili s prispevki Kočevarjev po vsem svetu, ukinila telovadno društvo in zaplenila vse njegovo premoženje (tudi telovadna orodja), ukinila vse čitalnice in zaplenila njihovo premoženje, ukinila nemške šole razen redkih izjem (kriterij je bil število nemških otrok z nemškimi priimki, nacionalna opredelitev in neznanje slovenskega jezika sta bila nepomembna), prepovedala pevška društva. Tako bi lahko naštevati še kar naprej. Leta 1935 je izšla odločba, da je treba od leta 1929 naprej v matičnih knjigah popraviti vsa imena in priimke v slovensko obliko. Tudi sicer so duhovniki zelo radi spreminjali nemške priimke, če ne drugače, so izpustili vsaj kako črko (zato se jaz pišem Gril, sestra pa se piše Grill, ker je drugi župnik to pozabil narediti). Da ne omenjamo, da je sredi dvajsetih let škof Jeglič prepovedal nemške pridige. Konkreten primer lahko navedem po pripovedovanju svoje stare mame, ki je bila rojena na Planini.

Spričo te zgodovine - sistematičnega krivenja človekovih in manjšinskih pravic je bolj razumljivo, zakaj se je mladina obračala k nacizmu in zakaj se tudi starejši, ki niso bili nacisti, niso upali ostati in so se odločili za preselitev. Določeno vlogo so odigrale tudi grožnje Italijanov, da jih bodo selili na Sicilijo ali celo v Abesinijo. Odločili so se, kljub temu da velika večina ni vedela, kam gredo.

In kako se je godilo tistim, ki so ostali? To ni bilo "nekaj družin", temveč okoli 600 ljudi. Tudi v Mošniški dolini so praktično vsi delali za NOB in teh je bilo čez 90. Morda res Troha pozna samo 9 partizanov iz vrst Kočevarjev, vendar je ta številka gotovo napačna, samo v našem ožjem sorodstvu jih je bilo pet (5), med njimi tudi moj stric Avgust Samida iz Občic. Kljub vsemu temu lokalna oblast po koncu vojne ni upoštevala odloka AVNOJA v tistem delu, ki zagotavlja varnost tistim jugoslovanskim državljanom nemške narodnosti, ki so aktivno sodelovali za NOB. Tako so mojega očeta Avgusta Grila, ki ga Troha tako hvali, zaprli z vso družino (tudi mene in sestro pri devetih in sedmih letih), v zaporu smo ostali več kot en mesec in iz transporta za Avstrijo nas je v Mariboru rešil partizanski komandant Jelen. Selili so tudi dru-

ge družine, na primer Matkovičovo družino iz Ceremošnjic, ki se je čez 6 ali 7 mesecev vrnila po posebnem ukazu maršala Tita. V novomeških zaporih smo Kočevarji vsak dan proti večeru doživljali, da so po seznamih odbirali ljudi in jih odpeljali. Mi otroci nismo vedeli, za kaj gre, moja starša sta vsak dan jokala. Očitno sta dobro vedela, da gredo ljudje v smrt. Vse te represalije so se sicer v kratkem času umirile, žal pa po letu 1990 spet čutimo razpihovanje nacionalističnih strasti in slabšanje medsebojnih odnosov.

Da ne bo nesporazuma: navajanje krivic, ki so se zgodile Kočevarjem, ni opravičevanje krivic, ki so se zgodile slovenskemu narodu med vojno. Opozarjanje na 600-letne vzorne sosedske odnose med Kočevarji in Slovenci ni namenjeno zabišanju nesmislov in krivic, ki so se v našem stoletju dogajale zaradi prenapetosti in nacionalizma na obeh straneh. To se je razbohotilo posebno po letu 1918 oziroma razpadu Avstroogrske. Toda če potegnemo črto in iščemo skupni imenovalec vseh grozot in krivic, lažje razumemo dejstvo, da se je dala glavnina Kočevarjev na tako lahek način zapeljati nacističnim propagandistom in se odločila zapustiti domovino svojih prednikov, kjer je živel 630 let. Njegovom lahko trdim, da se, upoševajoč vsa ta dejstva, zgodovinska resnica kaže v drugačni luči. In na koncu si dovolim omeniti, da Hitlerju niso presegali samo Kočevarji, temveč tudi pripadniki slovenskega naroda, medtem ko Kočevarji, ki smo ostali na svojih domovih,

vsam spoštovanjem do predstavljenih rezultatov četverice potrebno omeniti vsaj še nekaj dejstev.

Pod okriljem Teniške zveze Slovenije dela in tekmuje 120 klubov, TK Krka se je letos uspelo prebiti na šesto mesto v skupnem seštevk dosežkov vseh tekmovalnih kategorij, od pionirskih do članskih; Se v letu 1994 smo zasedali 22. mesto. Za tak skok med najuglednejšo teniško družino so zaslužni prav vsi igralci in trenerji, to potrjujejo pravkar izdane lestvice TZS, kjer je poleg omenjene četverice na mestih med najboljšimi v posameznih kategorijah zapisanih še 23 imen novomeškega kluba. Od dobitnika medalje na mediteranskih igrah in ta čas znova najboljše uvrščena Slovenca na ATP lestvici Iztoka Božiča do Igorja Bana in Neja Župevca, ki v kategoriji do 12 let zasedata 3. oziroma 4. mesto v državi. Vmes pa so vsi ostali, omenimo le nekatere: Gregorja Krušiča, po moči tretjega slovenskega igralca in stalnega člana državne reprezentance; Niko Maljkoviča, ki je sezono med šestnajstletniki zaključil na šestem mestu, v kategoriji do 18 let pa je trinajsti; Nino Janžekovič, ki je letošnjo sezono končala na četrtem mestu med članicami, v mladinski konkurenci pa že ima točke ITF; Maja Jožefa, ki je v konkurenci do 14 let pristal na devetem mestu, v kategoriji do 16 let pa je enaindvajseti; mesto pred njim je Tomaž Budja; Aleša Šantelj je petnajsta v kategoriji do 16 let; proti vrhu lestvice dvanajstletnikov pa se že vzpenjajo vsega deset ali deset let stari Katja Bec, Kaja Vukšinič, Daša Guštin, Aljaž Seničar, Matic Antončič itd. Pomoč k presoji, koliko veljajo naštetih rezultati, naj bo podatek, da je v Sloveniji danes registriranih preko 1500 teniških igralcev in igralk v petih starostnih kategorijah.

In ko k temu dodamo še, da je moška članska ekipa letos za las izgubila prvo mesto v II. državni ligi, da so se za vrh II. lige potegovala tudi dekleta, da so štirinajstletniki ekipno trojci v državi ter da je klub, ki menda edini v državi nima lastnih igrišč, prvič v svoji zgodovini zaposlil profesionalnega trenerja, uglednega češkega strokovnjaka mag. Vladimira Volejnika, je jasno, zakaj v predzadnjem in zadnjem DL zapisane predstavitve dosežkov TK Krka v minuli sezoni ne morem in ne smem sprejeti za objektivne in merodajne. Leto, v katerem bomo proslavili 75 let tenisa na Dolenjskem, si pač zasluži primernejšo popotnico.

BOJAN BUDJA

tega nikoli nismo storili in smo bili zato deležni represalij tudi s strani okupatorja.

Poleg tega ne gre pozabiti, da so Kočevarji svojo "napako" plačali s strašnim davkom izgubili so vse. Izpostavljeni so bili pobojem, umirali so v Teharjah in predvsem v Strišču (ki ga ni na nobenem slovenskem seznamu uničevalnih taborišč), doživljali so sovraštvo itd. Danes so razpršeni po celem svetu. In če želijo obiskati svojo staro domovino, je prav, da smatramo za svojo dolžnost tako Slovenci kot Kočevarji, da jih sprejmemo, jim ponudimo roko sprave v najboljši želji, da se nikoli več ne bi zgodili časi, ko te kaznujejo samo zaradi narodne pripadnosti. Važno naj bi bilo, kakšen si po srcu, ne pa, katera mati te je rodila.

AVGUST GRIL
Grosuplje

Kdor se je veter, žanje vihar

Dol. list št. 49, 11. decembra

Gospod Stanko Kušljan iz Šentjerneja, res se večkrat oglašam v Dol. listu na razne izzivalne članke, ki se pišejo že vsa poveljna leta. Koliko žaljivko so bili deležni nekateri, vendar se nihče ni upal oglasiti. Še pred nedavnimi je neki nepodpisani bralec grozil, da smo taki pisci zaznamovani z črnim križem. Zato ne izključujem možnosti, da me doleti ista usoda kakor Ivana Krambergerja.

Vaš očitek, da želim čimbolj oblatiti NOB in partizane, in to z neresničnimi navedbami, ni upravičen. Kot borec domačin dobro veste, kaj se je dogajalo, vendar bi bilo krivično obsojati vse partizane, tudi jaz jih ne. Navadni vojaki borci so izpolnjevali le ukaze vodstva. Zanima vas, kdo je odvezel moj dnevnik. Moj odgovor je: tisti, ki so se po vojni pogosto pojavljali v naši hiši. Za vas ni bil zanimiv, ker nisem nič pisala proti partizanom.

Kot borec Gorjanskega bataljona mi zastavljate nekaj vprašanj, ker pišem, da je hotela OF nečastno uničiti slovenski narod. Citiram svoj stavek: "Večkrat premišlujem, ali je bilo to načrtno uničenje sloven-

Ob napadu na partizansko postojanko na Javorici so pa sodelovali domobranci in Nemci. O skritem mladem partizan, ki so ga odkrili v prevrnjeni omar, sem letos prvič slišala na Javorici. Resnica je, da ga je ustrelil komandant, to drži. V obkolitvenem obroču sta bila dva njegova brata domobranci, ki sta pod lipo našla mrtvega brata.

Vse to je žalosten spomin na tiste težke čase. Streljanje ranjenec je živa rana, vsceno, ali so ga zagrešili beli ali rdeči. Podoben primer se je zgodil septembra 1943 na gradu Turjak. Partizani so grad s pomočjo italijanskih topničarjev razrušili in zažgali. Po predaji domobrancev so najprej postrelili preko trideset ranjenec, ostalih šeststo so z žico zvezali in v spremstvu odpeljali na morišča. Tudi ti so bili sinovi slovenskih mater.

Gospod Jože Hribar, tudi vam dolgujem kratek odgovor. Vprašujete, zakaj sem se razpisala o vašem očetu. Omenila sem ga zaradi tega, ker ste napisali, da je bil borec partizan. Tudi v brošuri Gorjanskega bataljona je napisan datum ystopa v partizane, označen z rimskimi številkami osmi 1942. Verjamem podatkom. Borec, ki bi moral v času ofenzivne prijete puško v roke, so se enostavno poskrili. Pa še to, moj namen ni, da bi ovajala ljudi za medvojnne zločine; saj smo eni drugi doživeli dovolj krivic.

Tudi jaz vas lepo pozdravljam.
FANIKA LORBER
Vel. Malence

Štirje med najboljšimi v državi

Dol. list št. 49, 11. decembra

Kot predsednik Teniškega kluba Krka se moram ograditi od načina predstavitve klubskih dosežkov v minuli tekmovalni sezoni, zapisanih v zadnji in predzadnji številki Dolenjskega lista, saj so bili očitno zgolj v službi interesov opremljevalca nekaterih naših tekmovalcev. Za celovito oceno dosežkov TK Krka v pravkar končani sezoni in za skromno uteho ob storjeni krivici kopici neimenovanih igralcev in igralkcev z

APLAVZ NI OBVEZEN Saj vse zažrete!

V tem prednovoletnem času je zvonec v mojem stanovanju neutrudno brenčal. Prvič sem moral odsloviti akviziterja, ki mi je hotel vsiliti debele kuharske bukve, s katerimi naj bi po njegovem prepričanju prijetno presenetil svojo boljšo polovico. Kljuka se še ni ohladila, ko mi je hotel študent prodati deset razglednic po neverjetno ugodni ceni. Tla mi je zazibala ženska, ki je pobirala denar za revne in osamljene. Mehkosrčen kot sem, bi ji skoraj nasedel, a mi je pravčasno kapnilo in sem jo pobaral za papir, s katerim bi mi dokazala, da je pooblaščen za človekoljubno polnjenje blagajne. Kot kafa je izginila in celo policisti, ki sem jih obvestil, je niso mogli izslediti.

Kmalu za njo je prišel predstavnik gasilskega društva. Vprašal me je, če bom kaj prispeval zanje, za gasilce namreč, saj dobivajo iz občinskega proračuna tako borna sredstva, da bi curki iz cevi usahnili že ob prvem resnejšem požaru. Država pa samo obljublja, da bi curki iz cevi usahnili že ob prvem resnejšem požaru. Država pa samo obljublja, da bi curki iz cevi usahnili že ob prvem resnejšem požaru. Država pa samo obljublja, da bi curki iz cevi usahnili že ob prvem resnejšem požaru.

TONI GAŠPERIČ

"Nocoj se sklonilo nebo do zemlje je v vroči ljubavi, sladek ji prinaša pozdrav: Mir dobrim ljudem po nižavi!"

Te vrstice je zapisal v pesmi Sveta noč Oton Župančič. Pesem govori dalje o boju, mečih in o mrljičih. Konča se ponovno s pozivom: Mir dobrim ljudem po nižavi. Ta pesem me nekako spominja na dogajanja v slovenski politiki. V tem predbožičnem času, ko si želimo toliko lepega in predvsem miru in sreče, se slovenski politiki ne obnašajo nič kaj spokojno. Treba je priznati, da je v prvem letu svojega delovanja parlament vse prevečkrat spominjal na bojno polje, kot na najvišji zakonodajni organ. Spomnimo se samo zapletov ob potrditvi t.i. spornih mandatorov tretih poslancev, pa podkupovalne in kasetne afe, prestopa poslancev, pomladne zaveze pred in viharjev po izvolitvi vlade. Morda jim je šlo najbolje pri sprejemanju zaščitne zakonodaje ob spremembi ustave. Volilci smo bili takrat kljub "uri resnice" tako ponosni na svoje predstavnike ljudstva. Tudi vlada se je v zadnjem letu mučila z začetnimi težavami nekaterih ministrov, s proračunskimi in kadrovskega koalicijskimi usklajevanji in vendar je srečno prikrmarila do konca leta. Kar nekaj njenih pomembnih projektov bo nosilo letnico '97. Ko človek tako opazuje politična dogajanja v zadnjem letu, ne more mimo nekaj pomembnih vprašanj:

Kaj je gnalo slovenske parlamentarce, da so dneve in dneve razpravljali o nekem zakonu, se obmetavali z žaljkami, se spuščali pred TV kamerami na gostilniški nivo komuniciranja in na koncu ostali vsak na svojem bregu? Ne leva, ne desna stran nista zmogli toliko modrosti in političnega poguma, da bi obsodili vsa nasilja in vsak totalitarizem, si podala roke in začela sodelovati za danes in jutri! Človek se nehoti sprašuje, kje so tiste silne sredinske stranke, ki bi, če bi bile res sredinske, morale odklanjati vse ekstremne, biti neobremenjene in biti predvsem usmerjene v prihodnost namesto v preteklost. Kam je potonila nekoč najsolidnejša konservativna stranka, ki je prisegala na človeka in moralne vrednote? In če že ni takih strank, bi človek pričakoval, da se bosta oglasila kakšen politik ali političarka, ki bi iz "druge" vrste, če že njihovih strankarski šefi zaradi petelinaste poze ne smejo, in pozvala Slovence, naj se ne prepričajo. Morda bi se našel kje kakšen "razumnik" in bi celo napisal besedilo pravne deklaracije. Mimogrede: ne vem, kakšni so kriteriji za samooklicane "razumne" in kaj smo vsi drugi, ki na primer razumemo življenje v Sloveniji kot sožitje različnosti na kosčku zemlje pod Triglavom. Po dolgem besednem boju "vojkovodij" in njihovih "oprod" bi prav blagodejno deloval kakšen pameten predlog za spravo iz ženskih ust. Toda kje so ženske v slovenski politiki? So se zgubile v prizadevanjih, da bi postale podobne moškim? So postale mozače, ko so kričale proti življenju in ga na drugi strani nespretno branile, da so jim zlobni jeziki rekli "tercijalke"? So zaigrale vse svoje priložnosti, ko so skozi zanjna vrata stopile v politiko, se obnašale kot slon v trgovini s porcelanom, zdobile vse kristale in ideale in se sedaj utapljujejo skupaj s svojimi somišljeniki v lastnem blatu? Škoda! Kje so ženske, ki se zavdajo svojega poslanstva in se ga ne sramujejo, ki priznavajo svojo enkratnost?

Morda je prav v tem božičnem času, ko stopa v naša srca in bi moral tudi v naša dejanja stopiti mir, ki ga prinaša žena z detetom, pravi trenutek, da verujemo in neverujemo žene stopijo iz anonimnosti. Drugo leto bo gotovo dobra priložnost za to.

Kljub vsemu se moramo slovenskim politikom zahvaliti, da so vodili našo državo. Za prihodnje leto pa jim zaželimo več svetlobe v njihova srca in več strpnosti v njihova dejanja.

dr. VIDA ČADONIČ ŠPELIČ

6. NOVOLETNI VZPON NA TRDINOV VRH

NOVO MESTO - Novomeško planinsko društvo vabi planince na 6. novoletni zimski vzpon na Trdinov vrh, ki bo v petek, 2. januarja, 1998. Odhod brezplačnega avtobusa z novomeške avtobusne postaje bo ob 8. uri, začetek pohoda v Gabrju pa ob 8.30. Pohod bosta vodila Jože Perše in Rozi Skobe. Povratek avtobusa iz Gabrja bo ob 14. uri. Informacije na tel.: (068) 73-409 ali 321-446.

SPREJEM ZA ODLIČNE STRELCE

ČRNOMELJ - Vodstvo Zveze lovskih družin Bele krajine je pripravilo sprejem za člane strelske ekipe, ki je v letošnjem letu zmagovala na tekmovanjih po Sloveniji. Anton Weiss (LD Loka), Marjan Babič (LD Dragatuš), Andrej Švajger (LD Gradac) in Tadej Burazer (LD Črnomelj) so v državi dosegli 1. mesto v streljanju v tarčo na srnjaka in v kombinaciji ter 6. mesto v streljanju na glinaste golobe. Tadej Burazer pa je postal državni prvak v kombinaciji in streljanju na srnjaka ter 6. mesto v streljanju na glinaste golobe. Tudi zaradi teh uspehov se v ZLD Bele krajine trudijo, da bi zgradili moderno strelišče v gozdu pri Vražjem kamnu. Predsednik ZLD Bele krajine Anton Vrščaj je na sprejemu strelcem izročil zahvale in priznanja. Tadeju Burazerju ter nekdanjemu tajniku ZLD Matiji Jermanu ob njegovem 70. rojstnem dnevu pa sprehajalni palici.

A. VRŠČAJ

NE BOMO ODNEHALI

V imenu družine Novina, družinskega tria Novina oziroma Humanitarnega društva M&V Novina se iskreno zahvaljujemo za prejeto priznanje Splošne bolnišnice Novo mesto ter za priznanje in denarno pomoč mestne občine Novo mesto. Ta priznanja so za nas spodbuda, hkrati pa tudi potrditev, da smo se pravilno odločili, da bomo z delom, ki ga je začel moj oziroma oče Marijan, nadaljevali. Preveč je bolnih otrok, preveč trpečih in ubogih. Kot družina nimamo denarja, imamo pa talente. Z igranjem na dobrodelnih koncertih bomo razveseljevali ljudi, pomagali bolnim otrokom, bogatili sami sebe in ohranili spomin na moža oziroma očeta Marijana Novina.

NOVINOVI

Arheološka bogastva Novega mesta

Prijetno presenečenje

NOVO MESTO - Za prijetno presenečenje je poskrbelo vodstvo Dolenjskega muzeja, ki je v petek, 19. decembra, povabilo imetnike muzejske izkaznice na srečanje in ogled arheološke razstave Železna doba na Slovenskem - Kapitelska njiva Novo mesto. Lepo število ljubiteljev in podpornikov muzeja je najprej pozdravil njegov ravnatelj Zdenko Picelj, nakar je dipl. arheolog Borut Križ govoril o bogastvu nedavno odprte velike razstave, ki bo na ogled v Dolenjski galeriji do konca septembra 1998. Gostje večera so bili izredno zadovoljni z razlagami ob posameznih vitrinah, ki z nazornimi predstavami in z domiselno dekoracijo dipl. arhitekta Jova Grobovška vodijo obiskovalce mimo številnih dragocenih dokazov o enkratnem arheološkem bogastvu našega mesta. Dosljedno opravljeno raziskovalno delo na Kapitelski njivi kaže, kakšna sta bila razcvet in blagostanje dolenjske halštatske skupine. V doslej odkritih 9 knežjih grobovih na tej "zgodovinski njivi" se ob predmetih iz zlata pojavljajo še izjemno oblikovani predmeti iz jantarja in stekla, obrambno orožje, konjska oprema, bronasto posodje in podobni predmeti.

Figuralno okrašene situle s Kapitelske njive predstavljajo po oceni Boruta Križa najvišji evropski umetnostni oblikovalni izraz tedanjega časa. Številni najdeni in restavrirani predmeti na tem arheološkem najdišču se kosajo z najznamenitejšimi takimi nahajališči po Evropi, v marsičem pa jih s svojo mnogovrstnostjo in izvirnostjo celo daleč prekašajo.

T. GOŠNIK

DELAVCI MUZEJA OBISKALI DVOR

DVOR - Delavci Narodnega muzeja iz Ljubljane so pred kratkim imeli poučen izlet in si mimogrede ogledali ostanke nekdanje železolarne na Dvoru. Poznavalec dela nekdanjih dvorskih livarjev, poznanega tudi v Evropi, mag. Matija Žargi je svojim sodelavcem pokazal tudi umetniške predmete iz zbirke Marjana Marince, ki že nekaj časa čakajo na odprte stalne razstave. Marinčeva zbirka je bila razstavljena na platuju dvorišča nekdanje Novolesove tovarne.

Bo desetletje prizadevanja Dvorjanov po pridobitvi prostorov za železarsko zbirko končno rešeno sedaj, ko so prostori prazni in je potreben le še dogovor o odkupu med Novolesom in Mestno občino Novo mesto?

S. M.

ZAKAJ DRŽAVA VARČUJE PRI OTROCIH

Kot neformalna skupina staršev smo ob analiranju vladne predloge sprememb zakona o dohodnini in zakona o družinskih prejemkih svoje mnenje strnili v pobudo z naslovom Zakaj država varčuje pri otrocih. 379 podpisov državljanov in podpora 6 društev s skupno 5200 člani, ki so podprli našo pobudo, dokazuje, da v svojem razmišljanju nismo sami. Peticijo smo v torek, 16. decembra, poslali v državni zbor, z zbiranjem podpisov pa bomo nadaljevali. Več o peticiji lahko dobite na internetu <http://www.geocities.com/Heartland/Estates/5724/index.html>.

TOMAŽ IN MARTINA
MERŠE
ter drugi podpisniki

Predstavili novoustanovljeno KD Šentrupert

Zahvala članstvu

ŠENTRUPERT - KS ali fara Šentrupert je lani praznovala 950 let omembe kraja in letnico dograditve nogočne farne cerkve sv. Ruperta. Imeli smo dve proslavi, ki sta poučarili dejstvo, da je tukaj živelo ljudstvo, ki je v teku zgodovine ustvarjalo ta kraj tak, kot je danes. Pled drugo svetovno vojno so tu zgradili kulturni dom in v njem imeloričarstvo. Imeli smo tudi dve šolki, v katerih je bila šola, in še med vojno pogoreli. Z dograditvijo nove šole po vojni so se tu dvigale kulturne prireditve, kulturno društvo pa je počasi usihalo in v zadnjih desetih letih sploh ni več obstajalo.

Prav zato se je med preprostimi ljudmi rodila ideja o ponovni ustanovitvi kulturnega društva v nekdanjem duhu. Včasih so Šentrupertčani igrali po dve do tri igre na leto. Na volitvah je zmagal predlog, da se dom obnovi. Inicijativni odbor se je sestel 13. novembra in v prisotnosti predstavnikov različnih društev je prišlo do ugotovitve, da je zadnji čas, da ustanovimo kulturno društvo in s tem rešimo propad kulturnega doma.

PETER KURENT
Predsednik KD Šentrupert

KONCERT

PIHALNEGA ORKESTRA

ŠENTJERNEJ - Pihalni orkester Šentjerneji vabi na božično-novoletni koncert, ki bo v torek, 30. decembra, ob 19. uri v šentjernejski osnovni šoli.

Bi operacijo srca zaupali inženirju?

Kot študent arhitekture si upam grajati nedolentno potezo župana Koncilije

Pisal se je 29. maj 1997, ko je predsednik države Kučan, praznje oblečen, vzel v roke zidarsko lopatko in razmazal nekaj malte po temeljnem kamnu, ki naj bi simbolično obeleževal začetek gradnje prepotrebne prizidka k OŠ Grm, in to na zemlji, za katero so denacionaliziranci dobili, po vseh mogočih luparjih in preukacijah, bajne denarce (zakaj nas to spominja na prodajo Agničeve hoste za novo pokopališče?). Tistega dne se je kakšen prešeren, a ne povsem nedvoumen nasmešek razlezel tudi na obrazu župana Koncilije. Dvoumnost nasmeška je sčasom izgnila in se predstavlja kot izraz še ene večplastne novomeške neumnosti. Njo bi rad predstavil z vidika študenta arhitekture.

OŠ Grm so zgradili leta 1971 in v njej predvideli 28 oddelkov. Arhitekta objekta sta bila Mirko Kajzelj in Stane Kovič. Brez dvoma lahko objekt šole uvrstimo med bolj uspešno funkcionalno in arhitekturno zasnovana tovrstna poslopja tistega obdobja, ko so šole po Sloveniji rastle kot gobe po dežju. Arhitekta sta s poznavanjem vpliva arhitekture na razvoj človeka in njegovo kasnejšo estetsko senzibilnost, z nedvoumno poznavanjem normativov in urbanističnih terminov, z občutkom za tehnološka spoznanja, zasnovala to zgradbo. Dokaz za dobro delo je konec koncev tudi uspeh na republiškem natečaju za idejni načrt te šole. In tako pridemo do stržena problema!

Arhitektura, in to ni karkoli, je avtorsko delo, ki zahteva predanost, znanje, interdisciplinarnost, talent, empatijo. Arhitekt je na nek način kot igralec karakterne vloge. Razumevajoč kompleksnost in zahtevnost arhitekturnega snovanja, katerega produkt je hkrati umetnost in znanstveni dosežek, smo lahko zgolj ali vsaj presenečeni nad odnosom takšnih in drugačnih naročnikov do arhitekture. Tudi do grmske šole! Šola je že pred leti dobila nekaj prizidkov, o katerih morda drugič. Pred kratkim pa je šola sama pod vodstvom ravnatelja Marjana Špiljarja izposlovala projekte za nov prizidek izpod rok arhitekturnih projektantov. Predpostavljamo sedaj, da bi lahko slednjim glade na njihovo izkušnost morda zaupali in upali, da so se poglubil v način razmišljanja, sklepanja, umetniškega ustvarjanja arhitekta Kajzelja in Koviča. Kajti v takih primerih je predvsem potrebno znati vzpostaviti dialog med prvotnim avtorjem in tistim, ki se podaja v dodajanje novih elementov zgradbi. Gotovo pa ne moremo pod nobenim pogojem razumeti prav nedolentne geste župana Koncilije, ki jo pomeni to, da je predal Krkine projekte v recenzijo, celo izboljšanje gradbe-

nemu inženirju z občine. Ljudem morda ni splošno znano, zato naj povem, da je med arhitektom in gradbenikom takšna razlika kot med glasbenikom in računalničarjem ali pa tonskim tehnikom, če hočete.

Verjetno bi radi verjeli, da je to le županova taktična politična poteza, a to bi bilo naivno. Županovo dejanje je enostavno dejanje popolne neodgovornosti. Verjetno ga ni človeka, ki bi operacijo srca zaupal strojnemu inženirju. Snovati šolsko stavbo, torej družbeno zgradbo, je kvečjemu še bolj

VESELJE OTROK V CSD

NOVO MESTO - V petek, 19. decembra, so v prostorih CSD javni delavci, ki nudijo učno pomoč učencem z učnimi, zdravstvenimi ali socialnimi težavami pod vodstvom Dubravke Hrovatič organizirali prednovoletno rajanje za svoje varovance. Zbralo se je več kot 40 otrok, ki so se v prijetnem vzdušju, ob kvizu, igricah in ob glasbi predali veselju. CSD je poskrbel za obdaritev in pogostitev, javni delavci in prostovoljke pa so se resnično potrudili, da so se otroci dobro počutili in občutili, da se lahko v težavah zanesejo nanje.

S. T.
Novo mesto

POPRAVEK

V zapisu Rezke Majer o pokojni Jožefi s Cateža je prišlo do napake, a ne po naši krivdi. Pokojna Jožefa se je pisala Štepic in ne Starič. Za pomoto se opravičujemo.

Droben nasvet Namesto smrečice

Božič je pred vrati, vendar ni nujno, da za prijetno praznično vzdušje okrasite ravno jelko. Smrečico lahko nadomestite na primer s pisanim božičnim šopkom iz različnih venčkov, ki jih položite enega na drugega. Izmenično naj si sledijo zeleni venčki iz pušpana in maha in rdeči iz jabolka in jagodičevja. Na vrh pritrpite štiri adventne sveče ter vse skupaj postavite na mizo. Venčke lahko izdelate tudi iz suhega cvetja, bršljana in zimzelenih vejic. Če pa se še nekoliko bolj prepustite domišljiji, lahko venčke sestavite iz suhega sadja, storžev, arašidov, vejic in okrasov. Ali pa postavite v visoko stekleno vazo povezane zimzelene veje, ki jih okrasite s cvetovi, trakovi, kroglicami, nitkami in še čim. Seveda ne pozabite tudi na adventne venčke, ki jih boste obesili na vrata ali okna. Tu pa ne velja (skoraj) nikakršno pravilo in se lahko prepustite svoji domišljiji in ustvarjalnosti.

odgovorno delo, saj vpliva na številne ljudi, solarje, njih cele generacije, in napake, ki so rezultat neznanja, se lahko krepko maščujejo.

Vsekakor bo moral župan v prihodnje močnejše zaupati strokovnosti arhitektov, ki edini znajo snovati zgradbe. Če pa je ravno mora posegati, pa je smiselno, da so njegovi posegi omejeni na predloge za razpisovanje javnih natečajev za takšne in večje naloge, ki se ga bo lahko udeležil zaprt ali odprt krog arhitektov, med produkti katerih bo nato strokovna komisija izbrala najboljše. Še predtem pa se, kolikor gre za prizidavanja in sorodna dela, delo ponudi arhitektu-avtorju (pod pogojem, da še živi). Tudi z namenom spoštovanja in zaščite avtorskih pravic.

Gre torej za načelo, ki je v razvitejšem svetu samoumevno in katerega obstoj omogoča izbiro najboljših rešitev za določen problem. Znano je že stoletja in še posebno nujno pri gradnjah, ki se financirajo z denarjem davkoplačevalcev, in pri gradnjah, ki vplivajo na mnoge ljudi, njihovo funkcionaliranje in čutenje.

Toliko o tem z malo drugačne plati!

TOMAŽ LEVIČAR
Novo mesto

18 LET STARA LIMONA - Sem Dolenjka, že dolgo poročena na Primorskem in naročnica Dolenjske lista že 30 let. Komaj čakam četrtek, da izvem novice iz svoje Dolenjske. Na sliki je naša limona, stara 18 let, ki je letos zelo dobro obrodila in imela okrog 250 velikih sočnih sadežev. Plodove obiramo skozi vse leto, veliko sadežev smo tudi podarili. V začetku novembra smo drevo preselili v garažo, saj poleg svetlobe potrebuje temperaturo od 12 do 14 stopinj Celzija. (Martina Čok, Lokve pri Lipici)

gor Brezovar

Na motorju v Indijo

Carinske formalnosti so trajale približno tri ure in carinik nama je zaželel "Welcome to the Pakistan."

Tiftnan je prvo mesto za mejo in tu sva aletela na pravo zmešnjavo. Koze, krave, sli, velblodi, ljudje, avtomobili, vozovi - vse je povzročalo pravi kaos na cesti brez asfalta. Okoli motorja se je takoj nabralo nekaj 50 ljudi, ki so naju spraševali najrazličnejše stvari. Bili so prijaznejši kot ljudje v Iranu. K nama je pristopil mož, ki je izjedal kot kak ropar iz pravljic. Na glavi je imel velik turban, obleko podobno pižami, olje črne brke in brado, v rokah pa kalašnikov namenjen proti nama. V slabih anekdotični nama je dejal: "Dalje ne pojdit, ampak so teroristi, ubili vaju bodo. Pojdita spat v hotel, tam bosta na varnem."

Resno sva vzela opozorilo in odšla v hotel, v katerem pa je bilo neznošno vroče. Ni se dalo spati. Vzel sem vrč, natočil vodo in položil posteljo in rjuho. To sem ponavljal vsakih dve uri. A tudi komarji nama niso dali miru, pikali so kot za stavo.

Pred seboj sva imela dolgo in naporno pot skozi puščavo, dolgo približno 600 km, do prvega večjega mesta. Požvižgaval sem si popevčico in se v vzratnem ogledalu spogledoval z Ireno. Kar naenkrat zagledam pred seboj tovornjak. Bil je lepo okrašen in obarvan z vsemi mogočimi barvami. Peljal sem po svoji strani, on pa proti meni. Bolj sem se umikal v desno, bolj je šel na desno tudi on in pri tem strašno trobil. V poslednjem trenutku sem se spomnil, da tu vozijo po svoji levi strani, ker so pač angleška kolonija. A da se res vozi po levi, sem se

prepričal šele v Quetu, kamor sva prispela po naporni vožnji po puščavi, kamenju in celo po reki. Našla sva si hotel, a tudi tu niso bili idealni pogoji za mirno spanje, saj so naju poleg neznošne vročine motili tudi ščurki, komarji in martinčki. Pri vsem tem pa niti ni bilo tako poceni, saj je stalo 5 USD na noč. Ker so bile rjuhe umazane, sem se šel pritožiti recepciji, ki je mirno zatrejvala, da več kot dvakrat tam nihče ni spal.

Zelo nama je prav prišel nasvet, ki nama ga je bila dala tik pred odhodom Romana Šeruga. Dejala je, naj si le vzameva s seboj rjuhi, in to nama je prišlo še kako prav.

Po šestih dneh sva končno prišla do vode in se skopala. Uživala sva v vodi celo uro in oprala sva si tudi osebne stvari.

Naslednje jutro sem primerjal na zemljevidu oznako cest in premišljeval, ali naju čaka vnaprej kaj boljša pot. Res je bila cesta označena malo debeleje in tega sem prav razveselil, saj to, kar je bilo za nama, je bilo, milo rečeno, nenormalno. Vozila sva po cesti skozi puščavo, kar na enkrat se pojavijo pred mano veliki kupi peska, a za peskom 5 m globoka luknja. Tako sva morala s ceste po peščinem kupu, do katerega sta se pogrezali kolesi motorja, in velikokrat mi je motor padel iz rok in ga ni bilo preprosto zopet postaviti pokonci. Nadaljevala sva pot po peščeni poti približno 1 km in potem se je začel zopet alfalt. To se je ponovilo kar nekajkrat. Niti enega osebnega avta nisva srečala, le živo pisane kamione, ki so bili prilagojeni za ta teren. Taka vožnja je trajala kar 17 ur. Črpalka je bila vmes ena sama, pijačo pa je bilo možno dobiti in vsakih 100 km.

Predvideval sem, da bova v obmejnem mestu že čez dva dni, a na žalost se je 30 km za Quetijem slaba cesta zopet nadaljevala visoko čez goro, s slabim makedamom, luknjami in polno kamnov, med katerimi sem moral voziti slalom. Bilo je kar nekaj komionov, ki so zleteli s ceste. Vendar so pod njimi šoferji mirno pili čaj in tudi nama so ga ponudili. Rada sva ga popila. "No, še kakšnih 400 km take poti - potem pa bo asfalt!" Lepa tolažba, saj sva po desetih urah vožnje prevozila le 100 km. Ze se je mračilo, zato sva nameravala prespati v prvi vasi. Zela sva priti v vas še podnevi, da se seznaniva z ljudmi in najdeva prenočišče. Pridal sem plin - kot na reliju Pariz-Dakar. Še vedno veliki grebeni, kamenje, skakanje iz jame v jamo - to je bilo preveč tudi za J.R. Moj

motor je ostal v položaju, kakor da sem na harley davidsonu. Krmilo navzgor, Irena s kovčki v pesku in vse se je začelo gugati.

"No, Irena draga, končno se nama je nekaj zgodilo; odlomil se je amortizer!" Pa saj ni mogoče prevoziti take razdalje brez problemov in težav. Vsakdo me je pred odhodom spraševal: "Kaj boš naredil, če se ti v puščavi kaj odlomi ali pokvari?" Sedaj je pravi trenutek za odgovor: brez panike!

Odpeljala sva se dalje in v prvi vasi prispela pri ljubeznivih policistih kar na postaji, naslednji dan pa sva nadaljevala pot do 300 km oddaljenega Multana. Predvideval sem, da bova tam naložila motor na vlak do 400 km oddaljenega Lahorja, kjer bova kupila nov amortizer.

Vožnja po reki

Cesta je bila spet katastrofalna. Na določenih odsekih je bila opozorilna tabla: "Vožnja po reki". In res sva vozila po reki, ki sicer ni bila globoka, a vsake toliko časa sva se zmigala. Meni je bilo sicer všeč, ne pa Ireni, ki je pri vsaki taki jami dobila še udarec v glavo od rezervne gume, ki je bila pritrjena za njenim hrbtom. Vsa nesrečna me je spraševala, kako daleč je še. "Niti ne tako daleč - približno 200 km, moja draga!"

Užival sem v tej nenavadni vožnji. Da ne bi slišal Ireninoga stokanja, sem si prižgal walkman. Sicer ja kapo dol pred Ireno! Vso pot, razen ko sva vozila brez amortizerja, kar zlasti zanjo nisva bilo prijetno, se ni nikoli pritoževala. Jaz pa sem bil tisti, ki bi kar naprej pil in jedel, se ustavljal in počival.

Na železniški postaji sva se seznanila z mladim fantom, ki nama je svetoval, naj prispiva pri njemu, on pa nama bo naslednji dan našel mehanika za popravilo motorja. Sprejela sva ponudbo. Izkazalo se je, da je najin prijatelj Manjur doma iz bogate družine. Imajo sedem služabnikov. In ko sem se služabniku zahvalil, mi je njegov oče opozoril, da se to ne dela, kajti to je njegova dol-

žnost, da nam streže. "Oprostite, sluga, da sem se vam zahvalil!"

Tudi tu so naju pogostili z ogromno skledo riža in raznimi omakami iz špinaca, graha, mletega mesa, vse pa so bile začinjene s chilijem. Mogoče je bil pikanten tudi njihov sladoled, vendar pa ga iz zdravstvenih razlogov nisva poizkusila. Manjurovi sestri sta imeli veliko dela z Ireno. Iz kane, pomešane z vodo, sta ji zmes nanesli na sredino roke in na konice prstov leve roke, kar ostane na roki približno mesec dni. To je le modni oz. lepotni dodatek, katerega poročene žene nanašajo na prečko na glavi. Ker sva si želela zabave, so Ireno oblekli v sari. Odpeljali smo se v park, kjer smo jahali konje in kamele ter si ogledovali račke, ptice in druge živali.

Ko sem Manjuri, ki je že dopolnil 20 let, povedal, kako se mladina zabava pri nas, dekleta in žene lahko hodijo same ven, kjer se lahko v enem večeru pleše z več ženskami, tega preprosto ni mogel razumeti. Sprva se mu je to zdelo strašno pregrešno, potem, ko smo se o tem pogovarjali še v njegovi sobi, pa je dejal, da bi tudi on rad enkrat to doživel.

Manjur nima nobenega dekleta, ker mu vera tega ne dovoli, a tudi oče mu to prepoveduje. Nima prijateljice, ker so v šoli ločeni od deklet, na cesti pa so lahko le v spremstvu svojih bratov, mame ali očeta. Tudi kadar gre njegova sestra na obisk k prijateljici, jo obvezno spremlja mama. Zaupal mi je, a šele po tem, ko sem mu pred Alahom prisegel, da nikomur ne izdam, da ima v računalniku program z golimi ženskami, katerim lahko poljubno menja spodnje perilo. Za ta program je plačal 600 USD. Oče seveda tega ne ve, sicer bi bilo zelo hudo.

Narobe pnevmatika

Delavnica je bila velika približno 20 m² in v njej šest moških. Malo je bilo rezervnih delov, tako da me je Manjur le s težavo prepričal, da bodo znali popraviti motor.

Pohvala za izlet in voščilnica

Kaj pravi Viktor Avsenik

V uredništvu Dolenjskega lista se je oglašil Viktor Avsenik z Drganjih Sel 39 pri Straži. Povedal je, da imajo naš časopis naročen že od začetka in da se ga ne bi odpovedal. Po njegovem je lahko žal vsakemu, ki ni naročnik. "Naročniki imamo popust pri izletih, ki jih organizira Dolenjski list, in pri malih oglašitvah. Na vsakem izletu je zrebanje z bogatimi nagradami. Tako sem npr. lani dobil za nagrado 6 brezplačnih kosil na Otočcu. Letos na izletu mi je zreb namenil zelo lepo 1. nagrado in še manjše druge dobike," pohvali Viktor.

Kot je rekel, je bil nedavni izlet Dolenjskega lista spet zelo prijeten dogodek. V zvezi z njim pohvali Majdo Luzar za dobro organizacijo in vodiča Dobovška za dobro vodenje na izletu. Naročnikom je lahko žal, da se ne udeležujejo teh izletov, meni Viktor Avsenik. Vsem naročnikom pa vošči vesele božične praznike in srečno novo leto.

Ob izteku leta se Viktor zahvaljuje tudi turistični agenciji Interflash iz Trebnjega in Radiu Krka Novo mesto za izredno lep in nepozaben izlet v Dubrovnik za letošnje prvomajske praznike. Izlet sta vodila Dejan iz Trebnjega in Renata iz Radia Krka, oba izredno prijazna, nasmejana in zmeraj pripravljena za zabavo. Na tomboli, ki sta jo organizirala v hotelu, je zadel lepo nagrado: 7-dnevno bivanje za 4 osebe na Rogli. "Za vse se še enkrat najlepše zahvaljujem in se še veselim takih izletov. Vsem udeležencem in organizatorjem izleta želim vesele božične praznike ter srečno in uspešno leto 1998," je povedal Viktor Avsenik.

KAKO ZAVITI DARILA - Društvo podeželske mladine Metlika je v predprazničnih dneh pod vodstvom likovne pedagoginje Duške Vlačič pripravilo delavnico zavijanja daril za vse, ki so se želeli naučiti te spretnosti. To je bila le ena od številnih dejavnosti, ki jih je imelo v preteklem letu društvo pod vodstvom Martina Pečariča. Sicer pa je glavni namen društva, ki šteje okrog 80 članov, povezovanje in druženje mladih s podeželja. (Foto: M. B.-J.)

Veseli božič in srečno novo leto 1998

Ekspoziture in agencije Dolenjske bake bodo na silvestrovo odprte do 13. ve. Med prazniki pa priporočamo uporabo plačilnih kartic in bančnih avtomatov.

DOLENJSKA BANKA

RDEČI KRIŽ: Z ROKO V ROKI

NOVO MESTO - Območno združenje RK v Novem mestu je pred dnevi izdalo 6. številko svojih informacij Z roko v roki. Glasilo izhaja drugo leto in povezuje 35 krajevnih organizacij RK. Vodijo jih dobri ljudje - aktivisti RK, ki že vrsto let skrbijo za tople medsebojne vezi, pripravljajo različne oblike srečanj, dostikrat pa tudi prijetnih presenečenj za starejše. Dobro poznajo 4279 nad 70 let starih občanov in jim pomagajo. - Uvodnik nove številke piše o letošnjem dnevu prostovoljcev in celoletni skrbi RK za človeka. Prijetno branje so zapisi o delu posameznih KORK, o skrbi za otroke, prispevku krvodajalcev (med njimi je Mitja Počrvina doslej že stokrat dal kri za druge, Miran Mlekuz pa celo 156-krat!). Glasilo Z roko v roki daje vsebinsko podobo Dragica Nenadič s sodelavci, grafično ga pripravi Studio Artline, tiska pa Sitotisk Cemič v Novem mestu.

Tg.

ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE

NOVO MESTO - Društvo upokojencev Novo mesto pripravlja vrsto predavanj priznanih strokovnjakov, vsa se bodo začela ob 17. uri. 5. januarja bo v OŠ Grm predavanje o raku na dojki in ženskih spolnih organih. 12. januarja bo na OŠ Grm govor o prostem času upokojencev, 19. januarja o osteoporozi in zlomih kosti, 26. januarja o boleznih sečil in starejših letih, 2. februarja pa o pravni ureditvi premoženjskih in drugih pravic upokojencev ter prenosu na dediče. 9. februarja bo v Dolenjskem muzeju predavanje o naravnih in kulturnih znamenitostih doline Krke skozi čas, 16. februarja bo v domu starejših občanov predstavitve doma, 23. februarja pa bo prav tam ogled diapozitivov in otvoritev razstave slik likovne skupine.

SPORI IN SPOPADI OKROG PRIREDITVE

Čigav je Bienale slovenske grafike?

Dolenjski muzej proti predsedniku bienala Branku Suhyju - Načelna podpora občinskega sveta

NOVO MESTO - Vprašanje Bienala slovenske grafike, prireditve, ki je bila do sedaj štirikrat, prvič leta 1989 na Otočcu, nato pa 1992, 1994 in 1996 v Novem mestu, se je v zadnjem času tako zaostrojilo, da so o njem razpravljali celo v občinskem svetu. Ob tem so prišle na dan težave, spori in nesporazumi, ki to likovno prireditve spremljajo tako rekoč od začetka. Najbolj pa so se stvari zaostrojile med Dolenjskim muzejem, v prostorih katerega prireditve poteka, in predsednikom bienala Brankom Suhyjem.

Kot pove ime, pripravijo to likovno prireditve vsako drugo leto in tako bi spet morala biti prihodnje leto. Vendar je v muzeju velika arheološka razstava Kapiteljska njiva, ki bo postavljena do konca septembra prihodnjega leta, takoj nato pa bodo pripravili razstavo ob 100-letnici rojstva Leona Štuklja, tako da za bienale ni prostega termina. To pa je ob vseh zapletih, ki so bili do sedaj javnosti bolj ali manj prikriti, sodu izbilno dno.

V zvezi s tem strokovni kolegij Dolenjskega muzeja trdi, da Bienale slovenske grafike nikoli ni bil projekt muzeja; da je muzej prireditvi dajal tehnično podporo in podpiral tudi bienale kot projekt. Vendar je po mnenju kolegija bienale zaradi njegovega predsednika Suhyja postal megalomanski in naj bi služil njegovi osebni promociji. "Zato se je v Dolenjskem muzeju pojavil odpor do tega projekta, ki porabi veliko več denarja, kot bi ga po prvotnem konceptu smel, vrača pa zelo malo." V muzeju pravijo še, da je obisk bienala glede na vložek "milo reče katastrofalen". Tako si je 4. bienale v treh mesecih ogledalo vsega 421 ljudi, okoli 500 pa jih je bilo na otvoritvi, kar je v primerjavi z razstavami, ki jih pripravi muzej, res zelo malo.

Dolenjski muzej še vedno podpira Bienale slovenske grafike vendar v prvotnem konceptu, pri katerem gre v prvi vrsti za predstavitev in vrednotenje slovenske grafične ustvarjalnosti, za projekt, "ki si ga posamezniki ne bjo mogli lastiti in ga posebejati. Na koncu je strokovni kolegij Dolenjskega muzeja zapisal: "Črpa se bodo še naprej s strani Branka Suhyja pojavljali pritisk podtikanja in neresnične ter tendenci-ozne obtožbe na račun muzeja in zaposlenih, nismo pooblaščenim pogojem pripravljeno delovati pri tem projektu."

Predsednik bienala Branko Suhy v zagovor kontinuitete bienala med drugim pravi: "Neverjetno je, da je treba tudi po uspešno prehojeni poti grafičnega bienala v Novem mestu opravičevati oziroma zagovarjati njegov koncept, ki je zahteval veliko trdnje volje in naporov. Ob osnovnem prikazu slovenske sodobne grafike je v Novo mesto prišlo več pomembnih razstav, ki smo jih pripravili v sodelovanju z najpomembnejšimi svetovnimi galerijami in muzeji."

V besednem spopadu na seji

ŠTEFANJI DAN V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ, DOLENJA VAS - Turistično društvo Šentjerneje pripravlja za petek, 26. decembra, v sodelovanju s šentjernejsko občino in vaščani Dolenje Stare vasi že tradicionalni štefanji dan. Ob 9. uri se bodo konjeniki zbrali na hipodromu v Šentjergu, sledil bo pohod povorke proti Dolenji Stari vasi. Ob 9.45 bo otvoritev mostu čez Lačn potok, ob 10. uri pa blagoslov konj pri cerkvi in nato maša. Vabljeni!

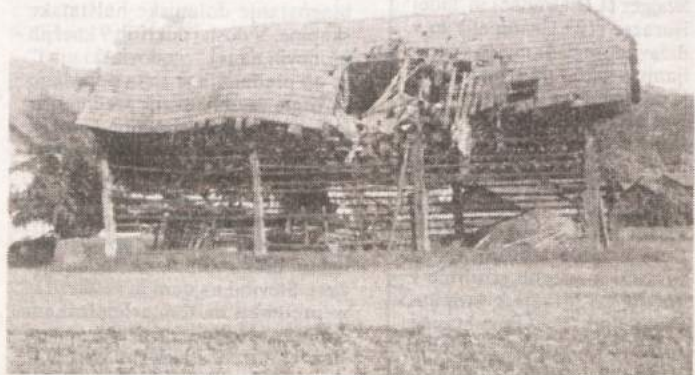
Gostilni VOVKO, Ratež vas vabna silvestrovanje - novoletni ples 1. januarja. Tel.: 8-603.

občinskega sveta je Jožef Matijević, kustos v Dolenjskem muzeju, Suhyju oponesel: "Res smo v Novem mestu lahko videli Picasa in Rembrandta, a za kakšno ceno? Za denar, ki je bil porabljen za to, bi lahko vse obiskovalce 3. bienala peljali na izlet na Dunaj, kjer bi videli ne samo 5 Rembrandtovih grafik, ampak celotno svetovno najbolj znano grafično zbirko v Albertini pa še Kunsthistorisches Museum povrh." Matijević je navedel še podatek, da so stroški na enega obiskovalca 4. bienala znesli 38.000 tolarjev, od 1.000 katalogov pa so jih prodali le 12. Neki agenciji pa so menda plačali okoli 2 milijona tolarjev,

da bi na bienale pripeljala obiskovalce, pa ni niti enega samega.

Suhy za rešitev vseh teh problemov, zapletov in težav predlaga ustanovitev moderne galerije v Novem mestu, ki naj bi prirejala bienale slovenske grafike, razstave sodobne umetnosti in postavila stalno zbirko. Tudi Dolenjski muzej predlaga, naj bienale postane samostojna ustanova. To so podprli tudi novomeški svetniki, ki se zavzemajo, naj poteka ta prireditve v mejah finančnih možnosti organizatorja. Naslednji bienale pa naj bi bil kljub vsemu prihodnje leto in naprej prav tako na dve leti.

A. BARTELI

NEKDANJI MOGOTEC ŽALOSTEN - Na fotografiji je kozolec na robu boštanjkega polja ob regionalni Celje - Krško. Nekdanji mogotec danes kaže žalostno sliko in kriče obtožuje lastnika za svojo sramotno podobo. (Foto: Lojze Anzelc, Sevnica)

Klic v sili - korak naprej ali nazaj?

Ob premalo domiselna rešitev z uvedbo številke 112 davkoplačevalce udarila po žepu?

Z letom 1997 sta bili uvedeni novi številki za nujne klice v sili, in sicer 112 in 113. Ta prehod (že napovedano naj bi trajal vsaj dve leti) predstavlja nesporno tudi določen tehnični in organizacijski zalogaj. Ministrstvo za notranje zadeve je prehod na številko 113 opravilo brez večjih težav, medtem ko so težave nastopile pri številki 112, ki naj bi pokrivala široko področje nujne pomoči. Omejil se bom predvsem na gasilske enote, saj je z novo telefonsko številko vprašljiva njihova pomoč. Organizacijska shema alarmiranja ne ustreza dejanskemu stanju organiziranosti gasilskih enot - to naj bi sicer izvedel center za obveščanje - ki so poleg policije in reševalcev vedno pripravljeno nuditi pomoč.

V prepričanju, da je ta novost tudi ustrezno urejena v skladu z veljavnim zakonom, sem žal ostal prazen rok, saj v nobenem od Uradnih listov zadnjih dveh let nisem o tem zasledil niti črke. Šele 25.7. letos je bila objavljena uredba o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja, ki začne veljati 15 dni po objavi. Sem pa v zapisniku 15. seje predsedstva GZ Slovenije, ki je bila 19. decembra lani, zasledil, da je bila ta tema obravnavana pod posebno točko. Direktor uprave za zaščito in reševanje RS je člane predsedstva obvestil, da je ministrstvo za obrambo na podlagi zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami organiziralo enoten sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja. In v tem sistemu naj bi seveda imeli pomembno mesto centri za obveščanje, ki delujejo v 13 regijah.

V ta namen so že leta 1995 pričeli prenavljati centre, da bi opravljali naloge, določene v omenjenem zakonu. In tako so s 1. januarjem letos vpeljali novo klično številko 112. V prehodnem obdobju, ki naj bi veljalo eno leto, naj bi se poleg omenjene "enotne evropske" telefonske številke uporabljale še vse dosedanje številke 93, 94 in 985. V razpravi so nekateri, zlasti tisti, ki so aktivni na terenu, opozarjali, da so te zadeve nepriljubljene in premalo dorečene ter da bi zato kazalo razmisliti, ali se takšen poseg sploh izplača.

In zaključek: sprejet je bil sklep, da se o tem v prvi številki Gasilske objavi pisna informacija Uprave za zaščito in reševanje. Hkrati bi moralo biti v januarju letos izdelano navodilo za operativno orga-

niziranost in navodilo za alarmiranje gasilskih enot. Kaj je s temi navodili, vedo najbolje same gasilske enote. In rezultat: v Gasilcu je bil objavljen prispevek o uvedbi številke 112 izpod peresa urednika revije, na naslovnicah pa spreminjena številka z opevanim propagandnim spotom "Ob naravnih in drugih nesrečah pokličite 112!" Samemu spotu ob rob le resen pomislek: gasilske enote kot tudi reševalne postaje opravljajo vsakodnevno pomembnejše naloge, kot so "druge nesreče"! Menim, da pri nas naravnih nesreč niti ni toliko v primerjavi z drugimi, kot je poudarjeno v spotu.

Svoje pomisleke k tej "noviteti" je v svojem pismu pristojni upravi za zaščito in reševanje izrazil tudi upravni odbor Združenja slovenskih poklicnih gasilcev. Ugotavljajo, da se podatki o dogodkih sprejemajo dokaj različno in nepopolno, tako da se pojavlja vprašanje kvalitete intervencije. Prepogosto naj bi se tudi dogajalo, da mora klicatelj posredovati obvestilo 2- do 3-krat, kar je nesprejemljivo.

V marčevski številki Glasila Mestne občine Ljubljana sem zasledil razmišljanja Andreja Finka, vodje reševalne postaje v Ljubljani, ki ugotavlja, da so javne službe za vsako državo posebnega pomena - brez gasilcev, policistov in reševalcev ne more živeti nobena družba. Po njegovem mnenju je nevzdržno, da spadajo ti kar pod tri različna ministrstva, čeprav pogosto skupaj opravljajo enaka dela in imajo humano poslanstvo. Podobne misli sem zasledil tudi v gradivu simpozija Urgentna medicina, ki je bil junija letos v Portorožu. Dr. Miha Kováč (splošna nujna medicinska pomoč) je navedel, da v Ljubljani z uvedbo nove številke 112 niso prav nič pridobili, ravno obratno. Celotni postopek sprejemanja obvestil se je povečal še za en člen, ki ne presega vloge povprečnega telefonista. Nova številka po njegovem mnenju vnaša zmedo, kar vodi najmanj v zakasnitev reševalne akcije.

Dr. Andrej Baraga iz Kliničnega centra trdi, da je obveščanje najšibkejši člen reševalne verige in bo tako tudi vse dotlej, dokler ne bo vodeno z enega mesta, da bodo sočasno obveščeni policija, gasilci in reševalna postaja. Po njegovem mnenju je prav izrednega pomena vloga izkušnega dispečerja, ki svojega področja ne poz-

na le geografsko, ampak razume tudi zahteve reševanja, doseg medicinskih ekip in usposobljenost bolnišnic na svojem območju. Po svetu takšno službo opravljajo izkušeni gasilci, starejši reševalci ali policisti. Na simpoziju je tekla razprava tudi o priporočilu Sveta Evrope, naj se ne glede na izvajalce nujne medicinske službe celotna veriga dejavnosti smatra za zdravstveno dejavnost, nad katero bdi pristojno ministrstvo za zdravstvo. Če bi tak koncept sprejeli tudi pri nas, bi v mnogočem olajšali sodelovanje ostalih služb, ki sodelujejo po svoji specialni usposobljenosti.

Zato je pričakovati, da bo morala država vendarle resno razmisliti o tem problemu, saj takšna organizacija, kot je, ni v pristojnosti občin. Sicer pa: v Evropi le na Švedskem in v Sloveniji gasilstvo spada v resor obrambnega ministrstva! Žal se za to pri nas nihče ne zmeni, čeprav si na vse kriplje prizadevamo priti v Evropo. Izkoristiti bi veljalo tuje izkušnje in jih prilagoditi našim razmeram!

Za primer navajam številke natisnjene na nalepkah, ki so jih na široko razdelili med ljudi v Avstriji. Za Koroško je te nalepke izdala njihova civilna zaščita. Gasilci imajo številko 122, policija 133, prva pomoč 144, dežurni zdravnik 141, gorski reševalci 140. Ali so bile snovalcem našega projekta znane tuje izkušnje? To sprašujem, ker na podlagi do sedaj zbranih primerov in izkušenj menim, da dosedanja neustreznost in organizacijska nedorečenost ne zagotavlja, da bo človek, potreben pomoči, le-to dobil, če bo čakal na ukrepanje regijskega centra.

Zato bi kazalo opustiti sistem zgolj pisarniškega urejanja tako pomembnega področja zlasti še zato, ker je strokovna javnost pravočasno opozorila na probleme, a so vsi predlogi naleteli na gluha ušesa. Le tehtna strokovna in celovita analiza bi dala pravi odgovor, kolikor ga že ni - a se zanj ne zmenijo niti "največji strokovni" varuhi!

Podpiram pa to, da se za poslovanje tudi na področju požarne varstva uporablja nova tehnologija in najnovejši tehnološki dosežki, uveljavijo novi postopki ter se zaorje ledina pri vstopu v tehnološko novo 21. stoletje! Vsakekor pa ne na tak način, kot se je to delalo doslej oziroma se še dela!

RUDOLF NANGER, dipl. iur.

Kak zakon za večjo varnost

AMZS je svoje predloge, ki jih je podrobno strokovno utemeljila, posredovala državnemu zboru

Kljub obljubam, da bo zakon o varnosti cestnega prometa sprejet v letu 1997 in da bo začel veljati v začetku leta 1998, ga poslanci niso sprejeli. AMZS meni, da je res že skrajni čas, da dobimo v Sloveniji sodoben in z evropskimi predpisi usklajen zakon, zato je v postopku sprejemanja tudi predlagala spremembe. AMZS je največ pozornosti namenila delu zakona, ki ureja področje vzgoje bodočih voznikov, saj je znanje, pridobljeno v avtošolah, izjemnega pomena. A sedanjí predlog delitve pristojnosti - vzgojo ministrstvu za šolstvo, izpite pa ministrstvu za notranje zadeve - je neustrezen. Tudi določilo, da mora kandidat za voznika vozniški izpit opravljati v kraju bivanja, ni dobra. Bojazen, da bo pri nekaterih izpitnih komisijah preveč, drugje pa premalo kandidatov, se lahko izkaže za upravičeno le, če merila za opravljanje izpita ne bodo povsod enaka.

Ne glede na različna mnenja o obvezni uporabi luči podnevi

AMZS meni, da je uporaba koristna za boljšo vidljivost vozila, a zagrožena kazen 10 tisoč tolarjev je previsoka. V dopolnilu vlade k predlogu zakona za tretje branje je predvideno, da se vozniku razveljavi vozniško dovoljenje ne glede na prej doseženo število kazenskih točk, če v naselju prekorači dovoljeno hitrost za 50 km/h ali več, v območju umirjenega prometa pa za 30 km/h in več. Enoletna prepoved ponovnega opravljanja vozniškega izpita je predolga doba, saj je voznik močno kaznovan že s tem, da mora ponovno opravljati vozniški izpit.

V predlogu zakona je predvideno, da se prvi tehnični pregled opravi šele po treh letih od prve registracije. Ker AMZS iz izkušnje ugotavlja, da se pri novih avtomobilih dokaj pogosto pojavljajo napake (kar 6 odstotkov novih avtov ima napako, ki resno ogroža varnost), predlaga, da bi tehnični pregled uvedli ob prvi registraciji, naslednjega pa po dveh letih.

BORIS KORBAR
generalni sekretar AMZS

Vedno
z vami
z najboljšimi
željami!

Ob potoku 10, 8000 Novo mesto
Tel. 068/322-643, 322-278, faks 068/323-585

Lepe božične praznike in uspešno 1998. leto
vošči strankam in poslovnim sodelavcem
KNJIGOVEŠTVO
PAVEL KELBIČ, s.p.
Pod Trško goro 18 (blizu salona pohištva Kotnik)
☎ 068/25-545

MEGAhit d.o.o. HTTP://WWW.MEGAHit.SI
Zwitrova ul. 1
8000 NOVO MESTO
tel.&fax: 068 324 690

6x86 200Mhz MMX
16 MB EDO 72 pin-60ns RAM
1,44 Disketna enota
1,7 GB Trdi disk
PCI 64 1 MB Dram video kartica
CD Rom 16*hitrost
SB 16 stereo + 120W zvočniki
15" HYUNDAI Monitor
Cherry G-83 Tipkovnica
in miška Genius 3 tipke
Licenčni Windows 95 SLO
175.900

Vsem
Našim kupcem
Želimo
1998
Srečno in Zdravo
Novo leto

Obljuba izgnancem

Z obiska ministra Ropa in sekretarja Stuška

V torek, 16. decembra, sta se odzvala vabilu IO Društva izgnancev minister Anton Rop in državni sekretar g. Stušek. Izvršni odbor jima je predložil dosedanje delo DIS in pereči problem zaradi počasnega reševanja vlog izgnancev in drugih žrtev vojnega nasilja, kar povzroča med prizadetimi nejevoljo in nestrpnost, zlasti še ker so premnogi v visoki starosti in jim pomeni renta pogoj za preživetje. Gosta sta sprejela problematiko z razumevanjem, vendar sta pojasnila, da gre reševanje revizije počasi predvsem iz dveh razlogov: ker je kadrovska zasedba na tem področju preskromna, drugič pa, ker so mnoge vloge zapletene in tudi pomankljivo opremljene. V zvezi s tem jima je bilo predlagano, da bi prvenstveno reševali vloge, ki so popolne in so vložene od žrtev vojnega nasilja, ki so v visoki starosti ali pa socialno ogrožene, da bi jim tako omilili jesen življenja. Dodala sta, da bodo to skušali reševati v naslednjem letu s kadrovsko okrepitevijo revizijske službe in tudi s komisijo, v kateri bo imel tudi DIS svojega predstavnika, da bi tako hitreje prišli do zaželenega cilja.

FRANCE TOMŠE

“ŽUPAN NAJ BO LE ŽUPAN”

ČRNOMELJ - Na razširjeni seji Občinskega odbora DeSUS, ki je bila prejšnjo sredo, so spregovorili o organizaciji zbora upokojencev za Belo krajino ter aktualnih vprašanjih v stranki in o njenem organizacijskem utrjevanju. Največ časa pa so posvetili analizi dela občinskega sveta. Ugotovili so, da so svetniki DeSUS v svetu precej aktivni in konstruktivno posegajo v razprave. Pri svojih predlogih pa so do sedaj preglasovani. Strankini svetniki in drugi člani, ki jih je predlagal DeSUS, so tudi v organih sveta dejavni. Posebno živahna je bila razprava o funkciji župana, ki je hkrati poslanec. Pri spremembi občinskega statuta bo potrebno vnesti določilo, da je župan le profesionallec. Eden od razpravljalcev je dejal: “Mi potrebujemo čelga župana za vitalne funkcije delovanja v občini.” Ti dve funkciji zaradi obsega dela nista združljivi.

J. D.

“OD POMLADI DO JESENI”

LITJA - Prejšnji teden je društvo upokojencev Litija v prenovljeni dvorani domačega kulturnega doma tradicionalno prireditev pospremilo z otvoritvijo slikarske razstave rojakinje Mire Rojc. S slikarstvom se je začela ukvarjati v okrogu Univerze za tretje življenjsko obdobje. Pod vodstvom prof. Izidorja Urbančiča Eriča in Mare Kralj je dozorala v občutljivo ustvarjalno, ki ji je še posebej pri srcu narava. Idilična pokrajina rodne Litije, gore, morje in pejsaži kraja, kjer živi, so jo prevzeli in zaznamovali. Rada se udeležuje najrazličnejših kolonij.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO, d.d.
Družba za vzdrževanje in gradnjo cest
Ljubljanska c. 47, 8000 Novo mesto

Začasna uprava družbe na podlagi 21. člena statuta delniške družbe CP NOVO MESTO, d.d., Ljubljanska 47, 8000 Novo mesto, sklicuje 1. redno sejo

SKUPŠČINE CESTNEGA PODJETJA NOVO MESTO, d.d.,
Ljubljanska 47, 8000 Novo mesto,

ki bo dne 28.1.1998 ob 12. uri v dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu, Novi trg 5,

in skupaj z začasnim nadzornim svetom predlaga naslednji

DNEVNI RED IN SKLEPE SKUPŠČINE

1. Otvoritev skupščine, ugotovitev sklepčnosti in izvolitev delovnih teles skupščine

Predlog sklepa:
Izvolijo se delovna telesa skupščine v naslednji sestavi:
- za predsednika skupščine se za obdobje, določeno s statutom, izvoli odvetnik Simon JEGLIČ, Jadranska 18, Ljubljana;
- za preštevalca glasov se imenujeta: Mojca IVANUŠEC, CP Novo mesto, d.d., in Erika KEBER, CP Novo mesto, d.d.

2. Poslovnik o delu skupščine

Predlog sklepa:
Sprejme se Poslovnik o delu skupščine v predlaganem besedilu.

3. Seznanitev s poročilom začasne uprave o poteku lastninskega preoblikovanja podjetja

Predlog sklepa:
Skupščina se je seznanila s poročilom začasne uprave o lastninskem preoblikovanju podjetja.

4. Seznanitev s poslovnim poročilom družbe za leto 1996

Predlog sklepa:
Skupščina se je seznanila s poslovnim poročilom družbe za leto 1996.

5. Imenovanje pooblaščenega revizorja

Predlog sklepa:
Za revizijo računovodskih izkazov družbe se imenuje družba DYNAMIC, d.o.o., REVIZIJSKA DRUŽBA, Velike Brusnice 69, 8321 Brusnice.

6. Izvolitev članov nadzornega sveta

Predlog sklepa:
Za člane nadzornega sveta - predstavnike delničarjev se za dobo 4 (štiri) let izvolijo:
1. Mateja TOPLAK
2. Marjan DVORNIK
3. Karel KAPŠ
4. Igor RETELJ

7. Določitev višine sejin članom nadzornega sveta

Predlog sklepa:
Nadzorni svet je za svoje delo upravičen do sejnine. Predsedniku pripada sejnina v višini 400 DEM v tolarški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije, članom pa v višini 300 DEM v tolarški protivrednosti. Poleg tega pripada članom nadzornega sveta za udeležbo na seji tudi povračilo potnih in drugih razumnih stroškov.

Gradivo

Gradivo za skupščino družbe s predlogi sklepov je delničarjem na vpogled na sedežu družbe CP NOVO MESTO, d.d., Novo mesto, Ljubljanska 47, vsak delovni dan med 10. in 12. uro.

Udeležba in glasovanje na skupščini

Skupščine se lahko udeležijo in na njej odločajo delničarji, ki so vpisani v delniški knjigi pri Klirinško depotni družbi na dan 15.1.1998, oziroma njihovi pooblaščenici ali zakoniti zastopniki. Glasuje se osebno ali po pooblaščenju oziroma zastopniku, in sicer na podlagi glasovnic, ki jih prejmejo delničarji ob vstopu v dvorano. Pooblastilo za zastopanje na skupščini mora biti pisno.

Prijava udeležbe na skupščini

Pozivamo delničarje, pooblaščenke in zastopnike, da udeležbo na skupščini in uresničevanje glasovalne pravice prijavijo začasni upravi najkasneje tri dni pred pričetkom zasedanja skupščine. Pooblaščenici morajo hkrati s prijavo poslati tudi pisna pooblastila.

Sklepčnost skupščine

Skupščina je sklepčna, če bo ob sklicu prisotnih vsaj 50% vseh glasov. Če skupščina ob času sklica ne bo sklepčna, bo ponovno zasedanje z istim dnevnim redom istega dne ob 13. uri na mestu prvega sklica. Ob ponovljenem sklicu bo skupščina veljavno odločala ne glede na višino zastopane osnovnega kapitala. Vse delničarje prosimo, da se zaradi razdelitve glasovnic zgledajo na mestu zasedanja skupščine pol ure pred začetkom skupščine.

Viljudno vabljeni

• Hvala bogu, da ateisti nimamo več svoje cerkve. (Kreft)

• Izvirna misel je še vedno tako redka kot zlatnik v vodnjaku. (Morgenstern)

• Nič ne dvomim, da je nekdo lahko dober kulturnik ali gospodarstvenik, toda kadar skuša to svojo popularnost čez noč izkoristiti v političnem življenju, se lahko zateka samo k zaničevanju nasprotnikov. To je, mimogrede, vsa skrivnost šlevastega Čerarjevega osiranja Kučana. (Ivanič)

Obvestilo

Cenjene stranke obveščamo, da s 3. januarjem 1998 pričnejo poslovalnice Podružnice Posavje-Krško poslovati v novem, deljenem poslovnem času in sicer:

Poslovalnice	Poslovni čas
Blagovni center Brežice	8.00 - 11.00 in 14.00 - 17.00 sobota 8.00 - 11.00
Grič-Krško	8.00 - 11.00 in 14.00 - 17.00 sobota 8.00 - 11.00
Kostanjevica	8.00 - 11.00 in 14.00 - 17.00
Senovo	8.00 - 11.00 in 14.00 - 17.00
Brestanica	8.00 - 11.00 in 14.00 - 17.00
Dobova	8.00 - 11.00 in 14.00 - 17.00
Krmelj	8.00 - 11.00 in 14.00 - 17.00

Z nespremenjenim poslovnim časom pa poslujejo:

Poslovalnica za prebivalstvo Krško	7.00 - 18.00 sobota 7.00 - 12.00
Poslovalnica Brežice	7.00 - 18.00 sobota 7.00 - 12.00
Poslovalnica Sevnica	7.00 - 18.00 sobota 7.00 - 11.00

Želimo Vam srečno in uspešno leto 1998.

Ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Posavje-Krško

Računalnik dober prijatelj

Novomeški gimnazijec Matevž Harlander eden od štirih Slovencev na računalniški olimpiadi v Cape Townu

Matevž Harlander

NOVO MESTO - "Škoda, da večina ljudi ne pozna dobro računalnikov. Kaj vse lahko pomagajo in olajšajo! V glavnem uporabljajo le aplikacije," je povedal Novomeščan Matevž Harlander, tretješolec novomeške gimnazije, ki se je pred kratkim uspešno udeležil mednarodne računalniške olimpiade v južnoafriškem mestu Cape Town. Bil je eden izmed štirih slovenskih udeležencev in po letih med mlajšimi. Ker je sodelovanje na olimpiadi tudi starostno omejeno (do 20 let), bo imel od vseh štirih le še eno možnost sodelovanja na prihodnji, ki bo drugo leto na Portugalskem, in Matevž pravi, da bo poskusil.

Prvi računalnik so mu doma kupili pri sedmih letih, programirati pa je začel pri dvanajstih. Že kot osnovnošolec na OŠ Grm je hodil na računalniška tekmovanja, da mu je uspelo priti do letošnje olimpiade, pa je dolga in zahtevna pot. Pripravil se je doma in v šoli v računalniškem krožku, ki ga vodi prof. Tamas Krešimir. Matevž se je najprej maja s še tremi novomeškimi dijaki udeležil državnega računalniškega tekmovanja v Ljubljani (na njem je sodeloval že v prvem letniku) in bil v drugi skupini tretji. Prišel je med 24 najboljših, ki so se oktobra pomerili v "play offu" ravno tako na ljubljanski Fakulteti za računalništvo in informatiko. Bil je četrti, in čeprav je to mesto v sportu zelo nevhvaležno, tokrat ni bilo tako. Prvi štirje - med katerimi je bil edini gimnazijec - so namreč odšli na olimpiado. Na njej je sodelovalo 63 držav sveta s po štirimi tekmovalci, med Slovenci pa se je

najbolje odedal Mitja Šlenc, ki je prejel bronasto medaljo.

Matevž je zadovoljen in meni, da je bila izkušnja zelo bogata. "Olimpiada je bila za mnoge veliko presenečenje, kajti ponudili so nam nov tip nalog. V primerjavi s prejšnjimi olimpiadami je bilo nekaj posebnega, da je na primer zmagovalec dosegel le tri četrte vse možnih točk," je povedal Matevž, ki se v prostem času rad ukvarja s športom, vse bolj zanimiva pa mu je kitajska igra go. Kot večina novomeških gimnazijcev pa komaj čaka na dopoldanski pouk v "stari novi" gimnazijski stavbi, kajti mnogo popoldanskih aktivnosti mu tako uide. "Kljub slabim učnim razmeram kar nekaj naših dijakov po uspehu izstopa in to daje vtis, da je vse v redu in da pouk popoldne ni preveč moteč. Pa ni tako," je kritično dodal in stekel v razred novim znanjem naproti.

L. MURN

Želje ob novem letu

- Mamici in očiji želim veliko zdravja in sreče ter da bi dobila službo. (Jernej)
- Da bi se moj bratec ali sestra čimprej rodila zdrava! Zdrava naj bo tudi moja mami. (Spela)
- Da bi v šoli dobival lepe ocene, da bi dobil igrico "game boy" in da bi bil srečen in zdrav. (Kristjan)
- Sošolki Jasni želim, da bi uspešno prišla v tretji razred. (Alenka)
- Učiteljica Helena želi svojim učencem zdravo otroštvo, veliko prijateljev in z njimi prijetnih iger, uspeha pri učenju in dobrega počutja pri podaljšancem bivanju, da bi si bili vedno pripravljene pomagati. Njihovim staršem pa zdravja in prijetnega sodelovanja s šolo.

Učenci 2. in 3. r. PB OŠ Šmihel z učiteljico Heleno

KOLESARSKI IZPIT

Septembra in oktobra smo opravljali kolesarski izpit. Vozili smo po cesti, ki vodi v Šentjernej, in po cesti na Veliki Cikavi. Ker sta ti cesti zelo prometni, je za našo varnost skrbel policist Edo Doljak, za kar se mu učenci in učiteljica 4. razreda lepo zahvaljujemo.

ALEŠA IN ANJA, 4. r. Mali Slatnik

ČE BI BIL PRESEDNIK

- bi najprej obnovila vse stare šole (Jozica)
- bila bi stroga in kriminalica se mi ne bi izmuznili (Mojca)
- v prvi vrsti bi iz države "pognal" mamila (Boris)
- politike še ne poznam dobro in verjetno v svojem mandatu ne bi naredil nič pametnega (Luka)
- pravično in pošteno bi skrbel za vse državljane (Jani)
- nikoli ne bi bila predsednica, ker to povzroča preveč skrbi (Janja)
- v moji državi ne bi bilo nobenih pijancev, pretepov, skratka nasilja. (Mirjam)

Učenci OŠ Artiče

TABORNIK(CA) SEM POSTAL(A) ZATO:

- ker so mi sošolci govorili, kako lepo je pri tabornikih,
- ker bomo kurili ogenj in postavljali šotor,
- ker bi rad spoznal taborniško življenje,
- ker je bil tabornik tudi moj oči,
- ker je taborniško življenje zelo zanimivo,
- ker sta bila tabornika moj oči in bratec Luka,
- ker me je zanj navdušila moja sestrična Mateja, ki je vodnica. Tabornik je tudi moj bratranec Gorazd. Za taborništvo sem navdušila že mnogo sošolcev. Vesela sem, ker so ob meni;
- ker sem bila tabornica že v mali šoli, navdušil pa me je tudi očka, ki je gozdar, in ima rad naravo.

Zbrala in uredila Helena Murgelj OŠ Šmihel

NOVA RAZGLEDNICA MIRNE PEČI

MIRNA PEČ - Turistično društvo Mirna Peč je pred kratkim izdalo svojo prvo razglednico domačega kraja, na kateri sta poleg panorame Mirne Peči vstavljeni še manjši slikici Zijala in cerkve pri Sv. Ani, kamor vodi turistična peš pot. Sponzor razglednice, ki je izšla v nakladi 2 tisoč izvodov, je Foto Asja iz Novega mesta. Fotografijo je posnel njen fotograf Robert Kokalj.

RADA BEREM KNJIGE

Knjiga je moja prijateljica. Pogosto jo berem zvečer v postelji, da me popelje v sladke sanje. Knjige grem velikokrat iskat v občinski knjižnico, včasih pa v šolsko. Največkrat vzamem debele, katerih naslovi so mi všeč, in knjige s seznama za bralno značko. Med branjem me ne sme nihče zmotiti. Ko knjigo preberem, mamici povem kratko obnovo. Med knjigami mi je najbolj všeč Pika Nogavička. VESNA SVAZIČ, 3. r. novinarski krožek, OŠ Savo Kladnik

MIKLAVŽEV KONCERT

6. decembra goduje sveti Miklavž. Mi otroci se ga še posebej veselimo. Ob tej priložnosti smo v šolo povabili Martina Lumbarja, da bi nam predstavil indijski glasbo. Po tretji šolski uri smo vsi učenci prišli v telovadnico, kjer nam je gost najprej predstavil nekaj indijskih glasbil. Zapel nam je pesmice v indijskem jeziku ob spremljavi na kitaro. Naučil nas je indijski pozdrav. Na koncu smo vsi skupaj zapeli Kekčevo pesem z naslovom Kdor vesele pesmi poje. Miklavžev dan mi bo dolgo ostal v spominu, saj sem doživela delček indijske kulture. LEA LEGAN, 5. a OŠ Žužemberk

Odrasli mislijo drugače

V življenju vsakega človeka je obdobje pubertete. Za mlade je to obdobje mozoljev, spolnega dozorevanja, prvih ljubezni, za starše pa čas, ko začne otrok misliti s svojo glavo in jim ugovarjati. Tudi jaz se pripravam s svojimi starši in ugotovil sem, da imajo največkrat prav. Na primer glede tega, kdaj moram iti v posteljo. Nočem iti spat ob desetih, čeprav opažam, da sem bolj spočit, če grem takrat, kot če sem dlje časa pokonci. Seveda tega nočem priznati. Nimajo pa prav glede moje

sobe. Mislim, da ni njihova stvar, kakšna je moja soba, saj je moja, ne njihova. Ali pa glede učenja in delanja nalog ob vikendih. Saj je vseeno, ali to opraviš v petek ali v nedeljo zvečer. Na srečo imam kar dobre starše in se vsakokrat zmenimo. Včasih je po njihovo, včasih pa po moje. Mislim, da je prav, da se pubertetni zavzemamo za svoje mnenje. Kaj bi pa bilo, če bi vse ubogali!

MATJAŽ ŠEGA, 8. c OŠ Ob Rinži Kočevje

Igrala sem Huga

V petek, 7. novembra, smo se učenci 6., 7., in 8. razreda odpeljali na TV Slovenija na snemanje priljubljene igre Hugo. Ko smo vstopili v studio, sem si želela, da se ne bi nikoli prijavili. Zgrabila me je grozna trema. A za umik je bilo prepozno. Posedli smo se na tribuni in nestrpno čakali voditelja oddaje, Špelo in Gorazda. Snemanje je potekalo tekoče in brez ponavljanj. Špela nas je gledalcem predstavila pod imenom dramska skupina Poljančki. Led so prebila dekleta iz nasprotne ekipe Male Nedelje. Igrali so Huga potapljača. Nato smo bile na vrsti me. Začela je Petra, in ko je izgubila življenje, sem nadaljevala jaz. Srečno sem prišla na cilj in Ani niti ni bilo treba igrati. Naši fantje Nino, Milan in Marko so igrali Huga na gori. Bili so malce slabši, a v skupnem seštevku smo zmagali Poljančki. Za nagrado smo dobili paket knjig Slovenske knjige, ki bodo obogatile našo šolsko knjižnico. Med potjo domov smo bili veseli in razigrani. Tega dneva ne bom nikoli pozabila.

SONJA STARIČ, 8. r. OŠ Stari trg ob Kolpi

OBISK KAPUCINSKE KNJIŽNICE V KRŠKEM

V četrtek smo osmošolci obiskali kapucinsko knjižnico v Krškem, kjer nas je sprejel pater Metod. Kar takoj smo odšli v najdragocenejši prostor v stavbi, kot je rekel pater, in ko smo videli, kakšne knjige so v njem, smo kar ostrmeli. Stare so tudi več stoletij. Nastarejše se imenujejo inkunabule, kar pomeni "knjige v plenicah". Imajo tudi faksimile Dalmatinove Biblije - original je v brežiškem muzeju. Pater nam je prebral nekaj iz teh knjig in povedal, da imajo kar nekaj takšnih, ki jih ni nikjer več v Sloveniji. Obisk te knjižnice je bil zanimiv in poučen. Vesel sem, da naši patri lepo skrbijo za knjige, saj so te naše največje bogastvo in dokaz obstoja nekega naroda.

LUKA KORŠIČ, 8. r. OŠ Artiče

POČITNICE

Počitnic se veselimo, da iz šole ven zbežimo, od nalog, kontrolnih smo učenci kar postali že mučenci. Ko naposled pridejo, se domov odpeljemo, tam dolgo spimo in se nič več ne učimo. Tudi na morju je lepo, saj tam lenarimo. Ko pa počitnic konec je, "mučenje" zopet na sporedu je. POLONA ŽERJAV, 7. r. OŠ Cerklje ob Krki

EKIPA ŠOLSKEGA RADIA ŠMIHEC - Na OŠ Šmihel v Novem mestu smo dočakali redno oddajanje šolskega radia Šmihec. Od 17. novembra se vsak dan deset minut pred začetkom pouka odvija radijski program posebne vrste. Učenci in delavci šole lahko prisluhnejo pestrim vsebinam iz sveta glasbe, mode, bontonu itd. Decembra so bile radijske oddaje praznično obarvane, govorile so o čarovništvu, o plesnem bontonu, garderobi in jedeh za praznične dni. Posebnost oddaj je uvodni avizo: Res boljše družbe ni, kot smo mi, Šmihelčani, pa tudi to, da učenci ob pomoči mentorice Tine Husu povsem samostojno izbirajo vsebine ter poskrbijo tudi za glasbo. (Lidija Skube, OŠ Šmihel)

VESELI ŽIVŽAV V MOKRONOGU - Društvo za sožitje in zdravje v družini občine Trebnje, sekcija Mokronog, je že 4. leto v sodelovanju s tamkajšnjo osnovno šolo, tokrat v njenih prostorih, pripravilo veselo prednovoletno srečanje otrok in njihovih staršev. Prireditve, ki so jo poleg krajevnih skupnosti Mokronog in Tebelno podprli številni podjetniki, je privabila več kot 500 obiskovalcev iz številnih krajev. Otroci so ob pomoči mentorjev ustvarjali v likovni, ugankarski, frizerski in še kakšni delavnici, slikali so na svilo, izdelovali voščilnice, poplesavali z ansambлом Kingstone, še najbolj pa so se razveselili prihoda dobrosrčnega dedka Mraza, ki jih je tudi obdaril. Vsekakor je bila to osrednja tovrstna prednovoletna prireditve v trebanjski občini. (Foto: P. P.)

MALE SIVE CELICE NA OŠ SEVNICA - Ravnateljica Anica Pipan in režiser RTV Malih sivih celic Njogoš Maravič sta bila navdušena nad znanjem, ki so ga šestošolke in šestošolci pokazali 13. novembra na predtekmovalju Posavja in širše Dolenjske. Sodelovalo je 35 ekip oz. 105 učenc in učencev iz petindvajset osnovnih šol. Zmagali sta ekipi Brusnic in Metlike ter se uvrstili v finale, ki bo 23. decembra 1997 na RTV Slovenije.

DRUŽABNO SREČANJE - Novomeško Sožitje, društvo za pomoč duševno prizadetim, skrbi tudi za družabna srečanja, na katerih si družine izmenjujejo izkušnje, se sprostito in skupaj poveselejo. Tudi na Otočcu so bili zelo veseli družabnega večera. (Foto: J. Dornič)

POGOVOR S ŠTEFANOM HORVATOM

Pomaga slovenskim inovatorjem

Zanimivo je srečati človeka, ki se ukvarja z veliko različnimi stvarmi, kar pa seveda še ne pomeni, da se jih zato loteva površno. Vsaj za Štefana Horvata iz Višnje Gore to niti najmanj ne drži. Je kmet, ekolog, elektrotehnik-elektronik, slikar, grafik, kipar in inovator in na vseh področjih teži k čim boljšemu. Prav inovatorstvu zadnja leta posveča največ časa in energije. Od leta 1993 namreč v okviru Slovenske podjetniške inovacijske mreže (SPIM) predstavlja slovenske inovatorje doma in po svetu.

Horvat, sicer Prekmurec iz Otovce, rad govori o svojem delu, o katerem ima res tudi povedati, veliko manj zgovoren pa je, ko beseda nanese na mladost, ker je bila zelo težka in kruta, ter šolanje. Po končani srednji šoli se je zaposlil v Telekomunikacijah Pržanj Ljubljana. Njprej je delal v razvoju, dvanajst let pa je bil nato vodja proizvodnje. Vseskozi je študiral ob delu. Leto 1960 pa je bil zanj prelomno. "Ob obisku na Nizozemskem mi je zadnji še živeči gospod Phillips dal laskavo priznanje, ko mi je rekel, da bom

v Jugoslaviji vpeljal prvo Phillipsovo tovarno," pripoveduje.

Leta 1961 je začel s proizvodnjo za visokofrekvenčne elemente v Višnji Gori, ki je proizvajala za jugoslovanska podjetja. Horvat je med prvimi pri nas opravil tečaj "Worck vactor" in ga s sodelavci vpeljal v višnjegorsko tovarno. Delavke, ki so delale po tem sistemu, so imele dvajset odstotkov višjo plačo. V dvajsetih letih je v proizvodnjo vpeljal preko 60 inovacij, vendar od tega ni bilo nič, niti ne prave zahvale. "Rekli so, da je moja dolžnost, da vedno kaj novega izumim, in šele ko sem šel delat drugam, sem bil leta 1983 imenovan za inovatorja leta," pravi in poudari, da se je moral vedno, ker ni imel dokončanega visokošolskega študija, dokazovati z delom, da je lahko napredoval.

Nato je bil do upokojitve leta 1990 zaposlen in Pogodbeni organizaciji združenega dela elektro servis Grosuplje, s sodelavci je razvijal laboratorijske smernike in pretvornike, več kot 18, v proizvodnjo je začel vpeljevati elektrone.

Šefan Horvat je kot podjetnik in dolgoletni sodelavec Zveze inovatorjev Slovenije leta 1992 prišel v projektni svet Slovenske podjetniške inovacijske mreže (SPIM), v okviru katere ocenjuje inovacije in svetuje inovatorjem. "Pred leti je bila inovacijska dejavnost pri nas premalo cenjena, odrinjena iz delovnega procesa. Inovatorjem je bilo posvečeno premalo skrbi in no bilo skoraj nobene spodbude, zato je bilo temu primerno tudi število prijavljenih inovacij. V samostojni Sloveniji so se razmere spremenile na boljše," pravi zadovoljno Horvat, ki trenutno največ pozornosti posveča slovenskim inovatorjem, ki razstavljajo v okviru SPIM doma in v tujini.

Je prevoznik eksponatov, zato so mu kupili kombi. Postavlja in pripravlja razstavne prostore ter

nato predstavlja inovacije. "Inovator se mora najprej prijaviti na razpis. Ko je izbran, pripravim celoten projekt predstavitev.

Naročim velikost razstavnega prostora, najvažnejše pa je, da inovacijo res dobro spoznam," pravi ter zadovoljen ugotavlja, da je bilo leto 1997 zelo plodno, saj so slovenski inovatorji imeli odmevne nastope na svetovni razstavi inovacij v Pittsburghu. To se vidi v številnih nagradah: 23 inovatorjev je prejelo 26 medalj, nagrajen pa je bil tudi sam nastop. "To kaže ustvarjalnega duha v naši družbi, njeno vitalnost. Pravo vrednost pa dobijo nagrade z realizacijo na trgu. Nekateri nagrajeni inovatorji so že uspešni podjetniki, druge ta najtežja pot še čaka."

Verjetno Horvatova pomoč inovatorjem ne bi bila tako uspešna, če ne bi bil tudi sam na njihovem mestu. Iznašel je že mnogo stvari. Njegova zadnja inovacija je Teslova medalja, ki je koncentrador organske energije in predstavlja pomembno pomoč za življenje ter že po dveh urah nošenja prina-

ša spremembe. Medalja je narejena iz naravnih materialov in deluje neprekinjeno brez baterij. Nositi jo je mogoče na svilenem ali usnjenem traku ali kot obesek zlate in srebrne verižice. Sama oblika ima zaščitni učinek.

"Z medaljo se organizem lažje varuje negativnih pojavov vseh vrst. Izkušnje so pokazale, da se poveča izraba inteligenčnega kvocienta, krepi delovanje čutil, sprošča telo, zmanjšuje utrujenost, bistri miselnost. Posebno koristna je za otroke, učence in študente, pa tudi za odrasle," je o učinkih nošenja Teslove medalje pripovedoval njen inovator.

Moč črpa v slikarstvu

Kot mnogostranski ustvarjalec je Horvat povedal, da si novih moči že štirideset let nabira v slikarstvu. Poleg krajin slika tihožitja v olju in akvarelu, pritegnjejo pa ga predvsem estetski motivi, ki odsliskavajo psihološko razpoloženjske trenutke. Pomembno mesto zavzemajo tudi grafike in ekslibrisi. Veliko je razstavljal tako samostojno kot skupinsko.

Svoje tovrstno znanje, do katerega je prišel po ljubiteljski poti, širi kot pedagog, saj je mentor mnogih likovnih krožkov. Po upokojitvi je ustanovil podjetje Lida (likovna inovacijska dejavnost avdiovizualna zaščita), v programu pa ima projektiranje, razvoj in proizvodnja vseh vrst varovanja objektov, avtomobilov in oseb ter izdelavo slik, grafik in kipov, okvirjev. V Višnji Gori ima prodajno galerijo in muzej elektrotehnike.

Glede na široko področje delovanja in polno ustvarjalne energije, ki jo Horvat ima, lahko z njegove strani pričakujemo še marsikaj. Sicer pa sam pravi, da je v življenju imel srečo, ker ga je narava obdarila s toliko talenti. "Toda brez dela in zavzetosti ne bi bilo nič. O tem sem prepričan."

LIDIJA MURN

Štefan Horvat

Brez televizije?

Deset razlogov za odpoved televiziji

1. Odvrata od resničnosti.
2. Tlači nas v nedejavnost.
3. Slabša nam učni uspeh.
4. Ustvarja prevlado slabega.
5. Slabi nam duševne sposobnosti.
6. Ločuje nas od sosedov.
7. Spreminja nas v stroj za nakupovanje.
8. Postaja gospodarica časa in pozornosti.
9. Duši nas z odvečnimi informacijami.
10. Škuša nas prepričati, da brez nje ne moremo.

MIHA ČERNETIČ

IZ NAŠE ZGODOVINE

Prva parna žaga na Kranjskem

Območje Loškega Potoka je gotovo eno izmed tistih, ki mu kmetijska pridelava ni nikoli zadostovala za številna lačna usta, zato je bil les vedno pomemben nadomestek, saj je nudil skromen zaslužek v različnih oblikah. Potoški človek je bil dobesedno zraščan z gozdom, poznal je njegove skrivnosti, prav delavci iz teh krajev pa niso bili znani le doma, ampak so na Hrvaškem, v Franciji in Ameriki. Seveda je bilo potrebno les prodati, zato se je razvila močna furmanska dejavnost.

Furmanske poti pa so bile dolge in polne nevarnosti.

Les so tvorili tja do Reke in Trsta, nazaj pa prinašali napredek in dobrine, ki so bile v preteklosti gorskim in oddaljenim krajem nedostopne. Ker so težki tovori in slabe ceste zahtevale močne vozove, se je razvilo kolarstvo in kovaštvo, slednje pa je potrebovalo ogelje in tudi ta večšina ni bila Potočanom tuja.

Poceni delovne roke in velika lesna zaloga je cerkniškega trgovca Karla Obrezo spodbudila, da je leta 1852 zgradil prvo parno žago prav v Loškem Potoku. Prva podobna žaga je stekla le deset let prej v okolici Dunaja in je bila gradnja tiste čase velik dogodek za Potočane. Trgovca Obrezo je dodatno spodbudilo načrtovanje železniške proge v bližini Loškega Potoka že mnogo prej, preden je leta 1857. stekla tržaška železnica. Ta je skrajšala tvorjenje za dobrih 100 km in postaja na Rakeku je bila celo stoletje glavno tržišče za odpremo lesa.

1893. leta je stekla železnica Ljubljana - Kočevje in leto pozneje cesta Loški Potok - Sodražica. Tako so se pota skrajšala na dobrih 20 km, in trgovanje z lesom, deskami in trami je postajalo vse živahnije. V pedesetih letih tega stoletja pa je tovrstne pre-

voze že dobobra prevzel avtomobilski promet.

Žago je gradil Čeh Lunaček

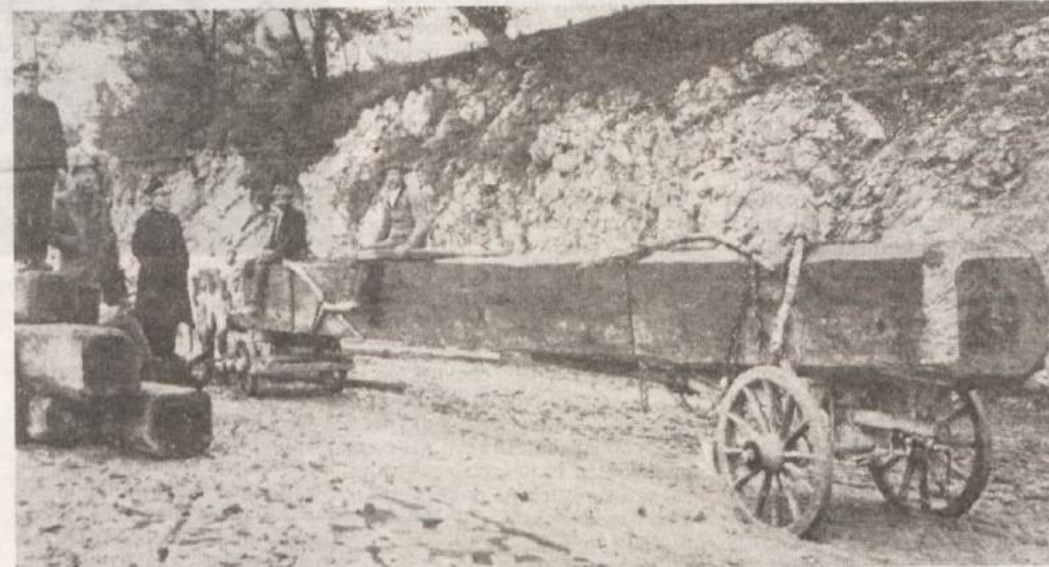
Gradnja in montaža stroja je bila za tisto obdobje velik podvig in je potrebovala sposobnega človeka. Tak je bil Lunaček, ki je veljal za velikega strokovnjaka. Potočani so mu rekli "mašenist." Gotovo je Lunaček vzljudil potoško okolje, saj si je tu ustvaril tudi družino. Žal v kraju samem o obstoju rodbine Lunaček priča samo še nagrobnik. Ve pa se, da je leta 1871. leta postavil drugo, lastno žago na temeljih steklarne v Glažuti, ki pa je pozneje prešla v last Auerspergov in bila 1942. leta med italijansko ofenzivo požgana. Lunački niso pognali korenin v Loškem Potoku, ampak so se razšli po svetu. Morda je še najbolj znan

Pavel Lunaček, sin konstruktorja žag, pa ne v Loškem Potoku, pač pa v Šentrupertu, kamor je leta 1896. leta prišel učiteljevat in si v Mirnski dolini pridobil nemalo zaslug za šolstvo, razvoj sadjarstva in čebelarstva. Lunaček se je uveljavil predvsem zaradi dobrodružnosti, marljivosti in vztrajnosti.

V knjigi Plenkača pesmi poje, prof. Janeza Debeljaka je opisanih kar nekaj žag, ki so krajši ali daljši čas obratovale v Loškem Potoku. Izérpano pa je nastajanje in propad žag na kočevskem, ribniškem in potoškem koncu, opisal v monografiji "Inles in njegove korenine" Mirko Anzeljc, dolgoletni direktor Inlesa, ki je svojo poklicno pot začel prav na žagi v Loškem Potoku. Kar nekaj več prostora namenja žagarstvu v Loškem Potoku. Avtor pravi, da

je ravno žaga v Loškem Potoku začetnik razvoja industrijske predelave lesa na ribniškem območju. Tudi žage, ki so obstale, so postale temelj sodobni lesni industriji. Podjetje Smreka, ki se je pozneje združilo z Inlesom, je v dobrih časih zaposlovalo preko 200 delavcev. Žal je pred nekaj leti tudi ta obrat doletel stečaj. V stoletju in pol se je resda menjalo kar več lastnikov, nihče pa ne pomni tako žalostne usode, kot jo doživlja to desetletje. Žaga je in je ni, mimo nje pa potujejo deset-tisoči kubikov lesa, prav tako tudi nekdanji njeni delavci. Ti pa lahko samo sklepajo in ugibajo, kdaj bodo na "svoji žagi" spet našli vsakdanji kruh, ki jim ga ta trenutek ne more nihče obljubiti.

ALBIN KOŠMERL

PREVOZ BORDONALA - Bordonala iz Loškega Potoka na železniški postaji na Rakeku. Bordonala je na kvadratičen prerez tesan (ali žagan) tram, dolg 8 do 13 m, debeline od 27 x 27 do 49 x 49 cm. Bordonale so iz naših krajev v prejšnjih časih furali v Trst za ladjedelništvo, po drugih podatkih pa so jih iz Trsta ali z Reke izvažali kot gradbeni material v Francijo.

NAŠE KORENINE

Silna žeja po pomladi

Decembrsko dopoldne je. A le mir v dolini je čisto decemberski, sicer pa človek kar ne bi vejel: skozi tenke oblake že prodira sonce in svetloba se s streh tam gori na strmem bregu zliva v dolino. Glej, zlati cekini so rumeno zažareli v starem sadovnjaku in srebro je nemirno zatrepetalo v jezu nad stari mlinom! Neizmerno bogastvo se skriva v dolini, bogastvo, ki ga ni moč kar tako pobrati in vnovčiti. Le duša je tista posoda, kamor lahko shraniš vse to zlato in srebro, in srce tisti kupec, ki od njega lahko obogati.

Onkraj reke je samostojna država Hrvaška, tukaj pa iz pepela dolgoletnih razočaranj brstijo nova pričakovanja. Kraj je Damelj ob reki Kolpi.

"Ljudi je zdaj v vasi manj. Precej manj, kot nas je bilo svojčas. Včasih nas je bilo devetdeset, zdaj le še trideset. Včasih je tukaj stalo enaindvajset hiš, zdaj jih je le še osemnajst, pa še od teh jih je pet praznih. Osemindvajset moških je bilo med drugo vojno v partizanih. Pet jih je padlo. Še huje je bilo v sosednjem Kotu. Tam je bilo le pet hiš, iz katerih pa jih je v partizane odšlo enajst. Kar pet jih je padlo."

Te podatke našteva Franc Šebalj, devetdesetletnik iz te doline ob Kolpi. V njegovem življenju jo je pobelila prenekatera zima in za vsako je spet prišla zelena pomlad. Le po tisti zimi, ki je razsajala med drugo svetovno vojno in še dolgo po njej, se dolina ni opomogla. Zaman je bilo trpljenje, odpovedovanje, zaman vse žrtve. Dolina je usihala, njeni prebivalci so odhajali za kruhom drugam in le malo se jih je za stalno vrnilo. Saj je bil tudi Franc med tistimi, ki so verjeli, da bo po vojni bolje. Bil je poslanec na kočevskem zboru. Prav tukaj je tudi pomagal slovenski delegaciji prečkati Kolpo na poti v Jajce. Bil je terenec, borec, pa spet terenec, po vojni je deloval v številnih krajevnih odborih in organizacijah - kdo bi jim zdaj še vedel ime! A dolina je usihala in tisti, ki so bili včasih polni sladkih besed in lepih obljub, so nanjo pozabili.

Decembrski mir kraljuje tukaj. France in njegova žena Ana živita zdaj sama v svoji hiši. Sedem otrok sta vzgojila, pa so poleteli v šrni svet. Nekateri so se ustavili bliže - na Knežini, v Črnomlju, Brežicah, Ljubljani, druge je nemir zanesel dlje: Ivana na mrzli evropski sever, najmlajšo Anico pa celo preko Atlantika.

A Francevi in Anini otroci niso bili prvi Šebalji, ki so zapustili dolino. Tudi prejšnje rodove je nujna silila v svet. Že njihov ded Franc, doma s hrvaške strani, je konec prejšnjega stoletja preplul Atlantik in v Calumetu zakopal v ameriško zemljo. V začetku tega stoletja se je vrnil. Nevesto si je našel na tej strani Kolpe. Mladi "Amerikance" je izbral Žagarjevo Ani-

co iz Damlja, po domače Medvedkino. Sem se je priženil in zaživel z njo, prihranjeni denar pa zaupal denarnim zavodom, da bi mladi družini renta pomagala k blagostanju. Pet otrok se rodilo pri Medvedkinih, France je bil najstarejši, in vsi so morali kaj hitro prijeti za delo. Očetov denar je namreč pobral piš prve svetovne vojne, od garanja v ameriških rudnikih pa je očetu ostala le rudarska bolezen, ki ga je kmalu pričela tako dušiti, da ni bil sposoben več za nobeno težje kmečko delo.

France mlajši, recimo mu tako, kljub častitljivim devetdesetim letom, ki jih ima sedaj, pa po nevesto ni šel preko Kolpe, ampak le v bližnjo Drago. Življenje v obkolpskih vaseh je bilo sicer trdo in žilavo, a ljudje so bili prijazni in fantje si niso takoj skočili v lase, če je koga vasaovska pot zanesla v sosednjo vas. Tako je Špeharjeva Ana iz Drage postala nevesta pri Medvedkinih in nova generacija je napolnila domačijo nad Kolpo.

Seveda sta se Ana in France morala pošteno namučiti, da je vseh sedem mladih "medvedkov" godnih zapustilo samotno, a lepo dolino. Ana je gospodinjila in kmetovala, France je kmetoval, tesaril in postavljaval strehe domačij v skupini mojstra Rogine. Največ na slovenski strani reke, pa tudi onkraj. Pozneje, ko je sin Ivan odišel na Švedsko, je tudi on kaj primaknil za šolanje svojih bratov in sester. Takoj je bilo lažje. Novi red pa nič. Odtelkel je, kot odtelka voda v strugi sredi doline in le napis na mlino ob jezu spominja na to, da so včasih hodili tod mimo ljudje, ki so ga poskušali ustvariti. Petrovin so rekli ljudje mlinu, ker je bil last Petrovine hiše iz vasi. Pred leti je v njem gospodar za vedno zaspal.

V decembrski tišini noga neslišno stopa skozi sadovnjak in jabolka se zlatijo pod drevesi. Reka se belo vrtinči čez jez in pripoveduje stare zgodbe. Tako minljivo je vse. Tudi ta trenutek bo kot utrinek potonil v mrak. Zdaj se dolina ob reki še koplje v soncu, kmalu pa bo severni veter pobelil polja z vasico vred in nadel snežno kapuco vaškemu patronu Mihaelu. Prekril bo tudi napis na strehi brunarice poleg starega mlina, ob kateri poleti posedajo kopalci. "ŽEJA" pravi napis. Mar ta beseda pomeni le željo, ki zgrabi človeka ob sončni pripeki? Ne pomeni tudi silne žeje po spremembi, po potešitvi dolgo zatajanih potreb?

Iz vasi se v spokoj decembrskega dne vijejo srebrni pramenji. Znak, da življenje še tli. Zdaj, v prazničnih dneh, se bo iz kmečkega turizma pri Žagarjevih gotovo oglasila tudi vesela glasba. A nad hišo, ki si jo je v domači vasi postavil Medvedkin Ivan, se še nič ne suklja. Oživela bo šele poleti. Takrat bo življenje ob Kolpi znova vzplamtelo. Morda pa se neke jeseni ne bo spet poslovilo!

TONE JAKŠE

UREDNIŠTVO V GOSTEH: ČRNEČA VAS Z OKOLICO

Zakotne vasi, obsojene na smrt?

Še ne 10 kilometrov nad Kostanjevico tik ob hrvaško-slovenski meji na Gorjancih kaže življenje povsem drugačno podobo. Vasi se redčijo, mladi odhajajo za boljšim kruhom v dolino, starejšim prebivalcem, prepuščenim sami sebi, pa ostaja le trd boj za preživetje. Ljudje, ki živijo na primer v Vrbju, imajo do najbližje trgovine kar 6 kilometrov, do katere morajo po slabi poti peš ali pa s traktorjem, še nekaj kilometrov dlje pa je zdravnik. In čeprav so odrezani od sveta, položnice do njih najdejo pot!

Črneča vas, Črešnjevec, Vrbje in Vrtača so demografsko ogrožene višinske vasi. V vasi Vrbje, na primer, ki je pred drugo svetovno vojno štela čez 40 prebivalcev, je danes v štirih hišah le še 9 ljudi, najmlajši je polnoletnost dosegel že pred leti, podobno število ljudi pa biva tudi na Vrtači, le da sta tam najmlajša, Jernej in Marko Zagorc, ki obiskujeta 3. oziroma

vaščan Juršič, šolo pa so tri leta gradili krajani. V stari Jugoslaviji je bil v njej pouk v sedmih razredih, vanjo pa so bili vključeni učenci kar osmih okoliških vasi. Leta 1941 se je zaradi vojne pouk v njej prekinil.

Avgusta naslednjega leta so italijanska letala vas napadla z zažigalnimi bombami. Zgorelo je 24 hiš, tudi šoli ni bilo prizaneseno. Po vojni je bila tako kot ostale hiše šola obnovljena in leta 1947 se je pouk za 8 razredov vrnil vanjo. Od leta 1961 so bili v njej le še štirje razredi, predmetni pouk pa se je nadaljeval v Kostanjevici, pouk pa so v Črneči vasi povsem opustili leta 1969 in ga preselili v Kostanjevico. S to potezo je Črneča vas izgubila povezavo z okoliškimi vasmi, kulturno dogajanje pa se je ustavilo.

Vzeli so jim trgovino

Večji pomen je vas dobila tudi leta 1937 s trgovino, leta 1974 pa so jo preselili iz zasebne hiše v izpraznjeno šolo, ko sta objekt in trgovina prešla v družbeno last. Najemnik je postal Mercator, preskrba Krško. Najemnino so pogodbeno vezali za 20 let, denar pa se je stekal za izgradnjo prizidkov ob osnovni šoli v Kostanjevici. S to odločitvijo je stara črneška šola ostala brez sredstev za vzdrževanje, obsojena na propad. Pred dobrim mesecem dni je trgovina v Črneči vasi zaprla vrata.

"Poleg sredstev iz najemnine smo vaščani Črneče vasi s samopriskrbi sofinancirali izgradnjo teh šolskih prostorov v Kostanje-

vici. Zdaj pa, ko je stara šola v Črneči vasi dotrajana, denarja za obnovo ni," pripoveduje Tone Žulič iz Črneče vasi, svetnik v svetu krajevne skupnosti v Kostanjevici. "Krajevna skupnost in občina Krško nimata posluha za naše klice, klice v sili. Postavili so nas pred dejstvo, kar pomeni osamo in počasno izumrtje. Vrbje in Vrtača se tej tragediji ne moreta več izogniti. Do trgovine brez dobrih sosedov ne morejo."

Denarja za obnovo ni

Vaščani teh vasi od krajevne skupnosti in občine pričakujejo, da bodo staro šolo obnovili, da bo stavba primerna za trgovino in

druge dejavnosti, saj sta prav občina in KS odgovorni za propad stavbe. Krajanom ni težko izračunati, da je šlo v Kostanjevico od najemnine čez 80 tisoč nemških mark. Obresti niso prišli!

Na krajevno skupnost so dali vlogo za razrešitev šolskega objekta. Predlagali so, naj v njej ostane trgovina, en prostor pa naj bi namenili mladini za spravilo športne opreme, saj so za šolo pred nekaj meseci že začeli delati igrišče, a se lahko zgodi, da bo ta ideja zaradi pomanjkanja denarja padla v vodo, prostor ob šoli pa se bo spremenil v smetišče. Tudi na občino so se obrnili, saj je ta lastnik objekta.

Predstavniki občine in krajevne skupnosti so se odzvali povabilu za ogled stavbe. Člani odbora za družbene dejavnosti so ugotovili, da objekt ni predmet njihovega odbora, in je vlogo prenesel na odbor za gospodarske dejavnosti,

tam pa so njihovo vlogo na drugi obravnavi izločili iz programa.

Vaščani so iskali rešitev tudi pri trgovcih, ki bi bili pripravljeni sprejeti trgovino in nadaljevati z dejavnostjo, pa je strošek za obnovo velik in samo z minimalno adaptacijo stavba ni uporabna. Kasneje so na ogled povabili tudi župana občine. Prišel je, a rešitve za propadajočo šolo še vedno ni videti, čeprav je lahko prav ta odločilnega pomena za nadaljevanje življenja v štirih demografsko ogroženih vaseh.

Tako sedaj tem vasetem ostaja najbližja trgovina na Dolščah, v vasi, ki je 6 kilometrov od Vrbja oziroma Vrtače. "Iz trgovine mi prinesejo sosedje, saj sam nimam avta, ali pa sinovi, ki so se odselili v Orehovec in Brod, eden pa v Koper," pripoveduje 68-letni Franc Stopar, ki si je pred dobrim desetletjem kupil traktor, tako da se lahko z njim odpelje v 11 kilometrov oddaljeno Kostanjevico. K zdravniku, na primer, po gorivo pa bi se moral peljati še 7 kilometrov naprej, v Šentjernejo.

Z ženo Rozalijo, ki živita v 20 let stari, a neometani hiši, krpata družinski proračun starostne pokojnine z nekaj zemlje in živino. Franca jezi, da ne krajevna

gre avtobus štirikrat dnevno; makadamska cesta proti Vrbju in Vrtači pa je slabša. Cesta, ki so jo leta 1933 namesto prejšnje poti čez hrib naredili kmetje, še danes ni zemljiško knjižena. Geometri so že bili na delu, potrebno pa bo urediti še soglasja. Sicer pa gre po njej malo vozil, tako tudi naprej do Prušnje vasi, ko gre cesta celo nekaj sto metrov po hrvaškem ozemlju. Po njej se zaradi bližine meje vsak dan vozijo policisti in prav v bližini slovensko-hrvaške meje so vaščani nekaj časa videli možnost napredka teh vasi.

Po samosvojitvi je bil namreč govor o maloobmejnem prehodu,

v stavbi ošnovne šole v Črneči vasi pa naj bi uredili prostore za obmejno policijo. Nater so že postavili umivalnike, a kaj več se ni premaknilo. "Tranzitna pot bi lahko zadržala propadanje vasi, a kaj, ko je bila sosednja krajevna skupnost Podbočje močnejša in bo maloobmejni prehod kot kaže na Planini!" pravijo krajani, ki so se ob našem obisku zbrali pri Žuličevih. Krajani sami skrbijo tudi za nekaj vaških poti, eno na primer

je že močno poškodoval plaz, pomoči pa od nikoder. Propadla je tudi ideja, da bi po teh krajih potekala vinska cesta.

Tudi voda je bolj tako. "Za prekuhanje je dobra," pravijo. Ob suhi vode ni, takrat na pomoč priskočijo gasilci, a kaj, ko vaščani upajo na kak tolar tudi od živine, ta pa ne sprašuje, če voda je. A ljudje vedo, da je na Črešnjevcu dovolj kvalitetne vode. Zvrtna je že skoraj 300 metrov globoka vrtna, toda kaj pomaga, ko pa mora ta voda čakati, kdaj bodo za ta projekt zagotovljena sredstva.

A v teh vaseh le ni vse tako črno. Pred leti so v večini hiš zazvonili telefoni, pred nekaj meseci so jim uredili celo odvoz smeti, spomladi naj bi v Črneči vasi začeli delati javno razsvetljavo, kmetom kmečka zadruga pomaga z regresi, po njihah naj bi začeli z izkopom kamenja. A to še vedno ni dovolj. "Starejši smo že navajeni na slabše življenje in marsikaj požremo, prebolimo in se znajdemo po svoje, a otrokom je težje," pravi Majda Zagorc z Vrtače, ki je navajena pogostega pešačenja v dolino, saj je tam rojena in v domači hiši je ostala tudi po poroki. Navezanost na kraje namreč ostaja, čeprav se mnogi raje odločijo za lažje življenje v dolini. Pa tudi dejstvo, da je letos v teh štirih vaseh umrlo 9 ljudi, rojen pa je bil le en otrok, kaže kaj žalostno sliko za bodočnost.

TANJA GAZVODA

JERNEJ IN MARKO ZAGORC - Jernej obiskuje 3., Marko pa 1. razred. Stanujeta na Vrtači in do Črneče vasi, odkoder vozi avtobus za šolo v Kostanjevico, imata 3 kilometre. Peš ali s starši.

ŠOLA, OBSOJENA NA PROPAD - Sprva je služila za pouk otrok iz osmih vasi. Iz osemletke je s časom nastala 4-letna šola, leta 1969 pa je bil pouk ukinjen. Otroci se vozijo v Kostanjevico. Več kot 20 let je bila v stavbi trgovina, sedaj še te ni več. Denar od najemnine se je stekal v Kostanjevico... Res ni rešitelja?

skupnost ne občina (pa tudi država ne, čeprav obstaja denar za demografsko ogrožena območja) nista imeli nikoli posluha za te vasi. Vedno se je vlagalo v dolino, a kaj, ko vsi v mestih ne morejo živeti.

Propadajoča pot

Cesta od Kostanjevice do Črneče vasi je v dobrem stanju, čeprav zelo ovinkasta in ozka, po njej pa

VAŠA ZGODBA

LOJZKA PUHEK

BOŽIČNE JASLICE 1942

Spominjam se, da so fašisti, ko so okupirali našo deželo, v predmestju napravili rampo. Kdor ni imel dovoljenj, ni smel ne v mesto ne iz njega. Fašisti niso legitimirali vseh enako, bolj podrobno so radi pregledovali predvsem ženske in jih včasih tudi slekli v bunkerju z izgovorom, da iščejo tajno pošto za partizane ali kaj drugega.

Včasih je katera šla mimo zapornice z zvijačo brez "permesa". Neka ženska je ubirala nenavaden način, da se je ognila pregledom; že od daleč je dvignila krilo čez pas in pela: "Permeso, permeso..." Straža se je smejala, meneč, da je ženska nora, in so

jo brž poslali naprej brez pregleda. Z Italijani so se na ves glas smejali tudi drugi, ženski pa je skrivoma šlo na jok, češ tako se moram obnašati, ker sem tukaj na svoji zemlji. Kot tujci na svoji zemlji smo se bolj ali manj počutili vsi, posebej še takrat, ko so fašisti začeli množično pošiljati naše ljudi v taborišča smrti, kjer so umirali od lakote, mraza in bolezni.

Nekaj dni pred božičem so fašisti kar na deblu pred rampo postavili božične jaslce. Ljudje so si oddahnil: "Morda pa jih bo vodila božja previdnost in ne bodo našim možem in sinovom storili nič zalega..."

Rampa, fašisti, dovolilnica, izgoni v internacijo, vse to se je tistega davnega leta 1942 žalostno mešalo z božičnimi jaslicami in božičnim sporočilom: Mir ljudem na zemlji.

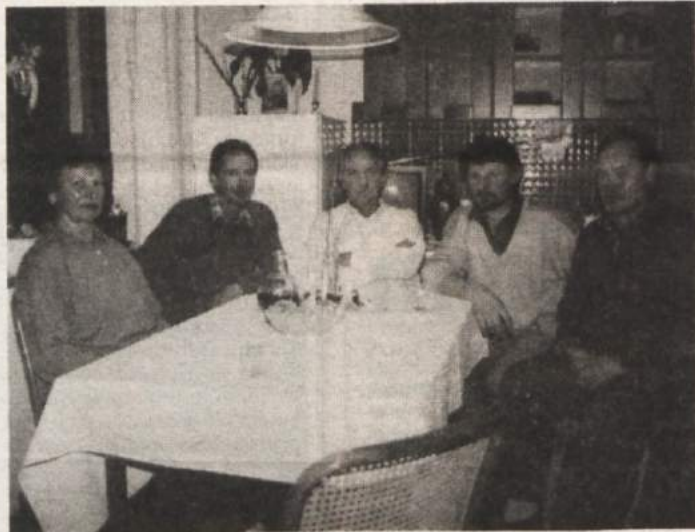

FRANC IN ROZALIJA STOPAR - Njun dom je v Vrbju, ki je le lučaj od slovensko-hrvaške meje. Do najbližje trgovine imata 6 kilometrov. Lahko računata na pomoč sosedov ali na traktor. Peš se v dolino ne odpravita več.

1. razred osnovne šole v Kostanjevici.

Nekoč pomembni

Črneča vas je imela v preteklosti pomembno vlogo. Vas se prvič omenja v 14. stoletju. Sredi vasi je še ohranjen obmejni stražni stolp iz časov turških vpadov. Črneča vas ima tudi več sto let staro cerkev sv. Mohorja in Fortunata, ki stoji na čudoviti razgledni točki. Leta 1907 je bila v vasi zgrajena šola. Zemljo zanjo je podaril

KRAJANI PRI ŽULIČEVH - Justina Žulič, Franci Klemenčič, Tone Žulič, Rajko Kučič in Franci Zagorc se večkrat zberejo in iščejo rešitve za Črnečo vas z okolico.

ŽIVETI OD ČEBELARSTVA?

Mirku pa je "muha" le dala kruha

Mirko Pavlin s Sel pri Semiču velja za starosta belokranjskih čebelarjev, a ne toliko zaradi svojih let, temveč zaradi čebelarstva staža. Sliši se skoraj neverjetno, da je že s petimi leti pomagal pri čebelarjenju, čeprav ne doma ne bližnji sorodniki niso imeli čebel. Imel pa je srečo, da so ga leta 1935 starši iz rodniških Vodč pri Gabrovki poslali k daljnemu sorodnikom v Ljubljano, ki so se ukvarjali s čebelarstvom, in malemu Mirku je bilo v posebno veselje, ko se je z njimi motal okrog čebelnjaka.

Čeprav je od takrat minilo že več kot šest desetletij, se iz Pavlinovega spomina še vedno ni izgubil okus po ajdovem medu, ki ga je pri ljubljanskih sorodnikih smel iz velikega lonca lizati s pomočjo prstkov. Predvsem pa so mu vcepili ljubezen do čebel. Ko so ga tik pred vojno starši vzeli zopet domov, je večino časa preživel pri sosedovih čebelah, zato mu je leta 1943 oče zbil čebelnjak, v katerem je imel že na začetku 30 družin. Imel je srečo, da so tudi na kmetijski šoli v Mali Loki pri Trebnjem, kjer je nadaljeval šolanje, imeli čebele, ki so kaj hitro prešle v njegovo oskrbo. A ne le to, ko je

končal šolanje, se je edini iz generacije zaposlil na šoli kot čebelar, sadjar in skladiščnik. Spominja se, da so bili to za čebelarje zlati časi, saj ni bilo nikakršne bojazni pred nevarnimi kužnimi boleznimi.

Mirko Pavlin je pozneje svoje znanje izpopolnil še v dveletni čebelarski šoli v Ljubljani, potem pa ga je Glavna zadruga zveza kot uslužbenca poslala v dolino Neretve, kjer je moral skrbeti za 150 družin. "Tam so bile idealne razmere za čebelarjenje, in če bi takšne imeli čebelarji v Sloveniji, bi zagotovo delali čudeže. A glavni zadrugi zvezi se kljub temu računali niso izšli in 500 panjev iz Bosne je z mano vred preselila na Kočevo," pripoveduje Mirko. Spomladi leta 1958 pa je z dekretom prišel v Semič. S seboj je na vlak po kolesa pripeljal le kovček knjig o čebelarjenju, z njim pa so poslali še 150 panjev čebel. Pavlin je v Beli krajini hitro pognal korenine in še isto leto ustanovil semiški čebelarsko družino, v kateri je bil nekaj let blagajnik, tajnik in predsednik hkrati, slednje pa celih 30 let. "Takrat nas je bilo v družini osem, a smo bili vsi kar napredni. Tudi

sicer je semiška čebelarska družina ves čas svojega dela v vrhu slovenskega čebelarstva, pa naj gre za zaščito čebel, njihovo zdravstveno varstvo ali seznanjanje ljudi s koristnostjo čebel in njihovih izdelkov," pravi zadovoljno.

Po Glavni zadrugi zvezi je nastal Zavod za čebelarstvo, v katerem je bil Mirko uslužbenec do leta 1974 ali 1975, potem pa se je kot edini belokranjski čebelar redno zaposlil pri Medexu. In čeprav stari slovenski pregovor pravi "Muha ne da kruha", si je s čebelami leta 1987 zaslužil pokojnino. A najbrž bi kar zbolel, če bi se moral od njih tudi posloviti. Vesel je, da gre po njegovih stopinjah sin Bojan, ki že skrbi za 150 čebeljih družin, medtem ko jih ima Mirko 210. Prizna pa, da ima prav sedaj, ko je v pokoju, veliko bolj proste roke pri odločanju o tem, čemu naj se pri čebelarjenju najbolj posveti. "Ko sem bil pri Medexu, sem se moral prilagajati njihovim zahtevam. Takrat so imeli matični mleček, cvetni prah in propolis prednost pred medom. Vzgajal sem tudi gospodarne matice. Sedaj so zame najpomembnejše različne vrste

medu, sledita cvetni prah in propolis. Pripravljam tudi različne pijače iz medu, kot so medeni liker, belokranjska medica in kranjska medica, po starih receptih pa melbrosin in medeni sirup," našteva Mirko. Pri Pavlinovih se trudijo, da čebelji pridelki ne bi šli od hiše v sodih in kantah - kar bi sicer bilo najbolj enostavno - ampak vse pakirajo v lično embalažo. Mirko pravi, da ga najbolj zabolijo, ko vidi, kako nekateri prodajejo med v kozarcih, pa se niti toliko ne potrudijo, da bi odlepili nalepke, na katerih piše, da so bile nekdanje v embalaži kisle kumarice. "S tem ne razvednotijo le dela čebelarja, ampak tudi pridnih čebel," se jezi Mirko ter neprestano pogleduje proti čebelnjakom, okrog katerih je živo kot sredi pomladi, v resnici pa manjka le teden do koledarske zime. Da pa njegov med ni le lep pakiran, ampak tudi dober, dokazujejo številna priznanja. Zadnja je dobil na letošnjem jesenskem sejmu sadja, semen in sadik v Gornji Radgoni. Od 48 priznanj, ki so šla po vsej Sloveniji, jih je kar 5 prišlo v Belo krajino, od tega tri k Pavlinovim: zlato za hojev ter srebrni

ČEBELARJA - Mirko in Bojan Pavlin pred reklamnim čebelnjakom

za akacijev in gozdni med. Velikokrat je živo tudi na Pavlinovem dvorišču. Včasih so hodili k njim na strokovne izlete le čebelarji, Mirko pa je delal povzetke iz svojega bogatega znanja in jim predaval. A začeli so prihajati tudi turisti in Mirko je moral pripovedovati bolj poljudno. Ob tem se je porodila ideja, da bi pričeli kot prvi v semiški občini razvijati čebelarski turizem, ki bi temeljil na spoznavanju življenja čebel, pridobivanju čebeljih izdelkov in

njihovem pomenu. In katero leto mu je v desetletjih čebelarjenja ostalo najbolj v spominu? "Človek se mora zadovoljiti s tistim, kar da narava, in se tega veseliti. Srečen sem, da je tako. Sicer pa letine niso bile nikoli tako slabe, da ne bi bilo pravičnega medu. In tudi to moram vzeti za dobro," razmišlja o suhih in debelih čebelarskih letih Mirko Pavlin.

MIRJAM BEZEK-JAKŠIČ

Burinov Ivan ni dočakal 104. rojstnega dneva

TAJHTE PRI PLANINI PRI SEVNICI - Ko smo pred slabim letom nazdravili za 103. rojstni dan z najstarejšim Slovincem Ivanom Burinom pri Gračnarjevih v Tajtuh, kjer že od leta 1985 prijazni sosede skrbijo za Ivana Burina, smo upali, da bomo trčili s kozarci spet 14. decembra 1997 ob 104. rojstnem dnevu, saj smo pri Gračnarjevih zvedeli, da Ivan pri zdravniku nikoli ne bi bil, če si ne bi nekoč zlomil roke. Le z zobmi je imel včasih manjše težave.

V topli izbi domačije Gračnarjevih nas je takrat Ivan Burin pričakal sede na kavču, po nogah pokrit z deko, oblečen v suknič in pokrit s svetlorjavo čepico. Ker je zelo slabo slišal, so nam pri sporazumevanju pomagali domačini, zlasti gospa Fani. Še najbolje je bilo, ko smo ga pustili, da se je razgovoril, kako je že s šestimi leti moral z doma - rodil se je v Malem Podgorju ob Sevnici v sevniški občini - za varuško pri Božičevih v Dolu pri Zabukovju, ko bi še sam skoraj potreboval kakšno pestunjo. Burin je služil za hlapca pri številnih gospodarjih na Kozjanskem in v Posavju: pri Žičkarju v Sevnici, pri Lozarju v Lončarjevem Dolu, pri Božičevih v Novi Gori nad Kladjem pri Blanci. "Tam sem hodil včasih tudi v šolo, kadar pač nisem delal krav ali imel kakšnega dela. Spomnim se, da me je gospodinja nekoč, ko sem s krepelcem sklatil jabolko, ker sem bil lačen na njihovem gruntu, hudo oštela, češ da kradem. Zahtevala je, da pride mama ali oče, če hočem dobiti obleko, saj nisem imel drugega kot ene hlače in srajco. Ko je prišel oče in slišal gospodinjino, se je zasmeljal in rekel, da v tem ne

vidi nikakršne nevarnosti, da bi postal tat. In potem sem odšel z njim.

Še najbolje mi je bilo pri Senicevskih v Golobinju. Tam je v sosesčini, v Visočah, služila moja žal že pokojna žena Marija. Klical sem jo najraje kar Micka. Ko mi je gospodar Senica nekoč obljubil telico, ker sem bil tako priden, in je na obljubo ob letu pozabil, sem po maši to povedal županu. Ta je šel h gospodarju in zahteval, da izpolni obljubo."

Tako je Ivan prišel do svoje živine in z Micko sta se leta 1934 vzela ter si kupila manjšo kajo nad Gračnarjevimi. Koča je imela po tleh še zemljo, a bila sta svobodna kot ptička na veji, in, vajenima skromnega življenja in revščine, jima je bilo lepo še kot kadarkoli. Svojih otrok nista imela. Micka je bila precej bolehnata. Ker so se z Gračnarjevimi zelo dobro razumeli, ni bilo treba dvakrat reči, da sta Burinova sprejela povabilo in se na jesen življenja preselila k sosedom. Burin je hodil veliko po sejnih, pravijo, da je bil zelo dober mešetar, pomagal je tudi okoliškim kmetom pri takšnih opravilih.

PAVEL PERC

ID INTERIER DESIGN

"Drugačni smo, zato nam gre!"

Računalnik je spremenil način dela v pisarni, zato je nujno organizirati delovno mesto drugače, kot smo ga navajeni. Za sodoben način dela so klasične pisalne mize, stoli in police neprimerne. Oblike so danes povsem drugačne, neformalne, so ergonomске in prilagojene načinu dela. V novomeški družbi ID Interier Design, ki se ukvarja z arhitekturo in oblikovanjem, so to še pravi čas ugotovili. Vodila jih je misel, da pomeni veliko prednost za delovno mesto, če je opremljeno z mobilnim pohištvo. Njihov zadnji in trenutno najbolj izpopolnjen sistem kompaktne pisarne je izdelan Delta, ki je v slabih dveh mesecih, kolikor ga pozna tržišče, požel veliko odobravanja. Najprej na ljubljanskem sejmu Pohištvo in nato še na sejmu Infos. O tem, o sodobnem podjetništvu in o oblikovanju za današnji čas smo se pogovarjali z direktorjem družbe Bojanom Košmerl.

Vaš sistem Delta je torej tu, vzbudil je veliko zanimanje pri potrošnikih. Kaj zdaj?

Košmerl: "Najprej moramo izdelek prodati, kar je vsekakor odvisno tudi od razpoložljivega denarja v firmi. Pri nas ogromno dela in časa ter več kot polovico dobička vložimo v lastni razvoj ter ogromno dela in časa. Komercialna uspešnost ni odvisna samo od zanimanja za izdelek, pogrešamo ustrezno podporo, saj je vse na naših plečih. Na pohištvenem sejmu smo imeli kakih 3.000 obiskov, še bolj izredno pa je bilo zanimanje na sejmu Infos."

"Predstavniki družbe Apple so nam na koncu celo priznali, da so se obiskovalci bolj zanimali za Delte kot za njihove računalnike."

Kako boste idejo kompaktne pisarne za širšo potrošnjo udeležili, kako bo zdaj s proizvodnjo, prodajo?

Košmerl: "Za zdaj skrbimo za vse sami, ker ni nobene firme, ki bi prevzela marketing. Zunaj, takoj ko se izdelek oblikuje, pride neko podjetje, ki izdelek prevzame marketinško, tehnološko, organizacijsko. Pri nas se prodaja 15 do 20 let staro pohištvo, zelo malo je novega. Na drugi strani je težnja delati unikatno, kar sploh ni smiselno, saj draži proizvodnjo."

Je na sejmu k vam pristopil kateri od domačih proizvajalcev pohištva?

Košmerl: "Nikogar ni bilo. V industriji ni interesa, da bi se povezali z oblikovalci. Mi programe lahko kreiramo in v Novem mestu je še nekaj družb, ki bi to lahko delale. Vendar proizvajalci ne pridejo tako daleč. Še nihče ni naročil oblikovalcu izdelave programov za firmo, naročijo le projekt, ki je enkratno. Tako je vloženo delo vrženo stran, kar je velika škoda. Naredimo projekt za eno pisarno ali banko in ga potem zavrzemo, namesto da bi uvedli lastne programe."

Kakšna bo torej usoda Delte?

Košmerl: "V Nemčiji imamo že tri naslove, ki želijo letno ekskluzivno zastopstvo za njihov trg. Sicer pa smo sami vključeni v vse faze proizvodnje. Sami nabavljamo posamezne dele, Delto je delal domači mizar, ki je zelo dober unikatni mizar (večji proizvajalci tega niso sposobni narediti), vendar pa sam, če pride večje naročilo, ni sposoben večje proizvodnje."

Računamo, da bomo v prvi polovici drugega leta že delali v Nemčiji. S tem si bomo zagotovili veliko serijo, znižali ceno in si nato odprli tudi domači trg. Slovenski trg ne prenese cene 2200 mark, kar sicer ni veliko glede na vloženo, za nemški trg je ob ponujen kakovosti to zelo nizka cena. Izdelali naj bi 500 do 1000 kosov letno."

Imamo dve možnosti. Lahko prodamo patent in takoj zaslužimo ali pa sami organiziramo proizvodnjo in izdelek izvažamo, kar nam omogoča nadaljnji razvoj."

"V Nemčiji aktivno delamo že 7 let, predvsem smo izvažali pohi-

štvo. V samem Novem mestu nimamo veliko realizacije, imamo jo drugod: v Celju, Mariboru, Ljubljani pa v Tirani, Muenchnu, Avstriji, Italiji. Nočemo se regionalno vezati, saj to na kratek rok pomeni dober zaslužek, a dolgoročno nazadovanje. Posli v tujini profitabilno niso bili tako zanimivi, so pa prinesli veliko izkušenj. Na osnovi sodelovanja z Nemčijo smo dobili tudi posel z družbo McDonald's, za katero smo opremljali tri lokale v Sloveniji (Ljubljana, Celje, Maribor). Prevzeli smo inženiring in kompletno projektno dokumentacijo, kar je bil zelo velik posel in tudi mednarodna izkušnja, ker smo delali z mednarodnim timom."

Kateri so še drugi pomembnejši posli, ki vam služijo kot referenca?

Košmerl: "V Sloveniji je bil eden večjih poslov oprema kompletnega predstavništva Revoza v Ljubljani. Opremljali smo tudi prostore Mladinske knjige, Biro opreme, avstrijskega trgovskega predstavništva pa v Novem mestu poslovni Kompas, M klub, nik in dve komercialistiki. Povezujemo se z zunanjimi arhitekti in s kooperanti. Če naletimo na večje projekte, potem vključimo še druge. Ravno lani smo tako opremljali Davčni urad v Brezicah z okrog 2.000 m² pisarn. Izdelali smo projekt, jim ga predstavili in prikazali, dali oceno stroškov, možno organizacijo delovnih

mest ter tako dobili soglasje nadrejenih. Objekt smo opremlili od a do ž. To je naš največji lanski projekt, pa letošnja realizacija."

Okrog Novega mesta je vrsta odličnih manjših mizarjev. Ti verjetno težko naredijo prestop iz obrti v podjetništvo?

Košmerl: "To se zelo čuti. Obrtniki so tu izredno dobri. Žal bodo potrebovali verjetno nekaj let, da bodo spoznali, da se morajo organizirati. Če bi imeli v Novem mestu center, kjer bi se predstavljali vsi, bi bilo fantastično. Vendar ni programov, ni zanimanja za prodajo znanja, prodaja se samo izdelek. Veliko je lohn poslov, ko nekdo, ki je idejo oblikoval v Nemčiji, izdeluje tukaj, ker je ceneje. Če bi prodajali lastno znanje..."

Košmerl: "Dosej smo oblikovali in izdelali 6 sistemov kompaktne pisarne (home office) za množično proizvodnjo, na zadnjem pohištvenem sejmu pa smo v sodelovanju z Mizarstvom Golob predstavili tudi spalnico, ki se odlikuje po mobilnosti in je pripravljena za industrijsko proizvodnjo. Cilj podjetja je, da vsako leto pripravi dva nova programa in zanj najde proizvajalca. Letos sta to pisarna Delta in omenjena spalnica, programa, za katera zdaj izbiramo proizvajalca."

Podjetju zaenkrat dobro kaže in se bo širilo, ne toliko v številu zaposlenih (morda še dva sodelavca) kot po večji realizaciji, uvažanju novih idej in osvajanju tr-

Bojan Košmerl

gov. Veliko podjetje ne pride v poštev, saj na novomeškem koncu niti ni možnosti, da bi organizirali zelo številno ekipo strokovnjakov. K nam pridejo ljudje, ki potrebujejo nekaj, česar druge ne dobijo. Veliko delamo, več delamo, kot potem uresničimo, veliko študiramo, nalagamo v znanje. Delamo z mlajšimi kadri, vlagamo v razvoj in v kakovostne izdelke. Imamo svojo pot, smo drugačni od ostalih, zato se razvijamo naprej."

Pogovarjala se je: BREDA DUŠIČ GORNIK

MODNI KOTIČEK Lasje del lepote

Narava sama poskrbi za lepoto, kljub temu pa so si ženske vedno na vse načine prizadevale, da bi ji pomagale. Lase so si česale na tisoče načinov. Negovane ženske podobe so navdihovale številne umetnike, tako so bili na primer za renesančnega umetnika Botticellija najlepši prsto padajoči prameni las, saj so poosebljali naravo. V obdobju renesanse je bila pričeska stroga in bolj zadržana, lasje pa speti nazaj, s prečo na sredini in tanko vrvice okoli glave, znamenje elegancije.

Gospa v 18. stoletju so nosile umetelne pričeske iz pravih

in umetnih las, ki so jih okrasile s trakovi, peresi in cvetovi. Spomnimo se samo razkošnih svetlih lasulj, ki jih je nosila vsa aristokracija, tudi moški. Sredi 19. stoletja so ženske zelo rade nosile mehko padajoče kodre. Lasje so izgledali zdravi in lesketajoči. V dvajsetih letih 20. stoletja so ženske izbrale svoj svobodnejši položaj v družbi in si na kratko pristrigle lase na tako imenovani bob.

Modne smerice se iz leta v leto spreminjajo, vse bolj pa postajajo nedefinirane. Tako se ženske urejajo glede na počutje in osebne želje. Osemdeseta so bila v slogu kiča in punka, začetek devetdesetih je bil zaznamovan z vračanjem k naravi, naravnemu videzu brez posegov, danes pa modno frizerstvo daje poudarek t.i. ulični modi, ki dopušča skušnost in navidezno neurenjenost.

JERCA LEGAN

Krajnceve sode poznajo in cenijo celo v Bitoli!

Mojster iz Sevnice

Čprav ima Anton Krajnc že 84 let, mu žilica ne da miru, da ne bi še na jesen življenja nadaljeval s sodarstvom, toda zdaj bolj za svojo dušo. Popoldanski obrtnik je bil vse do 78. leta! Ze pred vojno je delal pri bratu Janezu. Med vojno je eno leto delal v Judenburgu, potem pa je prišel k sodarju v St. Paul, kjer se je izučil za sodarja in delal pri njem celo desetletje. Mojstrski izpit je Krajnc naredil leta 1960 v Ljubljani.

Koliko sodov in čebrov je že naredil v vseh teh letih, ne more vedeti. Eno je pa gotovo, da je kakovostna posoda iz njegove delavnice njegova najboljša osebna izkaznica; priča o Krajncem mojstrstvu, natančnosti. Zato mu dela ni nikoli manjkalo, nasprotno, komaj je bil kos naročilom. Očetu sta vedno rada priskočila na pomoč sinova Tone in Jože.

"Jaz sem direktor, ki vzame v roke tudi metlo, če je treba," hudomušno pravi Anton. Nekaj let je imel obrt

Anton Krajnc. Še zdaj bi jo imel, če bi mu na občini pustili razširiti delavnico v sadovnjak. Ker pa to zemljišče ni bilo v zazidalnem načrtu, je vse padlo v vodo. "Tonček je izučen za sodarja in sem prepričan, da bi uspešno nadaljeval družinsko tradicijo," je povedal Anton. V obrtni coni za Sevnico sta brata Tone in Jože pred petimi leti postavila sodobno veliko žago, ki (lahko) predela letno tudi okrog 10.000 m³ lesa pretežno listavcev, za pohištveno industrijo.

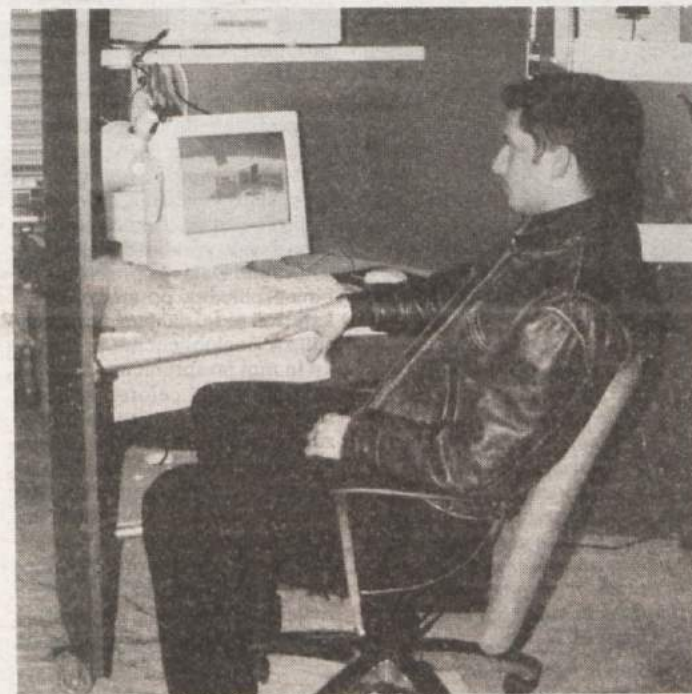
V največji sod iz Krajnceve delavnice (večina jih je narejenih iz hrastovega lesa) je kupec lahko natočil 2500 litrov vina, medtem ko je imel največji izdelek v nekdanji sodarski zadrugi v Sevnici prostornino kar 12.000 litrov. Njegove izdelke cenijo slovenski vinogradniki in drugi kupci tja do Straže in Bele krajine. Pa tudi v Samoboru na Hrvaškem, v Bosni, Srbiji in celo v Bitoli ga poznajo. Krajncev konjček je vinogradništvo, rad pa se udeležuje tudi izletov in srečanj, ki jih organizirajo obrtniki.

Krajnc pravi, da nikoli ni bilo zanimanja za sodarski poklic, zato ni imel nobenega vajenca. Šef davčne uprave mu je nekoč prijateljsko svetoval, naj se ne širi preveč, da pač niso taki časi, da bi navzven pokazali veliko, bog ne daj pa kakšno bogatijo. In Anton je poslušal nasvet, saj je bil to čas, ko so nacionalizirali prostore sodarske zadruge v Sevnici. To je ustanovil leta 1955 njegov brat Janez, soustanovitelj pa so bili Franc Kozmus, Tone Ogovec in on. Brat je bil njen upravnik. In tako so družno delali do konca leta 1958. Potem je Janez Krajnc umrl in sodarsko zadrugo je prevzela "Gozdna". Ko so se ustanovitelji razšli, je Krajnc avgusta 1961 vzel obrt zase. Bil je tudi med ustanovitelji sevniške obrtne zadruga Bohor.

P. PERC

Anton Krajnc

PO MERI ČLOVEKA - Delta je sistem kompaktne male pisarne, ki je prilagojen za delo kjerkoli, v svetu pa tak sistem najpogosteje imenujejo Home office. Oblika je svojstvena, a kljub majhnosti vsebuje vse potrebno za normalno delo. Delta je mobilna, zapre se, stol se zniža in zapre vanjo. Ponuja ovoj okrog delovnega mesta in tako izloči motečo svetlobo za delo z računalnikom. Postavimo jo lahko tudi doma pa še mobilno je vse skupaj, torej mini pisarno lahko premikamo. Njena največja slabost je morda v tem, da je preširoka, da bi jo premikali skozi vrata. Pred Delto sedi Iztok Kovačič, ki je skupaj z Bojanom Košmerlom odgovoren za avtorstvo zanimive novosti. (Foto: B. D. G.)

New place, prostore nekdanjega izvršnega sveta, zgornjo etžo občine, nekaj pisarn v Krki, odvetniško pisarno. Za Labod smo razvili sistem celostne podobe opreme za prodajalce, po katerem so že opremljeni trije Labodovi lokali."

Ali se za vsa ta dela sproti dogovarjate za izvajalce, podizvajalce?

Košmerl: "Imamo veliko podizvajalcev, največ stalnih. Delamo s 6 ali 7 mizarji v Sloveniji, tudi Stol Kamnik je med njimi. Tehnološko se prilagajamo - mali izvajalci so sposobni narediti zelo dober unikatni izdelek, večji bi unikatno serijo delali za petkrat večji denar, toda sposobni so izdelati serijo. Novo mesto ima zelo razvito obrt in ravno zaradi razvitih kooperacij se pred leti nismo odločili za selitev firme v Ljubljano. Ljubljana je bogato tržišče z veliko konkurenco. Tam so ljudje bolj odprti, višji standard je, naročajo nove zadeve, medtem ko je v Novem mestu težko dobiti plačilo za dober izdelek."

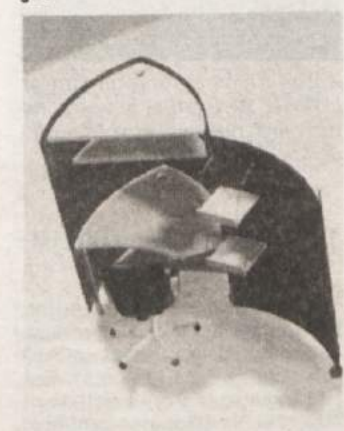
Kdo pa ste in koliko vas je?

Košmerl: "Smo zelo dobra ekipa, Pet nas je: dva arhitekta, teh-

nje, bi imeli tudi večji profit pa še zagotovljen razvoj pohištvene industrije in tudi regije. Danes se ta industrija postavlja na noge, vendar ni nikogar, ki bi jo povezal."

"Pri poslu za McDonald's smo povezali pet proizvajalcev in smo tako del posla prenesli tudi v Novo mesto."

Kakšna bo v bodoče pot podjetja?

Predstavitev sistema Delta na računalniku.

IZKUSTVENA ŠOLA ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA

Z osebnostno rastjo kos stiskam

Božični in novoletni prazniki so čas osebnih in družinskih radosti ter čas veselih upanj in pričakovanj. Za večino ljudi je tako, za nekatere pa je to čas, ko se še bolj zavedo svoje osamljenosti, ko se jim že tako majavi temelji življenja pokažejo še bolj negotovi, ko jim življenjski smisel skoraj povsem potemni. Namesto radosti pride obup, namesto veselja žalost, namesto življenjske polnosti izpraznjenje. Duša se jim lomi po vseh razpokah in razpokicah, ki jih je življenje zarisalo s svojimi težavami, skrbmi in zahtevami. In znajdejo se med tistimi, ki potrebujejo pomoč strokovnjaka psihiatra.

Takih, ki se jim življenje tako zasuka, ni malo. Kot ugotavlja dr. Cveto Gradišar, specialist psihiater v Zdravstvenem domu Novo mesto (doma je iz Sevnice, nekateri pa se ga gotovo spominjajo kot dejavnega poslanca prvega slovenskega parlamenta), večji del dela v psihiatričnem disperzerju ne odpade na tradicionalne psihiatrične zadeve, kot sta zdravljenje odvisnosti in nevroloških obolenj, ampak že skoraj tridesetne dela - iz leta v leto pa ta del še naprej narašča - predstavljajo primeri, ki bi jih lahko označili z besednimi zvezami človek v stopnjevanju stiski, kriza družine, družina na razpotju.

Tako prihaja do zanimivega položaja, ko se potrebe že delno križajo s postavljenim sistemom. "Vsi sistemi in institucije so naravnani k statusu obvladovanja ljudi in problemov in so dirigirani od zgoraj navzdol," pravi dr. Gradišar. "Tudi zdravstveni sistemi so, rečeno aforistično, gasilsko-inkasantni dinosaver in so precej odtujeni posamezniku. Zato ne čudi, da se pojavljajo nova pota in vsebine, ki civilnodružbeno diktirajo drugačne pristope in programe, ki pa za razliko od sistemskih izvirajo od spodaj navzgor, torej iz življenja, od ljudi za ljudi. Na takih temeljih se snujejo nekatere alternativne strategije preventivnega duševnega zdravljenja, kot so različne šole za življenje. Takim civilnodružbenim pobudam bi lahko rekli tudi novogradnja družbe od spodaj navzgor, medtem ko imamo zdaj, če se ponovno izrazim v aforističnem slogu, legalizirano sistemsko črno grdnjo od zgoraj navzdol. Ta je sicer strokovno in formalno legalna, a nefunkcionalna v službi boljše kvalitete posameznika in družbe."

Dr. Gradišar je prepričan, da je prava in najboljša pot v preprečevanju duševnih bolezní v omogočanju, da si ljudje pridobivajo znanja in izkustva o doseganju

Dr. Cveto Gradišar

zdravega, kvalitetnejšega življenja, da bi jim morali torej omogočiti samoizpopolnjevanje, osebnostno samogradnjo, kajti le tako bodo ne samo kos življenjskim težavam in stiskam, ampak se jim bodo odprli tudi bivanjski temelji, se pravi poti k osmišljanju življenja.

"Dolgo me je vznemirjalo vprašanje, kaj bi se dalo več postoriti, kaj drugače narediti na tem področju, kako preseči obstoječe stanje in s preventivo doseči celovitejšo in boljše finalne dolgoročne učinke. Zdrava družba ima zdrave probleme, bolna družba ima bolne probleme. Če je družba bolna, imajo ljudje več bolnih problemov. Mislim, da vsi obči človeški problemi niso na čustveni ali miselni ravni, ampak na bivanjski ravni smisla življenja, zato me je tudi tako močno vznemirjalo in zaposlovalo vprašanje, kako biti v sobivanju. Delovna praksa in vsebina problemov posameznikov, s katerimi se seznanjam, me že leta silijo k poglobljenemu premisleku in nuji po spremembi. In tako sem oblikoval celoten koncept šole za življenje oziroma, kot jo zdaj imenujem, izkustvene šole za kvaliteto življenja Vita. Gre za celostna ponudbo pomoči bolj na občeloški kot zgolj strokovni ravni, da se tako zagotovi osebnostna rast in odpornost v samorazvoju posameznika na različne življenjske in delovne preizkušnje in izzive. Trdno sem prepričan, da

se ljudje morejo naučiti živeti in ustvarjati v skladu s svojo višjo naravo in da si mora družba v tej smeri civilnega prebujanja postaviti višja merila. Ne bi smeli pasti pri izboru med kreativnostjo in kreaturnostjo, med duhom ali zadahom po človeku."

V začetku letošnjega leta je dr. Gradišar ustanovil skupino Vita s programom, ki ga je zasnoval na svojih razmišljanjih ter strokovnih in človeških izkustvih. Program temelji na celovitejši podobi posameznikove osebnosti, družine na eni strani in strokovni in celoviti ponudbi na drugi, celota pa zaokroži skupen in preventivno usmerjen posamičen ali skupen projekt za izboljšanje kvalitete življenja. Kot cilje je v program zapisal prijazenjo samopodobo, izboljšanje življenjske učinkovitosti in zadovoljstva, utrjevanje življenjskih moči, sposobnosti, odpornosti in tolerance v različnih situacijah in preizkušnjah.

Skupina je začela delovati s petimi člani, zdaj jih je že 25, z družinskimi partnerji pa 35. Srečanja imajo dvakrat mesečno, na njih pa se lotevajo, kot pravi dr. Gradišar, "raznih družinskih neskladij, vzgojnih zadrž, sposobnosti spontanega komuniciranja v družini in skupini, pomembnih življenjskih odločitev in razpotij, generacijskih škarij, pomoči pri iskanju poti v kvalitetno življenje in zlasti vprašanj o smislu življenja". Posebej zanimiv način delovanja so tako imenovane psihodrame, nekakšne igre, v katerih sodelujoči preigravajo različne življenjske zadeve.

Sodelujoči v šoli za življenje Vita so zadovoljni s takim načinom dela. Njihova mnenja o šoli so pozitivna, saj ugotavljajo, da jim nudi dragoceno pomoč, da se lahko soočijo s tistimi svojimi predstavami, ki so sprte z realnostjo, da spoznavajo svoj prostor, vlogo in izkušnje v družinskem krogu in v življenju. Zanimiva je ugotovitev enega od udeležencev, ki pravi, da se šele sedaj lahko loteva pravih problemov in ne pušča, da se ga lotijo napačni.

Vsekakor so enoletne izkušnje take, da dr. Gradišar resno razmišlja, kako bi svoj zanimivi in v marsičem edinstveni projekt pri nas organizacijsko razvil v društvo. Upa, da bo s svojim zgledom spodbudil tudi druge, da se bodo lotili podobnih dejanj, kajti še vedno drži staro spoznanje: bolje je preprečevati, kot zdraviti.

MILAN MARKELJ

ŠE NA MNOGA LETA - Amaliji Smrke, ki je nedavno izpolnila 90 let, so z obiskom na domu v Žužemberku presenetili člani društva upokojencev in RK pod vodstvom Francke Ožbolt. Ob tej priliki so žužemberški upokojenci zaželeli Amaliji veliko zdravja in osebne sreče. Malka kaže za svoja leta neverjetno energijo, saj pleše in kvačka. Tudi njen spomin je izostren, lahko bi rekli, da je živa enciklopedija žužemberške zgodovine. Že leta 1919 je imel njen oče v nekdanji Jarčevi hiši pekarijo, njen mož pa je bil krojač. Amalija je bila pred vojno zelo aktivna v društvu Sokol. Takrat je bilo živahno kulturno življenje, saj so igrali igre, imeli razne nastope itd. Malka ima o družini in tedanjem Žužemberku ohranjenih veliko fotografij. Vse pričajo o ljubezni, ki jo je gojila Malka do svoje družine. Rodila je štiri otroke in ima že 6 vnukov in pet pravnukov. Njen sin Boštjan nadaljuje družinsko tradicijo: pekariji, v kateri sedanji rod peče kruh, potice in izvrstne piškote, so dali ime Malka. (Foto: S. Mirtič)

JASLICE V DOLENJSKEM MUZEJU - V vhodni avli Ropasove hiše je Dolenjski muzej pripravil razstavo jasic. Predstavljeni so štirje tipi jasic iz etnološke zbirke. Svojevrstna posebnost so jaslice iz nekvašenega testa na božičniku, ki jih je izdelala Marija Plut - Korošec. Za Dolenjski muzej je letos jaslice izdelal Miloš Jakopc. V njih je skušal ujeti tipiko dolenjske noše in arhitekture (kozolec, mlin) iz prejšnjega stoletja. Ostala tipa jasic sta iz časa med obema vojnama: ene imajo figurice izdelane iz testa, druge pa so tiskane na papir. Razstava, ki bo na ogled do 2. februarja 1998, je uvod v bolj sistematično pripravljeno razstavo o jaslicah na Dolenjskem. Na sliki: Božičnik - kruh v obliki jasic. (Pripravila: Ivica Kržiž)

NAJVEČJE BELOKRANJSKE JASLICE - Ančka Golobič s Štrekljevca pri Semiču je tik pred božičnimi prazniki dokončala zagotovo največje jaslice v Beli krajini, ki jih je poleg dela v semiški Iskri in na domači kmetiji postavljala skoraj mesec dni, zanje pa je porabila na desetine ur. Ančka je začela s postavljanjem večjih jasic, kot jih običajno pripravijo ljudje po domovih, pred nekaj letih. Že lanske, ki jih je postavila v domači kašči, so bile zelo velike, letošnje v stari kmečki hiši pa so več kot dvakrat večje. Zanje je porabila dva voza mahu, številne šture in velike kamne, več kot 200 figuric, uredila je potoček, puščavo in še kaj. Lanske jaslice je začela podirati šele, ko je začela pripravljati letošnje, te pa namerava kar pustiti in le še dopolnjevati, tako da jih bodo ljudje, ki jih z veseljem sprejme, lahko hodili občudovat vse leto. Še vedno pa ni opustila zamisli, da bi Štrekljevčani v bližnjem gozdu pripravili tudi žive jaslice. (Foto: M. B.-J.)

KULTURNI SPOMENIK

Cerkvico sv. Egidija obnavljajo

V Ribjeku v občini Osilnica stoji cerkvica sv. Egidija, ki je ena najlepših starih sakralnih stavb v Sloveniji. Ima tri "zlate oltarje". Posebno cerkvico je kasetiran strop. Med restavracijo cerkvice prihajajo na dan vedno nove zanimivosti in po nekaterih mnenjih uglednih strokovnjakov je cerkvica, njena osnova, stara blizu 700 let. Znamenito cerkvico v Ribjeku obišče vedno več ljudi iz domovine in tujine. O njej ve največ povedati cerkveni ključar Anton Knavs.

Cerkvico sv. Egidija v Ribjeku si je pred desetletji ogledala tudi skupina Američanov. Domačinom so tujci predlagali, naj jim dajo vse tri "zlate oltarje", izrezljane iz lesa, v zameno pa bodo Američani postavili v Ribjeku povsem novo in večjo cerkev, opremljeno z novimi oltarji. Ribječani so, kot se spodobí, tako ponudbo zavrnili.

Leseni, zlati, baročni oltarji so: v glavnem oltarju je sveti Egidij, v obeh stranskih oltarjih pa še na levi strani sv. Barbara, v desnem pa sv. Florjan. Seveda je ob teh glavnih likov v oltarjih še več drugih likov svetnikov in svetnic. Oltarje zdaj postopno obnavljajo, zato jih ni v cerkvici. Glavni oltar sv. Egidija obnavljajo v Ljubljani, nato ga bodo spet postavili v cerkvici in ga blagoslovili predvidoma za naslednjo Veliko noč.

Anton Knavs iz Ribjeka, ključar cerkvice sv. Egidija, je vedno na razpolago turistom, ki si žele ogledati ta kulturni biser.

Pod novejšimi še starejši oltarji

Za kasetirani strop pravi Anton Knavs, da je star toliko kot cerkev, in dodaja: "Dile (deske) so cepljene, ne rezane (žagane), ker takrat, ko so ta strop delali, še ni bilo žag. Na stropu so zanimive slikarije. Ko so strop zaradi obnavljanja snemali, so posamezne

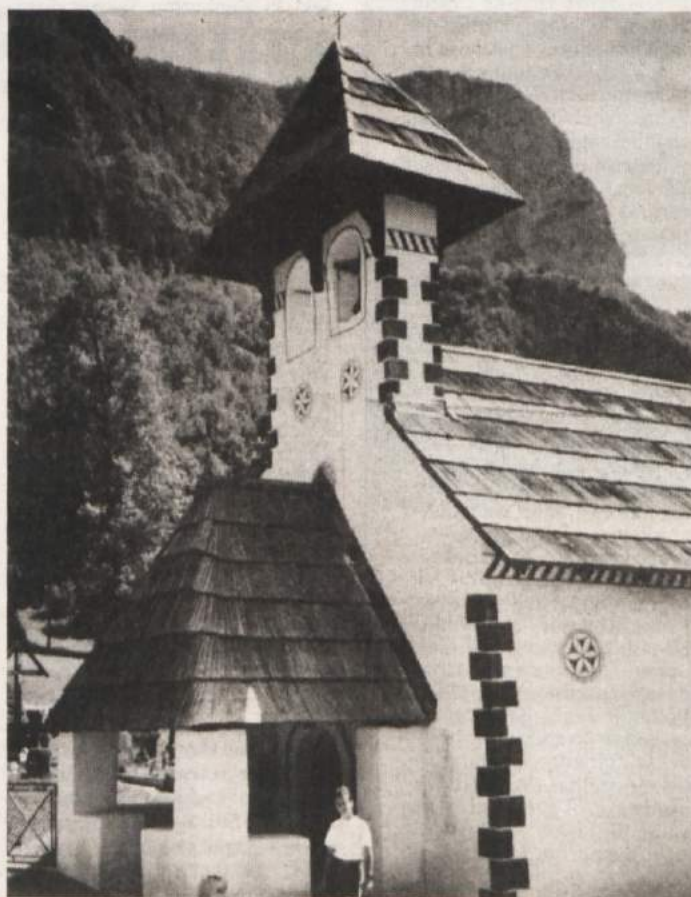
dele oštevilčili, da so ga po obnovi spet lahko zložili."

Ob snemanju stranskih oltarjev pa sta se pod njima pokazala dva na zid naslikana oltarja. Na obeh je v sredini prostor, kjer sta bili prej oltarji svetnikov, ne ve se pa, katerih, ker sta sliki propadli. Nikjer ni zapisano, kaj je bilo na slikah. "V Ljubljani živi zelo star inženir, ki je delal načrt za preureditev te cerkve. On mi je dejal, da je cerkvica veliko starejša, kot je o njej zapisano, in da je stara že skoraj 700 let.

Zvon ohranjen z litrom žganja

Ribješka cerkvica je imela še pred prvo svetovno vojno dva zvonova. Zaradi vojne pa je Avstro-Ogrska potrebovala bron za izdelavo topov in drugega orožja. Tako so hodile okoli vladne komisije in pobirale zvonove iz cerkva. Taka komisija je prišla tudi v Ribjek. Hoteli so vzeti oba zvonova. Domačini pa so prosili, naj bi pustili vsaj enega. Neizprosna komisija se je omehčala šele, ko so ji domačini dali liter žganja. Od takrat pa vse do danes ima cerkvica v Ribjeku le en zvon, čeprav je prostor za dva.

Besedilo in slike: JOŽE PRIMC

RIBJEŠKA CERKVICA - Znamenita cerkvica sv. Egidija v Ribjeku

Kadar si sam

Kadar si sam, naj ne bo slab dan!
Poišči najlepše pismo,
če ga še imaš.
Poišči sliko,
ko si bil še otrok,
in od rok naj ti gre vse,
kar boš danes začel:
prijazno se obleci,
morda boš tudi zapel,
na mizo si daj zeleno vejico,
pozimi kar smrekovo,
morda imaš kje še dedov, očetov
spomin
ali materino izročilo -
danes naj ti bo vse milo.
In koliko načrtov imaš:
kako bom razveselil soseda,
sosedo, prijatelja, znanca?
Bom opustil zamero,
ki se - čarovnica - včasih pojavlja?
Prijateljstvo naj se obnavlja,
zakaj bi ne šel po tej smeri?
To in še toliko vsega
danes prav dobro premisli,
zbežala bo vsaka zadrega.
Kadar si sam, naj ne bo slab dan!
MIHAELA ZAJC

PRIZNANJE ZA BOŽIČNI KRUIH

Anica peče najboljši kruh

Pri Božičevih na Tolstem Vrhu pogosto diši po sveže pečenem kruhu, ki je pravkar prišel iz krušne peči, po slastnih krofih, potici ali po piškotih. Gospodinja Anica je znana daleč naokoli, da peče dober kruh in pecivo. Za peko kruha je na kulinaricnih razstavah dobila že več priznanj. Prav danes bo pri njih cel dan dišalo po slastnih krofih. Spekla jih bo tudi za ljudi, ki so jih naročili, da jih bodo imeli za praznike. Anica pa ni le dobra gospodinja, je tudi mama širokega srca, ki je skupaj z možem pod streho vzela v rejo otroke, ki niso imeli varnega in toplega doma.

Anica je aktivna v šentjernejskem aktivu kmečkih žena že 25 let. Kmečke ženske iz številnih šentjernejskih vasi pod vodstvom Jožice Kastelic - strokovno jih usmerja Helena Mrzlikar - se predvsem v zimskem času izobražujejo, rade hodijo tudi na izlete, z veseljem pa spečejo tudi pecivo ali kruh za najrazličnejše prireditve. Vsako leto sodelujejo na kulinaricnih tekmovanjih, na katerih pobirajo tudi prve nagrade. Pred sedmimi leti je zlato priznanje za božični kruh prejela Anica Božič. Ko je odšla na podelitev, še vedela ni, da jo v Ljubljani čaka tako prijetno presenečenje. In kakšen kruh je spekla? Takšnega, kot ga speče ponavadi za božič. To je bel kruh, ki ga zamesi s polovico vode in polovico mleka, drugače pa slan in premazan s stepnim jajcem, na vrhu pa je iz testa narejena ptička. Na kasnejših tekmovanjih je dobila še bronasto in srebrno priznanje za kruh.

Tudi kuhinja je njiva, ki jo je treba dobro obdelovati, pravi ruski pregovor. Včasih je bilo zelo pomembno, da je dekle, še preden se je poročila, znala že kaj skuhati in speči kruh, pri tem pa je morala biti varčna in preudarna, da je s pičlim življenjem vsak dan nahranila celo družino. Danes to ni več tako pomembno. Anica se spominja, da je šla od doma kot 20-letno dekle za gospodinjko k neki družini v Novo mesto. Pazila je otroke, zraven pa še kuhala in skrbelo za vse potrebno pri hiši. Mesečna plača je bila nizka. Zaželela si je kostim in zanj je morala odšteti 4 cele mesečne plače, konec vsakega tedna pa je potem peš odhajala domov na Tolsti Vrh in se v nedeljo spet peš vračala v Novo mesto.

PREDSTAVITEV OBRAZOV IN ANEKDOT - Pred prazniki je bila v Zdravilišču Dolenjske Toplice predstavitev knjige Dolenjski obrabi upokojenega novinarja Dolenjskega lista Toneta Jakšeta in zbirke anakdot Smeš na prepihu prof. Jožeta Dularja. Knjigi sta v pogovoru z Janijem Kramarjem predstavila avtorja sama, odlomke pa sta prebrala Manca in Madej iz osnovne šole Dolenjske Toplice. Večer je popestril pevski zbor basilskega društva Šmihel. (Foto: M. B.-J.)

ODNOSI S SOSEDI

Mirko Štajner, ven iz Hrvaške!

Stisk rok dr. Janeza Drnovška nedavno v Zagrebu je dejansko pomenil premierovo čestitanje Hrvaški za kľofute Slovencev. Tako je bila to čestitka za spremembo ustave, ki jo je sosednje država razglasila, ko si predsednik slovenske vlade še ni opomogel od dobrega kosila na Hrvaškem, in čestitka za vse drugo, kar je Hrvaška zakuhala Sloveniji in s čimer je ugotovljala, kaj vse si še lahko privoščiti ob neodločni sosedni. Med drugim je torej čestital tudi zato, da je Hrvaška letos septembra izgnala 12 delavcev slovenskega podjetja PSK Krško, ki so tako kot že dobri desetletji doslej organizirali slovenske počitnice v Nerezinah na Lošinj.

Počitnice v naselju Bučanje v Nerezinah na otoku Lošinj v organizaciji podjetja PSK, organizacija dopustov Krško - podjetje poznajo tudi kot počitniško skupnost Krško - so pojem slovenskega družinskega dopusta ob zelo lepem hrvaškem koščku Jadranskega morja. Družba PSK Krško, ki organizira te počitnice, je prav v letu 1997 dosegla verjetno svoj najboljši poslovni uspeh po slovenski osamosvojitvi. Mirko Štajner, direktor PSK, je povedal, da so letos med 25. aprilom in 30. septembrom imeli v naselju preko 16.000 gostov, kar je zneslo 144.000 nočitev, ob tem so organizirali še dodatnih 4.000 nočitev v vasi, ker so imeli v počitniškem naselju pač premalo prostora za vse prosilce. "Letos so spet letovali tudi otroci v počitniškem naselju Zveze prijateljev mladine Krško. Skupno smo letos realizirali 92 odstotkov naše dozdajšnje najboljše sezone iz leta 1990. To je res lep poslovni uspeh. Z njim smo kronali že 22. sezono v Bučanju in 10-letnico svoje šole zdravega življenja v Nerezinah," je povedal Štajner.

Na sezono 1997 so se v PSK temeljito pripravili, kar je bilo nujno tudi zaradi zelo hude in za počitniške objekte škodljive lanske zime. Po taki zimi je letos PSK vložil v naselje 15 milijonov tolarjev, približno toliko so za ureditev in posodobitev naselja plačale tudi članice PSK. "Tako ohranjamo vrednost naselja na sprejemljivi ravni," meni direktor Štajner.

"Dihamo z otokom"

Naselje Bučanje z zmogljivostjo 1.500 ležišč na več kot 17 hektarih v 420 bivalnih enotah ob 2-kilometrski obali neposredno ob morju je vsekakor velika kolonija na Hrvaškem. Ker je nehrvaška, je s svojo razsežnostjo na Lošinj tuje. "To naselje je za vas Nerezine tempirana bomba, ki pa do zdaj ni eksplodirala po zaslugi razumnega ravnanja vodstva PSK Krško," pravi Mirko Štajner. Hrvaški so počitniško naselje, malo slovensko mesto ob hrvaški vasi, dozdej nekako dopuščali. "PSK je redno plačeval vse predpisane obveznosti. Hrvaški državi plačamo v obliki različnih taks neposredno letno več kot 500.000 mark. Vsaj še enkrat toliko znaša promet, ki ga imajo zaradi naše navzočnosti različna hrvaška podjetja, lokali itd. Ob tem pa imamo tudi posluš za lokalno skupnost na Lošinj, pri čemer mislim na to, da mi zagotavljamo v turistični sezoni delovanje ambulante v Nerezinah kot izpostave malološinske bolnice. Ta ambulanta 4 mesece obratuje za potrebe Nerezine, PSK Krško in drugih bližnjih turističnih kompleksov. Počitniška skupnost je imela vedno posluš za okolje, v katerem deluje. Nismo turistični geto, ampak želimo dihati s tem otokom, dokler smo tam. Menimo, da mi potrebujemo domačine in ti potrebujejo nas. Ne vidimo razloga, da bi se doslej uveljavljeni korektni poslovni odnosi bistveno spremenili," zatrjuje direktor Štajner.

Zato bi po Štajnerjevem mnenju lahko bile možnosti PSK Krško na obravnavanem območju take, kot so bile dozdej. "Vsekakor bomo skušali naselje Bučanje nadgrajevati in izboljševati. Standard bivanja in storitev v našem naselju se bo izboljševal vsako

leto. Dobro ime naselja Bučanje ne bo zbledelo, dokler naselje upravljamo iz Krškega. In še zmeraj bomo dajali poudarek družinskemu turizmu v tem enkratnem okolju in ne bomo dovolili, da bi naselje Bučanje postalo turistična industrija v negativnem pomenu te besede," zagotavlja Štajner.

Ko direktor PSK v presežnikih govori o odlikah nerezinskega naselja, misli na slovensko izbirčnost v preteklosti. "Ko je Slovenec v času Jugoslavije 'okupiral'

vensko premoženje na Hrvaškem. Vsi omenjeni problemi so veliki in finančno tako težki, da jih počitniške skupnosti ne bodo mogle več prenašati. Slovenija pa ni zainteresirana za to premoženje. Ne podpre naporov za ohranitev premoženja, ki so ga Slovenci desetletja ustvarjali na Hrvaškem. Če je tako obnašanje naše države pravilno, potem dajmo Gorico pa še kaj Italiji! V principu gre namreč za enako vprašanje. Ne vem sicer, v kaj se bodo razmere raz-

računa z morebitnimi največjimi težavami direktor PSK Krško.

Diplomatska ofenziva

Nadzorni svet je za zdaj naložil upravi počitniške skupnosti, da reši nastali problem. Uprava je začela širšo akcijo. Na sodišču v Zagrebu in pri drugih ustanovah skuša doseči razveljavitev odločb o izgonu. Ker ne verjame v uspeh take misije v sosednji državi, je o letošnjem incidentu obvestila številne ustanove Republike Slovenije. "Zaenkrat je razveljavljenih pet odločb o izgonu, za preostalih 7 je ostalo vse po starem," je povedal po dosedanji akciji Mirko Štajner.

Vodstvo PSK bi moralo pripraviti do sredine marca 1998 vse potrebno za novo sezono. Če bodo do takrat Hrvači razveljavili odločbe o izgonu in če bodo delavci počitniške skupnosti dobili delovne vize, bo to po Štajnerjevem mnenju konec najhujše krize.

Štajner je tudi povedal, da je pri reševanju nastalega problema ves čas dejavno sodeloval krški župan Danilo Šiter, ki je posredoval na ambasadi v Zagrebu in tako sprožil prve postopke za reševanje problema. Pripravlja se sestanek z županom občine Mali Lošinj, da bi tako zagotovili širši vpogled v vse razsežnosti obravnavanega izгона. V dosedanji akciji sta se odzvala tudi slovenski konzul na Hrvaškem in župan občine Mali Lošinj. Ta je izrazil prepričanje,

• Vsem tem je vprašanje dometa slovenske zunanje politike več kot aktualno. Bo zunanja politika bila bitko za slovensko premoženje na Hrvaškem? Ali ga bo zamenjala za morje, Trdinov vrh, ga bo uporabila v kupčijah okrog razvpite zagrebske Ljubljanske banke ali v zvezi s krško nuklearko? Kakor koli, dejstvo je, da v takih hrvaško-slovenskih kupčijah na najvišji ravni plačujejo ne samo z denarjem in s kilometri zemlje, ampak tudi z živim blagom, npr. z direktorjem Mirkom Štajnerjem in njegovimi sodelavci ter njihovim odvzetim človeškim dostojanstvom.

da incident ne bo ogrozil sodelovanja počitniške skupnosti in občine Mali Lošinj, in hkrati izrazil spoštovanje Štajnerju osebno in podjetju PSK.

"Hrvaška je v mojih očeh naredila izgonom tisto, kar sme narediti, a je to naredila na najbolj neumen in nepotreben način. Jezim pa se na Slovenijo. Ne samo zato, ker se ni odzvala na moj problem in problem mojih sodelavcev, ampak zato, ker še do danes nima nikakršne predstave o tem, kaj bo naredila za svoje premoženje na Hrvaškem, da bi lahko prihodnje leto in naslednja leta služilo svojemu namenu. Seveda si želim, da me operejo. Seveda pa mora Slovenija tudi zagotoviti Slovencev, da bodo naslednje leto lahko šli v svoja počitniška naselja na Hrvaškem. Obravnavani problem izгона Štajnerja in sodelavcev je obrabni problem v večjem problemu," pravi direktor PSK Mirko Štajner. MARTIN LUZAR

Iskrice in domislice

Iz najnovije knjige s tem naslovom, dela zdravnika dr. Franca Štolfe

- Škoda, da tudi Jugoslavija ni bila med srečnimi poraženkami druge svetovne vojne.
- Sala pa taka! Vodilni zabavljajo čez odvečno administracijo!
- V Evropi igramo vlogo opozovalca. Upam, da ne bomo potrebovali očal z najvišjo dioptrijo.
- Opozicija je kuhanje v pektu na poti in beseda.
- Za svobodno Slovenijo bi jedli travo. Raje ne, na vrata si nakoplje zelene!
- Vrdeči strahovladi so bili rdeči povodi - celo v zvezi komunistov.
- Ko se vzpenjaš po lestvici uspeha, se prepričaj, da je prislonska na pravo steno.

Mirko Štajner

hrvaško obalo, je izbiral najlepše točke. To je najpomembnejše dejstvo še danes v pogovorih o slovenskih počitniških naseljih na Hrvaškem. Hrvaška ima nesporno najperspektivnejše turistične lokacije v naši bližnji in daljni okolici."

"Potem pa dajmo Gorico Italijanom"

Zaradi takega prefinjenega osvajalnega občutka in odločnosti Slovencev za najboljše v preteklosti je za Štajnerja nerazumljiva neodločnost slovenske vlade danes. "Če smo se usidrali na omejenjene lokacije, zakaj nas slovenska vlada ne štiti, ko se borimo za te lokacije. Moja izkušnja je, da Slovenija ni našla trenutka za sistematično skrb za slovensko premoženje v Republikli Hrvaški. Slovenija ima sporazume z Litvo, Bolgarijo, kaj vem, s kom še, vendar nima ustreznega sporazuma s Hrvaško. Če hočemo normalno poslovati v turističnih naseljih na Hrvaškem, ki so naša last, mora naša država postaviti pravila igre. Hrvaška je v teh razmerah odlično pripravljena, saj ima vse potrebne zakone, medtem ko je naša država razmeroma slabo pripravljena. In kot direktor PSK Krško nimam formalnopravno nobene osnove, da peljem turiste v Bučanje," je opozoril na srž problema direktor Štajner.

Direktor pravi, da kljub hrvaškemu zakonu dajo hrvaške lokalne in osrednje oblasti slovenskemu Bučanju mir že vsa leta po slovenski osamosvojitvi. Yes ta čas je deloval pač tihi dogovor in je vse šlo, kot mora iti v takih primerih. Vsi v PSK Krško in v zainteresiranih hrvaških ustanovah so vsa poosamosvojitvena leta vedeli, da Štajnerjeva ekipa kljub izrecni hrvaški zakonski prepovedi vlaga v Bučanje, in to ne majhne denarje. Slovenski delavci počitniškega naselja Bučanje vključno z direktorjem Štajnerjem bi morali imeti delovno vizo, a je niso imeli, ker državi nimata ustreznega sporazuma. "Vse to zadeva Slovenijo, ker je v igri slo-

vile, vendar doživljam, da Slovenija nima oblastne sestave, ki bi čutila za potrebno, da ohrani svoje premoženje na Hrvaškem. Saj ne gre za PSK Krško! PSK vendar dela v splošno korist, ko organizira za tolikšno število otrok in odraslih počitnice ob morju," opozarja Štajner, ki meni, da se tržna vrednost Bučanja giblje okrog 50 milijonov mark.

Potem ko je PSK Krško šest let po osamosvojitvi organizirala počitnice v stalni negotovosti, ali bodo njeni slovenski delavci smeli biti v Bučanju ali bodo morali iti, je ob koncu letošnje počitniške sezone postalo vse jasno. Hrvaške oblasti so izgnale 12 Slovencev, ki so delali v Bučanju. Od teh so enajsterici prepovedali prihod na Hrvaško za leto dni. Direktorju Mirku Štajnerju so izkazali posebno pozornost in ga za nagrado za sedanje dobre odnose s lokalno skupnostjo v Nerezinah izgnali za dve leti. Da so Štajnerja lahko izgnali, je moral najprej priti na Hrvaško, saj je v času, ko je lokalna policija že aretirala in zaslislavala in nezazeleno Slovence iz Bučanja, opravljal poklicne obveznosti v Sloveniji.

Štajner poudarja, da je bila policija nenasilna in da je bil policijski postopek ob izgonu korekten. Vendar je za direktorja to kaj slaba tolažba, saj ga je s tem, ko ga je Hrvaška aretirala in izgnala, postavila formalnopravno v družbo največjih vojnih zločincev, ki naj bi jih policija ujela na Hrvaškem in jih predala mednarodnemu sodišču za vojne zločine. "Jaz in 11 drugih delavcev, ki nas je doletel izgon, smo pred javnostjo osramočeni. Doslej smo mislili, da delamo za dobrobit skupnosti, odslej naj bi se počutili kot kriminalci. V še manj zavidljivem položaju so organi PSK Krško, ki naj bi rešili nastali gordijski voz. To je res gordijski voz, ko več, da nimaš nikjer opore, ko se organi PSK morajo odločiti o prihodnosti počitniške skupnosti, s tem da nimajo zagotovil, da bo drugo leto vse dobro. Nenadoma so pred problemom, da bodo mogoče morali razpustiti rutinirano ekipo,"

Star papir ali del zgodovine?

"MESTNI ARHIV NOVEGA MESTA. - Sicer kôpica papirja iz zadnjih treh stoletij ne zasluži tega imena, pa jo zaradi kratkoče vendar tako imenujem. Neredno razmetane se nahajajo v tej kôpici stare in nove, važne in nevažne listine, kakor jih je slučaj ravno nagnetel na kup..."

A tudi iz poznejših časov, celo do dobe cesarja Jožefa II., ni mnogo listin ohranjenih. Novomeška registratura je bila vedno v največjem neredu. Mestni očetje se so izgovarjali včasih tudi na mestnega pisarja, češ da mora imeti ta mož zaradi pomanjkanja prostora na rotovžu vso registraturo doma pri sebi...

Ko je osnovala Marija Terezija I. 1749 v Novem mestu okrožno glavarstvo, jela je ta gosposka postopati proti registrarjem ostreje ter jim prepovedovala jemati uradna pisma seboj na dom...

...A še te listine, kar se jih je kljub vsem tem nepravilnostim ohranilo, so po večem izginile v najnovejšem času na prav barbaričen način. Shranjene so bile pod streho na rotovžu. Neki uradnik, ki je tam stanoval, si ni vedel poiskati pristnejšega kurila, kakor ravno najstarejše še ohranjene uradne listine; menil je pač, da niso za drugo rabo. Ko so mestni očetje zvedeli za to početje, so ravno najstarejše že zgorele..."

To je o novomeškem arhivu leta 1891 napisal med viri v predgovoru svoje knjige Zgodovina Novega mesta c.kr. profesor Ivan Vrhovec. Knjigo je založila Matica slovenska in je veljala kot najnovejši zgodovinski zapis o nastanku in razvoju dolenske prestolnice. Avtor je takrat med drugim ocenil, da "...se propadanje mesta vrši še danes..." in preneka- tera njegova kritična misel bi veljala tudi še po 106 letih, odkar je mesto dobilo prvi, širše zastavljeni slovenski opis svoje preteklosti.

Kar ni pokuril mestni pisar, je šlo na ODPAD...

Dobro se spominjam, kako mi je profesor Janko Jarc, prvi ravnatelj Dolenskega muzeja, ki je januarja 1952 postal tudi vodja arhiva v Novem mestu, z neizmer- no žalostjo, s solzami v očeh in hkrati ves besen med leti 1953-1956 ponovno potožil, kakšno nepopravljivo škodo je utrpelo mesto in z njim vsa pokrajina ob nespametnem uničevanju arhivskega gradiva v prvih povojnih letih. Brez pisnih dokumentov ne moremo poznati preteklosti naše- ga ljudstva, njegovega zgodovinskega in kulturnega razvoja, ne politične, gospodarske in socialne zgodovine in ne poteka družbenih odnosov. Zaradi nevednosti, človeške neumnosti, a tudi zavoljo pohlepa pri "prodaji starega papirja" po zasebnikih in ustanovah takratnemu podjetju ODPAD je šlo po letu 1945 v nič predrago- ceno bogastvo tudi več kot 200 let starih listin številnih uradov in gosposčin, posameznih rodbin in ustanov.

Enota za Dolensko in Belo krajino Zgodovinskega arhiva Ljubljana hrani zanimive zapise iz let 1950, 1952, 1957 in 1962, ki

MORDA VAS ZANIMA

Glavobol: ne takoj umetnih zdravil!

Glavobol sodi po mnenju strokovnjakov Svetovne zdravniške organizacije (WHO) med najpogostejše bolezenske vnanje znake današnjega sveta. Nina Mazi je v zadnji dvojini številki revije ISIS (glasilo Zdravniške zbornice Slovenije) med drugim zapisala, da ta nadloga praktično muči slehernega prebivalca Zemlje. Glavobolom pogosto botrujejo razburjenje, preveč ali premalo spanja, alkohol, pretiravanje s sladkarijami, prenapeta športna dejavnost, napetost ali sprostitve, stres, razna vnetja, spremembe okolja ali klime in še marsikaj.

Ugotovitve najnovejše statistike WHO pa povedo, da je v svetovnem merilu na 100.000 prebivalcev moč najti:

- 86.000 takih, ki najmanj enkrat na leto trpijo zaradi glavobola,
- 26.000 jih redno muči glavobol,
- 21.000 jih trpi zaradi izredno močnega glavobola, da morajo jemati sredstva proti bolečini ali celo psihofarmatike,
- 6.000 jih bolečin ne more odpraviti niti z zdravili, zanje je glavobol "nekaj neznosnega",
- 2.000 jih zavoljo glavobola redno išče zdravniško pomoč,
- 300 jih glavobol tako prizadene, da morajo na zdravljenje v bolnišnico.

Zdravniki radi priporočajo, da je treba glavobol predvsem preprečevati in lajšati ter šele nato zdraviti. Preprečimo ali vsaj ublažimo ga lahko, če se umirimo in sprostito. Treba se je psihično in telesno razbremeniti, privoščiti si moramo dovolj počitka in spanja, predvsem pa tudi kar največ gibanja na svežem zraku.

govore o stanju arhivov v novomeškem okraju v prvih povojnih letih, daljši spis J. Jarca pa vsebuje tudi obširnejšo analizo teh vprašanj in nalog, ki so čakale na ureditev te prepomembne javne strokovne službe. Vse navedbe v njih potrjujejo, kar se je v Novem mestu govorilo in šušljalo o ravnanju z arhivi zlasti v prvem povojnem času. Lahko jih strnemo v skupno oceno:

- vedno so bili "nekomu napoti" in mnogim odveč, nepotrebno breme in "brezplodno delo s starimi papirji" ter pod. Med vojno jih je prizadelo bombardiranje osnovne šole v Novem mestu aprila 1941 pa znova v jeseni 1943, ko je bomba na rotovžu uničila omaro s fascikli občinskega arhiva od 1920 do 1943. Nепrestano so jih selili že v prejšnjem stoletju in znova po osvoboditvi. Posamezniki so iz njih kradli papir za trgovce, branjevke in ODPAD. Po poskusih za njihovo preglednost in ureditev so se fascikli teh predragocenih papirjev znova spreminjali v kupe papirja. Arhiv je potegnil kratko, ko so leta 1904 podrli stari rotovž na Glavnem trgu in ga znova selili, tokrat v Kobetovo hišo na koncu trga, od koder so znova našli milost na podstrešju novega rotovža. Tam so bili lahek plen glodalcev in dežja, ki je od časa do časa "skozi odprto podstrešno okno namakal arhiv", kot je zapisal prof. Janko Jarc.

Na nekdanjem okrajnem glavarstvu je uspelo rešiti predvojnih 11 fasciklov okrožnega urada, ki so obsegali gradivo iz let 1816-1848. Ta arhiv je bil uničen deloma pri prvem velikem škartiranju že leta 1893, zlasti pa po letu 1918, ko so "naravnost nesmiselno pokurili cele skladovnice aktov" (J. Jarc). Po končani drugi vojni so brezglavo odpeljali iz sodnega arhiva v mestu nekaj voz arhivskega gradiva na smetišče v Stari breg pod Ločensko cesto. V letih 1949-1950 je novomeški ODPAD brez vednosti nastajočega muzeja, arhiva in knjižnice odpeljal več kot 4.000 kg protokolov in raznih listin ter še nepregledanega drugega arhiva s podstrešja okrajnega ljudskega odbora v papirnico Vevče.

O vsem, kar je bilo uničenega z brezglavim škartiranjem arhivov, predvsem pa z brezmejno neumnim uničevanjem teh listin, ki so ga zagrešili v akcijah takratnega množičnega zbiranja starega papirja, lahko samo ugotovimo, da te neprecenljive škode ni mogoče nikoli več popraviti ali nadomestiti. In vendar brez arhivskih, časopisnih in drugih virov ni zgodovine! Razen tega pa je delo v arhivih nadvse zanimivo. Za znanega uglednega strokovnjaka profesorja dr. Milka Kosa je bilo "...delo v arhivih najslajše", kot je o svojem dragem profesorju nedavno zapisal zgodovinar dr. Tone Ferenc v 22. številki revije Svobodna misel.

Iz mrtvašnice - obrambna trdnjava...

Zgodovine brez arhivov in njihovih dokumentov ni mogoče napisati. Prebiranje njihovih fasciklov odpira človeku nesluteno pestrost minulih dogodkov, obrabe prednamcev in vrstni red pojavov, na katere v naglem vrvežu sodobnega življenja mimogrede pozabljam ali pa zanje še nikoli nismo slišali. Ko sem leta 1993 začel zbirati in proučevati gradiva, da bi na željo Splošne bolnišnice v Novem mestu napisal knji-

go o prvi stoletnici njenega "nastanka in življenja", sem v Arhivu Slovenije v Ljubljani in zlasti tudi v letnikih Dolenskih novic naletel na izredno zanimive podatke o zdravstvu na Dolenskem. Eden izmed virov o njem se mi je odprl tudi v arhivu novomeške enote za Dolensko in Belo krajino pri Zgodovinskem arhivu Ljubljana. Najbolj sem bil presenečen, ko mi je arhivski tehnik Marjan Penca nekega poletnega dne 1994 pokazal velik pergamentni list z risbo nekdanje mrtvašnice pri bolnišnici.

Dokument je skrivnosten predvsem zavoljo tega, ker ni bil narisani načrt na njem nikoli uresničen. V aprilu 1898 je Josip Zurc, župan občine Šmihel Stopiče, takrat druge največje občine v kronovini Kranjski, "dovolil in potrdiril" izgradnjo mrtvašnice pri moški bolnišnici v Kandiji, ki so jo odprli 1. januarja 1894 (ležala pa je na desnem bregu Krke, torej v šmihelstopičski občini). Potrebno je bilo za predvsem zato, ker so julija 1898 odprli prvič povečano bolnišnico, ki je takrat pridobila 80 postelj. Med drugo svetovno vojno je (doslej) neznan novomeški obrambni načrtovalec želel spremeniti skromno mrtvašnico v pravcato malo trdnjavo:

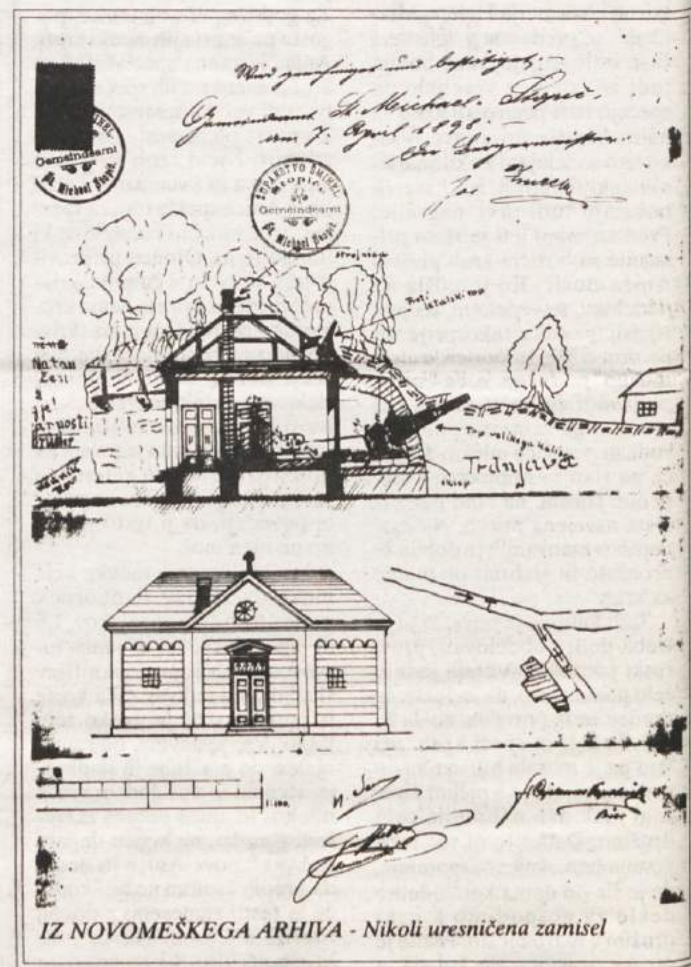
- južni strani objekta je vrisal debel oklep, iz katerega je štrlel "top velikega kalibra",
- iz podstrešja naj bi napadal- cem grozil protiletalski top, v dimnik stavbe pa je neznan stro-

kovnjak vtaknil strojnico. Hodnik ali rov naj bi v levem delu stavbe omogočil dohod ali umik branilcev. Pripis na načrtu: "Natančen opis druge zaradi varnosti" govori o "inženirjevih zamislih" in varovanju tajnosti objekta. Tak bunker ob moški bolnišnici seveda ni bil nikoli zgrajen, ostaja pa ena izmed nerazvozlanih novomeških lokalnih ugank iz druge svetovne vojne.

Nekdanje mrtvašnice ob internem oddelku že desetletja ni več. Podrli so jo, ko je tudi naloge prosekture leta 1965 prevzel novozgrajeni bolnišnični oddelek za pato-morfologijo in citologijo.

Arhivi odkrivajo, pripovedujejo in predvsem hranijo dokaze iz preteklosti. Je odnos do njih danes kaj boljši, kot je bil nekoč? Prof. Zorka Skrabl, vodja Zgodovinskega arhiva Ljubljana - enote za Dolensko in Belo krajino v Novem mestu, o tem še vedno nima najboljšega mnenja. S sodelavci vred meni, da vedenje o pomenu arhivskega gradiva v mnogih podjetjih, ustanovah, zavodih, upravnih organih in še kje žal še vedno nima tiste cene, ki jo ta "zaklad minulosti" v kulturni državi potrebuje. Zdaj, ko se je njena enota preselila v prostore grmskega gradu nad mestom, si vendarle v boljših delovnih razmerah lahko obetajo tudi naraščanje zanimanja in skrbi za razumnije varovanje arhivov in njihovih virov.

TONE GOŠNIK

CORONA POSVETILA KONCERT UMRLEMU PRIJATELJU DUŠANU - Vokalna skupina Corona (na posnetku), ki že desetletje bogati slovensko estradno sceno, je sobotno glasbeno plesno prireditev posvetila svojemu dolgoletnemu, a žal tragično preminulemu prijatelju Dušanu Udovcu. Kajti za dekleta iz Corone: Natašo Kreže in Romano Pokorn - 1. sopran (umetniški vodja), Melito Žetznik in Zdenko Kozinc - 2. sopran, Valerijo Vovk - 1. alt ter za Tadejo Udovc in Polono Gačnik - 2. alt pomeni prepevati - živeti. In v resnici je bil tudi tokratni koncert Corone "Božička pa ni" poln radoživosti, veselja do glasbenega (po)ustvarjanja, skratka nastop, ki bi ga toplo sprejeli tudi v mnogo večjih dvoranah, kot je sevniška. Gotovo bi ga bil vesel tudi Dušan, s katerim so "coronke" preživele številne prijetne glasbene urice. (Foto: P. P.)

NOVO KUD DOBREČ - V Dragatušu smo imeli pred kratkim ustanovni občni zbor KUD Dobreč, v teh dneh pa poteka tudi uradna registracija društva. To je poleg Folklorne skupine Dragatuš drugo KUD v tej krajevni skupnosti. Jedro društva so mladi, ki sestavljajo tamburaško skupino, nastopajo pa že štiri leta. Vodi jih Anton Grahek. S kvalitetnim repertoarjem so na mnogih nastopih navdušili številne poslušalce. (Foto: Zvone Kocjan, J. M.)

KRAJINE JANEZA RAJMERJA - Minulo soboto je bila v Špeličevi hiši v Črnomlju otvoritev razstave slik Črnomaljca Janeza Rajmerja. Rajmer, ki je član likovnega društva Artoteka, tokrat predstavlja olja in akvarele, ki so nastali v zadnjih letih in pri katerih je ostal v glavnem zvest krajskim podobam Dolenske in Bele krajine, razstavlja pa je tudi nekaj tihožitij in abstraktnih podob. Slikarja in predvsem prostorsko stisko Artoteke je prestavila tajnica ZKO Črnomelj in Artoteke Ksenija Khalil, o svojih delih pa je spregovoril tudi avtor sam. (Foto: M. B.-J.)

PRAZNIČNO V ŽUŽEMBERKU - V osnovni šoli Žužemberk je bil 19. decembra božično-novoletni koncert, posvečen tudi dnevni samostojnosti. Ravnateljica šole mag. Jelka Mrvar je pozdravila prisotne, ki so v velikem številu napolnili avlo osnovne šole. Gostja večera ga. Vera Vesely, sekretarka za izobraževanje v mestni občini Novo mesto, pa je povedala nekaj lepih misli o šoli, izobraževanju in bližnjih praznikih. Srčica prireditve je bil nedvomno nastop otroškega in mladinskega pevskega zbora pod vodstvom Aleša Makovca, v spremljavi korepitorja prof. Berislava Budaka. Na prireditvi so nastopili tudi učenci dodatnega pouka angleškega jezika in učenci dramskega krožka z igro Brana Miličinskega Laži. Prireditve so mladi pevci in pevke zaključili ob soju sveč s pesmijo Sveta noč in dokazali občinstvu, da je bilo njihovo celoletno delo uspešno. (Foto: S. Mirtič)

SPOMINI NA EVGENA CESTNIKA

Naj bo vse oproščeno, a zapisano

Evgena sem spoznal že kot dijak v okviru skupnih kulturnih dejavnosti v Beli krajini. Ko sem se zaposlil v Črnomlju in prevzel vodenje Zveze kulturnih dejavnosti, izkazalo se je, da za celih sedemnajst let. Bila sva že stara znanca in prijatelja in se tikala.

Nekoč po letu 1980 mi je v črnomaljskem hotelu po neki kulturni prireditvi potisnil v roke šolski zvezek v trdih platnicah in rekel: "Poglej!" Odprem. Notri so bile na roke napisane pesmi. "Janez," je rekel, "to so moje pesmi, rad bi jih objavil. Pomagaj mi." Zvezek sem takoj pokazal tudi ženi Miri, komparativistki. Takoj je ugotovila, da so soneti zelo lepi, tekoči, samosvoji. "Bi ti to uredila?" sem jo vprašal. Odkimala je. Zvezek sem vrnil Evgenu.

Zgodilo pa se je, da sem že veliko prej preko svoje študentske družbe spoznal profesorja Viktorja Smoleja, slavista, in njegovo ženo Avgusto, prevajalko. Prof. Smolej je leta 1971 objavil v 7. knjigi Zgodovine slovenskega slovstva knjigo Slovstvo v letih vojne 41-45. Eno Cestnikovih pesmi s sliko in obširnimi opisom njegovega dela je objavil v tej knjigi. Takrat nisem vedel, da ima Evgen pesmi za celo zbirko. Prof. Smolej, ki je tudi partizanal v Beli krajini, je leta 1974 pisal še knjigo o partizanski gimnaziji v Beli

krajini. Takrat me je obiskal v Črnomlju. Skupaj pa sva obiskala tudi Evgena Cestnika v Dragatušu. Kmalu po opisanem dogodku v hotelu mi je prišlo na misel, da bi bili uredniki Evgenovih pesmi lahko Smolejevi. Dobil sem soglasje za izdajo Evgenovih pesmi še od ZKO Črnomelj in Metlika ter odnesel Evgenovo knjižico pesmi v Ljubljano k Smolejevim. Takoj so pristali.

Nato sva Smolejeve obiskala skupaj. Vse smo se lepo dogovorili. Evgen je tudi po izidu zbirke ostal v pristrčnih stikih s Smole-

jevimi in tudi kakšen kozarček njegovega meda so polizali v Ljubljani. Čakalo pa me je še najpomembnejše opravilo. Za objavo pesmi slovenskega partizana in kristjana Evgena Cestnika je bilo takrat potrebno pridobiti še politično soglasje. Zbrane črnomaljske politike sem pograbil na neki proslavi v Dragatušu. Vsem sem lepo obrazložil in rekli so, naj vložim prošnjo. Vloga je nato prišla do ustrezne komisije pri Zvezi borcev in nekako je le prišlo do pozitivne odločitve. Gospa Smolejeva je zbirko uredila, pro-

fesor Smolej je napisal esej. Pesnikov nečak Jože Matkovič, je poskrbel za opremo. Evgenove Pesmi so izšle leta 1984 v metliški zbirki Parada svetov.

Poskrbel sem, da so knjigo dobile v prodajo knjigarne po Sloveniji. Nekaj so prodale, nekaj so vrnile, večino pa je prodal ali razdal Evgen sam.

Spomina pa še ni konec. Takrat sta namreč poleg Evgenove zbirke izšli še knjigi Jožeta Dularja Krka pa teče naprej in Radka Poliča Čudežna pomlad. Zveza kulturnih organizacij Črnomelj in Kulturno-umetniško društvo JASA iz črnomaljske gimnazije sta nameravala predstaviti vse tri knjige, saj se ne zgodi pogosto, da bi v Beli krajini izšle tri knjige hkrati. Toda črnomaljski politiki so to preprečili, kajti poleg Evgena jim tudi Polič ni bil povšeči. V Črnomlju smo takrat imeli lokalno, a grobo kulturno revolucijo.

Evgen je nato doživel predstavitev svoje zbirke v organizaciji Silvestra Mihelčiča v Metliki in Črnomlju. Njegove pesmi je recitiral pokojni igralec Boris Kralj. Niti Polič niti Dular pa predstavitev svojih knjig v Črnomlju takrat niti kasneje nista doživela.

Tako je bilo takrat. Naj bo vse oproščeno, a zapisano.

Mag. JANEZ KURE

Evgen Cestnik

"Za sodnika še kar dober pisatelj!"

Avtor številnih strokovnih prispevkov s področja sodne prakse v upravnih postopkih, dolgoletni vrhovni sodnik Vasilij Polič - Vasko, se zadnjih nekaj let spogleduje tudi z leposlovjem. Svoj prvi roman "Gospod polkovnik in berlinski trač" je napisal skupaj z očetom, književnikom Radkom Poličem starejšim, njegova druga in prva samostojna knjiga "Mavrica nad skupščino" pa dokazuje, da "jabolko ne pade daleč od drevesa".

njimi dnevi letošnjega leta izteka tudi že celih 35 let njegovega pravniškega dela. Prav suhoparno delo pravnika, čeprav v funkciji vrhovnega sodnika, kot izpolnitvi poklicnega cilja marsikaterega diplomirana pravne fakultete, pa je bil tudi razlog, da se je po dolgih letih pisanja strokovnih prispevkov pred nekaj leti začel posvečati tudi leposlovju. Poslužilo mu je za beg pred monotonostjo vsakdana, zaradi katere bi lahko, kot pravi, "človek še znorel". Z vsakim dnem bolj pa mu zato postaja tudi blažilo za njegovo umetniško dušo, ki jo je v senci očeta književnika, matere igralke in tudi nekaj let mlajšega brata, igralca Radka Poliča - Raca, dolga leta zatajeval.

Ljubezen do Kostela

Vasko se je rodil v Novem mestu, drugo svetovno vojno preživel v Črnomlju in po vojni nekaj časa živel v Beogradu in celo v zahodnem Berlinu, kjer je bil njegov oče Radko šef takratne jugoslovanske vojaške misije pri zavezanih. Danes lahko za Vasilija rečemo, da je Ljubljančan, saj se je družina Poličevih, ki je poleg staršev štela še tri sinove, preselila v Ljubljano že leta 1954. Vendar Vasilij Ljub-

ki ga je Vasilij zelo zgovorno podnaslovlil "Zgodbe malega zakonodajalca".

Sodnik in umetnik

"Mali zakonodajalec" je Vasilij. Kot sekretar zakonodajno pravne komisije je bil v 15-ih letih dela v Skupščini SRS v ozadju celotnega takratnega pripravljavanja, urejanja in sprejemanja zakonov. Sodeloval je tudi pri pripravi Ustave iz leta 1974 in je zato nedvomno eden tistih, ki je bil v kolesju oblikovanja zakonodaje v polpretekli zgodovini Slovenije kot posameznik najbližje pojmu zakonodajalca. V "Mavrici nad skupščino" Vasilij razgrinja dogajanje v slovenskem parlamentu v zadnjih desetletjih pred spremembo sistema. Vendar zgodbe v knjigi niso kronološke, ampak so avtorjevi zapisi spominov na posamezne dogodke, ki so se zgodili v skupščini, na sodiščih, v kulturnih, umetniških in znanstvenih krogih v letih od 1969 do junija 1991. Knjiga je zato svojevrsten prerez dogajanja v naši polpretekli zgodovini, za katero Vasilij pravi, da "ni bilo tako hudo in vse tako slabo, kot to danes nekateri skušajo predstaviti".

Vasilij Polič-Vasko

Čas, dogodke in ljudi Vasko obravnava slikovito, portreti ključnih ljudi, med katerimi je tudi Vasilijev dober prijatelj, sedanj predsednik države Milan Kučan, pa so naslikani plastično in tudi s tiste strani, ki je do sedaj nismo poznali. "Nekateri ljudje, ki so bili na visokih položajih so bili pravzaprav majhne duše, drugi spet pa so bili velike duše na majhnih položajih," pravi Vasko. Stil njegovega pisanja je, kot sam pravi, "nekje med Haškom in Hemingwayem", sicer pa mu je bil vzornik za pisanje kulturnih in politik Josip Vidmar.

Svetovni rekord

Med vzorniki Vasko očeta ne omenja posebej. Vendar pa je prav njegov oče zaslužen, da je Vasilij danes s pet tisoč objavljenimi stranmi "krvave strokovnistike in čudovite beletristike", kot pravi, svojevrsten svetovni rekord. Samo letos je objavil kar 7 strokovnih del, maja je izšla "Mavrica nad skupščino", oktobra pa še njegov prvi roman "Gospod polkovnik in berlinski trač", ki sta ga kot življenjepisni roman njegovega očeta pisala dobri dve leti, še dva in polkrat toliko pa je čakal na objavo.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

ZDRAVNIŠKA RAZLAGA

prim. mag. dr. TATJANA GAZVODA

Ohraniti duševno živahnost

Večina raziskovalcev, ki proučujejo starost, ne misli več, da se možgani pri osemdesetih letih nehajo razvijati. Besedno izražanje in druge spretnosti ostajajo trajni še leta in leta. Razum se zlahka ohrani do 70 let, če ostane človek zdrav. Da bi človekov razum ostal živahen, ga je potrebno vaditi.

Ljudje srednjih let včasih opažajo, da intelektualne zmognosti otopijo ali se upočasnijo. Ena izmed njih je spomin in bojijo se, da se bo ta pojav s staranjem nadaljeval. Vendar so raziskave dale zelo spodbudna spoznanja. Seveda obstajajo nekateri nevarnosti dejavniki. Dednost v veliki meri določa intelektualno sposobnost in seveda zdravje, ki pa ga lahko nadziramo. Prav tako, kot moramo redno vaditi, da ohranimo telesno gibkost, je potrebno tudi redno "razgibavati" možgane, da v starosti ohranimo duševno prožnost.

Če starejši človek nekaj časa ni umsko delal, se ne sme vpisati v zahteven tečaj, v katerem se dela pod pritiskom. Pomembno je, da starejši ne izberejo dela, ki ni primerno za njihova leta. Ni smiselno začeti z medicino ali pravom, prav tako ne s plesom ali telesno vzgojo. Za začetek pa so prav gotovo primerne socialne službe.

Če je le mogoče, naj človek sploh ne preneha delati. V mnogih poklicih (računovodstvo,

zdravstvo, pravo) je možno nadaljevati z delom v svetovalni službi. Raziskave so namreč pokazale, da se tistim, ki nadaljujejo svoje delo (vsaj enkrat ali dvakrat tedensko), posreči ohraniti več duhovne svežine in da živijo dlje od tistih, ki so se upokojili in prenehali z duhovno dejavnostjo. **Z ohranjanjem dejavnosti možganov ohranjamo tudi dejavnost telesa.**

Joga, vrtnarjenje, keramična obrt, kuha in organiziranje opravkov doma so področja, na katerih lahko starejši uveljavijo svoje znanje in sposobnosti. Potrebna sta le znanje o poslovnosti in strokoven pristop. Če starejši ne išče dela samo zaradi denarja, ne pozabite na pomembno, čeprav neplačano prostovoljno delo. Ker je nezaposlenost vedno večja, je tudi vse večje število ljudi, ki sploh ne delajo za nobeno obliko plačila. In veščine, ki jih pridobite s prostovoljnimi delom, vam lahko kasneje prinesejo zaslužek. Nega starejših je socialno delo, ki se začne doma. Čim starejši je človek, tem primernejši je za negovorno delo: na primer za socialno delo na področju krajevne skupnosti in nego starejših. Izkušeni, izobražen človek je privlačen kot vodič po galerijah, pri reševanju okolja in za njegovo ohranitev, pa tudi pri sodelovanju v arheoloških projektih.

KNJIŽNA POLICA

Hkrati tri zbirke Tatjane Pregl Kobe

Pred nami je nov uspeh gospe Tatjane Pregl Kobe, ki pa je tudi pesnica. V zbirki EOS, ki jo ureja Ivo Frbežar, sta kot 2. ponatis izšli njeni knjigi Nemira polno jabolko in Boginja mojih sanj, venec nonetov z naslovom v Kiklopinem očesu pa je zdaj prvič natisnjena in hkrati tretja knjiga nove Mondenine zbirke.

Pesnico predstavljajo na zavikih novih knjig trje umetniki. Ivo Svetina je ob Nemiri polnem jabolku med drugim zapisal, da je od "vsega rajskega človeku ostal samo še spomin na izginulo, na minulo. In ta spomin, ki veže preteklost s prihodnostjo, so sanje. In poezija ima svoje ognjišče v neposredni bližini sanj..."

Ciril Zlobec predstavlja poetsko dramo v Boginji mojih sanj kot zapleten splet odnosov, razmerij in soodvisnosti treh oseb, ki pa je zelo logično izpeljan. Vrednost in pomen pesniškega ustvarjanja je treba iskati v njeni doživljajski in izpovedni moči, v njenem izvirnem lirskem zapisu, v vsem tistem tedaj, ki to izpoved dela poezijo.

Franci Zagoričnik govori o notranjem pomenskem razsežju, tudi tistem vesoljskem, a v njegovi miniaturi literarni upodobitvi. "Pesem zmoro tisto, kar zmoro edinole še resničnost in česar ne zmoro nobena kamera in tudi noben običajen pogled." Nonete Tatjane Pregl Kobe v Kiklopinem očesu nam predstavi kot minimalno rešitev njihovega tradicionalnega knjižnega objavljavanja. Pesmi v zbirki so "kristalinične besednometniške tvorbe hiše jezika, ki zavzema različne prostore, različne razsežnosti, značilnosti in značaje..."

Tako pesniki in misleci o poeziji Tatjane Pregl Kobe, ki je marsikdo ne pozna dobro ali morda sploh še ne. Tri knjige njenega klasja nam odpirajo svet ženske, ki zna spremeniti kamen v meso, kip v žensko, pesem v življenje, ljubezen v otroke in trpljenje v radost, kot je zapisal Ivo Svetina ob predstavitvi pesniškega ustvarjanja.

TONJE GOŠNIK

Slovenija na križpotju

Verjetno ni nikoli odveč bralce opozarjati na to, kako zelo narobe je, če se varstvo okolja odvira na rob. Najpreprostejši argument za to je dejstvo, da mora vsak od nas dihati, piti in jesti. Pri založbi Mihelčič je ne-

pravno primerjalna študija dr. Dušana Pluta, ki razgalja aktualne razmere na planetu, kontinentih, v širših regijah in v Sloveniji, še posebej s stališča okolja. Dr. Plut, doktor geografije, avtor številnih člankov in več knjig s področja varstva okolja ter univerzitetni profesor na Oddelku za geografijo ljubljanske Filozofske fakultete obravnava sodobna gibanja v luči naraščanja števila prebivalstva, iztrošenja naravnih virov ter vse večjega obremenjevanja okolja s kemikalijami in odpadki.

Posebej se ustavlja ob dogajanju v Evropski zvezi, ki je v razvoju, pri socialnih pravašnjih in tudi pri varstvu okolja daleč pred Slovenijo, pa vendar njenih 13 odst. vsega svetovnega prebivalstva pošteno troši naravo. Ozračje našega planeta onesnaži s 30 odstotki ogljikovega dioksida, s skoraj 40 odstotki CFC in z enakim odstotkom odpadkov. Avtor posebno pozornost nameni kmetijstvu, na katero pritiskajo dejavnosti, ki uničujejo okolje, po drugi strani pa težnje po pridelanju zdrave hrane.

"Slovenija na križpotju" zelo temeljito obravnava tudi primer Avstrije, ki je s svojo okoljevarstveno politiko za zgled Evropski zvezi. Dr. Plut primerja to deželo tudi s stanjem v Sloveniji. V številnih tabelah lahko pozoren bralec najde tudi primerjavo razmer v Sloveniji s tistimi v različnih drugih državah.

Nedvomno s temi primerjavami avtor želi opozoriti, da v marsičem krepko zaostajamo (na področju varstva okolja celo za 15 do 20 let!). To pa je že stvar, ki jo je treba temeljito premisliti, še posebej v luči vstopa Slovenije med polnopravne članice Evropske unije. Obstaja namreč bojazen, da bo naša država svojo gospodarsko zaostalost poskušala nadoknaditi s pospešenim izkoriščanjem naravnih virov in v varčevanju na področju varstva okolja. Avtor razgrinja pozitivne in negativne plati članstva, s primerjalnimi tabelami pa prikazuje, s kakšnih mest so pogajanja o pridružitvi začele druge članice.

Dr. Plut nam s študijo Slovenija na križpotju ponuja strokovno podlago za to, da se lažje sami odločimo o vstopu naše države med polnopravne članice EZ. Kot že večkrat preverjen poznavalec in zagovornik varstva okolja se o tem čisto na koncu svojega knjižnega dela opredeli tudi sam. Prepričan je, da bi ob primernem in pravočasnem zdravljenju ravno naravni viri Slovenije lahko bili osnova za napredek. "Geografska in biološka raznolikost Slovenije je planetarno, ne le evropsko, enkratna," ugotavlja, opozarja in hkrati ponuja rešitev.

BREDA DUŠIČ GORNIK

iz Tadinovih zapiskov

■ **Vaše gnade** - Tone J. občil je mnoge raje z reveži, nego z bogatini, rekoč: Mene bogat, siromaki, ne pa bogataši, zato jih imam tudi raje. Ida pa že v 17. letu se ji sanjalo vsako noč o Francu, včasih tudi, da ima z njim veliko otrok. Žalovala je, da ne more biti revnega stanu, potem bi bila kuharica in oh kako bi bilo lepo, ko bi se mogla tudi ona oblačiti po kmečko. Kmečka obleka je stokrat lepša od gosposke; samo Franca bi morala dobiti, če ne, pa ostane raje gosposka. 3 leta učila se je po hosti s svojim Francem "birtsoft".

■ **Čudaška grofica** - Grofinja Margerica naučila se slovenski najpred kleti. Od kuharice Junč Lojze zahtevala je da jej zakolje tudi prešiča, češ kakaj bi le kokoši znala. Zato jej kuharica ušla. Neumna reva da se izprositi in se vrne in kmali umrje, prehladiviš se v smrt hode iz male kuhinje na zrak in nazaj. Grofinja vedno kliče družinčce zdaj eno zdaj drugo, vsako zmirja, in preklinja. Oskrbnik Kadilec dobiva le 75 for. na mesec, tudi njega kliče vedno in ravna z njim kot s hlapcem brezobzirno. Za nevarnega ima vsakega človeka, tudi gosposkega. Na samem je strah jo biti s tujcem, češ bi utegnil okraati, pretepsti ali še ubiti jo.

■ **Pridiga v Mirni Peči** - "Rad bi videl, ko bi bogatine vzel žive hudič že na tem svetu, nekaj zato, ker niso družega vredni, nekaj pa, da se že tukaj sami s svojimi očmi prepričajo, da je hudič, v ktereja ne verujejo, resnična zverina, ne pa farška izmišljarija."

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 25. XII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.10 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.25 VIDEOING
8.55 OTROŠKI PROGRAM BOŽIČNI ŽIVŽAV
9.45 JASLICE
9.55 EVANGELISTIČNO BOGOSLUŽJE
11.00 HOGANOVA DRUŠČINA, amer. naniz., 23/26
11.25 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, serija, 4/12
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrice
14.05 MOJZES I, ponov. filma
15.35 SPOMINI NA OTROŠTVO
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM SPREHODI V NARAVO
17.25 MAČEK MURI, MUČA MACA
18.00 RISANKA
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 MOJZES II, amer. film
21.40 TEDNIK
22.45 ODMEVI, VREME, ŠPORT
23.00 KONCERT ZA KLAVIR

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.55 Filmski triki - 14.20 Robert ne sme umreti, nem. film - 15.45 Božični koncert - 17.05 Le tako naprej, angl. nadalj., 10/12 - 17.35 Moja družina, nem. naniz., 4/6 - 18.20 Dogodivščine iz živalskega vrta, nem. naniz., 6/15 - 19.00 Resnična resničnost - 19.30 Le tako naprej, angl. nadalj., 11/12 - 20.00 Hrestač, balet - 21.35 Gibljive slike - 22.05 Sladko življenje, italij. film

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Petrocelli, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Lepota telesa, ponov. - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 16.30 Drzini in lepi, nadalj. - 17.00 Oprah show - 18.00 MacGyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, alo, nadalj. - 20.00 Božična zgodba, film - 21.30 Psi faktor - 22.30 Vitez za volanom, naniz. - 23.30 Petrocelli, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde, ponov.

VAŠ KANAL

17.30 Grad pustolovčin, ponov. - 18.00 Iz produkcije Združenja LTV - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.30 Litjski mozaik

HTV 1

7.50 Tv spored - 8.05 Poročila - 8.15 Risanka - 8.40 Bela kamela (franc. film) - 9.25 Jaslice - 11.35 Poročila - 11.55 Prenos iz Rima - 13.35 Savannah (serija) - 14.20 Santa Barbara (serija) - 15.30 Kavelj (amer. film) - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Božič v ulici - 19.05 Hrvaška spominjska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Samson (serija) - 21.50 Posnetek koncerta z Dunaja - 22.50 Poročila - 22.55 Cerke sv. Petra, dok. film - 23.25 Običen kot dedek Mrz (amer. film) - 0.55 Ljubzenska zgodba za spomin (amer. film)

HTV 2

9.45 TV spored - 10.00 Dr. Dolittle (amer. film) - 12.30 Samson (serija) - 14.00 Dete po imenu Jezus, italij. film, 1. del - 15.30 Božični koncert - 17.10 Savannah (serija) - 18.35 Hugo (tv igrice) - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.25 Koncert O. Dragojevića - 21.45 Dete po imenu Jezus (italij. film, 2. del) - 23.20 Frasier (hum. serija)

PETEK, 26. XII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.50 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.40 VIDEOING
9.10 OTROŠKI PROGRAM MALA IN VELIKA LUNA, igrice
10.05 MAČEK MURI, MUČA MACA, ponov.
10.40 MOJA DRUŽINA, nem. naniz., 4/6
11.25 CHARLIE IN LUJSE, nem. film
13.00 POROČILA
13.35 MOJZES II, ponov. filma
15.05 ŠKOFJELŠKI OKTET
15.35 MEJE, ponov.
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.40 HUGO, tv igrice
19.15 OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 BOŽIČNI KONCERT
21.10 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 4/6
22.05 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.20 NEWYORŠKA VROČICA, amer. naniz., 9/22
22.50 ZBOGOM, PRIJATELJ, franc. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.45 Tedenski izbor: Mostovi - 10.15 Resnična resničnost - 10.45 Sladko življenje, italij. film (čb) - 13.30 Gibljive slike - 14.00

Zgodbe iz školjke; 14.40 Vprašanje ljubezni, franc. film; 16.20 Le tako naprej, angl. nadalj., 11/12 - 16.55 Ana Marija, nem. naniz., 6/14 - 17.40 Jeklene ptice, angl. naniz., 9/16 - 18.30 Sledi - 19.00 Okolje in mi - 19.30 Le tako naprej, angl. nadalj., 12/12 - 20.00 Prevzetnost in pristranost, angl. nadalj., 1/6 - 21.00 Športni leta - 22.00 Popoln svet, amer. film - 0.45 Hollywood, angl. dok. serija, 12/12 - 1.40 Slovenski jazz iz kluba Gajo

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Petrocelli, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show - 13.00 Psi faktor, ponov. - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 15.30 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 16.30 Drzini in lepi, nadalj. - 17.00 Oprah show - 17.45 Bravo, maestro - 18.00 MacGyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, alo, nadalj. - 20.00 Film po vaši izbiri: Hecna ljubezen; Saj si samo domišljaj; Jack Reed II. - 22.00 Atlantis - 23.00 Vitez za volanom, naniz. - 0.00 Petrocelli, naniz. - 1.00 Avtovizija

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Kultura - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 20.00 Kontaktna oddaja - 21.00 Novice - 21.30 Grad pustolovčin, mlad. nadalj.

HTV 1

7.35 Tv spored - 7.50 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Mesec gorečega grma (astral. film) - 11.40 Božični običaji - 12.00 Poročila - 12.25 Savannah (serija, 24/33) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.00 Program za mlade - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Zgodbe iz Izraela - 19.05 Hrvaška spominjska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša - 21.35 Dokumentarna oddaja - 22.25 Opazovalnica - 23.00 Tednik - 0.05 Nočna straža: Oddelek za umore (serija); 1.10 Bruc (amer. film); 2.50 Sedmi element + Svet zabave; 3.30 Koncert; 5.50 Lili (amer. film)

HTV 2

11.10 Tv kolekar - 11.20 Dete po imenu Jezus (italij. film, 2. del) - 12.50 Samson - 14.20 Ljubzenska zgodba za spomin (amer. film) - 16.15 Posnetek koncerta z Dunaja - 17.20 Savannah (serija) - 18.05 Trenutek spoznanja - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Stranka (serija) - 21.15 Cosby show (hum. serija) - 21.45 Glej, kdo govori (amer. film) - 23.20 Označen za umor (amer. film)

SOBOTA, 27. XII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.10 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.00 OTROŠKI PROGRAM RADOVEDNI TAČEK
8.15 TABORNIKI IN SKAVTI
8.30 MALE SIVE CELICE
9.15 SPREHODI V NARAVO
9.30 LET FOLKLORNE SKUPINE EMONA
10.10 TEDENSKI IZBOR ANA MARIJA, nem. naniz., 6/14
11.00 HUGO
11.30 TEDNIK
12.30 TV AVTOMAGAZIN
13.00 POROČILA
13.05 KARAOKE
14.40 ZGODBE IZ PRAZNIČNE ŠKOLJKE
15.20 CESARJEVA NOVA OBLAČILA, nemški film
17.00 OBZORNIK
17.10 ČUDEŽNI NEEM, fin. poljudnoznan. oddaja
18.05 NA VRTU
18.30 OZARE
18.40 HUGO - TV IGRICA
19.15 OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.00 TRIZALJUBLJENASRCA, amer. film
21.45 LETNI UTRIP
22.45 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
23.10 NAFTARJI, angl. nadalj., 5/7

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.25 Sledi - 9.55 Slalom, 1. tek (ž) - 11.15 Pomp - 12.25 Slalom, 2. tek (ž) - 13.15 Nova moč (amer. film) - 15.00 Le tako naprej, angl. nadalj., 12/12 - 15.25 Zlati trenutki olimpijskih iger - 16.00 Košarka - 16.30 Posnetek slaloma - 17.30 Verdijevo življenje, angl. dok. film - 19.30 Detektiva, angl. naniz., 1/6 - 20.00 Prevzetnost in pristranost, angl. nadalj., 2/6 - 20.55 Marjanca - 22.25 Nad Berlinovim prelomom, češka dok. oddaja - 22.55 Zlata šestdeseta - 23.55 V vrtincu - 0.25 Sobotna noč

KANAL A

8.30 Kaličopko, ponov. - 9.30 Mork in Mindy, risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Aladin, risanka; Račje zgrade, risana serija - 11.30 Muppet show, lut. serija - 12.00 Daktari, naniz. - 13.00 Dobri časi, slabi časi, ponov. - 15.00 Sončni zaliv, ponov. - 17.00 Oprah show, ponov. - 18.00 Atlantis, ponov. - 19.00 Miza za pet, naniz. - 20.00 Kot oče in sin, film - 22.00 Petek trinajstega naniz. - 23.00 Vitez za volanom, naniz. - 0.00 Petrocelli, naniz.

VAŠ KANAL

17.00 Videoboom 40 - 18.00 Mala klinika cinizma - 18.30 Praznične bestitke - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije Združenja LTV - 20.30 Božični kon-

cert kvarteta Svit - 21.00 Novice - 21.30 Med polko in vačkam

HTV 1

8.15 Tv kolekar - 8.25 Poročila - 8.35 Risanka - 9.00 Dobro jutro - 11.00 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.25 Avstral. film - 14.00 Poročila - 14.05 Zverinjak v Bronzu (serija) - 15.00 Brijantjen - 15.45 Televizija o televiziji - 16.20 Dr. Quinn - žena vrač III (serija) - 17.10 Večer z Muppetki - 17.40 Turbo Limach Show - 19.03 V začetku je bila beseda - 19.10 Hrvaška spominjska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.30 Sodniki izven zakona (amer. film) - 22.20 Opazovalnica - 22.50 Nočna straža: Blue Murder; 2.15 Župno; 3.00 Psi faktor (serija); 3.45 Humoristična serija; 4.10 Koncert

HTV 2

10.20 Tv kolekar - 13.30 Dosjeji X (serija) - 11.15 Črno belo v barvi - 15.10 Theatron - 18.45 Zlatanov zlati otok (dok. oddaja) - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Zlati gong - 21.00 Poročila - 21.10 Triler - 22.10 Potovanja - 23.05 Oprah Show

NEDELJA, 28. XII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.05 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.10 OZARE
8.15 OTROŠKI PROGRAM ČEBELICA MAJA, ris. naniz.
8.40 ŽIV ŽAV
9.30 POBEG IZ JUPITRA, 5/13
10.00 TEKMOVANJE SLOVENSkih BALETNIH PLESALCEV
11.00 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, amer. serija, 5/16
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 POMAGAJMO SI
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
13.30 BOŽIČNI KONCERT
14.30 SUPERMAN I, amer. film
17.00 OBZORNIK
17.10 POSADKA, amer. naniz.
17.35 PO DOMAČE
18.35 ZGODOVINSKI PARKI IN VRTOVI V SLOVENIJI, 1/4
19.05 OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.00 NOVOLETNI 3 x 3
21.30 ZRCALO TEDNA
22.35 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.45 PAVLOVASKINA LJUBEZEN, češki film (čb)

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 8.30 V vrtincu - 9.00 Na vrta - 9.25 Detektiva, angl. naniz., 1/6 - 9.55 Slalom, 1. tek (ž) - 11.15 Zlata šestdeseta - 12.25 Slalom, 2. tek (ž) - 13.15 Zlati trenutki olimpijskih iger - 13.50 Poslednji Mohikanec, avstral. film - 14.40 Balet SNG Ljubljana - 16.30 A hazard iz Heartis, angl. film - 18.00 Kosačka - 19.30 Detektiva, angl. naniz., 2/6 - 20.00 Prevzetnost in pristranost, angl. nadalj., 3/6 - 20.50 Čevljarjev sin, franc. nadalj., 4/6 - 21.40 Veliki miti in skrivnosti 20. stoletja, angl. dok. serija - 21.40 Šport - 23.10 Planeti, kan. oddaja

KANAL A

8.30 Kaličopko - 9.30 Mork in Mindy, risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Namisljeni prijatelj, 1. del mladi. filma - 11.30 Muppet show - 12.00 Daktari, naniz. - 13.00 Drzini in lepi, ponov. - 14.45 Bravo mesto, ponov. - 15.00 Oče Dowling, naniz. - 16.00 Lepota telesa, ponov. - 17.00 Oprah show, ponov. - 18.00 Strašilo in gospa King, naniz. - 19.00 Kung Fu, naniz. - 20.00 Ples v okovih, film - 22.00 Odklop, ponov. - 23.00 Vitez za volanom, naniz. - 0.00 Petrocelli, naniz.

VAŠ KANAL

16.30 Med polko in valčkom - 17.00 Davor Radolfi in Ritmo loco - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Mala klinika cinizma - 21.00 Novice - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 29. XII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.10 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.35 VIDEOING
8.55 OTROŠKI PROGRAM VRTILJAK, lut. igrice
9.25 KRTOVE DOGODIVŠČINE
10.15 TEDENSKI IZBOR POSADKA, amer. naniz.
10.45 PAVLOVASKINA LJUBEZEN, češ. film (čb)
12.00 LETNI UTRIP
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
13.55 NOVOLETNI 3 x 3
15.25 LJUDJE IN ZEMLJA
16.55 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM RADOVEDNI TAČEK
17.25 OČIVIDEČ, angl. dok. serija, 5/15
18.00 PO SLOVENIJI
18.35 LINGO, tv igrice
19.05 OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.15 ŽREBANJE 3 x 3 PLUS 6
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 VELIKI BANČNI ROP, amer. film

21.40 NOVOLETNI OSMI DAN
22.40 ODMEVI, VREME, ŠPORT
23.20 KDO JE GLAVNI, amer. naniz., 5/22
23.45 PRIZADET, angl. film

SLOVENIJA 2

8.35 Na potep po spominu - 9.30 Okolje in mi - 10.00 30 Folklorne skupine Emona - 10.40 National Geographic, amer. dok. serija - 11.30 Hollywood, angl. dok. oddaja - 12.25 Smučarski skoki - 15.00 Smuk (m) - 15.30 Obzorje duha - 16.00 Čevljarjev sin, franc. nadalj., 4/6 - 16.50 Detektiva, angl. naniz., 2/6 - 17.20 Posnetek skokov - 18.10 Rodbina Mogačorskih, franc. nadalj., 3/12 - 19.00 Recept za zdravo življenje - 19.30 Detektiva, angl. naniz., 3/12 - 20.00 Prevzetnost in pristranost, angl. nadalj., 4/6 - 20.55 Zasebni zločini, italij. nadalj., 6/8 - 21.45 Sloves, angl. dok. serija, 8/9 - 22.45 Pomp - 23.45 Brane Rončel izza odra

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Petrocelli, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Dannyjeve zvezde - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 15.30 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 16.30 Drzini in lepi, nadalj. - 17.00 Oprah show - 18.00 MacGyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, alo, nadalj. - 20.00 Bela opojnost, film - 22.00 Sam svoj mojster, naniz. - 22.30 Policijska kamera - 23.00 Vitez za volanom, naniz. - 0.00 Petrocelli, naniz.

VAŠ KANAL

17.00 Posnetek športnega dogodka - 18.30 Športni pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.30 Športni pregled - 21.00 Novice - 21.30 Iz produkcije Združenja LTV

TOREK, 30. XII.

SLOVENIJA 1

7.35 - 1.30 TELETEKST
7.55 VREMENSKA PANORAMA
8.25 BISERI GORA, lut. igrice
8.50 RODBINA MOGADORSKIH, franc. nadalj., 3/12
10.40 PET TEDNOV V BALONU, amer. film
11.30 LETNO ZRCALO
12.30 PO VRTOVIH IN PARKIH, 1/4
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
14.55 PO DOMAČE
15.55 MOSTOVI
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM TABORNIKI IN SKAVTI
17.25 POBEG IZ JUPITRA, 6/13
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.55 NOVOLETNA POSLANICA PREDSEDNIKA REPUBLIKE
20.10 V NEIZBRISNEM SPOMINU, dok. oddaja
21.05 STUDIO CITY
22.00 DMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 KRVNIKOVA PESEM, amer. nadalj., 4/4
23.30 SVET POROČA

SLOVENIJA 2

11.25 Tedenski izbor: Sobotna noč; 13.25 Pomagajmo si; 13.55 Recept za zdravo življenje; 14.30 Newyorška vročica, amer. naniz., 9/22; 14.55 Novoletni osmi dan; 15.55 Sloves, angl. dok. serija, 8/9; 16.55 Slovenski magazin; 17.25 Zasebni zločini, italij. nadalj., 6/8; 18.20 Najstarejša konfederacija vdova pove vse, amer. nadalj., 3/4 - 19.00 Ognjene noči Chantillyja, franc. dok. oddaja - 19.30 Detektiva, angl. nadalj., 4/6 - 20.00 Prevzetnost in pristranost, angl. nadalj., 5/6 - 20.50 Kratek stik, amer. film - 22.25 Tok noč tok

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Petrocelli, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Atlantis, ponov. - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 15.30 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 16.30 Drzini in lepi, nadalj. - 17.00 Oprah show - 18.00 MacGyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, alo, nadalj. - 20.00 Odklop - 21.00 MacGyver, naniz. - 22.00 Drew Carey, naniz. - 22.30 Pravdarji, naniz. - 23.00 Vitez za volanom, naniz. - 0.00 Petrocelli, naniz. - 1.00 Avtovizija

VAŠ KANAL

17.00 Mini 5 - 17.30 Športni pregled - 18.00 Osviti - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Hrabri viking Eric, ameriški film - 21.40 Novice

SREDA, 31. XII.

SLOVENIJA 1

7.30 - 8.30 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.40 VIDEOING
9.10 OTROŠKI PROGRAM ZGODBE IZ PRAZNIČNE ŠKOLJKE
9.55 S KAZINO DO NOVIH PLESNIH KORAKOV
10.15 TEDENSKI IZBOR NAJSTAREJŠA KONFEDERACIJA VDOVA POVE VSE, amer. nadalj., 3/4
10.55 KRATEK STIK, amer. film
12.30 VELIKI MITI IN SKRIVNOSTI, angl. dok. oddaja, 6/26
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.05 MARJANCA
15.05 ČUDEŽNI NEEM, fin. oddaja
15.55 SLOVENSki URINKI

17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM MALE SIVE CELICE
RISANKA
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 OTROKOM ZA PRAZNIKE
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.00 SILVESTRSKI SPORED MESTNA PRAVLJICA
20.50 PO DOMAČE
21.50 SREČNO 1998
0.40 SLADKO ŽIVLJENJE STAREGA LETA
1.40 IZ SVETA RAZVEDRILA
2.40 GLASBENA SKRINJICA
4.40 PONOVIITEV SILVESTRSKEGA SPOREDA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.30 Tedenski izbor: Svet poroč: 14.00 Ognjene noči Chantillyja, franc. dok. oddaja; 14.30 Kdo je glavni, amer. naniz., 5/22; 15.00 Leteči norci, češka oddaja; 15.30 Studio City; 16.15 Karaoke; 17.20 Krvnikova pesem, amer. naniz., 4/4; 18.10 Detektiva, angl. naniz., 5/6 - 18.35 Haganova družina, amer. naniz., 24/26 - 19.30 Detektiva, angl. naniz., 5/6 - 20.00 Prevzetnost in pristranost, amer. naniz., 24/26 - 20.50 Kelly Family - 21.50 Stare sablje, amer. film - 23.30 Policijska akademija 7, amer. film - 0.50 Oblegani II, amer. film - 2.55 Sund, amer. film

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Petrocelli, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Dannyjeve zvezde - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 15.30 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 16.30 Drzini in lepi, nadalj. - 17.00 Oprah show - 18.00 MacGyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, alo, nadalj. - 20.00 Delica za vse, film - 21.30 Ellen, naniz. - 22.00 Lepota telesa - 23.00 Novoletna oddaja - 0.30 Poročen na kvadrat, film - 2.00 Gost promet, risani film

VAŠ KANAL

16.45 Ponov. filma - 18.30 Mini 5 - 19.00 Novice - 19.15 Kaj obetajo sojenice - 19.30 24 ur - 20.00 Novoletna oddaja za otroke - 20.25 Župani voščijo - Med polko in valčkom - 21.00 Novice - 21.30 Voščimo srečo, voščimo zdravlja, narodnozabavna oddaja - 22.30 Nazdravje 1998!, silvestrska oddaja

ČETRTEK, 1. I.

SLOVENIJA 1

8.05 - 0.50 TELETEKST
8.25 VIDEOING
8.55 TEDENSKI IZBOR JOJ, BOLL, lut. igrice
9.25 MESTNA PRAVLJICA
10.15 HOGANOVA DRUŠČINA, amer. naniz., 24/26
10.40 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, serija, 5/12
11.15 NOVOLETNI KONCERT Z DUNAJA
13.30 POROČILA
13.35 KOLO SREČE, ponov. tv igrice
14.05 OTROŠKI PROGRAM VIDKOVA SRAJČICA
10.30 RADOVEDNI TAČEK
10.40 TABORNIKI IN SKAVTI
11.00 SPREHODI V NARAVO
11.15 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.45 SLOVENSki TROBILNI KVINTET
12.75 ANA MARIJA, nem. naniz., 7/14
13.00 POROČILA
13.05 KARAOKE
14

Studio D ne le slišen, tudi viden

10-letnico oddajanja praznovali delovno: poslušalцем odprli vrata, postali botri novorojenčkoma in še kaj - Iz skromnih treh ur oddajanja sedaj 24 ur dnevno na 103 MHz

NOVO MESTO - V soboto, 20. decembra, je najstarejša radijska postaja na Dolenjskem praznovala 10-letnico. Vrata studia na Seidlovi cesti 29, v prostorih, kjer domujejo tudi poklicni gasilci, so odprli tudi poslušalcem in čez dan se jih je zvrstilo kar blizu tisoč. Prišli so od blizu in daleč, celo z Gorenjske in iz Ljubljane. Bilo je veselo kot še nikoli doslej.

Jubileja si bosta gotovo zapomnili tudi dve mamici, ki sta v soboto povili deklico in dečka. Studio D je novorojenčkoma namreč postal boter. Čeprav je bilo v novomeški porodnišnici dopoldne še zelo mirno in je že kazalo, da se malčkom v trebuih tistega dne ne bo nikamor mudilo, je nekaj čez pol eno popoldne Andreja

Spudič iz Novega mesta povila Jerneja. "Deklice pa še od niko-der," so dobili odgovor Božiček in sodelavci radia, ki so prišli popoldne čestitat mladi mamici za sina. Le pol ure pred polnočjo je na svet mamici Tadeji Butala iz Kanižarice privekala tudi deklica. Novorojenca, ki sta bila rojena 10 let za Studiom D, sta med drugim dobila tudi zlato darilce.

po več ur, da bi priklicali radio, tako da za glasbo ni ostalo veliko časa. Po polnoči pa je, tako kot bo vsak dan doslej po polnoči, za nekaj ur programsko vodenje prevzel računalnik. Prav za obletnico je namreč Studio D zaključil pomembno vlaganje v tehnologijo, ki bo omogočila 24-urni stik s poslušalci.

T. GAZVODA

NAZDRAVLJALI - Prostore Studia D je v soboto, na 10-letnico radia, obiskalo blizu tisoč ljudi, med njimi so bili tudi dolenjski in belokranjski župani. Vsa, ki je prišel, je lahko nazdravil in poklepel z radijci, tudi z direktorjem radia Urošem Dularjem in urednikom Jožetom Muso.

TUDI JOŽE NI MANJKAL - Zvesti poslušalec 72-letni Jože Lichtenek iz Velikih Brusnic (na sliki z Lojzotom Bojancem) sicer pogosto prihaja na Studijo D. Pred dvema letoma je za osmi rojstni dan radijem prinesel unikatno posl-kano steklenico, ki so jo odprli v soboto. To je edina steklenica, ki je na radiu vztrajala celi dve leti.

Prazničen je bil tudi sobotni program. Radijci so podelili preko 130 nagrad, deževalo so čestitke poslušalcev, telefonci so peli in številni poslušalci so se trudili tudi

BOŽIČEK DELIL DARILA - Božiček je obdaroval poslušalce, obiskal pa je tudi Andrejo Spudič in Tadejo Butala, ki sta tisti dan v novomeški bolnišnici rodili dečka oziroma deklico. Na sliki s tehnikom Boštjanom Kovačičem.

Silvestrovo na Vašem kanalu

Bogatejši program

Sodelavci Vašega kanala Televizije Novo mesto so pripravili pester silvestrski večer. Najprej bo na vrsti enourna narodo-zabavna oddaja z gostom Lojzotom Slakom, ki so jo posneli v gostišču Vovko na Ratežu. Nastopili bodo tudi Fantje s Praprotna, folklorna skupina Kres in številni dolenjski in belokranjski narodnozabavni ansambli. Oddajo vodita Ljudmila Bajc in Lojze Bojanc.

V oddaji "Nazdravimo 1998!", ki se bo iztekla že v novem letu pa nastopajo priljubljeni slovenski glasbeniki, od Naceta Junkarja, Damjane Golavšek do New Swing Quarteta, popestrili so jo tudi s skeči iz filmov Mame Manke, Milice in Klinike, razgibali pa s plešalkami in pesalci Terpsihore in Plesne šole Borisa Vovka iz Novega mesta. Oddajo vodita Irena Vide in Jani Muhič.

Regionalni televizijski program Vaš kanal, ki že skoraj osem let redno vsak dan obvešča svoje gledalce o vseh pomembnejših dogodkih v jugovzhodni Sloveniji, nameravajo v novem letu vsebinsko še bolj obogatiti z več kontaktnimi oddajami, okroglimi mizami in reportažami.

- 15.05 PRINC IN IGRALKA, angl. film
- 17.00 OBZORNİK
- 17.10 DOROTEJA V DEŽELI OZ, risanka
- 17.35 PO DOMAČE
- 18.35 PO VRTOVIN IN PARKIH, dok. oddaja 2/4
- 19.05 RISANKA
- 19.15 LOTO
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 19.50 ZRCALO TEDNA
- 20.10 ZOOMLETNI 3 x 3
- 21.25 VEČERNI GOST
- 22.15 ODMEVI, VREME, ŠPORT
- 22.30 NAFTARJI, angl. nadalj., 7/7
- 23.20 KDO TU SKRBI ZA TRGOVINO, amer. film

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 9.40 Kranjska Gora: slalom, 1. tek (m) - 12.25 Slalom, 2. tek (m) - 13.25 Smučarski skoki - 15.55 3. tekovanje mladih baletnih plesalcev - 16.55 Koncert - 17.55 Rokomet - 20.00 Čevljarjev sin, franc. nadalj., 5/6 - 20.55 Alpe Jadran - 21.25 Veliki miti in skrivnosti 20. stoletja, angl. dok. serija - 21.55 Šport - 22.45 Labodje jezero

KANAL A

- 8.30 Kaličopko - 9.30 Mork in Mindy, risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Namisljeni prijatelj, 2. del mladi. filma - 11.30 Onkraj zvezd, film - 13.00 Drzni in lepi, ponov. - 14.45 Bravo maestro, ponov. - 15.00 Oče Dowling, naniz. - 16.00 Lepota telesa, ponov. - 17.00 Oprah show, ponov. - 18.00 Strašilo in gospa King, naniz. - 19.00 Kung Fu, naniz. - 20.00 Kobra, film - 21.30 Odklop, ponov. - 22.30 Vitez za volanom, naniz. - 23.30 Petrocelli, naniz.

VAŠ KANAL

- 16.30 Med polko in valčkom - 17.00 Posnetek kulturnega dogodka - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Mala klinika cinizma - 20.30 Za uho in oko - 21.00 Novice - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 5. I.

SLOVENIJA 1

- 9.25 - 1.45 TELETEKST
- 9.45 VREMENSKA PANORAMA
- 11.00 OTROŠKI IN MLADINSKI PROGRAM
- 12.00 HUDA ŽEJA MALIH ŠČINKAVCEV, ponov.
- 12.45 ZRCALO TEDNA
- 13.00 POROČILA
- 13.10 VREMENSKA PANORAMA
- 14.20 VEČERNI GOST
- 15.10 ZOOM
- 16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
- 17.00 OBZORNİK
- 17.15 PO SLOVENIJI
- 17.35 RADOVEDNI TAČEK
- 18.00 OČIVIDEC, dok. serija, 6/15
- 18.25 RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
- 19.10 RISANKA
- 19.20 ŽREBANJE 3 x 3 PLUS 6
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 20.05 SAVANNAH, amer. nadalj., 1/36
- 21.00 KRUH PREŽIVETJA
- 22.40 ODMEVI, VREME, ŠPORT
- 22.50 PISAVE
- 23.20 BRZICA, angl. nemi film

SLOVENIJA 2

- 9.25 Veselalom, 1. tek (ž) - 10.30 Indaba, franc. naniz., 1/25 - 10.55 Jeklene ptice, angl. naniz., 10/16 - 12.25 Veselalom, 2. tek (ž) - 15.20 April prihaja, ponov. - 17.20 Trdno v sedlu, novozel. naniz., 1/65 - 17.55 Rodbina Mogadorskih, franc. nadalj., 4/12 - 18.50 Lingo, tv igrice - 20.05 Sloves, serija 9/9 - 20.55 Studio City - 21.55 Pomp - 22.40 Cikcak - 23.40 Brane Rončel izza odra - 1.05 Peter Strohm, nem. naniz., 1/14

KANAL A

- 9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Petrocelli, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Dannyjeve zvezde - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 15.30 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 16.30 Drzni in lepi, nadalj. - 17.00 Oprah show - 18.00 Macgyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, Alo, nadalj. - 20.00 Tabor "nikjer", film - 21.30 Sam svoj mojster, naniz. - 22.00 Policijska kamera - 22.30 Vitez za volanom, naniz. - 23.30 Petrocelli, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

- 17.00 Posnetek športnega dogodka - 18.30 Športni pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.3 Športni pregled - 21.00 Novice - 21.30 Iz produkcije Združenja LTV

TOREK, 6. I.

SLOVENIJA 1

- 7.05 - 1.50 TELETEKST
- 7.05 VREMENSKA PANORAMA
- 9.20 SONCE NE SJE VSAK DAN, češka nadalj., 1/6
- 10.50 TEDENSKI IZBOR
- RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
- 10.40 NEWYJORSKA PLIČJA, amer. naniz., 10/22

Poslušalцем voščimo vesel božič in veliko sreče v 1998. letu!

SLOVENIJA 2

- 9.10 Slalom, 1. tek (ž) - 10.00 Pepa in Pepe, špan. naniz., 1/26 - 10.10 Veleslalom, 1. tek (m) - 10.30 Lingo - 11.00 Studio City - 12.00 Sloves, angl. dok. serija, 9/9 - 12.10 Slalom, 2. tek (ž) - 12.55 Veselalom, 2. tek (m) - 13.00 Alpe Jadran - 13.25 Smučarski skoki - 17.20 Trdno v sedlu, novozel. naniz., 2/65 - 17.55 Najstarejša konfederacija vdova pove vse, amer. nadalj., 4/4 - 18.50 Kolo sreče - 20.05 Hipnotični svet P. McKene, 1/4 - 21.00 Osamljeni planet - 21.45 Vprašanje zakonitosti, angl. naniz., 1/7 - 22.15 Turizem - 22.30 Zasebnost na ogled, nemška drama - 23.50 Peter Strohm, nem. naniz., 2/14

KANAL A

- 9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Petrocelli, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Atlantis, ponov. - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 15.30 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 16.30 Drzni in lepi, nadalj. - 17.00 Oprah show - 18.00 Macgyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, Alo, nadalj. - 20.00 Odklop - 21.00 Zaznamovani, naniz. - 22.00 Drew Carey, naniz. - 22.30 Pravidarji, naniz. - 23.00 Vitez za volanom, naniz. - 0.00 Petrocelli, naniz. - 1.00 Avtovizija

VAŠ KANAL

- 17.00 Mini 5 - 17.30 Športni pregled - 18.00 Osviti - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 20.00 V škrpicu, ameriški film - 21.40 Novice

SREDA, 7. I.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.15 TELETEKST
- 7.35 VREMENSKA PANORAMA
- 9.45 VIDEORING
- 9.10 DOGODIVŠČINE IZ ŽIVALSKEGA VRTA
- 11.20 TEDENSKI IZBOR
- KDO JE GLAVNI, amer. naniz., 6/22
- 11.45 GIMNAZIJA STRITH SRC, avstral. nadalj., 1/26
- 12.30 VOLJA NAJDE POT
- 13.00 POROČILA
- 13.10 VREMENSKA PANORAMA
- 14.10 SVET POROČA
- 14.40 ZLOČIN IN KAZEN, dok. oddaja
- 15.30 PRO ET CONTRA
- 16.20 OBZORJE DUHA
- 17.00 OBZORNİK
- 17.35 MALE ŠIVE CELICE
- 18.25 ZAROČENCA, nadalj., 1/10
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 20.05 NASH BRIDGES, amer. naniz., 1/14
- 21.00 OSMI DAN
- 21.30 PODOBE PRETEKLOSTI
- 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
- 22.45 ZAROČENCA, nadalj., 1/10
- 23.35 KONCERT

SLOVENIJA 2

- 9.30 Pepa in Pepe, naniz., 2/26 - 10.00 Kolo sreče - 10.30 Hipnotični svet - 12.10 Sobotna noč - 14.10 Princ in igralka, film - 17.20 Trdno v sedlu, novoz. naniz., 3/65 - 17.55 Zasebni zločini, italij. nadalj., 7/8 - 18.50 Kolo sreče - 20.05 Šport - 21.30 Lov za zakladom, kviz, 1/10 - 22.30 Alica - 23.00 Peter Strohm, nem. naniz., 3/14

KANAL A

- 9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Petrocelli, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Dannyjeve zvezde - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 15.30 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 16.30 Drzni in lepi, nadalj. - 17.00 Oprah show - 18.00 Macgyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, Alo, nadalj. - 20.00 Tabor "nikjer", film - 21.30 Sam svoj mojster, naniz. - 22.00 Policijska kamera - 22.30 Vitez za volanom, naniz. - 23.30 Petrocelli, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

- 16.45 V škrpicu, ponovitev filma - 18.30 Mini 5 - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Novoletna oddaja za otroke - 20.25 Župani voščijo - 21.00 Novice - 21.30 Ponovitev silvestrskih oddaj

VAŠ KANAL

- 16.45 V škrpicu, ponovitev filma - 18.30 Mini 5 - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Novoletna oddaja za otroke - 20.25 Župani voščijo - 21.00 Novice - 21.30 Ponovitev silvestrskih oddaj

PRENOS POLNOČNICE

NOVO MESTO - Studio D bo prenašal slavnostno mašo iz Šentruperta, saj je tamkajšnja župnijska cerkev praznovala 500-letnico dograditve. Iz Šentruperta bodo v sredo, 24. decembra, dopoldne javljanja s terena, ko bodo radijci predstavili kraj.

GLASBENA SKRINJA

Slapovi nekoliko drugače
Dolenjski narodnozabavni ansambel Slapovi je svojo glasbeno pot začel pred petimi leti in že na začetku osvojil srca ljubiteljev tovrstne glasbe, pridno pa je pobiral tudi nagrade na skoraj vseh festivalih domače glasbe. Pri Helidonu so doslej izdali že tri kasete in dve zgoščenki, ob petletnici pa so oktobra izdali peti album z naslovom Zdaj je pravi čas. Že slika na ovitku kasete, fotomontaža s šestimi sokolsko postavljenimi goloprsimi glasbeniki, daje vedeti, da se je ansambel odločil za drugačne glasbene tokove. Zapustili so narodnozabavne vode in zadržali v zabavno glasbo. Na kaseti je deset skladb, med njimi so popevke, ki jih preigravajo na svojih nastopih, dodali pa so jim še nekaj novih.

NAGRADI V NOVO MESTO IN DRAGATUŠ

Žreb je izmed reševalcev 33. nagradne križanke izbral Vlasto Mance iz Novega mesta in Mirka Puška iz Dragatua. Mancetovi je pripadla denarna nagrada, Pušek pa bo za nagrado prejel knjigo. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 12. januarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 35". Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 33. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 33. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ŠTAFETA, KOVELIN, AMARELA, SLALOM, RIZ, SEM, STVAR, LINA, ARAM, KELTJE, NIL, IASI, OL, DETANT, CORK, ARETEJ, INKA, LARISA, JEAN.

DOLENJSKI LIST DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Stanetu Krenu z Drganjih sel 172, p. Straža. Nagrajencu čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek ob 16.30, je ta teden takšna:

- (2) Slovenski bogataš - ansambel Ivana Puglja
- (3) Gorjanska pravljica - ansambel Vrisk
- (1) Nočna vila - ansambel Poljub
- (5) Voščimo sreče, voščimo zdravja - ansambel Rubin
- (9) Nazdravimo novemu letu - ansambel Korenine
- (4) Moje dekle - kvintet Sonček
- (6) Pod Gorjanci - ansambel Nagelj
- (7) Sprehajam se v dežju - ansambel Tonija Verderberja
- (-) Žena ali harmonika - ansambel Labirint
- (8) Žlahta, raztrgana plahča - ansambel Savinja

Predlog za prihodnji teden: Lunco bom vprašal - Igor in Zlati zvoki

KUPON ŠT. 51

Glasujem za: _____
Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

NAGRADNA KRIŽANKA 35

	DOLENJSKI LIST	BELIJKO-VINA V MIŠIČINAH CELUČAH	STOPAJ	TRETJI IGRALEC V STAROGRŠKI DRAMI	MALIK	RUSKO MESTO JUŽNO OD MOSKVE	JUŽNI SADEŽ
	V TRGOVINI ČISTO PREMOŽENJE						
ZAPORA Z VOJAŠKIMI STRAŽAM							
TROJINICA V GLASBI							
BISTVO, VSEBINA							
AVTOR: JOŽE UDIR	POSUŠENA IN KONZER. VIRANA RIBA SLED	ŽENSKO IME	IZUMRLI GLAVNO-NOŽEC	INKOVSKI VLADAR	ITAL. MOŠKO IME	OKR. ZA VOLTAMPER	
ZAČETEK TEKME						VELIKI DUCAT	
BLAGO ZA ŽENSKO VEČERNE OBLEKE				OBOK		ZEMLIŠČE OB HIŠI	
EGIPČANSKI BOG STVARSTVA				IME AMER. PISATELJA HEMINGWAYA			HEM. REKA, DESNI PROTOK MOZELE
ZOLAJEV ROMAN				VRESTA LOVSKEGA PSA			KULTURNA RASTLINA (MINO)
VNETJE ŠARENICE				IVO DANEU		MORSKA RIBA HRUSTANČNICA	
NEGATIVNA ELEKTRODA						TEŽA POSODE ALI OMOTA	

En dan vse zastonj

Nemogoče je mogoče

KOVINOTEHNA

Samo za imetnike
Kartice Kovinotehne.

V letu,
ki se izteka,
se zabvaljemo
vsem našim kupcem
za zaupanje,
vsem pa želimo
vesele praznike
in srečno novo leto

emona merkur
trgovina na drobno, d.d., ljubljana

Uganite kdo bo prišel z darilom

090 99 22

TELEFONSKI PREDAL ŽELJA

POKLIČITE 090 99 22, POVEJTE SVOJE IME,
TELEFONSKO ŠTEVILKO IN ZAUPAJTE ŽELJO.

Nekomu, ki Vam je blizu, namignite, da so Vaše želje skrivne
v telefonskem predalu želja.

POKLIČITE 090 99 22, POVPRŠAJTE
ČE JE KDO, KI VAM JE BLIZU, SPOROČIL SVOJO SKRITO ŽELJO.
NAVEDITE NJEGOVO IME IN TELEFONSKO ŠTEVILKO.

Potem Vam preostane le še, da ureničite željo.

Telekom Slovenije

Dober leasing? LB Leasing!

Srečno in
uspešno
1998!

LB Leasing

LB Leasing d.o.o.
Ljubljana
Trg republike 3/VI
1520 Ljubljana, Slovenija
Telefon: 061 125 15 13
Telefax: 061 125 30 03

LB Leasing
Maribor d.o.o.
Strossmayerjeva 26
2000 Maribor, Slovenija
Telefon: 062 229 70 20
Telefax: 062 229 70 21

LB Leasing
Koper d.o.o.
Ferrarska 10
6000 Koper, Slovenija
Telefon: 066 38 133
Telefax: 066 33 140

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Abanka,
banka prijaznih
in podjetnih
ljudi!

Sodobno, komitentom prijazno
bančno poslovanje
si težko predstavljamo
brez nove tehnološke podpore in
sprememb v organizaciji in opremi.

Zato prenavljamo in posodabljammo
ekspozituro Abanke v Novem mestu,
na Rozmanovi 38.

Ponovno jo bomo odprli
v ponedeljek, 29. decembra 1997.

Od ponedeljka do petka
bomo strankam na voljo
od 8. do 18. ure,
v sobotah pa od 8. do 12. ure.

Telefonskih števil nismo spreminjali:
324 219, 324 214, 324 209;
faks: 323 058.

Varčevalcem in poslovnim partnerjem
voščimo vesele božične praznike,
v novem letu pa veliko osebnega in
poslovnega uspeha.

**FITNES CENTER
HELENA**
šport, rekreacija,
manekerstvo

MALNAR SLAVKO, s.p.
Marjana Kozine 34, Novo mesto
☎ 068/27-459
* * *
Strankam
in poslovnim
sodelavcem *
voščimo
lepe božične praznike
in uspešno 1998. leto,
ko bo po obnovi
gimnazije spet na
voljo naš fitness!

Gostilna in prenočišča
BRUNSKOLE
na Hrastu
☎ 068/50-125

Vsem gostom
in poslovnim
sodelavcem
voščimo vesel božič
in srečno 1998. leto!

**BISTRO
A**

z Novega trga
v Novem mestu
* vošči *
vsem gostom
in poslovnim
sodelavcem
vesele
božične praznike
in uspešno
1998. leto!

OKREPČEVALNICA
REČAR JOŽE s.p.
Vesel božič
in srečo
v letu 1998
* želimo *
vsem gostom
in poslovnim
sodelavcem!

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil

JOŽE REŽEK

upokojeni cestar
v Področju Vzdrževanje cest, sektor Črnomelj

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

V SPOMIN

Te dni minevata dve žalostni leti, odkar
nas je zapustila

**ŠTEFANIJA
PUCELJ**

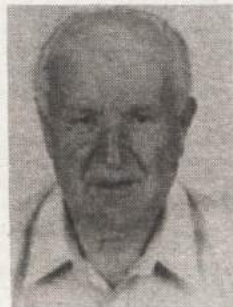
iz Tomažje vasi

Hvala vsem, ki se je spominjate, se ustavite ob njenem grobu,
prinašate cvetje in ji prižigate sveče.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči nenadni izgubi našega
dragega očeta

**JOŽETA
ŽLOGARJA**

z Radovice 73 pri Metliki

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in
sveče ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej naj se
zahvalimo gospe Slavici Radoš za ganljive besede slovesa pri
domači hiši, Gasilskemu društvu Radovica in gospodu Jožetu
Gosenci za poslovilne besede ob grobu. Zahvaljujemo se
gospodu župniku za lepo opravljen obred in pogrebni službi
za spoštljivo opravljeno slovo. Vsem še enkrat iskrena hvala!

V globoki žalosti: hčerka Ana in sin Jože z družino ter ostalo
sorodstvo

Bruna
PRODAJA GUM
VULKANIZERSTVO

BRUNSKOLE MATIJA s.p.
HRAST 1a 8331 SUHOR
tel. 068 50475 mobitel 0609 619 339

Vsem strankam
in poslovnim sodelavcem
želimo
vesel božič,
v letu 1998 pa veliko sreče
in varno vožnjo!

V SPOMIN

24. decembra mineva žalostno leto,
odkar nas je tragično zapustil naš dragi
mož in oči

**JURIJ
MARJETIČ**

iz Kandijske 39, Novo mesto

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu ter z lepo mislijo
počastite njegov spomin.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Še preden se je cvet odprl,
popek droban je z veje moral pasti,
a na tej veji raste še en cvet
in to drevo zaradi njega dalje raste.

23. decembra mineva žalostno leto,
odkar je končala boj s težko boleznijo

**ANJA
TOMAŠIČ**

iz Šegove ulice 8 v Novem mestu

Anja, nikoli ne boš vedela, kako sami smo brez tebe, in hkrati
ponosni, da si bila naša.

Vsem, ki se je spominjate, res iskrena hvala.

Žalujoci: mamica, očka in brat Tadej

ZAHVALA

Ko pridemo k hiši,
tebe, mama, več ni,
nas močno v srcu zaboli.

V 77. letu starosti nas je zapustila naša
draga mama, babica in prababica

**AMALIJA VILIČ
(Grahek)**

roj. Perušič

Ul. Pod gozdom 14, Črnomelj

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem,
za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste
pokojno pospremili na zadnji poti. Prav lepa hvala sosedu
Minki Dichlbergerjevi za besede slovesa in g. J. Maleriču za
organizacijo celotnega pogreba.

Vsi njeni

V SPOMIN

Če solza lahko bi mrtve obudila,
te ne bi še črna zemlja prekrila.

25. decembra mineva žalostno leto,
odkar nas je zapustil naš ljubi

**ALJOŠA
ZUPANČIČ**

Krallova 41

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prižigate
sveče in se spomnite nanj.

Vsi njegovi

V SPOMIN

V naših srcih ti živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini spiš.
Tam lučka ljubezni vedno gori,
tvoj nasmeh med nami živi.

Te dni mineva žalostno leto, odkar nas je
za vedno zapustil

PAVLE KALČIČ

iz Lebanove ulice v Novem mestu

Hvala vsem prijateljem in znancem za vsako lepo misel nanj,
postanek ob grobu in prižgano svečo.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Težka, neizprosna bolezen
te od tvojga je doma ločila,
želja po tebi najdražjih
spet volja je božja združila.

V 84. letu je za vedno zaprl oči naš oče,
tast, dedek, pradedek in stric

PETER ŽUNIČ

Žuniči 6

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in sosedom za nudeno
pomoč, za izraze sožalja, lepo cvetje in sveče. Posebna hvala
Domu starejših občanov Črnomelj za dolgoletno nego,
Pogrebni službi Hiti za vse potrebne storitve, gospodu Francu
in Mirku Starešiniču za izvedbo in besede slovesa ter izvajalcu
Tišine. Hvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter
vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in pokojnega tako
številno pospremili na zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena
hvala!

Žalujoci: otroci in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 94. letu starosti je mirno in tiho zaspala naša draga mami,
babica, prababica, tašča in teta

GIZELA LOGAR

roj. Štrumbelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom,
sosedom iz Adamičeve ulice, prijateljem in znancem, ki ste
nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam ustno ali pisno izrazili
sožalje, darovali cvetje in sveče. Izrekamo zahvalo Domu
starejših občanov Šmihel - osebju negovalnega oddelka,
pevcem iz Šmihela, g. župniku Romanu Kavčiču za lepo
opravljen obred, g. župniku Gregorju Dovšaku in g. Oklešnu.
Vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovlili od pokojne,
iskrena hvala.

Za njo žalujemo: sin Mihael, hčerki Pia in Melita, vnukinji Pia
in Vanja z družinami ter nečaki
Straža, Vrhnika, Novo mesto

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je zapustila naša
draga žena in mama

**DRAGICA
SURUDŽIČ**

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in
sveče ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Še
enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Sreda, 24. decembra - Eva
 Četrtek, 25. decembra - božič
 Petek, 26. decembra - dan samostojnosti, Štefan
 Sobota, 27. decembra - Janez
 Nedelja, 28. decembra - Živko
 Ponedeljek, 29. decembra - David
 Torek, 30. decembra - Evgen
 Sreda, 31. decembra - Silvester
 Četrtek, 1. januarja - novo leto
 Petek, 2. januarja - Makarij
 Sobota, 3. januarja - Genovefa
 Nedelja, 4. januarja - Angela
 Ponedeljek, 5. januarja - Simeon
 Torek, 6. januarja - Gašper
 Sreda, 7. januarja - Zdravko

LUNINE MENE
 29. decembra ob 17.56 - mlaj
 5. januarja ob 15.18 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 24. do 26.12. (ob 16. in 18. uri) ter 26. in 27.12. (ob 16. uri) risani film Herkules. Od 24. do 26.12. in 29.12. (ob 20. uri) ter 27. in 28.12. (ob 18. in 20. uri) komedija Do nagega. 29.12. (ob 17.30) ter od 30.12. do 4.1. (ob 17.30 in 20. uri) ter 5.1. (ob 20. uri) akcijski film Jutri nikoli ne umre.
ČRNOMELJ: 28.12. (ob 19. uri) ameriška drama Noč nad Manhattanom. 30.12. (ob 19. uri) ter 4.1. (ob 17. uri in 19.15) ameriški akcijski film Ugrabitev. 2.1. (ob 19. uri) ter 3.1. (ob 17. uri in 19.30) ameriška kriminalna drama L.A. zaupno.
DOBREPOLJE: 28.12. (ob 15. uri in 19.30) ameriška drama Portret dame. 1.1. (ob 15. uri in 19.30) mladinski film Willy 3. 2.1. (ob 16. uri in 19.30) ameriška risan-

ka Dama in potepuh. 4.1. (ob 15. uri in 19.30) ameriški akcijski film Ugrabitev.
GROSUPOLJE: 26.12. (ob 19. uri) ameriška drama Portret dame. 2.1. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Ugrabitev. 3.1. (ob 16. uri) ameriška risan-ka Dama in potepuh. 4.1. (ob 19. uri) mladinski film Willy 3.
KOSTANJEVICA: 27.12. (ob 20. uri) grozljivi film Krik. 30.12. (ob 17. uri) risani film Dama in potepuh.
KRSKO: 26. (ob 20. uri) in 28.12. (ob 18. uri) film George iz džungle. 2. (ob 20. uri) in 4.1. (ob 18. uri) film Zelo osebno. 6.1. (ob 18. uri in 20.15) akcijski film Jutri nikoli ne umre.
METLIKA: 26.12. (ob 19. uri) ameriška drama Noč nad Manhattanom. 28.12. (ob 19. uri) film Tistega čarobnega dne. 2.1. (ob 19. uri) akcijski film Ugrabitev. 4.1. (ob 17. uri in 19.15) ameriška kriminalna drama L.A. zaupno.
NOVO MESTO: Od 25. do 28.12. (ob 16. uri) akcijski film Jutri nikoli ne umre. Od 25. do 31.12. (ob 18. in 20. uri) film Vulkan. Od 1. do 4.1. ter od 5. do 7.1. (18. in 20. uri) komedija Sam doma. Od 1. do 4.1. (ob 20. uri) kriminalni film Igra.
RIBNICA: 27.12. (ob 21. uri) ameriška drama Portret dame. 2.1. (ob 16. uri) mladinski film Willy 3. 3.1. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Ugrabitev. 4.1. (ob 16. uri) ameriška risan-ka Dama in potepuh.
SEMIČ: 27.12. (ob 19. uri) ameriška drama Noč nad Manhattanom. 3.1. (ob 19. uri) akcijski film Ugrabitev.
ŠENTJERNEJ: 26.12. (ob 20. uri) grozljivi film Krik. 29.12. (ob 17. uri) risani film Dama in potepuh.
VELIKE LAŠČE: 27.12. (ob 19. uri) ameriška drama Portret dame. 2.1. (ob 19. uri) mladinski film Willy 3. 3.1. (ob 19. uri) ameriški film Ugrabitev. 4.1. (ob 19. uri) ameriška risan-ka Dama in potepuh.

KMETIJSKI STROJI

TRAKTORSKO PRIKOLICO za prevoz živine prodam. ☎ (068)47-064. 10972
 NOVO PRIKOLICO za prevoz živine in koštanjevo kolje prodam. ☎ (0608)80-367.

KUPIM

HLODOVINO hruške, češnje in oreha odkupim. ☎ (0609)654-037. 10786
 ODKUPEJEMO HLODOVINO sadnega drevja, listavcev in iglavcev. Opravljamo tudi posek in spravilo lesa. ☎ (068)47-305. 10918

MOTORNNA VOZILA

GOLFGTI II, letnik 1986, 130.000 km, dodatno opremljen, kovinske barve, prodam. ☎ (068)49-502, popoldan. 10950
 VW HROŠČ 1200, letnik 1975, 125.000 km, dobro ohranjen, nikoli karamboliran, vlečna kljuka, radio, prodam za 2600 DEM. ☎ (068)76-072. 10977
 R 4 GTL, letnik 1992, prodam za 4.100 DEM. ☎ (068)44-647. 10997
 Z 101, registrirano in v voznem stanju, prodam. ☎ (068)26-417. 10999
 JUGO KORAL 55, letnik 1988, registriran do 7/98, prodam. ☎ (068)24-834. 11002
 OPEL VECTRO 1.6i, letnik 1991/92, kovinske barve, široka platišča, tonirana stekla, CZ, prodam. ☎ (068)78-586. 10973

POSEST

STARO HIŠO, potrebno popravila, primer- no za diskont ali bife, v Šmihelu prodam. Drago Staniša, ☎ (066)75-266, od 18. do 20. ure. 10874
 ZIDANICO z vinogradom nad Mokronogom, atraktivna lega, ugodno prodam. ☎ (063)452-576. 10974
 ŠMARJETA, 2 km od toplic, prodamo nedo- grajeno, delno vseljivo hišo (asfalt, telefon), za 98.000 DEM. ☎ (061)817-204. 10978
 V SREDIŠČU ČRNOMLJA oddamo trgov- ski lokal. ☎ (061)310-438. 10998
 ZARADI RAZVEZE zakonske zveze ugod- no prodam polovico hiše. ☎ (068)27-781. 11003
 V KRŠKEM prodamo hišo, 160 m² stanovanj- ske površine, lepa lokacija in velik vrt. ☎ (068)325-191, zvečer. 10981
 STANOVANJSKO HIŠO na Mirni zaradi selitve prodam. ☎ (068)47-211. 10990
 V CENTRU ČRNOMLJA prodam enonadstrop- no stanovanjsko hišo z lokalom. ☎ (064)634-140. 10969

PRODAJ

RUMENI MUŠKAT in beli pinot prodam. ☎ (068)52-467. 10993
 600 LITROV laškega rizlinga prodam po 250 SIT/L. ☎ (068)325-283. 10975
 SNOWBOARD ELAN, skoraj nov, nerab- ljen, prodam. ☎ (068)23-430, po 16. uri.
 AMERIŠKE KOKERŠPANJELE, črne, stare 6 tednov, repki že porazani, brez rodov- nika, prodam za 10.000 SIT. ☎ (061)487-391. 10991
 ODOJKE IN PRAŠIČE, težke 100 do 200 kg, prodam. ☎ (068)81-453. 10980
 2 PRAŠIČA, težka cca 140 kg, in kobilo v četr- tem letu, brejo, doma vzrejeno, prodam. ☎ (068)42-304. 10995

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 27. decembra, bodo odprte nasled- nje prodajalne živile:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Blagovnica Žabja vas
- od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
- od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca
- od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 21. ure: trgovina Žepik, Ragovska
- od 7. ure do 14.30: market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 17. ure: trgovina Brnar, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
- od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
- od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njive
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Uršna sela:** od 8. do 16. ure: Urška
- **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Market
- od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šent- jernjeju
- **Metlika:** od 7. do 21. ure: trgovina Prima

V nedeljo, 28. decembra, bodo odprte nasled- nje prodajalne živile:

- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Prodajalna Glav- ni trg, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljana, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Market Seidlova
- od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
- od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca
- od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 19. ure: trgovina Žepik, Ragovska
- od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: trgovina Brnar, Smolenja vas
- od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
- od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njive
- od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Uršna sela:** od 8. do 12. ure: Urška
- **Straža:** od 8. do 11. ure: Prodajalna Samo- postrežba
- **Šentjernej:** od 8. do 11. ure: Market
- od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šent- jernjeju
- **Žužemberk:** od 8. ure do 11.30: Market
- **Škocjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- **Mirna:** od 7.30 do 11. ure: Grič
- **Mokronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- **Črnomelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- **Semič:** od 7.30 do 10. ure: Market
- **Metlika:** od 7. do 21. ure: Prima

PRAŠIČA, 160 kg, domača krma, prodam. ☎ (068)73-638. 10985
 TELIČKO SIVKO, težko 80 kg, prodam. ☎ (068)45-296. 10979
 VINO, cviček in belo, prodam. ☎ (068)81-841. 10982
 VINO CVIČEK z Vinjega Vrha ter belo (kerner, pinot), prodam. ☎ (068)76-158. 10970
 KOVAČI in podjetja, pozor! Če potrebujete za vaše delo bukovo oglje, pokličite na ☎ (0608)88-195. 10992

RAZNO

V CENTRU Novega mesta vzamem v najem prostor za gostinsko dejavnost. ☎ (0609)629-652 ali (041)680-972. 10754
 POZOR! Če imate težave z izpadanjem las ali podobno, uporabite naš losion, ki izpadanje ustavi takoj. Naročila na ☎ (063)763-346. 10971
 PROFESOR instruirna fiziko in osnove elek- trotehnike. ☎ (068)20-452. 10976
 NEVEZANI, osamljeni, vabljani na silvestro- vanje v Maribor. Cena 4500 SIT. Rezervacije na ☎ (0609)647-848. 10987
 V NAJEM oddam trgovino z mešanim blag- om v okolici Novega mesta z urejeno doku- mentacijo. ☎ (068)322-654. 11000
 DETEKTIV vam pomaga pri izterjavi dolgov, opravi poizvedbe o vaših dolžnikih! ☎ (061)332-790. 10983

ŽIVALI

BELE PIŠČANCE za zakol prodajamo. Ku- helj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 10716
 PLEMENSKEGA OVNA, kozo in kozla ter hrastove plohe, 5 cm, prodam. ☎ (0608)78-332. 10895
 2 PRAŠIČA, 160 kg, prodam. ☎ (068)78-346. 10986
 PRAŠIČA, 150 kg, domača hrana, prodam. ☎ (068)85-699. 10988
 DOBRIM LJUDEM oddam 2 leti starega nemškega ovčarja. ☎ (0608)74-020. 11001
 VEČ OVAC z mladiči prodam. ☎ (068)47-294, zvečer. 10996
 LJUBITELJEM ŽIVALI oddamo mladičke, nemške ovčarje brez rodovnika. ☎ (068)78-391. 10994

Iščemo prodajalce-dealerje za kolesa svetovnih znamk TREK in DIAMONDBACK. Ponudbe na naslov: BESS-PROMARKET, d.o.o., Ljubljana, Rožna dolina, C. II/36, tel.: ☎ 061/274-135.

Nudimo delo prodajalcu tekstilnih izdelkov znamke Jambo v potujoči trgovini za področje Stajerske in Dolenjske. Prednost imajo s.p., d.o.o. ali trgovci z večjim prevoznim sredstvom ter izkušnjami za tovrstno delo. Informacije na tel.: ☎ 061/814-811 ali GSM 041/621-911.

MURN AVTOSERVIS
 MURN, s.p.
 Ressova 4, 8000 Novo mesto
 tel./fax: 068/24-791
CENTER SUZUKI

Cenjenim strankam voščimo vesele praznike ter zdravo in varno leto 1998!

MIRA
 frizerski salon
 Mira Rustja, s.p.
 Marjana Kozine 3
 Novo mesto
 naročila po ☎ 068/22-361
 Strankam želimo veliko sreče v novem letu!

VELIKA NOVOLETNA ZABAVA
 Športna dvorana Marof, 27. 12. 1997, ob 20. uri
 Nastopajo: Dido Superman, Rok Otočec in njegovi fantje, Dan D, Wet Bed in Pompadon Paligodba
 Prireditelj: Festival Novo mesto

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
 s Trdinovega vrha na kanalu 41

tabakum
 Novo mesto
 Trgovina s kmetijsko mehanizacijo
 Vsem kupcem želimo veseli božič in srečno novo leto!

AVTOKLINIKA
 ☎ 068/ 323-035
 Poleg mehaničnih popravil na vseh tipih vozil je AVTOKLINIKA tudi uradni zastopnik za športne vzmeti **JAMEX** in amortizerje **MONROE**

GARANCIJA 2 LETI

JAMEX **MONROE**
 amortizerji
VEČJA VARNOST NA CESTI

Vsem poslovnim prijateljem in zvestim strankam želimo vesele praznike ter zdravo in uspešno novo leto!

Ali ste pripravljeni na izziv?
 Če ste dinamični, komunikativni in vas veseli terensko delo s strankami, vas **VABIMO** k sodelovanju.
 Iščemo kandidate za zavarovalne zastopnike na območjih:
 Trebnje, Sevnica, Krškega, Brežice, Črnomlja, Novega mesta.

Kaj Vam ponujamo?
 • zanimivo delo - svetovanje in trženje osebnih in premoženjskih zavarovanj;
 • strokovno izobraževanje;
 • pogodbeno delo z možnostjo redne zaposlitve;
 • možnost dobrega zaslužka;
 • ustvarjalno delovno okolje.

In kaj od Vas pričakujemo?
 • vsaj V. stopnjo strokovne izobrazbe;
 • delovne izkušnje v prodaji;
 • vozniški izpit B kategorije;
 • sposobnost dobrega komuniciranja.

Delovno razmerje bomo s kandidati sklenili za določen čas enega leta s trimesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave s kratkim življenjepisom pošiljite v 10 dneh od dneva objave na naslov: Adriatic zavarovalna družba d.d. Koper
 PE Novo Mesto, Novi trg 1, 8000 Novo Mesto
 O odločitvi boste obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Vsem oglaševalcem, poslovnim sodelavcem in izletnikom Dolenjskega lista
želimo prijetne praznike in uspešno novo leto!
 Oglasna služba Dolenjskega lista

GOSTILNA NA HRIBU
 NOVO MESTO
 Pri nas lahko silvestrujete in se poveselitate na novoletni dan!
 Pokličite 068/324-450
 Vsem gostom in poslovnim sodelavcem voščimo vesele božič in srečo v letu 1998!

Dnevni bar in nočni klub Afrika zaposli mlajšo natakario z ustrežno izobrazbo. Inf. po tel. 0609/623-763. Gorec, d.o.o., Obrtniška 24, 8210 Trebnje.

RADIO SRAKA
 94,6 MHz

DOLENJSKI LIST
 IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
 UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovec-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.
 IZHAJA ob četrtek. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 2. polletje 5.070 tolarjev, za upokojenke 4.563 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 19.760 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.
 OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.700 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.400 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.200 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.700 tolarjev za 1 cm v stolpcu.
 ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).
 NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.
 Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.
 Telefaks: (068)322-898.
 Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si
 Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. ločke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.
 Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.
 Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

HOBY PROGRAM

d.o.o., GROSUPLJE

LESNI CENTER
PRODAJA LESNIH
REPMATERIALOV

- IVERAL - domačih in tujih proizvajalcev
- IVERNE PLOŠČE
- ULTRAPAS
- LAMINATI MAX - uvoženi
- MEDIAPAN
- ULTRALES
- PANEL PLOŠČE
- OPAŽNE PLOŠČE
- BUKOVE VEZANE PLOŠČE
- VEZANA PLOŠČA Z NEDRSEČO POVRŠINO (za kamione in dostavna vozila)
- ZAKLJUČNE LETVE (talne, stropne)
- KUHINJSKI PULTI

SKLADIŠČE IN PRODAJA
GROSUPLJE, Taborska 24
(nasproti pošte)

Tel./fax: 061/761-194
GSM: 041/630-527

Delovni čas: pon.-pet.: 8.00-16.00

Prijazne božične praznike
ter uspešno novo leto voščimo!

Verjemite ali ne...

RADIO
OGNJIŠČE

Krvavec Kum
104.5 105.9

Domače gosi za zakol ali nadaljnjo rejo lahko kupite po 500 SIT kilogram na kmetiji Goričar, Silvje pri Kostanjevici na Krki. Tel./fax: 0608/87-206.

DRENOVEC
s.p.

izdelava, montaža
ter servisiranje
ogrevalnih
in hladilnih naprav

Novo mesto, Marjana Kozine 1
☎ 068/22-955

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
voščimo
vsem strankam
in poslovnim
sodelavcem!

RADIO MAX
88,90 MHZ
89,70 MHZ

Radij Krka

106.6 MHz

Vsem poslušalcem in poslovnim prijateljem
želimo vesele praznike in uspešno novo leto!

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

MANA
turistična agencija

MANA, d.o.o.
Kandijska 9
Novo mesto
☎ 068/321-115, 342-136

Vsem poslovnim prijateljem in zvestim
strankam želimo vesele praznike ter zdravo
in uspešno novo leto!

TOMAS
SPORT 2

Novo mesto, Rozmanova 12
☎ 068/341-491

Veliko znižanje cen športne obutve.
Več kot 30 modelov za več kot 30 % ceneje!
Izkoristite ugoden nakup v decembru!

NOVO • bunde in jakne • NOVO
ELLESSE • CONVERSE • OCEAN PACIFIC

Strankam želimo vesele božične praznike
ter veliko uspehov v novem letu!

Grafika

Le
čevlje
sodi
naj
kopitar

- časopisi v 24 urah
- komercialni tisk
- knjige
- brošure
- plakati
- oblikovanje
- marketing
- irgovina
- servisiranje računalnikov

☎ 068/323-611; fax: 068/321-693

M KZ KRKA, z.o.o., PE Agroservis, Knafelčeva 2, Novo mesto,
v okviru tradicionalnega sejma, ki bo v nedeljo, 28.12.97, objavlja
javno licitacijo naslednjih poškodovanih in rabljenih vozil:

Izkl. cena v SIT

1. R-CLIO 1.2 RN	I. 1993	250.000,00
2. R-TWINGO WIND	I. 1997	700.000,00
3. R-CLIO 1.4. 5v ALIZE	I. 1997	800.000,00
4. OPEL VECTRA 1.6	I. 1991	750.000,00
5. R-CLIO 1.2 FIDJI	I. 1997	900.000,00
6. FIAT PUNTO 55S 5v	I. 1995	300.000,00
7. FORD SCORPIO 2.9 i GHIA 24V	I. 1993	500.000,00
8. ALFA ROMEO 155 Q4	I. 1993	500.000,00
9. OPEL ASTRA 1.4 GLS	I. 1992	230.000,00
10. R-TRAFIC T 1000 D	I. 1991	120.000,00
11. R-4 GTL	I. 1992	120.000,00
12. VW POLO 50	I. 1996	480.000,00
13. OPEL OMEGA 2.5 CD V6 Karavan	I. 1996	1.530.000,00
14. BMW 520 I	I. 1992	1.050.000,00
15. LADA 1500 C	I. 1994	200.000,00
16. R-CLIO 1.2 FIDJI	I. 1997	350.000,00
17. R-TRAFIC pov. pod.	I. 1993	1.200.000,00
18. R-19 CHAMADE TSE	I. 1991	750.000,00

Licitacija bo v nedeljo, 28.12.97, ob 9. uri v prostorih PE Agroservis, Knafelčeva 2, Novo mesto. Ogljed vozil bo v sredo, 24.12.97, od 8. do 15. ure ter eno uro pred začetkom licitacije. Vozila pod zap. številko 4, 17 in 18 so rabljena, nepoškodovana. 10% vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. Na izlicitirano vrednost se plača 5-odst. prometni davek razen za vozila pod zap. št. 2 in 3, ki so nova in je prometni davek 20% na izlicitirano vrednost.

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

RADIO KRKA
Novo mesto
106,6 MHZ

Športna oddaja
"ŠPORT V SOBOTO"

vsako soboto
od 17. do 23. ure

Voščimo lepe božične praznike
in uspešno 1998. leto!

Ko se iskričnost in eleganca spojita z navdušujočimi
vonjavami in okusi, je navdih prijetnejši in popolnejši.
Pridite! Poizkusite! Lažje se boste odločili.
Vaš cenjeni obisk pričakujemo v Trebnjem,
Slakova ulica 22 (tel. 44-118).

Skupaj z vami stopamo v 30. leto
našega ustvarjalnega dela.

Želimo vam prijetno praznovanje božičnih in novoletnih
praznikov. Naj sreča služi vašemu zdravju in poslovnim
uspehom v letu 1998!

SODELOVANJU

Mala Klinika
Cinizma

na

vašem
kanalu

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!
Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

RAČUNALNIŠKO
IZOBRAŽEVANJE
APROS, d.o.o., Novo mesto

3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL in
INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto.
Prijava in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

RAČUNOVODSKE
STORITVE
☎/fax: 0608/87-306
068/81-505

Z vodenjem in svetovanjem pri poslovnih odločitvah se uspešno
spopadamo že nekaj let. Poleg vodenja poslovnih knjig za zasebnike in
podjetja opravljamo tudi vsa administrativna dela. Vabljeni!
MICRA, Kostanjevica, Dol. Prekopa 51

RAČUNOVODSKE,
KNJIGOVODSKE
STORITVE
☎ 068/24-750

Že več let uspešno vodimo in urejamo poslovne knjige za zasebnike in
podjetja. Nudimo strokovno pomoč pri vaših poslovnih odločitvah.
Srečno in uspešno 1998!
Katja Kovačič, Lebanova 2, Novo mesto

Vesele božične praznike in srečno novo leto
voščimo vsem oglaševalcem v tej rubriki - z željo,
da bi se jim pridružilo še veliko novih!

DOLENJSKI LIST

VELIKA NAGRADNA AKCIJA za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

V veliki "družini" naročnikov in bralcev Dolenjskega lista ni nikoli nihče preveč. Da bi vsak četrtek v letu prejel vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, še več naročnikov, smo pripravili in zdaj končujemo veliko nagradno akcijo.

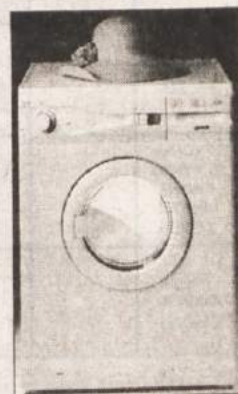
Kdor se bo s spodnjo naročilnico (pošlje naj jo na naslov Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto, p.p. 212) pridružil številnim naročnikom, bo po plačilu naročnine za leto 1998 prejel knjigo in koledar, ki si ju bo izbral na spodnji naročilnici.

Med novimi naročniki, ki bodo po prejemu položnice do konca januarja 1998 plačali naročnino, bomo izžrebali dobitnike

hladilnika
in več praktičnih nagrad.

Med starimi naročniki, ki bodo imeli plačano naročnino za letos, se bo nekdo razveselil

pralnega stroja,
nekaterim pa bo žreb dodelil praktično nagrado.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

ime in priimek: _____ upokojenec: _____ da ne

naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

pošta: _____

Izjavljam, da naročilo res velja zame najmanj za eno leto, nato pa dokler naročnine ne bom odpovedal. Naročnino bom plačeval osebno ali s položnico, ki mi jo bo poslal Dolenjski list.

Za nagrado v naročniški akciji sem izbral (obkrožite knjigo in koledar):
knjigo: _____ koledar: _____

• Tone Jakše: DOLENJSKI OBRAZI

• setveni stenski koledar

• Jože Dular: SMEH NA PREPIHU

• umetniški stenski koledar

kraj: _____

datum: _____

podpis: _____

